

STORTINGET

Dokument 15:9

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1201-1350
12.–28. mars 2019

Innhold

1201. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. tilskudd til studentboliger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	11
1202. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. utnyttelse av togkapasiteten, besvart av samferdselsminister	12
1203. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. sikkerheten på norske ferger, besvart av samferdselsminister	13
1204. Fra vararepresentant Sheida Sangtarash, vedr. dommen mot den iranske menneskerettighetsadvokaten Nasrin Sotoudeh, besvart av utenriksminister.....	14
1205. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Kystruten, besvart av samferdselsminister.....	15
1206. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. nedleggelse av passkontorer, besvart av justis- og innvandringsminister	16
1207. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. turistfiskerne, besvart av fiskeriminister	17
1208. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. domstolene, besvart av justis- og innvandringsminister	18
1209. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Odda sjukehus, besvart av helseminister	18
1210. Fra stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud, vedr. politiets bilpark, besvart av justis- og innvandringsminister	20
1211. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. trafikkstasjonen på Evje i Setesdal, besvart av samferdselsminister	21
1212. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. navneskifter som har skjedd i de siste 15-20 årene innenfor offentlig sektor, besvart av næringsminister	21
1213. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. bruk av tvang innen psykisk helsevern, besvart av helseminister	23
1214. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. litteraturhuset i Trondheim, besvart av kultur- og likestillingsminister	24
1215. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. vindkraftanlegg, besvart av olje- og energiminister	24
1216. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. TCM Mongstad sin konsesjon for testing, besvart av olje- og energiminister.....	25
1217. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. klagenemd for rovvilt, besvart av klima- og miljøminister	26
1218. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. skog som klimatiltak, besvart av landbruks- og matminister.....	27
1219. Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. identitetsavklaringsprogram for irakere, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	28
1220. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. engangsstønad, besvart av barne- og familieminister.....	28
1221. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. totalisatoravgiften , besvart av finansminister	29
1222. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. gjenbrukt av veier, besvart av samferdselsminister.....	30
1223. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. DIFALTINN, besvart av digitaliseringsminister	31
1224. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. tariff Svalbard, besvart av samfunnssikkerhetsminister.....	32
1225. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. utviklingen i husholdningenes inntekt, besvart av finansminister	33
1226. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. samlokalisering for å oppnå bedre samhandling mellom nødetatene, besvart av samfunnssikkerhetsminister	33
1227. Fra vararepresentant Geir Inge Lien, vedr. leiekostnader for henholdsvis lensmannskontor, politiposter og politistasjoner i årene 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018, besvart av justis- og innvandringsminister.....	34
1228. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. midler over utviklingsbudsjettet for arbeid mot videooverførte overgrep mot barn i utviklingsland, besvart av utviklingsminister	35
1229. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tilrettelegge for økt deltakelse blant unge mennesker i by- og tettstedsutvikling og arealplanlegging, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	36
1230. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. havbunnen under Lerøy Auroras oppdrettsanlegg i Bugøyfjorden i Sør-Varanger, besvart av fiskeriminister	38
1231. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. isolasjonen av Abdullah Öcalan, besvart av utenriksminister..	39
1232. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. kommuneloven, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	40
1233. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. lærlingemerke som godkjent lærlingebedrift, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	41

1234. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. veksten i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Hedmark fylke, besvart av finansminister	42
1235. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. fritak fra obligatorisk undervisning,, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	43
1236. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. lønnstilskudd til arbeidstakere, besvart av arbeids- og sosialminister	44
1237. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. dei operative konsekvensane ved nedlegging av Forsvaret sitt landsdekkande radiolinjenett, besvart av forsvarsminister.....	44
1238. Fra vararepresentant Carl I. Hagen, vedr. samfunnskostnadene av den førte politikk for å redusere utslipp av den livsgivende gassen CO2, besvart av finansminister.....	45
1239. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. rekenæringen, besvart av fiskeriminister	46
1240. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. sikring av norske data overfor internasjonale teknologigiganter, besvart av digitaliseringsminister.....	46
1241. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. studiestøtte til astrologiutdanning, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	47
1242. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. digitaliseringen , besvart av digitaliseringsminister	48
1243. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. sikkerhet i tunneler, besvart av samferdselsminister	49
1244. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kontaktlege på sjukehuset for pasientar med alvorlig sjukdom, besvart av helseminister	50
1245. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. rus og tvang, besvart av helseminister	51
1246. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. F-35, besvart av forsvarsminister	52
1247. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimademonstrasjon, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	52
1248. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. utbygging av North Connect-kabelen, besvart av olje- og energiminister.....	53
1249. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. høyere utdanning, besvart av utviklingsminister	54
1250. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. internetttilgang, besvart av digitaliseringsminister.....	55
1251. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentraler, besvart av samfunnssikkerhetsminister	56
1252. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. sikkerhet, besvart av justis- og innvandringsminister.....	57
1253. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. lus villaks, besvart av fiskeriminister.....	57
1254. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. tap av trygdeytelser for fosterforeldre, besvart av barne- og familieminister	58
1255. Fra stortingsrepresentant Martin Kolberg, vedr. fregattulykke, besvart av forsvarsminister	59
1256. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. digitaliseringsministerens posisjon i debatten om å regulere de globale teknologigigantene, besvart av næringsminister.....	60
1257. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Digital21, besvart av digitaliseringsminister	62
1258. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. teaterstykket «Ways of seeing» og Wara-saken, besvart av statsminister.....	62
1259. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. produksjonsavgift for havbruksnæring, besvart av finansminister	63
1260. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. AAP-regelverket, besvart av arbeids- og sosialminister.....	64
1261. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. verdier av stoff i kjeks, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	65
1262. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. fordelingspolitiske virkninger av kontantstøtten, besvart av finansminister	66
1263. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. utviklingen i politiet, besvart av justis- og innvandringsminister.....	68
1264. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. grunnrenteskatt, besvart av finansminister	69
1265. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. bemanningsbyråer som opplæringsbedrifter, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	70
1266. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. modell for finansiering av eldreomsorg, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	71

1267. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. folkehelsearbeid i kommunene, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	72
1268. Fra vararepresentant Carl I. Hagen, vedr. isbjørner, besvart av klima- og miljøminister.....	73
1269. Fra vararepresentant Carl I. Hagen, vedr. skolestreik for klima, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	74
1270. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. permittering, besvart av arbeids- og sosialminister.....	75
1271. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. overvåkingskameraer, besvart av finansminister.....	76
1272. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. rovvilt, besvart av klima- og miljøminister.....	77
1273. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. miljøstøtteordning for gods på jernbane, besvart av samferdselsminister.....	78
1274. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. hvitvaskingsloven, besvart av finansminister.....	79
1275. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. klimaendring, besvart av finansminister.....	80
1276. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Mosambik, besvart av finansminister.....	80
1277. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. stortingsvedtak om statlige fiskerihavner, besvart av samferdselsminister.....	82
1278. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. fjelloven, besvart av landbruks- og matminister.....	83
1279. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. solcellepanel, besvart av klima- og miljøminister.....	83
1280. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. dialysetilbud, besvart av helseminister.....	85
1281. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. nakkeskader, besvart av helseminister.....	85
1282. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. nazister, besvart av justis- og innvandringsminister.....	86
1283. Fra vararepresentant Leif Audun Sande, vedr. kategorier tjenesteytere som kan komme til Norge for å utføre kortsiktige tjenesteoppdrag, besvart av utenriksminister.....	87
1284. Fra vararepresentant Geir Inge Lien, vedr. TEK17, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	88
1285. Fra vararepresentant Geir Inge Lien, vedr. Statens Barnehus, besvart av justis- og innvandringsminister.....	89
1286. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. materielletterslepet i Sivilforsvaret, besvart av samfunnsikkerhetsminister.....	90
1287. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. tjenestekjøretøy i Sivilforsvaret, besvart av samfunnsikkerhetsminister.....	90
1288. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. prosjektet Én innbygger – én journal, besvart av helseminister.....	91
1289. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. matjord, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	92
1290. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. CO2-avgift, besvart av finansminister.....	92
1291. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. kommuner som rammes av en forskriftsendring som krever gjennomført LIS1-tjeneste for å få refusjonsrett, besvart av helseminister.....	93
1292. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. Argentum, besvart av næringsminister.....	94
1293. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. skatteparadiser, besvart av næringsminister.....	95
1294. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. deponi i Breivik, besvart av klima- og miljøminister.....	96
1295. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. museet på Averøy, besvart av landbruks- og matminister.....	96
1296. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Sydvaranger, besvart av klima- og miljøminister.....	97
1297. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. finansieringsformer, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	98
1298. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. demens, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	99
1299. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. enhet for strafferettslig inndragning, besvart av justis- og innvandringsminister.....	99
1300. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. støtte til organisasjoner i Hellas på grunn av den krisen som spesielt har utspilt seg blant flyktninger på øyene, besvart av utenriksminister.....	100
1301. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. inntektsforskjeller i Østfold, besvart av finansminister.....	101
1302. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. Helseforetaket i Møre og Romsdal, besvart av helseminister.....	102
1303. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. at skildnadane aukar i Noreg, besvart av finansminister.....	103
1304. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. finansiering av NMBU Veterinærhøgskolen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	103
1305. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. sikring av vikingskip og gjenstander, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	104

1306. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. alternativ nettilgang før vedlikehold/feilretting av Telenors kobbernett avsluttes, besvart av digitaliseringsminister	105
1307. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. tilskudd gitt til jord, besvart av landbruks- og matminister.....	106
1308. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. EØS-avtalen, besvart av utenriksminister.....	109
1309. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. krisesituasjonen utenfor Hustadvika, besvart av samfunnssikkerhetsminister	110
1310. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. fraværs grensen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	111
1311. Fra vararepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. nullutslippssoner, besvart av samferdselsminister.....	112
1312. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. forbruksenhet, besvart av finansminister.....	113
1313. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. spordrift, besvart av samferdselsminister.....	113
1314. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. skatte- og avgiftslettelser, besvart av finansminister	114
1315. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. AMT-direktivet, besvart av kultur- og likestillingsminister	115
1316. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. redningshelikopterbasen i Florø, besvart av samfunnssikkerhetsminister	116
1317. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. toppidrettsgymnas, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	117
1318. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. veksten i husholdningenes inntekter etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Oppland, besvart av finansminister.....	117
1319. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. tilskudd til Aktiv på dagtid, besvart av arbeids- og sosialminister	118
1320. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. tilskudd til Østfold fylke, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	119
1321. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. Havbruksfondet, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	120
1322. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. innsamlingskontroll, besvart av kultur- og likestillingsminister	121
1323. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. tiltak basert på barnevoldsutvalgets rapport, besvart av barne- og familieminister	122
1324. Fra stortingsrepresentant Nils T. Bjørke, vedr. sluttpakke i Telenor, besvart av næringsminister.....	122
1325. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. nye obduksjonsfasiliteter for veterinærinstituttet på Holt i Tromsø, besvart av landbruks- og matminister.....	123
1326. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. volds- og trusselhendelser i skolen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	124
1327. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. satsing i Hallingdal, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	125
1328. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. havbruksnæringen, besvart av finansminister.....	126
1329. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. situasjonen for de store festivalene, besvart av kultur- og likestillingsminister	127
1330. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. kutt til ROS, besvart av helseminister	128
1331. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. tjenlige arealer for Den Nationale Scene, besvart av kultur- og likestillingsminister	129
1332. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. automatiseringsfaget, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	129
1333. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. å leie lokaler av LHL-sykehuset og her tilby sykehustjenester i offentlig regi slik at flere får behandling, besvart av helseminister	130
1334. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. reidrift, besvart av klima- og miljøminister	131
1335. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. masser til anleggsarbeid, besvart av samferdselsminister	132
1336. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. oppholdstillatelse i Norge, besvart av arbeids- og sosialminister	133
1337. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. utvidelser av nasjonalparkene, besvart av klima- og miljøminister.....	134

1338. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. gjerder langs Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	135
1339. Fra vararepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. ferdigplen, besvart av landbruks- og matminister	135
1340. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. psykisk utviklingshemmede uten arbeid, besvart av arbeids- og sosialminister	136
1341. Spørsmålet ble trukket	137
1342. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. situasjonen ved veterinærutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	137
1343. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. bindinger mellom statsråder og lobbyister, besvart av statsminister.....	138
1344. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Rygges rolle for småflytrafikken i Oslo-området etter Forsvaret avslutter driften sin ved Kjeller flyplass i 2023, besvart av samferdselsminister	138
1345. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. avvikle Utrykningspolitiets sine patruljer som arbeider særskilt med tunge kjøretøy (Miljøpatruljene), besvart av samferdselsminister.....	139
1346. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. opptrening av piloter til nye fly, besvart av helseminister	140
1347. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. Andøy, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	141
1348. Fra vararepresentant Hans Inge Myrvold, vedr. det lokale sjølvstyre i arealforvaltninga, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	143
1349. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. migrasjonsplattform, besvart av utenriksminister	144
1350. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. endring av straffeloven, for å beskytte bedre mot stalking, besvart av justis- og innvandringsminister	144

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1201 - 1350) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Amundsen, Per-Willy (FrP)	1228, 1349
Andersen, Karin (SV)	1229, 1300
Arnstad, Marit (Sp)	1342
Asphjell, Jorodd (A)	1241, 1332
Bastholm, Une (MDG)	1230, 1276, 1289
Bjørke, Nils T. (Sp)	1324
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	1267, 1319, 1320
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1314
Borch, Sandra (Sp)	1217, 1218
Botten, Else-May (A)	1302, 1329
Bransdal, Torhild (KrF)	1219
Christoffersen, Lise (A)	1225, 1236, 1254
Eide, Petter (SV)	1343
Fagerås, Mona (SV)	1205, 1233, 1249, 1250, 1326
Fasteraune, Bengt (Sp)	1338
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1239
Gharahkhani, Masud (A)	1327
Giske, Trond (A)	1214, 1262
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1248, 1274
Grande, Arild (A)	1299
Greni, Heidi (Sp)	1232
Grung, Ruth (A)	1209, 1216, 1252, 1253, 1330, 1331
Hagen, Carl I. (FrP)	1238, 1268, 1269
Haltbrekken, Lars (SV)	1247, 1296
Hansen, Svein Roald (A)	1301, 1344
Hansen, Øystein Langholm (A)	1306
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	1311, 1339
Heggø, Ingrid (A)	1303
Henriksen, Kari (A)	1261, 1322
Henriksen, Martin (A)	1325
Hjemdal, Silje (FrP)	1350
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1207
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1275, 1290
Kjenseth, Ketil (V)	1279
Kjerkol, Ingvild (A)	1288, 1291, 1346
Knutsen, Eigil (A)	1215, 1270, 1340
Kolberg, Martin (A)	1255
Lauvås, Stein Erik (A)	1221, 1321
Leirtrø, Kirsti (A)	1222
Lerbrekk, Solfrid (SV)	1265
Lien, Geir Inge (Sp)	1227, 1284, 1285
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1307
Lyngedal, Åsunn (A)	1312, 1313

Lysbakken, Audun (SV)	1260, 1271
Marthinsen, Marianne (A)	1292, 1293
Mehl, Emilie Enger (Sp)	1286, 1287, 1308
Moflag, Tuva (A)	1297, 1298, 1333
Mossleth, Siv (Sp)	1243, 1272, 1277, 1278, 1334, 1335
Moxnes, Bjørnar (R)	1231, 1246, 1282, 1294
Myhrvold, Ole André (Sp)	1266, 1273
Myrseth, Cecilie (A)	1224
Myrvold, Hans Inge (Sp)	1348
Mørland, Tellef Inge (A)	1211, 1213
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1237
Nordlund, Willfred (Sp)	1223, 1235, 1263, 1345, 1347
Nævra, Arne (SV)	1202, 1203, 1295, 1309
Pollestad, Geir (Sp)	1264
Raja, Abid Q. (V)	1336
Sandberg, Nina (A)	1304, 1305
Sande, Leif Audun (A)	1283
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	1234
Sangtarash, Sheida (SV)	1204
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	1226
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1323
Sivertsen, Eirik (A)	1240, 1242
Skjelstad, André N. (V)	1316
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1256, 1317
Steffensen, Roy (FrP)	1212, 1310
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1201
Toppe, Kjersti (Sp)	1244, 1245, 1280, 1281
Trettebergstuen, Anette (A)	1315
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1208
Vågslid, Lene (A)	1206, 1251
Wiborg, Erlend (FrP)	1220
Øvstegård, Freddy André (SV)	1258
Aasen-Svensrud, Maria (A)	1210
Aasland, Terje (A)	1257, 1259, 1328
Aasrud, Rigmor (A)	1318, 1337

STORTINGET

Dokument 15:9

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1201

Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 19. mars 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

I år er det satt av penger til å bygge 3 400 studentboliger, men studentsamskipnadene har kun søkt om 1450 nye boliger. Samskipnader som har søkt innen fristen bør ikke bli straffet for de som ennå ikke har søkt ved å måtte vente på en eventuell ny utlysning.

Kan statsråden gi tilsagn til de 1450 nye studentboligene nå, før en eventuell ny utlysning på resterende tilskudd?

også vil vurdere om det senere i år skal foretas en ny utlysning av de tilsagnene som ikke er fordelt.

BEGRUNNELSE:

For å få bygget flere studentboliger, ble den økonomiske rammen og tilskuddssatsene økt i fjor. Disse rammene skal prisjusteres årlig. Dette er viktige tiltak for å sikre at det blir enklere for studentsamskipnadene å få satt i gang byggeprosjektene. Dette er forventet å gi utslag for flere prosjekter som er sårt trengt for å bedre dekningen av studentboliger ved flere campus med økende prisvekst og press på boligmarkedet.

Svar:

Bygging av studentboliger er et prioritert område for å sikre at alle har like muligheter til å ta høyere utdanning. Etter utlysning av tilskudd til 3 400 hybelenheter 28. november 2018 viste det seg at det bare var søkt om tilskudd til nybygging av 1 448 hybelenheter.

Som representanten etterspør, kan det gis tilsagn til de omsøkte hybelenhetene før en ny utlysning. Jeg vurderer å foreta en tildeling i nær fremtid, samtidig som jeg

SPØRSMÅL NR. 1202**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 18. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Finnes det beregninger og utredninger over spørsmålet om å utnytte hensatte tog fra rushtidene til hyppige avganger også utover dagen, og hvis ikke, vil statsråden få fram tall som viser kostnadene og mulighetene i passasjerveksten ved å ta parkerte tog i bruk gjennom dagen?

BEGRUNNELSE:

Gjennom lengre tid har det kommet kritikk over kapasitetsproblemer på jernbanen, spesielt rundt de store byene på Østlandet. Selv om de største behovene er i rushtidene morgen og ettermiddag, tyder erfaringer på muligheter for en stor passasjervekst utenfor rushtidene.

Aftenposten har i dag, 11.3.19, et større oppslag om mulighetene for å utnytte mange av de hensatte togene fra rushtidene til å opprettholde hyppige avganger hele dagen.

En skal være klar over at lett og hyppig tilgjengelige tog virker rekrutterende for gode, miljøvennlige reisevalg - også for pendling seinere.

Til Aftenposten bekrefter NSB-sjef Geir Isaksen at det er fullt mulig å kjøre med rushtidsfrekvens gjennom større deler av dagen, om man prioriterer det.

Argumentet mot å vurdere hyppige togavganger også utenfor rushtidene later til å være av økonomisk art. Det blir for kostbart, ved at flere må ansettes, at togene må vedlikeholdes på natta osv. Spørsmålet er om hele dette saksfeltet har vært grundig vurdert, og om det eventuelt kan gjøres.

Svar:

Regjeringa si målsetting er at jernbana skal være eit konkurransedyktig transportalternativ. Sida regjeringsskifte i 2013 har vi auka løyvinga til jernbana med nærare 80 pst for å få på plass eit betre tilbod til dei reisande. Resultatet er i dag om lag 10 millionar fleire reisande og nærare 100 fleire avgangar kvar dag. Dette er ei god utvikling for å skape eit berekraftig samfunn.

Eg er oppteken av å finne fram til gode løysningar for dei reisande, og har bede Jernbanedirektoratet om ei foreløpig vurdering av moglighetene Aftenposten har omtala denne veka.

I samband med utgreiing av tiltak frå ruteterminskiftet i desember 2018 for å gjere kvardagen enklare for pendlarar på Østfoldbanen, blei det vurdert moglegheiter for å køyre fleire avgangar i rushtid på linje L21 Stabekk-

Moss. Frå desember 2018 blei antall rushtidsavgangar om ettermiddagen auka frå 2 til 3. Infrastrukturkapasiteten mellom Ski og Oslo, og særskilt på strekningen Kolbotn-Oslo, talar for at det ruteteknisk ikkje er mogleg å auke frå to til tre avgangar pr. time i rushtid eller gjennomføre halvtimedefrekvens i grunnrute på Østfoldbanen heile driftsdøgnet og samtidig framføre godstog, før Follobanen opnar.

Samtidig som fleire brukar tog som transportmiddel, ser vi at det kan leie til utfordringar knytt til kapasitet, avgangar på sporet og togmateriell. Dei fleste passasjerar reiser i rushtida. Rushperiodane på Austlandet er definerte som tida mellom 0630 og 0930 inn mot Oslo S, og mellom 1430 og 1730 ut frå Oslo S. Det er i desse periodane etterspurnaden er størst og der trafikkveksta verkeleg har kome. I rushtidene på morgon og ettermiddag, er kapasiteten på jernbana i Austlandsområdet særst høgt utnytta. Østfoldbanen er blant dei strekningane som har vore mest i fokus med ønske om fleire avgangar både i rushtid og utanom rushtid.

Per i dag finst det inga oversikt over kva det vil koste i form av auka offentleg kjøp av å køyre rushtidsfrekvens utover dagen. Dette må reknast på for kvart einskilde tilfelle. Jernbanedirektoratet har midlertidig budsjettert med ein eigendekningsgrad på under 15 % ved etablering av nye avgangar på L21 Stabekk-Moss frå ruteterminskiftet i desember 2018, dvs. at venta inntekter utgjør maksimalt 15 % av berekna kostnader.

Jernbanedirektoratet si foreløpige vurdering er at det, utanom rushperiodane, er tilgjengeleg køyretøy og infrastruktur til å køyre fleire avgangar på formiddag, midt på dagen og på kveldstid på fleire strekningar i Austlandsområdet, men understreker at det ikkje er føremålstenleg. Det er heller ikkje passasjergrunnlag for å køyre rushtidsfrekvens i heile driftsdøgnet. Eg vil be direktoratet om ei meir utdjupande forklaring rundt desse vurderingane.

Direktoratet opplyser vidare til departementet at det med dagens etterspurnad utanom rush, vil gå mange halvtomme tog på skinnene. Det ville også bidra til ein betydelig risiko for dårleg punktlegheit og regularitet. Å køyre eit like intensivt opplegg som i rushperiodane er ikkje mogleg dersom ein samtidig skal sikre at det er mogleg å ha kapasitet til framføring av godstog og regiontog. Desutan nyttast tida mellom rushperiodane til vedlikehald av togsetta, og det er ein fordel at det etter periodar med høg belastning er mogleg for systemet å «ta seg inn igjen» slik at ein reduserer risikoen for punktlegheitsforstyringar utover dagen.

Også desse vurderingane vil eg be om grundigare forklaringar rundt.

SPØRSMÅL NR. 1203

Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 18. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I de siste ukene har det kommet frem i media at de ferjeansatte mener at sikkerheten på norske ferger ikke er god nok.

Mener statsråden at ferjeanbudene er utformet godt nok med tanke på å sikre passasjerenes trygge ferdsel, og hvis ikke, hva mener statsråden kan gjøres med anbudsutforming for å ivareta sikkerheten på en så viktig institusjon for samferdsel som fergene er i store deler av landet?

BEGRUNNELSE:

Fergene er en viktig del av hverdagen til den store andelen av befolkningen som bruker ferje hver dag for å kunne ta seg fram. Siden det er et tverrsnitt av befolkningen som tar ferje, settes det ekstra krav til sikkerhet slik at alle kan motta nødvendig assistanse i en nødsituasjon.

Ser man på anbudsrutinene knyttet til fergefarten kommer det fram at den største faktoren er pristilbud, en liten del er miljø og det er ingen særskilte krav om sikkerhet i disse. Dette gjør at man i stor grad benytter seg av minimumsbemanning på fergene, uten å ta hensyn til eksempelvis trafikkbildet.

Det er samferdselsdepartementet som har det overordnede ansvaret for anbudsrutinene på riksvegnettet, og dermed også kravene til sikkerhet som stilles i disse. Det fremstår derfor som lite gjennomtenkt at det ikke eksisterer krav til sikkerhet utenom gjeldende minimumskrav hos Sjøfartsdirektoratet.

Svar:

Den siste tida har det vore ein del merksemd om ei tryggleiksundersøking som Norsk Sjøoffisersforbund har gjennomført mellom ferjetilsette. Samstundes er det dokumentert at det aldri har vore tryggare å reise med norske ferjer enn i dag. Dette går fram av reiarlaga sine månadlege rapporteringar av hendingar i ferjesektoren til Sjøfartsdirektoratet og Statens vegvesen. Dei siste åra har

talet på hendingar med ferjer gått kraftig ned, etter ein målretta innsats gjennomført i samarbeid mellom reiarlaga, Sjøfartsdirektoratet og Statens vegvesen.

Det skal stillast høge krav til tryggleik med offentleg transport. Derfor arbeider reiarlaga heile tida med å betre prosedyrar, gjennomføre øvingar og investere i tekniske løysingar som t.d. automatiske system for å sløkkje eld. Nye redningsflåtar er og enklare å handtere enn før, nyare fartøy er også designa for raskare evakuering enn tidlegare.

Reiarlaga er ansvarlege for tryggleiken på ferjene. Dei er følgjeleg ansvarlege for at fartøya har god teknisk tryggleik, rett bemanning og sikker drift. Sjøfartsdirektoratet er staten sitt organ for å utvikle regelverk for tryggleiken til sjøs og for å handheve dette regelverket. Alle krav sett av Sjøfartsdirektoratet til ferjer og drift av desse er inkluderte i Statens vegvesen sine ferjeandbod. Krava blir og følgde opp i drifta. Regelverket fastset mellom anna minimumsbemanning for det maksimale talet på passasjerar som fartøya har lov til å transportere.

Sjøfartsdirektoratet er staten sitt ekspertmiljø på sjøtryggleik, medan Statens vegvesen er staten sitt organ for kjøp av ferjetenester på riksvegnettet. Statens vegvesen har og ansvaret for at desse kjøpa blir gjort på ein god måte. Eg kan ikkje sjå at det er grunnlag for å krevje høgare bemanning på ferjene enn det Sjøfartsdirektoratet vurderer som tilstrekkeleg.

SPØRSMÅL NR. 1204**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 19. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva er Norges reaksjon på dommen mot den iranske menneskerettighetsadvokaten Nasrin Sotoudeh, og hvordan blir dette formidlet i bilaterale dialog med Iran?

BEGRUNNELSE:

12.mars 2019 melder Aftenposten:

"Den fengslede menneskerettighetsadvokaten Nasrin Sotoudeh ble dømt til det maksimale av det hun kunne få i Revolusjonsdomstolen i Teheran. Straffen blir 38 års fengsel og 148 piskeslag, opplyser hennes ektemann Reza Khandan på Facebook, melder Reuters.

Den fremstående advokaten var tiltalt for å spre informasjon som gikk mot staten for å fornærme landets øverste leder og for å være spion. Det opplyste hennes advokat, Payam Derafshan, til det iranske nyhetsbyrået IRNA i desember."

Selv var hun ikke til stede i rettslokalet da hun ble dømt, ettersom domstolen har nektet henne å velge sin egen forsvarer.

Bakgrunnen for dommen mot Nasrin Sotoudeh er at hun har forsvart kvinner som protesterer mot hijab-påbudet i Iran. Hun har forsvart kvinners rett til ikke å bære slør. Dette er kvinner som på tross av faren for fengsel og andre tunge sanksjoner fra myndighetene, protesterer mot regimet for å få sine grunnleggende rettigheter. Sotoudeh har gitt uttrykk for at kvinner selv har retten til å velge.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for dommen mot den iranske menneskerettighetsadvokaten Nasrin Sotoudeh. Selv om det er knyttet usikkerhet til omfanget av dommen, gjør det ikke saken mindre alvorlig.

Norge har gjort sitt syn kjent overfor iranske myndigheter. Den iranske ambassadøren ble kalt inn til Utenriksdepartementet 12. mars. Det ble gjort klart at vi reagerer på dommen mot advokat Sotoudeh, at vi forventer at dommen revurderes, og at det garanteres for hennes rett til en rettferdig ankeprosess

Regjeringen ser på de stadige arrestasjoner og fengslinger av menneskerettighetsforsvarere i Iran som svært bekymringsfullt. Når menneskerettighetsforsvarere og advokater dømmes på vilkårlige kriterier, er dette i strid med etablerte rettsstatsprinsipper som også Iran har sluttet seg til. Vi oppfordrer iranske myndigheter til å etterleve internasjonale menneskerettigheter og rettsstat-

sprinsipper, og respektere fundamentale rettigheter som ytringsfrihet og retten til fredelig demonstrasjon, ikke minst for kvinner, journalister og menneskerettighetsforsvarere.

Jeg vil understreke at Norge har en bred utveksling og dialog med Iran, der menneskerettighetene er et sentralt tema. Vi tar opp konkrete problemstillinger både direkte med landets myndigheter, og i FN. Senest den 11. mars holdt Norge innlegg i FNs Menneskerettighetsråd i en diskusjon om menneskerettighetssituasjonen i Iran, der vi satte søkelyset på det som er kjernen i Nasrin Sotoudehs sak: det uholdbare i fengslingen av menneskerettighetsforsvarere på vilkårlige kriterier, i strid med internasjonalt anerkjente rettsstatsprinsipper.

Utenriksdepartementet vil fortsette å følge nøye med på utviklingen i denne saken og andre alvorlige menneskerettighetsaker i Iran.

Det vises for øvrig til svar på spørsmål nr. 1196 (2018-2019).

SPØRSMÅL NR. 1205**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 19. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva vil samferdselsministeren gjøre for å sørge for at Kystruten også i fremtiden blir et viktig samferdselstilbud for kystens folk og vil samferdselsministeren sørge for at også fremtidens hurtigruter har kapasitet til å ta med bil og yte denne ekstraservicen kystens befolkning til nå har hatt med Hurtigruta?

BEGRUNNELSE:

Hvert år fraktes 25 000 biler med Hurtigruten.

Og for kystens folk er dette et tilbud som er spesielt viktig. Vi vet alle hvordan vær- og kjøreforhold kan variere og at stengte veier og fjelloverganger er vanlig spesielt i vintermånedene. F.eks. når Saltfjellet er stengt pga. uvær og ferger på RV17 er innstilt, er hurtigruten eneste alternativ hvis man skal denne strekningen med bil.

Diverse medier melder denne uken at Havila Kystruten AS skal produsere nye hurtigruteskip uten fasiliteter for transport av bil.

Krav til bilkapasitet har ikke vært et anbudskriterium for hurtigrutedriften. Men hurtigruten har "alltid" tatt med biler og skipene som ble bygd etter 1980 hadde både bilheis og bildekk.

Hvis den nye kystruten blir uten bildekk, vil dette klart svekke reisetilbudene for kystbefolkningen, og kystruten vil bli et enda mer ensidig turistprodukt. Med 25000-40000 færre distansereisende, vil de miste inntekter og goodwill blant dem som i dag bruker hurtigruten. For meg er hurtigruten et samferdselstilbud for kystbefolkningen i tillegg til å være en fantastisk turistcruise.

Svar:

Kystruta Bergen-Kirkenes er ein viktig del av transporttilbudet langs kysten. Eg er oppteken av at kystsamfunna også i tida framover skal ha eit godt sjøtransporttilbod. I april 2018 inngjekk Samferdselsdepartement kontraktar med Hurtigruten-konsernet og Havila-konsernet om å betene kystruta frå 2021-2030. Villkåra i desse kontraktane er i all hovudsak ei vidareføring av dei same villkåra for tenesta som dag. I tillegg vert det stilt nye klima- og miljøkrav. Regjeringa har stilt krav som tek vare på behov langs kysten, og som sikrar at tenesta framleis skal gå til dei same 34 hamnene som tidlegare, kvar dag heile året. Om lag 8 mrd. kroner skal brukast på kystrutetilbodet dei neste åra.

Staten har ikkje stilt krav til bilkapasitet verken i gjeldande eller tidligare kontraktar. Hurtigruten AS har likevel tilbode bilplassar på eget initiativ.

Krava til transportkapasitet må vere i samsvar med statsstøttereglane i EØS-avtalen. Dette inneber at dei statlege krava må vere avgrensa til tenester som ikkje blir levert på kommersielle villkår. Det vert difor heller ikkje stilt krav til bilkapasitet i kontraktane som gjeld frå 2021.

Kapasitetskrava er framleis minstekrav, og det er fullt mogleg for leverandørane å tilby bilkapasitet viss dei ønskjer det. Havila Kystruten AS har nyst uttala at dei vil tilby ni bilplassar om bord på kvart skip.

Kystrutetenesta er ikkje berre ein viktig transportteneste for busetjinga på kysten, ho er og viktig for den lokale næringa. Ut i den kommande avtaleperioden vil vi sjå nærare på kva krav som bør stillast i det neste anbodet for å sikre at transporttilbodet vil vere tilfredsstillande også etter 2030.

SPØRSMÅL NR. 1206**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 18. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke justisministeren iverksatt langt mer kraftfulle kompenserende tiltak etter massiv nedleggelse av passkontorer og vil justisministeren revurdere nedleggelsene?

BEGRUNNELSE:

I prop. 28 S. tilleggsproposisjon til statsbudsjettet for 2019 stadfestet regjeringen at de ville legge ned 69 passkontorer i landet. Regjeringen må følge Stortingets vedtak om at 90 % av alle innbyggere i et politidistrikt skal kunne få utstedt pass med maksimalt 45 min kjøretid. Regjeringen skriver i tilleggsproposisjonen og i statsbudsjettet at dette målet ikke nås i 7 politidistrikter. Opposisjonen på Stortinget var og er i uenig i at krav til sikkerhet fører til at man må legge ned 69 passkontorer i Norge. I merknadene til proposisjon 28 S formulerte Arbeiderpartiet og Senterpartiet følgende:

«Politiet fikk kritikk av Riksrevisjonen i 2015 for sikkerhet ved passutstedelsen, men disse medlemmer vil også understreke at dette gjaldt andre forhold enn tallet på passkontor og hvor mange passøknader hvert passkontor eller hver saksbehandler mottar årlig. Det har gang på gang fra regjeringshold blitt vist til nye internasjonale retningslinjer fra ICAO som fører til at mange av de mindre passkontorene må avvikes. Disse medlemmene vil imidlertid understreke at ICAO ikke stiller noen krav til antall søknader hver saksbehandler skal ta imot»

Det er et faktum også befestet av statsråden selv i svar på skriftlig spørsmål fra Jenny Klinge at ICAO ikke har kvantifisert krav til saksmengde. Regjeringen har i flere runder gitt klart inntrykk av at Stortinget skulle behandle spørsmålet om antall passutstedelsessteder gjennom en plan i Stortinget. I stedet velger regjeringen å gjøre det på en måte hvor Stortinget ikke involveres i realiteten.

Regjeringen og justisdepartementet skriver i statsbudsjettet for 2019 at siden de ikke nådde målet som Stortingets vedtak tydelig sa om at 90 % av innbyggerne i hvert distrikt skulle ha maksimalt 45 min kjøretid til nærmeste passkontor, skulle det innføres kompenserende tiltak.

Situasjonen i både Sør-Øst, Oslo og Øst er nå at det er 90 ventetid på å få nytt pass. Dette oppleves svært tungvint for folk og servicetilbudet har blitt klart svekket av regjeringens nedleggelse og manglende prioritering av

politidistriktene. Selv etter tiltak iverksatt av Oslo Politidistrikt er ikke problemene folk møter og må stå i løst.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til justis- og innvandringsministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 1041 fra stortingsrepresentant Myhrvold om ventetiden for nye pass på Østlandet, datert 28. februar. I svaret fremgår det blant annet at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontor. Justis- og innvandringsministeren skrev:

«Jeg har denne uken hatt møte med politidirektøren, som har orientert nærmere om situasjonen og hvilke tiltak som iverksettes. Politidirektøren orienterte om at utfordringene gjelder de tre politidistriktene Oslo, Øst og Sør-Øst.

Felles for alle kontorene på Østlandet er at de opplever stor pågang fordi mange har søkt om pass på de normalt roligste tidene av året, som er vinter og høst. Flere utnytter også vinterferien til å besøke passkontoret. Oppmerksomheten i media på etterspørselen etter passtimer på Østlandet, kan også ha økt presset på passkontorene. Ved enkelte kontorer kan ombygging og opplæring i forbindelse med nye kvalitetskrav ha en viss innvirkning. Jeg vil understreke at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontorer i landet forøvrig.

Det samarbeides mellom de tre politidistriktene på Østlandet, og det iverksettes flere tiltak for å avhjelpe situasjonen på kortere og lengre sikt. De viktigste tiltakene er:

Utvide bookingen fram i tid: Bookingtiden utvides til 90 dager i Oslo, Øst og Sør-Øst politidistrikter. Dette vil gjøre det enklere for befolkningen å planlegge passfornyelsen lenger frem.

Utvide åpningstidene: Oslo politidistrikt vil utvide åpningstidene på ettermiddagene (mandag til torsdag) og holde lørdagsåpent. Tilsvarende løsninger vil bli etablert ved Øst og Sør-Øst politidistrikt.

Tilføre flere medarbeidere: Nye medarbeidere vil om kort tid være tilstrekkelig opplært og være med på å styrke kapasiteten. Tilsvarende tiltak settes også inn ved flere andre passkontorer på Østlandet. Politidistriktene bemanner også opp, blant annet ved å forskuttere med sommervikarer.

Tiltak på lengre sikt: I løpet av våren vil alle nye passkontor ha mulighet for forhåndsbestilling av passtimer. Når nytt saksbehandlingssystem innføres sammen med nye pass og ID-kort i 2020, vil det tilbys SMS-varsling om utløpsdato sammen med forslag til booking-time. Dette vil være en stor forbedring for oss alle. I tillegg antas SMS-varsling å ville bidra til å forebygge frafall i oppmøte, som i dag er om lag 10 prosent, og også å gi større spredning i bookingen. De nye og større passkontorene skal bli

mer effektive og klare å behandle flere passutstedelser enn det man gjør i dag.»

Politidirektoratet har etter dette også gitt meg oppdatert informasjon om situasjonen rundt passutstedelse i politidistriktene Øst, Sør-Øst og Oslo. De tre politidistriktene har ansatt til sammen 30 nye medarbeidere, både faste og vikarer. Noen er fremdeles under opplæring.

Som et ytterligere tiltak åpnes det i en periode for booking av timer 150 dager frem i tid i de tre distriktene. Totalt vil det bli lagt ut 200 000 timer i de tre politidistriktene i perioden mars-august. Dette er mer enn den normale pågangen i perioden. Politidirektoratet mener at distriktene med dette vil klare å møte etterspørselen etter timer for bestilling av pass med delvis umiddelbar

virkning og med økende kapasitet mot høysesongen fram mot sommeren.

Gjenåpning av avviklede passkontor er ikke et relevant tiltak for å håndtere etterspørselen etter passtimer, og er heller ikke aktuelt. For å ivareta internasjonale krav til kvalitet og sikkerhet i passutstedelsen, er det nødvendig å begrense antallet pass- og ID-kontorer. For å sikre at servicetilbudet opprettholdes når antallet passkontor reduseres, har Politidirektoratet fått i oppdrag å etablere en rekke kompensierende servicetiltak. Dette omfatter utvidede åpningstider, tilbud om timebestilling, system for sms-varsling som skal sørge for at brukerne får beskjed før passet går ut, samt mobile løsninger for bedre tilgjengelighet i områder med lang reisevei.

SPØRSMÅL NR. 1207

Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 21. mars 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

Hvordan vil fiskeriministeren sikre at turistfiskerne bruker hele fisken når de nå fisker samtidig som et av de beste torskefiskerier foregår?

BEGRUNNELSE:

Det landes mange torsker over 20 kilo, men turistene bruker bare litt av fisken. Resten kastes.

Ikke alle tar like mye fisk, men noen har laget business på dette.

På mange steder langs kysten har vi nå mange fisketurister som er kommet til de beste fiskeplassene for å fiske torsk.

For turistene kan det være et problem at det ikke er lov til å ta med mer enn 20 kg fisk ut av landet. Det løser noen ved at de bare tar med seg en del av fisken.

De skjærer ut de beste filetene og kaster resten tilbake i havet eller på kaia.

Er dette en praksis som har livets rett.

Svar:

Fra 1. januar 2018 trådte nye regler for turistfiskevirksomheter i kraft. Tidligere var det i mindre grad oversikt over denne type virksomhet og ressursuttaket som fulgte med. Det var derfor en milepæl å kunne iverksette registrerings-

og rapporteringsordningene for turistfiskeanlegg, og reglene er med på å styrke turistfiskeanleggets legitimitet langs kysten.

Turistfiskebedriftene har et ansvar for å informere sine gjester om hva som er gjeldende regler. Denne informasjonsplikten er allerede en del av regelverket.

Det problemet som det pekes på i spørsmålet, er på den ene siden en del av en generell problemstilling omkring matsvinn. Dette arbeides det med langs flere linjer, og også i sjømatnæringen er det åpenbart at man kan bli bedre på å utnytte alt råstoff.

Når det på den annen side gjelder privatpersoners eget fiske, enten de er fastboende eller turister på besøk i Norge, kan det være vanskeligere å nå frem med tiltak for å redusere omfanget av dette. Når det særlig gjelder turister, får vi den tilleggsproblemstillingen som gjelder utførselskvoten som det pekes på i spørsmålet.

Vi har fortsatt til behandling anmodningsvedtak 121 og 123 fra 2016-2017, hvor det reises spørsmål om å innføre omregningsfaktorer slik at det kvantum fisk turistene kan ta med seg ut av landet regnes om til rund vekt. Fiskeridirektoratet har foretatt en første vurdering av hvordan omregningsfaktorer eventuelt kunne benyttes her, men har påpekt en rekke hensyn som må tas i betraktning.

Dette er således et spørsmål jeg vil komme tilbake til på ordinær måte, når vi er klare til å besvare anmodningsvedtakene.

SPØRSMÅL NR. 1208**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 15. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

Hvorfor har regjeringen satt ned et utvalg uten ett eneste medlem som bor på et sted med tilknytning til en mindre domstol?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har satt ned en kommisjon som skal utrede domstolene i landet. Denne utredningen skal være ferdig i 2020.

Våren 2017 etterspurte Senterpartiet på Stortinget at det kommende domstolutvalget skulle ha en bred sammensetning. Senterpartiet understreket at det måtte legges vekt på blant annet bred geografisk representasjon.

Regjeringens egne dokumenter tyder på at det allerede er forhånds konkludert med at antall domstoler skal reduseres og sentraliseres, og dette er til og med tatt inn i føringene for domstolutvalgets mandat:

«Det er i dag 63 alminnelige førsteinstansdomstoler, der mer enn en tredjedel er bemannet med to eller tre dømmende årsverk. I tillegg er det 34 jordskifteretter, nesten halvparten med ett eller to dømmende årsverk. Det er et behov for endringer i denne domstolstrukturen.»

Høyres Peter Frølich har blant annet uttalt til Rett24.no at det ikke er tvil om at antall domstoler skal ned.

Svar:

Når regjeringen setter ned utvalg, tar den hensyn til en rekke faktorer. Utvalgene må samlet sett besitte en kompetanse som gjør dem rustet til å besvare mandatet sitt. Sammensetningen bør også avspeile ulike interesser, og det bør være en geografisk spredning mellom medlemmene. Likestillings- og diskrimineringsloven stiller desuten krav til kjønnsbalanse.

Domstolkommisjonen ble satt sammen i samsvar med retningslinjene. Utvalget har medlemmer fra hele landet, også fra steder med tilknytning til mindre domstoler. I utvalget sitter blant annet jordskifterettslederen i Sunnfjord og Ytre Sogn jordskifterett i Førde, som er en liten domstol. Utvalget har også et medlem fra Tromsø, som er lagdommer i den nest minste lagmannsretten, og som i tillegg er leder i Utmarksdomstolen for Finnmark. Utvalget har to medlemmer fra Ålesund, og det ene av disse er sorenskriver i Sunnmøre tingrett, som er en liten eller mellomstor domstol. Sorenskriveren ble oppnevnt til utvalget høsten 2018, fordi det var ønskelig å utvide utvalget med nok et medlem fra en av de mindre domstolene.

Utvalget avholder for øvrig møter med berørte aktører, og det har en nettside der det er mulig å gi innspill. Aktører som ikke har fått en plass i utvalget, kan dermed fremme sine synspunkter gjennom andre kanaler.

Jeg mener etter dette at utvalget har fått en fornuftig sammensetning.

SPØRSMÅL NR. 1209**Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 20. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Et bredt politisk flertall sikret at Odda sjukehus skulle ha et akutttilbud 24/7. Det ble stilt klare krav til utvikling av sykehuset med en forpliktende konkret og etterprøvbar utviklingsplan.

Kan jeg be helseministeren gjøre rede for hvordan føringene i hans svarbrev til helsekomiteen datert 8. mai 2017 er blitt fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

Brev fra Helse- og omsorgsdepartementet v/ statsråd Bent Høie til helse- og omsorgskomiteen, datert 8.mai 2017

med tittel: Beredskapsfunksjoner ved sykehuset i Odda, er vedlegg 2 til Innst. 275 S (2016-2017).

Svar:

I felles foretaksmøte med de regionale helseforetakene 24. april 2017 ble helseforetakenes akuttfunksjoner avklart for å sikre forutsigbarhet og ro rundt det videre arbeidet med utviklingsplanene. På grunn av Odda sjukehus sine spesielle utfordringer, fikk Helse Vest følgende oppdrag i tilleggskildokumentet til oppdragsdokumentet for 2017:

"Odda sjukehus har spesielle utfordringer på grunn av sin geografiske beliggenhet og risiko for stengte veier. Helse Vest RHF skal sikre at Helse Fonna sin plan for implementering av foretaksmøtets vedtak ivaretar følgende:

- Odda skal være et akutt sykehus. Tilbudet ved Odda sjukehus skal være framtidsrettet og videreutvikles i samsvar med nasjonal helse- og sykehusplan, være forsvarlig, forutsigbart og ivareta tryggheten, og er en viktig del av beredskapen for befolkningen.
- Sykehuset skal kunne håndtere situasjoner med akutte alvorlig syke eller skadde pasienter/traumepasienter, og stabilisere for videre transport. Dette gjelder både akutte alvorlige medisinske og kirurgiske tilstander. Den samlede beredskapen for befolkningen tilhørende Odda sjukehus skal være på samme nivå og gi tilsvarende trygghet som i dag. Den samlede kompetansen som finnes på sykehuset, og som er i beredskap, skal selvsagt kunne brukes i akutte alvorlige situasjoner.
- Kirurg/ortoped skal behandle pasienter på skadepoliklinikken, og skal være tilgjengelig for sykehuset på døgnbasis.
- Anestesilege og medisinsk overlege skal være tilgjengelig på døgnbasis.
- Sykehuset skal gjennomføre kompetansehevede tiltak og regelmessig trening slik at personalet er forberedt på å håndtere akutte situasjoner.
- Det skal utarbeides en beredskapsplan med tiltak for å møte ulike scenarier, herunder en situasjon med stengte veier. Beredskapsplanen utarbeides i samarbeid med de ansatte ved Odda sjukehus, med kommunene og øvrige aktuelle aktører."

Helse Vest har i brev til Helse- og omsorgsdepartementet datert 8.11.2018 redegjort for hvordan oppdraget er fulgt opp.

I brevet viser Helse Vest til styresak 61/18 i Helse Fonna, der det fremgår følgende:

- Helse Fonna har ansatt kirurger i deltidssordninger ved Odda sjukehus for å dekke løpende arbeid og vakt. Det er ansatt anestesileger og indremedisinere med bred kompetanse.

- Kirurger ved Haugesund sjukehus ambulerer i dag i noen grad til Odda. Helse Fonna vil stimulere til og legge til rette for økt grad av ambulering. På grunn av vaktfunksjoner og løpende arbeid ved Haugesund sjukehus er det likevel ikke mulig å basere hele kirurgdekningen ved Odda sjukehus på ambulering av kirurger fra Haugesund.
- I forbindelse med arbeidet med utviklingsplan for Helse Fonna har det vært tett kontakt mellom administrasjonen i Helse Fonna og kommunene på flere nivå. Det er tatt hensyn til kravene i tilleggskildokumentet til oppdragsdokumentet for 2017 i utviklingsplanen som ble vedtatt av styret i Helse Fonna HF i juni 2018.
- Helse Fonna sin beredskapsplan er sendt kommunene våren 2018 som en start på arbeidet med å harmonisere beredskapsplaner i området.

Helse Vest og Helse Fonna har vurdert at driften ved Odda sjukehus er i samsvar med kravene i tilleggskildokumentet til oppdragsdokumentet for 2017. Helse Vest har understreket at det må stilles de samme krav til effektivitet og kvalitet ved Odda sjukehus som i resten av Helse Fonna.

Basert på informasjonen fra Helse Vest, er min vurdering at tilbudet ved Odda sjukehus er i tråd med kravene i tilleggskildokumentet til oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2017. Helse Fonna må følge opp at tilbudet ved Odda sjukehus tilfredsstillende til kvaliteten og pasientsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1210**Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud****Besvart 18. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara****Spørsmål:**

Vil statsråden følge opp Solberg sitt løfte om å fornye politiets bilpark, slik at også politiet ved Larvik politistasjon trygt kan komme seg ut på oppdrag i visshet om at bilen holder hele veien?

BEGRUNNELSE:

Når voldsalarmer utløses, når liv står på spill, når kriminalitet utøves i våre nabolag. Da forventer vi at politiet raskt skal være tilstede. Uskyldige mennesker som står i akutt krise skal få hjelp og det er politiets oppgave å hjelpe dem.

I løpet av de siste årene har vi hørt mange eksempler på at politiet ikke kan utøve sitt samfunnsansvar slik de er tiltenkt. Vi hører om henlagte saker med kjent gjerningsmann og vi hører om offer for kriminalitet som blir avvist i døra fordi kapasiteten hos sitt nærpolti er sprengt.

Når vi nå, igjennom Østlands-Posten, får høre om en politibil som har havarert på e-18 under oppdrag og at bilen hadde passert 330 000 kjørte kilometer forstår vi at dette er en svært alvorlig og kritisk situasjon. Politiet i Larvik kan ikke ivareta beredskapen ovenfor innbyggerne når et av deres viktigste arbeidsverktøy, politibilen, havarerer på veien og ikke kommer frem.

I dette eksemplet gikk det heldigvis ikke ut over liv og helse. Men, spørsmålet er om vi kan godta en situasjon hvor politiet ikke har en kjøretøypark som er til å stole på. En kjøretøypark som utgjør en fare for tjenestepersonen og som ikke setter politiet i stand til å løse samfunnsopdraget.

Politiet i Larvik forteller at dette kjøretøyet har vært på verksted utallige ganger det siste året. De forteller at Sør-øst PD ikke heller i 2019 kommer til å investere i nye kjøretøy, fordi rammene er blitt enda strammere og i tillegg skal fjorårets underskudd hentes inn.

1. juli 2017 melder NRK at statsminister Erna Solberg lover å bruke 700 millioner kroner for å fornye politiets bilpark i løpet av stortingsperioden. Dette skulle kutte gjennomsnittsalderen for bilparken med to år. NRK meldte samtidig at 915 av politiets 1.656 biler er eldre enn det som er anbefalt.

Svar:

Investering i tjenestekjøretøy ligger innenfor politimestrenes ansvarsområde og realiseres innenfor de budsjetttrammer som er gitt. Departementet styrer Politidirek-

toratet gjennom å sette mål og stille krav på et overordnet nivå.

I 2019 er det bevilget nærmere 20 milliarder kroner til politiet. Dette er en økning på over 4 milliarder kroner siden regjeringen tiltrådte, hvorav 3 milliarder kroner er på politiets driftsbudsjett. I 2017 ble det bevilget 295 millioner kroner i frie driftsmidler til politiet for å bidra til økt handlingsrom i politidistriktene, og i 2018 ble politiets driftsbudsjett styrket med ytterligere 100 millioner kroner i frie driftsmidler. Det er viktig at politiet og politimestrene gis handlingsrom til å benytte ressursene mest mulig effektivt innenfor de budsjetttrammer og mål- og resultatkrav som er satt.

Politiets ressursanalyse for 2017 viser at gjennomsnittsalderen på politiets 2 372 kjøretøy ved utgangen av 2017 var 5,9 år. Av disse var 2 124 i politidistriktene, med en gjennomsnittsalder på 6,2 år. Til sammenligning var gjennomsnittlig alder på bilparken i politidistriktene ved inngangen til 2015 på 7,4 år. Jeg viser til politiets ressursanalyser på www.politiet.no for mer detaljert informasjon om politiets bilpark.

SPØRSMÅL NR. 1211**Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 18. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Det er lagt frem forslag om å legge ned en rekke trafikkstasjoner rundt om i landet.

Vil statsråden stoppe nedleggelsen av trafikkstasjonen på Evje i Setesdal?

Svar:

Regjeringa sette i 2017 i gang ein områdegjennomgang av Statens vegvesen. Gjennomgangen blei gjennomført av konsultentselskapet CapGemini Consulting som mellom anna leverte ein rapport om trafikkant- og køyretøyområdet i juni 2018. Gjennomgangen viste eit betydeleg potensial for å effektivisere og modernisere trafikkant- og køyretøytenesta i etaten. Dette er i samsvar med tidlegare vurderingar Statens vegvesen sjølv har gjort.

Når stadig fleire tenester kan gjerast via nettbaserte løysingar utan krav til fysisk oppmøte på ein tenestestad, må dagens tenestetilbod tilpassast for å sikre mest mogleg rasjonell og effektiv drift i tråd med brukarane sine forventningar. Det blei derfor gitt oppdrag til Statens

vegvesen om å utarbeide forslag til ny tenestemodell og –struktur for trafikkant- og køyretøytenestene. Forslaget skal ta utgangspunkt i tilrådingane til ekstern rådgjevar frå områdegjennomgangen og Statens vegvesen sine faglege vurderingar. Dette oppdraget har frist 10. mai i år. Eg har bedt Statens vegvesen om å gjennomføre dialogmøtar med aktuelle interessentar som del av dette arbeidet.

Det er med andre ord ikkje tatt noko avgjerd om å leggje ned trafikkstasjonar. Eg vil no vente på Statens vegvesen sitt forslag og vurdere dette nærmare når rapporten deira ligg føre.

Det er likevel viktig å peike på at Statens vegvesen også framover skal vere til stades rundt i landet, slik at brukarane får utført dei tenestene dei treng. For å oppretthalde eit godt tilbød skal Statens vegvesen derfor komme opp med forslag til kompensierende tiltak for tenester som krev fysisk oppmøte, dersom ny struktur gjer lengre reiseveg enn før. Lokalisering av tenestestader og einingar i Statens vegvesen, vil bli vurdert i tråd med retningslinjene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 1212**Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 20. mars 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Kan statsråden skaffe en oversikt over alle navneskifter som har skjedd i de siste 15-20 årene innenfor offentlig sektor, altså etater, virksomheter, direktorater, selskaper osv., og gjerne ta med kostnader på noen av de største endringene hvis mulig?

Svar:

Jeg har ikke oversikt over alle navneendringer og kostnader knyttet til dette de siste 15-20 årene innenfor "offentlig sektor", som av stortingsrepresentanten er definert som "etater, virksomheter, direktorater, selskaper osv.". Mine

undersøkelser viser at det ikke finnes tilgjengelig noen slik fullstendig oversikt, men som næringsminister og ansvarlig for statens eierskapspolitikk kan jeg imidlertid delvis besvare spørsmålet for selskaper der staten har direkte eierskap.

Opplysninger om endring av foretaksnavn er offentlig tilgjengelig gjennom kunngjøringer i Foretaksregisteret (www.brreg.no). For selskaper der staten har en direkte eierandel har jeg, basert på søk i slike kunngjøringer, fått utarbeidet en oversikt over hvilke selskaper som har hatt endring av foretaksnavn siden 1. november 1999 (tidsperioden Foretaksregisterets database dekker):

Navn	Tidligere navn	Dato
Ambita AS	Norsk Eiendomsinformasjon AS	07.07.2014
Aker Kværner Holding AS	Aker Holding AS	19.05.2011
Argentum Fondsinvesteringer AS	Statens Investeringsselskap AS	22.05.2002
DNB ASA	DNB Holding ASA/ DNB Nor ASA	04.12.2003/ 11.11.2011
Entra ASA	Entra Holding AS	22.09.2014
Flytoget AS	NSB Gardermobanen AS	15.01.2001
Nysnø Klimainvesteringer AS	Fornybar AS	03.12.2018
Investinor AS	Statens Investeringsselskap AS	07.07.2008
Mesta AS	Mesta Konsern AS	31.01.2013
Nofima AS	Fisk og Kyst AS	30.06.2006
Norges sjømatråd AS	Eksportutvalget for fisk AS	15.12.2011
Space Norway AS	Norsk Romsenter Eiendom AS	18.11.2013
Yara International ASA	Agrihold ASA	18.12.2003
Carte Blanche AS	Nye Carte Blanche Danseteater	21.01.2000
Den Norske Opera & Ballett AS	Den Norske Opera AS	16.02.2008
Filmparken AS	Norsk Film AS/ Filmparken AS/ Norsk Filmstudio AS	09.07.2001/ 09.09.2002/ 24.08.2005
Rosenkrantzgate 10 AS	Nye Rosenkrantzgate 10 AS	11.07.2017
NSD – Norsk senter for forskningsdata AS	Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste AS	16.03.2016
Graminor AS	Norsk Kornforedling AS	06.02.2002
Equinor ASA	Den norske stats oljeselskap a.s./Statoil ASA/Statoilhydro ASA/Statoil ASA	11.05.2001/ 01.10.2007/ 02.11.2009/ 16.05.2018
Bane NOR SF	Jernbaneinfrastrukturforetaket SF	24.08.2016
Entur AS	Salg og Billettering AS	15.09.2016
Norske tog AS	Materielselskapet AS	15.03.2017

Det er styrene i selskapene som er ansvarlig for forretningsmessige forhold. Departementet har ingen samlet oversikt over faktiske kostnader ved navneendringer, og

spørsmål om dette må eventuelt rettes direkte til de aktuelle selskapene.

SPØRSMÅL NR. 1213

Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 25. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Lovverket for bruk av tvang innen psykisk helsevern ble i 2017 strammet inn.

Hvilke evalueringer og erfaringer har man gjort som følge av disse endringene, og har man tilstrekkelig grunnlag for å kunne konkludere med at disse endringene har virket etter hensikten og til pasientenes beste?

Svar:

Den viktigste endringen i 2017 var at mangel på samtykkekompetanse ble innført som et vilkår for å bruke tvang. Pasienter som har samtykkekompetanse, har fått rett til å avslutte behandling eller nekte å ta imot tilbud om behandling. Det er unntak ved alvorlig selvmordsfare eller alvorlig fare for andres liv eller helse.

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å evaluere lovendringen for å kartlegge brukernes og behandlernes erfaringer.

Helsedirektoratet gav Senter for medisinsk etikk (SME) ved Universitetet i Oslo i oppdrag å gjennomføre en kvalitativ evaluering av lovendringene. Formålet med evalueringen var å få økt kunnskap om betydningen av det nye vilkåret om manglende samtykkekompetanse, om hvordan vurderingene av samtykkekompetanse gjennomføres, om praktisering av nært relatert lovverk og om behov for opplæring.

I prosjektet ble det gjennomført intervjuer med til sammen 60 personer fra ulike informantgrupper som er berørt av lovendringene (blant annet helsepersonell fra spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester, pasienter og pårørende). I tillegg ble relevante deler av pasientjournaler analysert.

Evalueringen viser at lovendringene synes i stor grad å være implementert i spesialisthelsetjenesten, men i mindre grad i de kommunale tjenestene. Videre er det et stort behov for opplæring og veiledning i å vurdere samtykkekompetanse.

Lovendringene har trolig ført til økt fokus på pasientautonomi og grundigere samtaler med pasientene og

de pårørende. Lovendringene stiller større krav til alternativer til tvang, styrket samhandling med kommunale tjenester og samarbeid med de pårørende. Alle informantgruppene som ble intervjuet mente at lovendringene har ført til økt rettsikkerhet og bedre mulighet for brukervedvirkning for pasienter innen psykiske helsetjenester. Spesielt personer med brukererfaring var opptatt av at lovendringene representerer et stort skritt i riktig retning mot å styrke brukeres autonomi.

Både ansatte i tjenestene og pårørende ytret bekymring for om lovendringene kan komme til å føre til flere kortere innleggelser og økt belastning på pårørende. Ansatte og pårørende mente også at lovendringene kan føre til økt press på og behov for kommunale tjenester, frivillige alternativer og samhandling. Flere av de ansatte mente at lovverket har utviklet seg til å bli uoversiktlig og komplisert, og at det er behov for en forenkling av lovverket.

I oppdraget fra departementet ble Helsedirektoratet også bedt om å beskrive hvordan kravet om samtykkekompetanse påvirker omfanget av bruk av tvang. Denne kvantitative delen av evalueringen ventes ferdigstilt i løpet av høsten.

For å få mindre og riktigere bruk av tvang i helse- og omsorgstjenesten må vi fornye og forbedre regelverket. Dagens bestemmelser om tvang i helse- og omsorgstjenestene er knyttet opp mot ulike diagnoser og ulike pasient- og brukergrupper. Det er spredt over fire ulike regelverk. Dette gjør reglene uoversiktlige for både pasienter og behandlere.

I 2017 oppnevnte derfor Regjeringen et utvalg som skulle gjennomgå dette regelverket.

Utvalget ble bedt om å foreslå endringer som møter behovene i dagens og morgendagens helse- og omsorgstjeneste og se på hvordan regelverket kan gjøres klarere og mer samordnet. Det nye regelverket skal også støtte opp under målet om å skape pasientens helsetjeneste.

Utvalget skal levere sin innstilling 18. juni i år.

SPØRSMÅL NR. 1214**Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Trond Giske****Besvart 20. mars 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

I epost til litteraturhuset i Trondheim sier Kulturdepartementet at det ikke er aktuelt å gi dette litteraturhuset statsstøtte slik tilsvarende andre litteraturhus får.

Hva er årsaken til denne forskjellsbehandlingen?

BEGRUNNELSE:

I e-post av 12. desember 2018 fra Inger Lise Kurseth til Litteraturhuset i Trondheim ved Trond Åm skriver departementet følgende:

«Vi kan opplyse om at det ikke er planer om å øke antallet litteraturhus som får støtte over statsbudsjettet over kap. 326 post 78 Språk, litteratur og bibliotekformål. Det er flere grunner til dette, blant annet:

Det er i Meld. St. nr 8 (2018-2019) Kulturens kraft, s. 93, lagt opp til at fylkeskommunene vil få et større ansvar for kulturoppgaver på regionalt nivå.

Videre er styrking av folkebibliotekene som lokale møteplasser og kultur- og kunnskapsarenaer et av hovedtemaene i gjeldende bibliotekstrategi (2015-2018). Ny strategi for perioden 2019-2021 skal dessuten bygge videre på de grepene som er gjort i gjeldende strategi.»

Jeg viser til at det allerede er fire litteraturhus som får statsstøtte på 78-post: Oslo, Bergen, Fredrikstad og Skien. Litteraturhuset i Trondheim driver med tilsvarende aktivitet som de som i dag får statsstøtte, og har gjennom flere år vist sin levedyktighet og berettigelse. Det virker urimelig og skjjevfordelende at litteraturhuset i Trondheim ikke

skal kunne få statsstøtte på linje med de som allerede får støtte i dag.

At man en gang i fremtiden kan komme til å overføre denne typen støtte til regionene, kan ikke være til hinder for en rettfærdig og likeverdig behandling av litteraturhus over statsbudsjettet nå.

Jeg ber om statsrådens begrunnelse for en slik forskjellsbehandling.

Svar:

Da Litteraturhuset i Trondheim tok kontakt med Kulturdepartementet i november i fjor, ønsket departementet å sikre at søknaden for 2020 ble sendt inn i god tid for å bli vurdert i forbindelse med forberedelsene fram til framleggelse av budsjettproposisjonen i 2020. For å opplyse saken best mulig gjorde departementet i e-posten oppmerksom på noen forhold som kan være relevante for denne typen søknader, jf. bl.a. omtale av oppgave- og ansvarsdeling i kulturmeldingen som skal behandles av Stortinget i mai 2019. Dette var ikke ment som en forhåndsvurdering av en mulig søknad i 2020.

1. mars i år mottok Kulturdepartementet søknad om driftstilskudd over statsbudsjettet i 2020 fra Litteraturhuset i Trondheim. Søknaden ble presentert av representanter fra litteraturhuset i et møte med departementet 14. mars. Den ligger nå til behandling i Kulturdepartementet, og vil bli vurdert på ordinær måte i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2020. Det vil ikke være riktig av meg å forskuttere utfallet av denne behandlingen.

SPØRSMÅL NR. 1215**Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 20. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at utviklingen i energibransjen går mot flytende vindkraft til havs og bort fra enorme kraftverk i norsk natur, og vil statsråden lytte til fylkestinget i

Hordaland som i september 2018 ba om at Hordaland tas ut av den nasjonale vindkraftammen?

BEGRUNNELSE:

«Hordavind» i Nordhordland kan bli Europas største vindkraftverk på land, dersom planene som nylig ble sendt til NVE blir realisert. Anlegget vil dekke 65,3 kvadratkilometer i fjellområder i Modalen, Masfjorden og Lindås, med 235 vindturbiner som er mellom 200 og 250 meter høye.

Turbinene vil være synlige på 50 kilometers avstand, og det vil bli bygget 180 kilometer med veier inn i fjellheimen. Kostnaden på anlegget vil være 12 til 14 milliarder kroner. Miljødirektoratet har gått imot at områdene skal åpnes for vindkraftverk.

Samtidig med planer for enorme vindkraftanlegg i den norske fjellheimen skjer det en rivende utvikling innen flytende vindkraft til havs. Norsk industri står allerede for 5 prosent av det globale markedet for tjenester og teknologi til flytende havvind, og har et mål om å doble sin markedsandel.

Svar:

Jeg er enig i at utviklingen innen vindkraft til havs er spennende og at Norge bør ta en rolle i denne utviklingen. Rask teknologiutvikling har gitt fallende kostnader innen bunnfast vindkraft, som er bygd ut i stor skala, særlig i landene rundt Nordsjøen.

Flytende vindkraft har ikke kommet like langt i utviklingen. Det er bare bygd ett kraftverk globalt i tillegg til noen pilotturbiner. Dette er imidlertid en teknologi som også er interessant sett med norske øyne, både med tanke på at store deler av våre havområder er for dype for bunnfast vindkraft, og som en eksportnæring. Norske leverandørbedrifter har høy kompetanse innen flytende løs-

ninger, for eksempel knyttet til fundamenter og maritime operasjoner.

Olje- og energidepartementet forbereder nå åpning av ett eller to områder for vindkraft til havs. Dette vil legge til rette for produksjon av vindkraft i norske havvomer dersom dette er lønnsomt. Likevel mener jeg det i dag ikke er grunnlag for å fremme flytende vindkraft som et alternativ til vindkraft på land. Også innen vindkraft på land har det vært store kostnadsreduksjoner, og næringen ser nå ut til å bli lønnsom uten subsidier.

I en situasjon der interessen for å bygge ut vindkraft på land er stor, mener jeg det er viktig med en nasjonal ramme for å bedre styre utviklingen fremover. Dette vil gi oss et nasjonalt helhetsblikk utover å behandle hvert enkelt prosjekt for seg. Arbeidet med en nasjonal ramme for vindkraft skal også bidra til et oppdatert og sammenstilt kunnskapsgrunnlag om virkningene av vindkraft.

Formålet med nasjonal ramme er å styre søknader om ny vindkraft til områder som på forhånd er vurdert som mest egnet. Dette styrker også grunnlaget for å unngå konflikter med de viktigste naturområdene, og ta tydelig hensyn til tema som reindrift, reiseliv og friluftsliv. Dette vil bedre grunnlaget for konsesjonsbehandlingen der virkningene av de enkelte prosjektene fortsatt vil bli vurdert i detalj. Det skal generelt være vanskeligere å få konsesjon utenfor de utpekte områdene.

NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft er et faglig råd og vil etter planen bli lagt fram 1. april. Jeg legger opp til å sende forslaget på høring før rammen blir fastsatt, og håper Hordaland fylkeskommune vil fremme sitt syn i den forbindelse. Jeg er opptatt de ulike interessene kommer godt fram i forbindelse med høringsrunden. Kommuners og fylkeskommuners syn på NVEs forslag vil være viktige i den videre prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1216

Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 20. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Norge har utviklet verdens største og mest fleksible testanlegg for karbonfangst på TCM Mongstad. En teknologi som er helt avgjørende for å møte klimautfordringene. De fremste forskningsmiljø i verden oppsøker senteret. Men TCM Mongstad sin konsesjon for testing utløper i august 2020, samtidig som de har en driftslogg på tre år frem i tid.

Det er en stor utfordring for verdens beste testsenter for karbonfangst at de ikke har større forutsigbarhet.

Når vil regjeringen forlenge TCM sin konsesjon?

BEGRUNNELSE:

Det amerikanske olje- og energidepartementet har bevilget 40 mill. dollar til 6 amerikanske selskap for at de skal

kunne teste ut fangstteknologi frem til moden teknologi. TCM Mongstad har inngått avtale med ett av selskapene og er i dialog med andre.

Representanter fra India, Kina har også meldt sin interesse.

Testsenteret har ikke bare gode tekniske fasiliteter, men også utviklet en unik driftskompetanse som gjør at de er meget attraktive for forskningsmiljø i hele verden.

Norge har tatt den store investeringen i testanlegget, og trenger kun driftsmidler. Det kan være et filantropisk bidrag til verden, som følge av at vi har vært så privilegert med å hatt muligheten til å bygge ut vår velstand basert på petroleumsindustrien. Da bør vi også sikre at den store investeringen er tilgjengelig for å få løst en av de store teknologiske utfordringene med å utvikle flere smarte og rimelige måter for karbonfangst.

Svar:

Regjeringen satser bredt på å utvikle teknologi for fangst, transport og lagring av CO₂. Teknologisenteret på Mongstad er en sentral brikke i denne satsingen sammen

med forskning og utvikling og arbeidet med fullskala CO₂-håndtering.

Regjeringen er godt fornøyd med den utviklingen vi har sett på TCM de siste årene. Da vi gikk inn i en ny avtale med industrien om å videreføre driften av TCM i 2017, var det adskillig større usikkerhet knyttet til mulig kundebase for testing på TCM. Driften av TCM er et samarbeidsprosjekt mellom staten og industriaktører som er potensielle fremtidig brukere av fangstteknologi. For at aktivitetene ved TCM skal ha relevans for industrien er det en forutsetning for Regjeringen at vi har med oss industrien til å medfinansiere og være med og styre aktivitetene på TCM.

Regjeringen og samarbeidspartnerne på TCM er i gang med å forhandle frem ny avtale og modell for videre drift av TCM etter august 2020. Det arbeides også med å få inn nye samarbeidspartnere. Jeg kan ikke forskuttere resultatet av forhandlingene, men partene jobber målrettet for å sikre videre drift og for å maksimere kunnskapsspredningen. Regjeringen vil informere Stortinget om status for eventuell forlengt drift av TCM i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1217

Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 18. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hvor lagt er arbeidet kommet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har tatt til ordet for å sette ned en uavhengig klagenemd for rovvilt.

Svar:

Som det fremgår av regjeringserklæringen vil regjeringen etablere en uavhengig rovviltklagenemnd som behandler alle klager på vedtak om kvoter for jakt og felling som er fattet av Miljødirektoratet og rovviltmyndene.

Det er et mål at en slik klagenemd skal være et uavhengig organ med kompetanse til å fatte vedtak. Regjeringen er godt i gang med å vurdere hvordan en slik klagenemnd best kan etableres, og tar sikte på å sende et forslag på alminnelig høring i løpet av 2019.

SPØRSMÅL NR. 1218**Innlevert 13. mars 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 21. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden sette i gang for at vi skal kunne hugge, plante og skjøte mer skog i Norge?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen snakker fint om at de vil bruke skogen som en del av klimaløsningen.

Norge har alle forutsetninger for å satse mer på hogst, planting og skjøtsel av skog, som også er et godt klimatil- tak.

Statsråden viser liten vilje til å satse på norsk skog. Og det virker nærmest som det er klima- og miljøministeren som har satt bremsene når det gjelder skogsatsing.

Det området statsråden derimot viser vilje og engasje- ment på er når det kommer til vern av skog.

Svar:

Regjeringen Solberg la i oktober 2016 fram Meld. St. (2016-2017) Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring. Meldingen omtaler en rekke tiltak som har betydning for foryngelse, hogst og annen forvaltning av skogressursene, i et langsiktig perspektiv. Den bygger på regjeringens nærings- og miljøpolitikk og har et verdikjedeperspektiv, der det er lagt vekt på å trekke fram mulighetene for både verdiskaping og klimagevinster av aktivt skogbruk.

Meldingen ble behandlet i Stortinget i januar 2017. Meldingen ble godt mottatt i Stortinget, og med vekslende flertall vedtok Stortinget flere anmodninger til regjeringen om videre oppfølging av meldingen, jf. Innst. 162 S (2016–2017). Meldingen er i tråd med Stortingets behandling fulgt opp gjennom videreføring av viktige skog- politiske virkemidler, som skogfondsordningen og tilskudd til skogbruksplanlegging og nærings- og miljøtiltak i skogbruket, og gjennom satsing på bedre infrastruktur i form av skogsveger, tømmerkaier og utbedring av flaskehalsen i det offentlige vegnettet. Regjeringen har også lagt til rette for bedre kapitaltilgang til industrien gjennom endring i rammene for øremerkede skogmidler i Investinor. Det er også grunn til å trekke fram biodrivstoffpolitikken og satsing på forskning, utvikling og innovasjon. Vi trapper opp delkravet om avansert biodrivstoff i veitransporten, og når vi innfører omsetningskrav for luftfart fra 2020, stiller vi krav om avansert biodrivstoff. Samtidig ser vi at aktører har planer om å produsere avansert biodrivstoff fra skogråstoff i Norge. Regjeringen har nylig valgt refer-

ansebane for forvaltet skog under EUs klimarammeverk, som gir gode muligheter for å øke hogsten sammenlignet med dagens nivå uten at det påvirker utslippsforplik- telsen vår. Som oppfølging av Stortingets behandling av Meld. St. 6 (2016-2017), har jeg for kort tid siden lagt fram et strategidokument "Skog- og trenæringa – ein drivar for grøn omstilling". Som det framgår av strategien er skogen en verdifull ressurs for Norge. Den gir verdiskaping gjen- nom foredling av trevirke og er råstoff for en rekke klima- og miljøvennlige produkter. Den gir også positive klima- bidrag ved at den tar opp CO₂ og lagrer karbon i biomasse og jordsmonn. Klimabidraget kan styrkes ved bruk av trevirke i bygg og andre varige trekonstruksjoner. Strate- gien framhever at skog- og utmarksressursene kan spille en viktig rolle i bioøkonomien. Den viser retning for ar- beidet med å mobilisere til økt forsknings-, utviklings- og innovasjonsaktivitet i skog- og trenæringen og for tiltak som kan bidra til å stimulere etterspørselen etter grønne, trebaserte produkter.

Jeg mener regjeringens næringspolitikk, og de konk- rete tiltakene knyttet til foryngelse, økt avvirkning og ef- fektiv transport fra skog til industri og marked, gir et godt grunnlag for et bærekraftig skogbruk. Jeg vil fortsette arbeidet langs disse linjer. Regjeringenspartiene er i Grana- voldenplattformen omforent om en rekke tiltak for å skape økte verdier av norske skogressurser.

Jeg vil understreke at hensynene til miljø og klima er viktige for at skog- og trenæringen skal kunne være konkurransedyktig. Økt aktivitet i skogbruket må kom- bineres med økt kunnskap om miljøverdiene i skog og styrkede miljøhensyn i skogbruket. Landbruks- og mat- departementet og Klima- og miljødepartementet har de siste årene samarbeidet om flere klimatiltak i skog. De to departementene vil også følge opp tiltak for økt ivare- takelse av nøkkelbiotoper og kartlegging av den eldste skogen for å ta vare på denne. Stortinget ba i 2016 (vedtak 667, 23. mai 2016) regjeringen "sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 pst. av skogarealet". Det framgår også av regjering- splattformen at regjeringenspartiene vil verne 10 prosent av skogen gjennom privat frivillig vern og vern av offentlig eide skogarealer. Plattformen understreker også at vernet skal gjennomføres på en slik måte at det får minst mulige konsekvenser for avvirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet.

For å få et bredt og godt grunnlag for det videre ar- beidet, tar jeg sikte på å etablere et forum for dialog mel- lom skog- og trenæringen, relevante forsknings- og ut-

danningsmiljø og sentrale virkemiddelaktører. Formålet med forumet er å bidra til tettere koblinger i og mellom aktører i verdikjedene fra skog til marked, og legge til rette

for dialog mellom næringen og relevante kunnskapsmiljøer.

SPØRSMÅL NR. 1219

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal

Besvart 18. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Statsråden har uttalt at det tas sikte på å iverksette et identitetsavklaringsprogram for irakere som er omfattet av Stortingets vedtak 505 1. mars 2016 denne våren. Dette er KrF svært tilfreds med.

Har statsråden besørget at riksadvokaten er kjent med flertallets merknad i Innst S 16 (2018-2019), jf. Prop 1 S (2018-2019), om at man ønsker å gjennomføre program-

met med høyest mulig deltakelse og i tråd med tidligere praksis?

Svar:

Riksadvokaten er kjent med flertallets merknad i Innst. 16 S (2018-2019), jf. Prop. 1 S (2018-2019), om at man ønsker å gjennomføre programmet med høyest mulig deltakelse og i tråd med tidligere praksis.

SPØRSMÅL NR. 1220

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 22. mars 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til og vurdere tak for engangsstønad og andre ytelser samlet, slik at en ikke svekker arbeidslinjen ved å kunne oppnå mer i passive ytelser ved fødsel enn en som har stått i fullt arbeid frem til nedkomst?

BEGRUNNELSE:

De fleste som får barn går i foreldrepermisjon med foreldrepenger, beregnet ut fra arbeidsinntekt i forkant av fødsel og foreldrepermisjon. For de som ikke har hatt arbeidsinntekt vil de kunne søke om engangsstønad.

I folketrygdloven er det slik at flere ytelser ikke regnes som inntekt, og engangsstønad legges dermed på toppen av ytelser de allerede har fra NAV og/eller kommunen og

kan dermed i flere tilfeller få mer ved fødsel enn en som har stått i arbeid frem til fødsel.

Det gjelder til eksempel overgangsstønad, kvalifiseringsstønad, introduksjonsstønad og sosialhjelp. En barnehageassistent har for eksempel omlag 300.000,-/ år i lønn, hentet fra tariffavtale i 2018. Ved å ta ut ett års permisjon vil barnehageassistenten komme dårligere ut økonomisk sammenliknet med flere av de som mottar ovennevnte ytelser, tross at h*n har stått i arbeid frem til fødsel. Dette mener spørsmålsstiller er uheldig og svekker arbeidslinjen, slik regjeringen har sagt de skal sørge for at ivaretas. I Granavold-erklæringen heter det blant annet: "Regjeringen vil innrette trygde- og skattesystemet for å stimulere til arbeid."

Svar:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon gis til kvinner som ikke har opptjent rett til foreldrepenger. I 2019 utgjør engangsstønaden 83 140 kroner per barn.

Utover engangsstønad viser stortingsrepresentant Wiborg til ordninger for personer som av ulike grunner ikke er i arbeid; overgangsstønad, kvalifiseringsstønad, introduksjonsstønad og økonomisk stønad (sosialhjelp). Jeg har innhentet informasjon fra de ansvarlige departementene, Arbeids- og sosialdepartementet og Kunnskapsdepartementet, og vil nedenfor gi en kortfattet orientering om ordningene.

Overgangsstønad gis til enslig mor eller far som har aleneomsorg for barn. Årlig overgangsstønad utgjør 2,25 ganger grunnbeløpet (G). 1 G utgjør fra 1. mai 2018 96 883 kroner. Personer som deltar i kvalifiseringsprogram eller introduksjonsprogram, har rett til henholdsvis kvalifiseringsstønad og introduksjonsstønad. Stønaden skal på årsbasis være lik to ganger folketrygdens grunnbeløp. Deltakere under 25 år mottar 2/3 stønad. Det er regler om avkorting av stønadene hvis personen har arbeidsinntekt eller mottar andre ytelser som for eksempel dagpenger, sykepenger eller foreldrepenger. Ytelsene avkortes ikke mot engangsstønaden. For overgangsstønaden stilles det ingen krav til aktivitet fra fødsel og frem til barnet fyller ett år. En kvinne som deltar i introduksjonsprogram eller kvalifiseringsprogram har rett til permisjon med stønad i

henholdsvis fire og seks uker etter fødsel. Tar hun lengre permisjon, får hun ikke stønad under permisjonen.

Alle som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad. Stønaden er en skjønsmessig ytelse. Dette innebærer at det skal foretas en konkret og individuell vurdering av hvilke utgifter som er nødvendige for å sikre sosialhjelpsmottakeren et forsvarlig livsopphold. Stønaden skal utmåles med bakgrunn i den enkeltes faktiske behov. Hva som er et forsvarlig livsopphold for den enkelte vil variere ut fra personlige forhold, som familiesituasjon, husstandens størrelse, bosted, bosituasjon, alder, livssituasjon og helse. Økonomisk stønad er en subsidiær ytelse, den enkelte har ansvar for å sørge for eget livsopphold ved å utnytte alle reelle inntektsalternativer. Hvis stønadmottaker mottar andre økonomiske ytelser, herunder engangsstønad, medregnes dette som inntekt i beregningen av økonomisk stønad og retten til økonomisk sosialhjelp reduseres.

De fleste engangsstønadmottakerne mottar ikke andre stønader fra NAV. I en undersøkelse fra 2015 fant Arbeids- og velferdsdirektoratet at litt under en fjerdedel hadde ulike stønader fra NAV da barnet ble født, og andelen holdt seg rundt dette nivået de påfølgende årene etter fødselen.

Engangsstønaden sikrer at også mødre uten arbeidsinntekt kan skaffe nødvendig utstyr til barnet ved fødsel. Jeg finner ikke grunn til å ta initiativ til å vurdere tak for engangsstønad og andre ytelser samlet.

SPØRSMÅL NR. 1221

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 22. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva er konkret gjort i denne saken så langt, og når kan en forvente at regjeringen konkluderer og fremmer forslag i saken?

BEGRUNNELSE:

Viser til Innst 8 S (2018-2019) Kap. 5576 sektoravgifter i LMD, post 71, som behandles i finanskomiteen hvor komiteens flertall fra Ap, H, FrP, Sp, SV og V merker seg at totalisatoravgiften som skulle gå til å styrke hestesporten i dag ikke har noe sektorpolitisk formål. Dette flertallet viser også til rapport fra Oslo Economics hvor rapporten

blant annet påpeker og bekrefter at totalisatoravgiften er konkurransehennende. Komiteens flertall som nevnt over ber derfor regjeringen gjøre en vurdering av selve totalisatoravgiften og innretningen av denne og komme tilbake til Stortinget.

Svar:

Totalisatoravgiften er fiskalt begrunnet, og bidrar til å skaffe staten inntekter til ulike formål som veier, skoler, sykehus, forsvar og velferd. Totalisatoravgiften ble tidligere budsjettert på Landbruks- og matdepartementets budsjett som en sektoravgift. Fordi totalisatoravgiften

ikke har et sektorpolitisk formål, ble den i 2018 omgjort til særavgift. Stortinget vedtar hvert år særavgiftene som en del av statsbudsjettet.

Konsesjonshaver skal betale avgift til staten på 3,7 pst. av bruttoomsetning per år. Det er i dag bare Norsk Rikstoto som har konsesjon til å drive hestespill.

Oslo Economics har på oppdrag for Kulturdepartementet evaluert Norsk Tippings og Norsk Rikstotos organisering og praksis. Oppdraget innebar en vurdering av om Norsk Tippings og Norsk Rikstotos spillporteføljer, markedsføring og organisering bidrar til å oppnå målene i pengespillpolitikken. Et gjennomgående tema var om enerettsaktørenes utforming av spillporteføljer og innretning av markedsføringsaktiviteter kan forsvares av kanaliseringshensyn. Kanalisering innebærer at tilbudet av pengespill fra Norsk Tipping og Norsk Rikstoto bidrar til å lede spillere bort fra de uregulerte aktørene og over

til et regulert tilbud av pengespill, hvor man er sikret ansvarlige rammer rundt spillene som er i tråd med politiske føringer. Hvordan overskuddet av Norsk Tippings og Norsk Rikstotos spillvirksomhet anvendes var derimot ikke tema for evalueringene.

Når Rikstoto er den eneste enerettsaktøren som i dag er ilagt en avgift på omsetningen, må det sees på bakgrunn av at overskuddet fra Rikstoto føres tilbake til hesteformål i sin helhet, herunder til frivillige organisasjoner tilknyttet hest. Overskuddet i Norsk Tipping blir derimot fordelt på et videre spekter av idrett, kultur og samfunnsnyttige og humanitære formål.

Finansdepartementet vil i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet og Kulturdepartementet følge opp flertallsmerkningen og gjøre en vurdering av totalisatoravgiften og innretningen av denne som formidles Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1222

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 22. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

På et tidligere skriftlig spørsmål til samferdselsministeren om gjenbruk av asfalt i Norge ble det i svaret (20.02.2019) vist til at praktisk talt all tilgjengelig asfalt som blir frest eller gravd opp fra veiene blir gjenbrukt, med henvisning til tall fra KFA. Statsrådets beskrivelse gir ikke et riktig bilde av hvordan gjenbruken faktisk er.

Vil samferdselsministeren ta initiativ til økt gjenbruk av returafalt i produksjonen av ny asfalt slik at oppnår en større miljøgevinst enn hva tilfellet er i dag?

BEGRUNNELSE:

Det ble i svaret også opplyst om at mengden returafalt til mellomlager har vært stabil i flere år - ca. 800-900 000 tonn pr. år. Videre ble det vist til at 2017 var et foreløpig toppår uttransporten av returafalt fra mellomlager var 12 prosent større enn mengden som kom inn.

Asfaltprodusenter oppgir at Statens Vegvesen ikke legger til rette for at produsentene kan få tak i gode fresemasser til bruk i produksjonen av ny asfalt. I stedet benyttes fresemassene av Statens Vegvesen selv og i hovedsak til kantfylling og lignende. Returafalten blir altså benyttet på et lavt nivå i verdikjeden og ikke til produksjon av ny asfalt. Dette innebærer at en ikke får den mil-

jøbesparelse som en kunne ha hatt. Reduksjon av CO2-utslippet og mindre bruk av olje oppnår en først når asfalten blir benyttet i fremstillingen av ny asfalt.

I svaret til det skriftlige spørsmålet opplyser Samferdselsministeren også om at Statens Vegvesen har en vesentlig mer liberale grense for tilsetting av resirkulert asfalt i ny asfalt enn Sverige og Danmark.

Vi har fått oppgitt fra asfaltprodusenter at dette ikke medfører riktighet. Produsentene oppgir at i Danmark er det ingen begrensninger på tilsetting av gjenbruk i bærelagsasfalten. I Sverige har de nå åpnet opp for økt gjenvinning ved at maksgrensen er fjernet.

Svar:

Eg har i tidlegare, og i dette svaret basert meg på opplysningar frå Statens vegvesen.

I grunngevinga for spørsmålet blir det påstått at Statens vegvesen ikkje gir asfaltprodusentane tilgang på gode fresemassar til bruk i sin produksjon. Etaten melder til meg at dei ikkje kjenner seg att i ei slik framstilling. Hovudregelen er at når ein asfaltert veg blir frest i regi av Statens vegvesen, får entreprenøren tilgang på fresemassen som sin eigedom. På høgtrafikkerte vegar, der fresemassen har ekstra høg materialkvalitet og dermed høg verdi,

legg ein i kontraktane til rette for at materialane kan nyttast i produksjon av høgverdig asfalt, gjerne til bruk på same vegstrekning. Dette er både rasjonelt og miljøvennleg.

Av mengdene som vart brukt om att i 2017, gjekk 30 pst. til varm asfaltproduksjon, medan 69 pst. gjekk til såkalla ubunden bruk. Ubunden bruk inneber at materialane blir nytta i forsterkningslag, anleggsvegar, dekke på lågtrafikkerte vegar, til forkiling, oppretting m.m., utan tilsetting av nytt bindemiddel. Det er ikkje tilfeldig at denne måten å bruke materialane på har vorte så populær, då frest og/eller knust asfalt har svært mange gode praktiske og funksjonelle eigenskapar som gjer den godt eigna på eit veganlegg. Med dette sparar ein tilsvarande mengder nye materialar.

Noreg har høge kvalitetskrav til vegbyggingsmaterialar grunna tøffe klima- og trafikkpåkjenningar. Dette gjeld særleg vegdekket, der piggdekkslitasjen tradisjonelt har vore den kritiske nedbrytingsfaktoren. Desse krava til kvalitet er avspegla i vegnormalar og retningslinjer.

Statens vegvesen har satt som mål å auke bruken av returasfalt i produksjonen av asfalt til dekke, slik at høgkvalitet steinmateriale og det gamle bindemiddelet blir nytta på ein meir optimal måte. Men det er eit problem at ikkje alle godkjente asfalmottak har areal og plass til å separere returasfalten i lagerhaugar ut frå opphav og kvalitet. Dermed vil ein mange stader ha lagerhaugar med asfalt med ulikt opphav og varierende kvalitet. Dette set grenser for kor mykje av slike materialar som kan inngå i asfalt til høgtrafikkerte vegar.

Der det ligg til rette for at ulike kvalitetar kan handterast kvar for seg, spesielt at fresemassar frå høgtrafikkerte vegar kan lagrast separat utan at andre materialar forringar kvaliteten, freistar Statens vegvesen å styre desse materialane inn i produksjonen av tilsvarande høgkvalitets asfalt, eksempelvis såkalla skjelettasfalt som er den mest slitesterke asfalttypen vi har.

Representanten Leirtrø meiner at Noreg sett strenge krav til gjenbruk. Når det gjeld våre naboland kan det opplysast at Danmark i desse dagar har avslutta eit treårig forsøksprosjekt, «Cirkulær asfaltproduksjon i Danmark», med siktemål å auke bruken av resirkulert asfalt. I dag tillet ikkje Danmark returasfalt i det heile i høgverdige bindlag og slitelag på hovudvegnettet. For ordinære asfaltmassar ligg gjenbruksgraden på om lag 10 pst. for slitelag og om lag 30 pst. for bærelag (Kjelde: Asfaltindustrien).

I Sverige vurderer Trafikverket i samarbeid med entreprenørane om ein i staden for å sjå strikt på prosentgrenser kan setje krav til asfaltmassen, dvs. det ferdige produktet. Målet er å utarbeide ei «Vägledning» om dette i løpet av 2019. Som føresetnad ligg eit krav om detaljert deklarasjon av inngåande returasfalt, med dei utfordringar som det setter til separat innsamling, sortering, lagring og testing av dei ulike materialane, jf. det som ein slit med på norske mottak.

Eg vil halde fast på at vi gjer mykje for å legge til rette for meir miljøvennleg asfaltproduksjon i samferdselssektoren. Der det er rom for forbetring har eg naturlegvis også forventningar til at alle aktørar i sektoren bidreg til det.

SPØRSMÅL NR. 1223

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 19. mars 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Hvor har regjeringen tenkt at ledelsen og ansvaret for utviklingen av de løsningene som har vært driftet og utviklet hos Brønnøysundregistrene skal legges når DIFI og Altinn skal slås sammen til enda et nytt direktorat?

BEGRUNNELSE:

Vises til pressemelding fra ministeren 14.03.19 hvor det ikke fremkommer klart hvor ledelsen av det nye direktoratet skal ligge.

Svar:

Etableringen av et digitaliseringsdirektorat er resultatet av en omorganisering, som blant annet innebærer at Altinn-organisasjonen skilles ut fra Brønnøysundregistrene og slås sammen med deler av Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi). Omorganiseringen vil ikke innebære geografisk flytting av kontorsteder. Endringene medfører at antall direktorater blir det samme som i dag. Digitaliseringsdirektoratet vil gi oss grunnlag for en mer samordnet styring av den videre utviklingen av felles IT-løsninger for hele offentlig sektor. Det miljøet som nå samles, vil

ha lang erfaring med å digitalisere innbyggertjenester og tjenester for offentlige virksomheter, næringsdrivende og frivillig sektor. Organisasjonsendringen krever ikke noen geografisk endring av drift og forvaltning av Altinn-løsningene. Videre utvikling av ny infrastruktur og nye tjenester skal skje innenfor en samordnet, strategisk ramme, og den vil foregå ved bruk av den gode kompetansen som finnes på de ulike tjenestestedene. Direktoratets ledergruppe vil ha representanter i Brønnøysund, Leikanger og Oslo. Overføringen av ansvar og oppgaver vil endre den organisatoriske tilhørigheten for en del ansatte. Disse vil få en ny arbeidsgiver. Det er ikke tatt noen beslutning som

innebærer flytting av ansatte, heller ikke av direktoratets ledelse. Vi er opptatt av at vi skal ivareta de personene som blir berørt av endringene, og vi skal ha gode prosesser og følge spillereglene i arbeidslivet, både for ledere og øvrige medarbeidere. De tre direktoratene vil nå, i samarbeid med departementene, gå i gang med å klargjøre de personmessige og budsjettmessige konsekvensene og tilpasningene som må forberedes, slik at organisasjonsendringene kan gjennomføres på en smidig og konstruktiv måte. I denne fasen vil både ledere og tillitsvalgte i de tre virksomhetene ha nøkkelroller.

SPØRSMÅL NR. 1224

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 22. mars 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde

Spørsmål:

Næringslivet på Svalbard er i endring. Mens gruvedrift var største sysselsetter tidligere, jobber stadig flere nå i reiselivsnæringen, en næring som rekrutterer mange utenlandske arbeidstakere med svak grad av organisering. "Lov om allmenngjøring av tariffavtaler" gjelder ikke på Svalbard.

Vil statsråden se nærmere på muligheten for et særskilt regelverk for Svalbard, f.eks. i form av en egen forskrift som kan gjøres gjeldende for Longyearbyens planområde, for å sikre gode lønns- og arbeidsvilkår?

BEGRUNNELSE:

Stadig flere arbeidstakere på Svalbard og i Longyearbyen jobber innen reiselivsnæringen, og Arbeiderpartiet er opptatt av å sikre at man innen disse voksende næringene på øygruppa tilbyr de ansatte ryddige og gode arbeids- og lønnsvilkår, som f.eks. ivaretar den ansattes forhold til arbeidstid og overtid. For å ivareta dette, er spørsmålet om det kan vurderes en egen forskrift til "Lov om allmenngjøring av tariffavtaler" som kan ivareta arbeidstakere f.eks. innen det geografiske området som dekker Longyearbyen planområde.

Svar:

Spørsmålet her gjelder lovverket om lønnsforhold i arbeidslivet, og jeg har derfor også fått innspill fra arbeids- og sosialministeren til besvarelsen av spørsmålet ditt.

Svalbard ligger inn under Arbeidstilsynets tilsynsområde. Etaten har de senere år gjennomført en rekke tilsyn i flere næringer på Svalbard. Dette gjelder også reiselivsnæringen i Longyearbyen og Barentsburg. Flere av virksomhetene har fått pålegg. Reiselivsnæringen er i stadig utvikling, med blant annet guider som er utenlandske og engasjert på sesongkontrakter. Arbeidstilsynet planlegger å intensivere sin veilednings- og tilsynsaktivitet overfor denne bransjen i 2019.

På bakgrunn av mistanker om sosial dumping og andre kritikkverdige forhold ved enkelte virksomheter, har dessuten Arbeidstilsynet, Sysselmannen på Svalbard og Skatteetaten fra høsten 2018 innledet et samarbeid med sikte på å samordne tilsyn og kontroller overfor utvalgte virksomheter i Longyearbyen.

Det fremgår av Granavolden-plattformen at regjeringen vil legge til rette for et levedyktig lokalsamfunn på Svalbard. Som minister med ansvar for svalbardsaker er jeg opptatt av å sikre en god samfunnsutvikling i Longyearbyen. Ordnete forhold i arbeidslivet er et viktig element i en god samfunnsutvikling, og lønns- og arbeidsvilkår er en del av rammeverket som ligger til grunn for næringsutviklingen på Svalbard. Fra regjeringens side følger vi derfor nøye med på denne utviklingen og på hvilke nye spørsmål som nå oppstår. Det er herunder naturlig å vurdere om det er behov for å endre på deler av rammeverket som regulerer samfunns- og arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 1225**Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 22. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvordan er veksten i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Buskerud fylke?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene øker i Norge. Utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet er spesielt slående. De 30 pst. med lavest inntekt har lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosentene med lavest inntekt er på -1,3 pst. Samtidig drar de rikeste i fra, med en økning på 5,4 pst. i samme periode.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker.

Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid tall for utviklingen i inntekten per forbruksenhet akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten. Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for Buskerud fylke. 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per forbruksenhet, som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Buskerud. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	197 000	200 000	205 000	208 000	214 000
P20	241 000	247 000	252 000	257 000	265 000
P30	276 000	283 000	289 000	295 000	304 000
P40	306 000	315 000	322 000	328 000	337 000
P50	335 000	346 000	353 000	360 000	370 000
P60	366 000	378 000	387 000	394 000	406 000
P70	403 000	417 000	428 000	435 000	447 000
P80	452 000	467 000	480 000	488 000	501 000
P90	535 000	554 000	572 000	579 000	597 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1226**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 22. mars 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at bedre samhandling gjennom samlokalisering er viktig og hvilke virkemidler vil statsråden

ta i bruk for å oppnå bedre samhandling mellom nødetatene?

BEGRUNNELSE:

Økt samarbeid og samhandling mellom nødetatene er en uttalt målsetting men også en nødvendighet for å løse morgendagens utfordringer. Det såkalte samvirkeprinsippet har blitt innført som innebærer at bl.a. etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

En av utfordringene med samhandling er ofte at etatene er lokalisert på forskjellige fysiske steder i kommunene og på den måten unngår den mest åpenbare måten å samhandle på, nemlig det å være fysisk lokalisert på samme sted. Undertegnede er kjent med at det en del steder arbeides for felles løsninger, som for eksempel i Flekkefjord hvor felles nødetatsbygg er under planlegging.

Felles nødetatsbygg i Flekkefjord er ment å samle politi, brannvesen og ambulanse i samme bygg rett ved sykehuset plassert sentralt i Flekkefjord sentrum og med kort avstand til E39. Det vil være et løft for beredskap og samfunnssikkerhet og utvilsomt styrke samhandlingen mellom nødetatene i vestre del av Vest-Agder og sørlige Rogaland. De lokale aktørene selv er positive til et felles nødetatsbygg men undertegnede er imidlertid bekymret

or at Politiets fellestjenester (PFT) som kan ta beslutninger på vegne av politietaten ikke i tilstrekkelig grad vektlegger samvirke og samhandling slik stortinget har pekt på flere ganger.

Det innebærer at en underliggende etat risikerer å ta beslutninger som framstår som bedriftsøkonomisk hensiktsmessige, men som samlet sett er uheldig fordi man

ikke tar nødvendig hensyn til vedtatte mål for samfunnsmessig beredskap og går glipp av løsninger som i et større samfunnsøkonomisk perspektiv åpenbart er fornuftige.

Svar:

Jeg er enig i at samarbeid og samhandling mellom nødetatene er viktige for å tilby publikum god og riktig hjelp når de trenger det.

Samlokalisering er et viktig tiltak for å bidra til effektiv og kvalitativt god hjelp og bedre samhandling. Nettopp derfor har regjeringen besluttet og sørget for å få samlokalisert brann og politiets nødmeldings- og operasjonssentraler en rekke steder som del av politi-reformen.

Politiets og brann- og redningsvesenets sentraler samlokaliseres vegg-i-vegg og det legges også til rette for at helsevesenets akuttmedisinske tjeneste kan samlokaliseres på et senere tidspunkt. Frem til i dag er det gjennomført samlokaliseringer i Hamar, Ålesund, Bodø (hvor også helse er med) Ski og Tønsberg. Det pågår også prosesser for å legge til rette for samlokalisering i Tromsø og Kirkenes. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal i samarbeid med Politidirektoratet utarbeide en plan for samlokalisering i gjenstående regioner/politidistrikter.

Erfaringene fra de samlokaliserte sentralene er positive. Nødetatene drar nytte av hverandres nærhet, kunnskap og informasjon ved både små og store hendelser.

Jeg ser for øvrig positivt på andre initiativ som fremmer samvirke og øker beredskapen.

SPØRSMÅL NR. 1227

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 22. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Hvor mye ble brukt på leiekostnader for henholdsvis lensmannskontor, politiposter og politistasjoner i årene 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018, og hva er de beregnede leiekostnadene for 2019?

BEGRUNNELSE:

Svaret bes fremstilt i en tabell.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet styrer Politidirektoratet gjennom å sette mål og stille krav på overordnet nivå. Departementet har ikke oversikt over leiekostnader for hhv. lensmannskontor, politiposter og politistasjoner i perioden 2013-2019.

Politidirektoratet utarbeider årlige analyser over politiets utgifter til ressurser og bemanning. De ligger åpent tilgjengelig på www.politiet.no, området aktuelt, tall og

fakta. I ressursanalysene fra årene 2013 til 2017 oppgis utgiftene til husleie å være:

(avrundet, mill. kroner, nominelle tall)	Politidistrikt	Særorgan**	Andre enheter**	Totalsum
2013*	900	300		1 200
2014	854	288		1 142
2015	843	108	217	1 168
2016	891	107	254	1 252
2017	960	108	295	1 363

*Utgifter i 2013 inkluderer både husleie, energiutgifter, renovasjon og kommunale utgifter, renholdstjenester mv. Tallet kan derfor ikke sammenlignes direkte med senere år.

**I 2013 og 2014 skilles det ikke mellom husleie til særorganene og andre enheter.

Jf. Politidirektoratets årsrapport for 2018 utgjør samlede utgifter til eiendom, bygg og anlegg 1,7 mrd.

kroner i 2018, som utgjør 9,5 prosent av politiets ordinære driftsbudsjett. Husleie utgjør 7,9 prosent av de samlede driftsutgiftene, dvs. om lag 1,4 mrd. kroner».

SPØRSMÅL NR. 1228

Innlevert 14. mars 2019 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 21. mars 2019 av utviklingsminister Dag-Inge Ulstein

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere om Kripos kan få midler over utviklingsbudsjettet for arbeid mot videooverførte overgrep mot barn i utviklingsland?

BEGRUNNELSE:

Operasjon Dark Room har rullet opp svært mange grove overgrepssaker mot barn. I flere tilfeller har norske menn bestilt videooverførte overgrep mot barn i utviklingsland. Noen av overgrepene minner mest om tortur og drapsforsøk. Dette viser at etterforskning og avdekking av overgrep mot barn i økende grad må inngå i et betydelig internasjonalt samarbeid. I mange utviklingsland mangler man imidlertid ressurser og kompetanse på å etterforske og avdekke denne type saker. Det fryktes at stadig bedre tilgang til internett i den fattige delen av verden vil kunne føre til økt forekomst av videooverførte overgrep mot barn fra nettopp disse områdene.

Det er allerede igangsatt et arbeid for å etablere stillinger for norske etterforskere i landene der stillingsovergrep forekommer hyppigst. Norge har etterforskere i verdensklasse når det gjelder å avdekke overgrep mot

barn. Det bør derfor vurderes om norske utviklingsmidler kan støtte Dark Rooms innsats i utviklingsland. Midlene kan eksempelvis brukes til å lære opp lokalt politi, med mål om å styrke den lokale kapasiteten til avdekke, etterforske og påtale nettovergrep og andre former for overgrep mot barn. Dette vil samtidig bidra til å lette arbeidet for norske etterforskere.

Det vises til at norsk utviklingspolitikk allerede satser betydelig på kapasitetsbygging i utviklingsland, for eksempel gjennom ulike program i Kunnskapsbanken.

Det vises også til regjeringsplattformen som slår fast at bekjemping av vold og undertrykking, særlig rettet mot utsatte grupper, deriblant barn, skal prioriteres i norsk bistand. Videre vil støtte til innsats for å avdekke grove overgrepssaker mot barn bidra til å oppfylle bærekraftsmål 16, særlig underpunkt 2 og 16.10 a), i relevante utviklingsland.

Svar:

Overgrep mot barn og annen kriminell virksomhet via internett er et svært alvorlig problem som det er viktig at politi- og justismyndigheter slår hardt ned på.

Regjeringen bidrar allerede til å lære opp lokalt politi i utviklingsland med mål om å styrke den lokale kapasiteten til avdekke, etterforske og påtale nettovergrep og annen kriminell virksomhet på nett.

Utenriksdepartementet har gjennom flere år støttet arbeid med å slå ned på kriminalitet via internett. Dette er i tråd med mål 16 i FNs bærekraftsmål. I 2018 ble innsatsen betydelig styrket gjennom statsministerens annonsering av en ny avtale med FNs kontor mot narkotika og kriminalitet (UNODC) på totalt 35 millioner kroner.

De norske midlene finansierer spesialiserte stillinger i Vest-Afrika, Øst-Afrika og Sørøst-Asia. Dette er grunnleggende kapasitetsbygging innen politi, påtalemyndighet og rettsvesen og relevant både for saker om overgrep mot barn og terror. De norske midlene har i løpet av 2018 bidratt til opplæring av 1200 personer innen politi- og

rettsvesen i 48 land. I 2018 deltok flere enn 19 000 barn, studenter og foreldre i arbeid for forebygging av nettkriminalitet under dette programmet.

Norsk politi har oppnådd gode resultater i «Dark room». Det er ikke gitt at en slik spisset innsats er den mest relevante i utviklingsland hvor det som etterspørres gjerne er mer grunnleggende kunnskap og kompetanse. Kripas' kompetanse er også svært etterspurt i Norge. Prioritering av norske politibidrag i utlandet vurderes løpende i dialog med Justis- og beredskapsdepartementet. Ethvert prosjekt må kunne tilfredsstillende OECDs regelverk for bruk av utviklingsbistand.

Vi er i ferd med å opprette et nytt bistandsprogram der målsettingen er å bidra mer effektivt i kampen mot moderne slaveri. I dette inngår blant annet bekjempelse av seksuell utnyttelse, prostitusjon og menneskehandel.

SPØRSMÅL NR. 1229

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 21. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Unge klima og miljøengasjement må anerkjennes og gis avgjørende vekt i beslutninger på alle nivå. De langsiktige konsekvensene av alle vedtak må stå seg i møtet med kravet om 0-utslipp og ivaretagelse av biologisk mangfold. Daglig tas det beslutninger som ikke er i tråd med disse kravene.

Hvilke konkrete tiltak vil regjeringen igangsette for å tilrettelegge for økt deltakelse blant unge mennesker i by- og tettstedsutvikling og arealplanlegging?

BEGRUNNELSE:

Unge verden over engasjerer seg nå og krever handling av dagens politikere for å stoppe de farlige klimaendringene og ødeleggelsen av biologisk mangfold.

Det handler ikke om å avholde tilfeldig såkalte "toppmøter" med ungdommene, men om å gjennomføre forpliktende planer for klimakutt og gi unge større innflytelse på beslutninger som tas på alle nivå.

Medvirkning er et viktig verktøy for lokaldemokratiet, inkludering og for å gi innbyggere eierskap til og styring over utviklingen som skjer i områdene de bruker. Nasjonalt er det Plan- og bygningsloven som regulerer medvirkning. I loven har medvirkning i motsetning til byggesaksdelen (SAK10 og TEK17) ingen forskrift som

utdyper hvordan medvirkning skal foregå og hvordan man konkret skal oppfylle forpliktelsene. Dette gir rom for skjønn og tolkning som ofte medfører til en lav grad av medvirkning. Særlig blant unge mennesker. Internasjonalt har Norge forpliktet seg til FNs bærekraftsmål, Ny Urban Agenda og EU Urban Agenda, alle disse tre utviklingsstrategiene understreker hvor viktig det er for innbyggere, og stat, at man har inkluderende og deltakende medvirkning når samfunnet skal utvikles.

Forskningsprosjektet EVAPLAN2008 belyser utfordringene ved medvirkning: 67 % av plansjefene mener at det ikke tilrettelegges for medvirkning utover lovens minstekrav. Det er også store forskjeller i støtte til medvirkning; kun 42 % av utbyggere, i forhold til 80 % av politikere, mener at det er viktig å sikre god medvirkning.

Unge mennesker er fremtidens beslutningstakere, men blir ikke vurdert som nåtidens samfunnsdeltakere. Ungdom er en ressurs for samfunnsplanleggingen. Det er mange årsaker til undervurderingen av ungdom. Blant annet er det et sterkt fagmiljø som omkranser arealplanlegging, og sterke markedskrefter bak mange utbyggingsprosjekter. Det å aktivt gå ut og søke innspill synes ikke å være en etablert fremgangsmåte, og fremstår som unntaket fremfor regelen. De juridiske rammene for arealplanlegging tilrettelegger for uklare fremgangsmåter for å oppfylle medvirkningskravet. I tillegg kan språket som

brukes innen dette feltet sies å representere en barriere, da det preges av å være svært teknisk. I sum gjør dette at det kan oppfattes som vanskelig for unge mennesker å trå over terskelen for første gang og engasjere seg i en sak i lokalsamfunnet. Det krever en konkret tilrettelegging for unge å kunne medvirke i demokratiet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke lokaldemokratiet og legge til rette for at alle innbyggere skal få anledning til å delta og medvirke i samfunnsutviklingen. Regjeringen arbeider både med langsiktige og kortsiktige tiltak for å gi barn og unge mulighet for å delta og formidle sine synspunkter i by- og tettstedsutviklingen og arealplanleggingen.

Internasjonale forpliktelser

Inkluderende og deltakende medvirkning er en viktig premiss i FNs bærekraftsmål, Ny urban agenda og EU Urban Agenda. Norge følger opp disse forpliktelsene gjennom ordinær politikk.

Omstilling og lokaldemokrati

Regjeringens lokaldemokratiprojekt har pågått i over to år, og flere kommuner har deltatt for å samle kunnskap og praktisk erfaring om hvordan kommunens innbyggere kan involveres i lokale beslutningsprosesser. Med utgangspunkt i områdesatsingen på Tøyen har det vært forsket på metodikk for ivaretagelse av unges interesser, og "Ungdomstråkk" ble utviklet i 2016. "Barnetråkk" er allerede et digitalt verktøy som brukes i mange kommuner. Det arbeides nå med et bredere deltakerverktøy, "Folketråkk", for å fange opp alle interesser og viktige hensyn i planprosessen.

Ny kommunelov

Stortingsrepresentanten sier at plan- og bygningsloven er den loven på nasjonalt nivå som regulerer medvirkning. Dette stemmer bare delvis. Stortinget vedtok i juni 2018 en ny kommunelov som slår fast at alle kommuner skal ha ungdomsråd eller et annet medvirkningssorgan for ungdom. Forslaget til forskrift om ungdomsråd er på høring, med høringsfrist 1. april 2019. Vi tar sikte på å fastsette forskriften før sommeren. Ny kommunelov og forskrift trer i kraft til høsten. Departementet er nå i gang med å lage en veileder for ungdomsråd som skal være klar til kommune- og fylkestingsvalget 9. september. Når nye kommunestyre og fylkesting har konstituert seg, må det opprettes et ungdomsråd eller et annet medvirkningssorgan i alle landets kommuner og fylkeskommuner. Regjeringen vil følge med på hvordan disse medvirkningssorganene for ungdom blir praktisert, blant annet i årets ungdomskonferanse

(28.10). Ett av temaene her vil være forberedelser til arbeidet i ungdomsråd i kommunene.

Ungdom, medvirkning og kommunereformen

I forbindelse med oppstarten av kommunereformen, ble det utarbeidet en veileder som tok opp utfordringer og muligheter knyttet til lokaldemokratiet i større kommuner. Veilederen tar for seg kommunen som demokratisk institusjon, politisk organisering, de folkevalgtes rolle og samspillet mellom kommunen og innbyggerne. Senere i reformprosessen ble prosjektet "Framtidens lokaldemokrati i nye kommuner" lansert.

Plan- og bygningsloven

Regjeringen legger vekt på at planprosessene er tilgjengelige og forståelige, og at det legges spesielt til rette for barn og unge og andre grupper som ikke er i stand til å delta direkte. Stortingsrepresentanten etterlyser forskrifter for medvirkning som kan utdype hvordan medvirkning skal foregå og hvordan man konkret skal oppfylle forpliktelsene. Regjeringen ga i 2017 ut en veileder i medvirkning der ulike innfallsviklinger og metoder beskrives. Regjeringen mener kommunene har bedre utbytte av erfaringsutvekslinger når det gjelder bruk av medvirkningsmetoder enn en forskrift. Kommunene kjenner best hvor skoen trykker.

Stedsutvikling nasjonalt og nordisk

God by- og tettstedsutvikling og utvikling av attraktive steder er avhengig av inkludering, deltagelse og medvirkning fra hele befolkningen lokalt. Regjeringen har vært engasjert i stedsutviklingsnettverk som har pågått i flere tiår. Regjeringen gir 2 millioner kroner per år til BYLIVsenteret - senter for bærekraftig by- og stedsutvikling, som gir faglige råd om modeller for samspill mellom kommune og utbygger for å sikre god og effektiv medvirkning fra befolkningen. Gjennom Norges formannskapsperiode i Nordisk ministerråd er det tatt initiativ til et nordisk samarbeid med tittelen "Attraktive nordiske byer". Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og Helse- og omsorgsdepartementet deltar. Lokal oppfølging av FNs bærekraftsmål i 18 små og mellomstore byer, hvordan byene kan bli mer attraktive gjennom dialog med innbyggere og næringsliv og myndiggjøring av ungdom (youth empowerment), står sentralt. Hovedmålet er å skape byer som er attraktive for ungdom, og det skaper man sammen med dem.

Digitaliserte planprosesser og annen digital kommunikasjon

Dagens kommunale saksbehandlingsløsninger i planleggingen, ePlansak og plandialog, er også viktige redskap hvor regjeringen forsøker å integrere unges interesser i den digitale planleggingen på en bedre måte. Mer effektiv bruk av digitale dialogløsninger sikrer felles forståelse og bedre medvirkning og beslutningsunderlag. Enkel tilgang til matrikkelen og digitale plan- og temadata er en forutsetning for digital plan- og byggesaksbehandling.

Kommunenes kommunikasjon mot innbyggerne følger den øvrige digitalisering i samfunnet. Nær 90 prosent av kommunene brukte sosiale medier i 2016, mot

55 prosent i 2012. Denne måten å kommunisere på når ungdom på en helt annen måte enn tidligere.

Oppdatert veileder om barn og unge og planlegging og byggesaksbehandling

Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppdaterer nå Temaveileder T-1513 Barn og unge og planlegging. I denne utgaven er byggesaksbehandling med barn og ungdoms medvirkning i byggesaksbehandlingen har ikke vært omtalt i tidligere veiledere relatert til barn og unge. Regjeringen anser det som en viktig påpeking.

EVAPLAN 2008 – regjeringens oppfølging

Storingsrepresentanten viser til forskningsprosjektet EVAPLAN 2008 som bl.a. belyser utfordringen ved og manglende medvirkning. Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennomgår og vurderer nå alle innspillene fra EVAPLAN. Det er for tidlig å si hva som vil komme ut av denne gjennomgangen. Det er imidlertid nylig lyst ut et nytt planforskningsprogram over 5 år til ca. 50 mill. kroner i regi av Forskningsrådet. Der vil en bl.a. gå nærmere inn på utfordringer og kunnskapshull som er omhandlet i EVAPLAN.

SPØRSMÅL NR. 1230

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 21. mars 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

Store deler av havbunnen under Lerøy Auroras oppdrettsanlegg i Bugøyfjorden i Sør-Varanger er død på grunn av forurensning fra anlegget.

Hva vil statsråden gjøre for å forhindre at slike miljødelegger skal oppstå i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Fiskeridirektoratet har bedt Lerøy Aurora stenge sitt anlegg ved Storbukt i Bugøyfjorden. Bakgrunnen er at store deler av havbunnen under anlegget er død på grunn av forurensning. Tilsynsresultatene avdekket opphopning av slam, sterk lukt og fravær av gravende bunndyr under anlegget. Fiskeridirektoratet har konkludert med at lokaliteten i Storbukt er overbelastet, og at miljøtilstanden på havbunnen er meget dårlig.

Oppdrettsselskapene skal selv gjøre miljøundersøkelser ved sine anlegg. I dette tilfellet reagerte imidlertid ikke Lerøy før Fiskeridirektoratet påla dem å gjøre noe med miljøforholdene.

Svar:

Akvakulturloven pålegger alle oppdrettere å overvåke hvordan utslipp fra anleggene påvirker området under og rundt anlegget. Overvåkingen skal foregå etter Norsk standard 9410:2016, som beskriver hvilke undersøkelser som skal gjennomføres. Oppdretterne må leie inn uavhengig fagpersonell til å gjennomføre miljøundersøkelsene, og rapportere inn til myndighetene via Altinn.

Overvåkingen gir akvakulturmyndighetene bedre mulighet til å innføre tiltak ved lokaliteter der det er registrert uakseptable miljøutfordringer, for eksempel ved lokaliteter i områder der omsetningen av det organiske materialet som slippes ut fra anleggene er begrenset. Slike anlegg følges blant annet opp med økt overvåking og brakklegging etter standardiserte prosedyrer. Brakkleggingen gir sjøbunnen og bunndyrsamfunnene tid til å restituere i områder som har vært overbelastet.

Erfaringen som høstes gjennom dette overvåkingssystemet gir dessuten myndighetene stadig bedre kunnskapstilfang når de skal vurdere søknader om nye tillatelser, slik at nye lokaliteter tildeles i områder med best mulig strømforhold og bunntopografi, og som dermed tåler belastningen som følger med produksjonen. Videre gir det både myndigheter og oppdrettere bedre oversikt over hvordan den enkelte lokaliteten må driftes for å unngå overbelastning av sjøbunnen under anleggene.

Det store bildet er at overvåkingen fra 2005 og frem til nå viser stabile og gode forhold under de aller fleste oppdrettsanleggene til tross for at produksjonen i samme periode har mer enn doblet seg. All matproduksjon, både i sjøen og på land, skjer med et visst miljømessig fotavtrykk, og det vil vi måtte akseptere. Det viktige er at vi har gode systemer for å følge opp og forbedre situasjonen der hvor belastningen blir for stor, slik som i Bugøyfjorden. Jeg mener vi sørger for nettopp dette når myndighetene vedtar pålegg om brakklegging for at miljøtilstanden skal få tid til å restituere.

SPØRSMÅL NR. 1231**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 22. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Et parlamentsmedlem fra Folkenes demokratiske parti (HDP) har sultestreiket siden 7.11.18. Over 300 andre deltar i sultestreikene, som et nøddrop til verdenssamfunnet om å legge press på Tyrkia for å oppheve isolasjonen av Abdullah Öcalan. At isolasjonen avsluttes anses som en avgjørende forutsetning for å få i gang fredssamtalene som president Erdogan avbrøt.

Hvordan mener statsråden at Norge kan bidra til at fredsforhandlingene blir gjenopptatt og gjøres det noe konkret for at isolasjonen avsluttes?

BEGRUNNELSE:

Leyla Guven er parlamentsmedlem fra Folkenes demokratiske parti (HDP) som er det tredje største partiet i det tyrkiske parlamentet. Guven ble fengslet 28. januar 2018. Begrunnelsen for arrestasjonen var hennes kritikk av Tyrkias folkerettsstridige invasjon av Afrin i Nord-Syria. Etter det siste rettsmøtet i januar ble hun løslatt, men rettsprosessen mot henne fortsetter.

Leyla Guven startet sultestreik 7. november 2018. Hennes krav er opphevelse av isolasjonen av livstidsdømte Abdullah Öcalan. Hun legger vekt på det internasjonale samfunnets ansvar for å fordømme Tyrkias ulovlige isolasjon av Abdullah Öcalan.

Som utenriksministeren kjenner til, har Öcalan siden 1999 sonet en livstidsstraff på fangeøya Imrali. Behandling av Öcalan bryter med menneskerettighetene og internasjonal rett. Fredsprosessen fra høsten 2012 fram til våren 2015 viste at deltakelse fra Öcalan var avgjørende for de framskrittene som ble nådd. Den totale isolasjonen siden april 2015, bare avbrutt av to korte besøk av hans bror, har blokkert nye fredsforhandlinger.

HDP og mange andre fremmer krav om at Europarådets komité for beskyttelse mot tortur (CPT) skal få besøke han på Imrali og avlegge en offentlig rapport om hans tilstand. Dette kravet bør ikke være vanskelig å støtte. For oss er det utenkelig at parlamentarikere må sultestreike for noe som i utgangspunktet er beskyttet av menneskerettighetene og internasjonal rett. Dette skjer nå i et land som Norge er alliert med.

Leyla Guvens situasjon er livstruende. For henne er kampen for en rettfærdig fredsløsning i Tyrkia det aller viktigste. Andre politiske fanger og aktivister i mange land deltar også i sultestreikene som altså er et nøddrop til verdenssamfunnet om å legge press på Tyrkia for å få i gang de fredssamtalene som president Erdogan stoppa

våren 2015. Ingen kan forutsi hva som kan skje hvis en eller flere av de sultestreikende dør. Tyrkia har hovedansvaret, og Norge som er alliert med Tyrkia gjennom NATO, har et særlig ansvar.

I Tyrkia risikerer folk mer enn livstidsfengsel for å bruke sin ytringsfrihet. Forfølgelsen av HDP bryter med alle rettsstatsprinsipper og hindrer muligheten for fred. Jeg har tidligere spurt statsråden om hun vil legge press på Tyrkia for at Europarådets komité for beskyttelse mot tortur får besøke Öcalan på Imrali, og om hun vil legge press på Tyrkia for at hans advokater får besøke han på Imrali.

Den kritiske situasjonen gjør det nødvendig å få et konkret svar fra utenriksministeren.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 598 (2018-2019) fra representanten Bjørnar Moxnes, bl.a. vedrørende soningsforholdene for Öcalan.

Situasjonen når det gjelder menneskerettigheter og rettsstatens stilling i Tyrkia er bekymringsfull. Dette har regjeringen gitt uttrykk for gjentatte ganger både bilateralt og i multilaterale fora. Vi har samtidig understreket betydningen av Tyrkias plikt til å overholde internasjonale forpliktelser, herunder ytringsfrihet.

Vi har også understreket betydningen av at konflikter må løses politisk med fredelige og demokratiske midler. Dette gjelder begge parter. Vi tar avstand fra PKKs bruk av væpnet vold som virkemiddel for å oppnå politiske mål. Regjeringen oppfordrer både PKK og Tyrkia til å løse konflikten gjennom politiske forhandlinger.

Regjeringen støtter Europarådets arbeid for å verne om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsipper i Tyrkia. Europarådet følger situasjonen i Tyrkia tett og behandler den i flere av sine organer. Den europeiske komiteen for forebygging av tortur (CPT) har kontakt med Tyrkia om soningsforholdene til Öcalan, om bl.a. adgangen til å motta besøk av slektninger og advokater. CPT er ikke nektet tilgang til Öcalan av tyrkiske myndigheter. Regjeringen mener støtte til Europarådets og CPTs arbeid representerer det viktigste virkemidlet i arbeidet for å sørge for at Öcalans soningsforhold er i henhold til Tyrkias internasjonale forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 1232

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 22. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvilke situasjoner er det kommunelovens § 41 nr. 2 er ment å skulle dekke, hva er innholdet i og rekkevidden av bestemmelsen, og kan kommunene (og fylkeskommunene) reservere seg mot å utbetale ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste etter bestemmelsen?

BEGRUNNELSE:

Gjeldende kommunelov (ikke ny) §41 nr. 2 stadfester at det skal fastsettes sats for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste ved ivaretagelse av kommunale og fylkeskommunale tillitsverv. Det fremkommer videre i NOU 1990:13 at "grupper uten fast lønnet arbeid skal få erstattet tap i arbeidsinntekt når de må forsømme sine ordinære gjøremål for å ivareta tillitsverv. Eksempler på slike grupper er husmødre, studenter, pensjonister, free-lancere m.v.". Verken loven, forarbeid eller andre kilder gir noen klar forståelse av hva det vil si å forsømme sine ordinære gjøremål. Spørsmålet dreier seg derfor om hva som er "ordinære gjøremål" for disse gruppene og når oppstår en "forsømmelse" av disse.

Svar:

Det følger av dagens kommunelov § 41 nr. 2 at tap av inntekt og utgifter som følge av et kommunalt tillitsverv, skal erstattes opp til et visst beløp per dag. Det er kommunestyret selv som fastsetter beløpene, og det skal fastsettes ulike satser for legitimerede og ulegitimerte tap.

Kommunestyret kan ikke vedta bestemmelser som innskrenker en rettighet den folkevalgte har krav på etter loven. Det kommunestyret kan vedta er satsene for erstatningen for tapt inntekt og andre utgifter, og vurdere om den tapte inntekten er tilstrekkelig sannsynliggjort.

Spørsmålsstillersens sitat fra NOU 1990: 13 er fra beskrivelsen av gjeldende rett før dagens kommunelov ble vedtatt, men reglene ble i stor grad videreført. I utvalgets forslag, som i all hovedsak fikk tilslutning fra departementet, er det gitt noen nærmere føringer om når det kan kreves dekket tapt arbeidsinntekt, se NOU-en side 195:

"Utvalget har foreslått en bestemmelse som gir kommunestyret/fylkestinget myndighet til å fastsette maksimumsbeløp for erstatningen. Det overlates også til kommunestyret og fylkestinget selv å avgjøre om det skal være forskjellige satser for legitimerede og ulegitimerte krav. Utvalget forutsetter imidlertid at det fortsatt skal kunne gis erstatning både for legitimerede og ulegitimerte tap.

Etter dagens regler ligger det også en begrensning i at det bare er tap i ordinær inntekt som skal dekkes. Tap av forventet overtidslønn kan som nevnt ikke dekkes, og heller ikke annen forventet ekstrasfortjeneste.

Dette er, etter utvalgets vurdering, en begrensning som kan ramme nokså tilfeldig, både med hensyn til hvilke personer som får en erstatning for hva, og hva som skal til for at den enkelte skal få det. Det kan få en helt tilfeldig og utilsiktet betydning om møter legges til dagtid eller kveldstid. Det skaper videre tilfeldige forskjeller mellom offentlig ansatte som beholder lønnen, men som kanskje må ta igjen ugjort arbeid på fritiden og dermed mister muligheten til å ta annet ekstrarbeid, og selvstendige næringsdrivende som f.eks. advokater og leger."

Hovedregelen er at dersom den folkevalgte må ta fri fra jobben, og får redusert inntekt fordi arbeidstiden må benyttes til folkevalgte verv, så skal inntektstapet erstattes opp til et visst beløp per dag.

Inntekt i bestemmelsens forstand er ikke utelukkende begrenset til lønnsinntekt i ordinære ansettelsesforhold. Når det gjelder hva tapt arbeidsinntekt er for de som ikke er lønsmottakere, så kan det være uklart og problematisk å beregne hvilket inntektstap som foreligger når den folkevalgte "må forsømme sine ordinære gjøremål for å ivareta tillitsvervet". Det må i de tilfellene foretas en konkret vurdering, og det på bakgrunn av at loven åpner for at ulegitimerte tap også skal dekkes.

Stortinget vedtok i 2018 en ny kommunelov, som trer i kraft høsten 2019. I forarbeidene til ny kommunelov (Prop. 46 L 2017–2019 side 120) beskrives gjeldende rett, altså situasjonen etter dagens lov, slik:

"Folkevalgte som er uten fast lønnet arbeid, som for eksempel hjemmeværende, pensjonister og studenter kan ha krav på erstatning for tapt inntekt. Dersom de har tap i inntekt ved at de må forsømme sine ordinære gjøremål for å ivareta tillitsvervet, kan disse få erstattet inntektstapet. Tap i inntekt som følge av at de må forsømme slike ordinære gjøremål lar seg imidlertid vanskelig legitimere. I slike tilfeller er det krav om at tapet må være sannsynliggjort. Dersom studiene forsømmes som følge av vervet, vil en student kunne få erstatning for tapt inntekt. På tilsvarende måte vil en hjemmeværende eller pensjonist som må utføre sitt verv som tillitsvalgt til samme tid som sine ordinære gjøremål, ha rett til slik erstatning."

Det vanlige i dag er at kommunen utbetaler erstatning etter satsene for ulegitimert tap, dersom det ikke er faktisk tapt arbeidsinntekt som enkelt kan dokumenteres. I departementets rundskriv H-2097 Kommunelovens regler om arbeidsgodtgjøring og dekning av utgifter og økonomisk tap til folkevalgte punkt 2.6 står følgende om skillet mellom legitimerede og ulegitimerte tap: Legitimert tap er den lønnen arbeidsgiveren bekrefter at arbeidsgiveren

taper, eller tapet en næringsdrivende kan påvise at hans fravær for å ivareta vervet som folkevalgt fører til.

For at den folkevalgte skal få dekket tap som ikke er legitimerte, er det krav om at inntektstapet sannsynliggjøres. Det er i utgangspunktet opp til kommunen i det enkelte tilfellet å avgjøre om tapet er tilstrekkelig sannsynliggjort. I KS' veileder Økonomiske vilkår for folkevalgte viser KS til eksemplet med pensjonisten som hver onsdag fisker for salg. Dersom han må i et møte i et folkevalgt organ den dagen, vil han kunne lide et økonomisk tap som kan gå inn under begrepet "ulegitimerte tap".

I en eldre sak fra 1996 uttalte departementet at "tap av inntekt" også innebærer annet inntektstap. Hensynene som ligger bak en kompensering av f.eks. hjemmeværende, er at den verdiskaping de står for i form av husarbeid,

skal verdsettes på samme på samme måte som verdiskaping i form av vanlig lønnsarbeid. Dersom en lønnsmotaker får full lønn også når vedkommende deltar i møter i folkevalgte organer, men må ta igjen det forsømte arbeidet i fritiden, så skal det ikke ytes erstatning. Tap av fritid skal ikke erstattes.

I en annen tolkningssak fra 1996, som handlet om en students krav om erstatning for tapt arbeidsinntekt, uttalte departementet at det er et vilkår at man har lidt et tap for å få rett til erstatning for tapt inntekt etter § 41 nr. 2. Studenter skal ha erstatning for tapt inntekt, dersom den studerende folkevalgte kunne sannsynliggjøre at studiene måtte forsømmes på grunn av vervet som folkevalgt. Satsen skal som nevnt settes av kommunestyret selv.

SPØRSMÅL NR. 1233

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 21. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

For å bli godkjent lærlingebedrift i Norge i dag får man et lærlingemerke som godkjent lærlingebedrift.

Hva er kriteriet for å få dette merket, er kravene strenge nok og hvordan jobbes det pr i dag for å sikre at lærlingene få bedre kvalitet på lærlingetiden?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2015 fikk den første bedriften i Norge "Vi har lærling -Godkjent lærebedrift". Dette lærlingemerket skal være et bevis på at bedriften er seriøs, tar samfunnsansvar og tenker langsiktig. Merket er også et bevis på at bedriften er medlem i et opplæringskontor og har en løpende lærlingekontrakt.

Det er svært viktig å ha nok lærlingeplasser og en lærlingegaranti, slik jeg var inne på i et foregående spørsmål, er noe jeg håper kommer på plass i alle landets fylker etterhvert.

I tillegg til å ha nok lærlingeplasser må en også være opptatt av at kvaliteten på den opplæringen elevene får i lærlingetiden er god. I den sammenhengen er merkeordningen et viktig tiltak.

Spørsmålet jeg da stiller er om kravene for at bedriftene skal få dette merket er strenge nok, og hvordan kan en sikre at kvaliteten på lærlingetiden er god nok.

Det finnes dessverre endel skrekkeksimpler på at lærlinger ikke får den opplæringen de trenger. Jeg håper ministeren er enig med meg i at for å unngå dette må det jobbes kontinuerlig for å sikre kvaliteten.

Svar:

Lærlingmerket er for godkjente lærebedrifter med lærling. Merkeordningen er utviklet for å synliggjøre lærlingordningen. Ved å klistre merket på inngangsdøren eller på bilen, synliggjør godkjente lærebedrifter med lærlinger at de tar samfunnsansvar, tenker langsiktig og er seriøse.

Ordningen er både for frittstående lærebedrifter og bedrifter som er medlem av et opplæringskontor. For å bruke merket, må lærebedriftene ha minst en lærling. Bedriften må med andre ord oppfylle to krav for å kunne bruke lærlingmerket:

- 1) Bedriften må være godkjent lærebedrift
- 2) Bedriften må ha minst en løpende lærekontrakt

En lærebedrift skal ifølge opplæringsloven § 4-3 første ledd være godkjent av fylkeskommunen. Fylkeskommunen gir godkjenning på grunnlag av en faglig vurdering som er gjort av yrkesopplæringsnemnda. Nemnda skal bl.a. vurdere om en lærebedrift er i stand til å gi en opplæring som tilfredsstillende kravene i læreplanen i faget, jf. § 4-3 tredje ledd, og til å oppfylle de pliktene som følger av opplæringsloven § 4-4.

Lærebedrifter skal legge til rette produksjonen og opplæringen slik at lærlingen kan nå målene i læreplanen. Lærebedrifter skal også utvikle en intern plan for opplæringen og skape et godt arbeids- og læremiljø for lærlingen. Bedriften må videre ha den kompetansen som er nødvendig for å gjennomføre opplæringen og en eller flere faglig kvalifiserte personer som har ansvaret for opplæringen i samsvar med opplæringsloven og forskriften til loven. I tillegg skal det være en eller flere instruktører som gjennomfører opplæringen.

Det er Utdanningsdirektoratet som administrerer merkeordningen. Utdanningsdirektoratet har et register (Nasjonalt register for lærebedrifter) som viser hvilke lærebedrifter som har løpende lærekontrakt. Registeret oppdateres ukentlig.

Utdanningsdirektoratet har også en løsning på nett, der godkjente lærebedrifter med lærling kan bestille logo og klistermerke.

SPØRSMÅL NR. 1234

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 22. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Howdan er veksten i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Hedmark fylke?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene øker i Norge. Utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet er spesielt slående. De 30 % med lavest inntekt har lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosentene med lavest inntekt er på -1,3 %. Samtidig drar de rikeste i fra, med en økning på 5,4 % i samme periode.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker.

Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid tall for utviklingen i inntekten per forbruksenhet akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten. Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for Hedmark fylke. 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per forbruksenhet som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Hedmark. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	193 000	198 000	202 000	205 000	211 000
P20	232 000	239 000	244 000	249 000	255 000
P30	262 000	270 000	277 000	283 000	291 000
P40	289 000	297 000	305 000	312 000	322 000
P50	314 000	324 000	332 000	340 000	352 000
P60	340 000	352 000	362 000	370 000	383 000
P70	372 000	385 000	396 000	406 000	419 000
P80	412 000	429 000	442 000	452 000	466 000
P90	481 000	501 000	519 000	530 000	547 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1235**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 22. mars 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Mener regjeringen det skal være opp til utdanningsinstitusjonene selv å bestemme hva som skal gi fritak fra obligatorisk undervisning, eller regjeringen det bør være like regler for fritak knyttet til deltakelse i kommunestyre og fylkesting?

BEGRUNNELSE:

Tilbakemeldinger fra studenter viser at de har utfordringer med å få godkjent fritak fra oppmøtekrav på universitet og høyskole når de har møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer. Studenter forteller om ulike praksis mellom utdanningsinstitusjonene.

Jeg mener dette er problematisk fordi det kan bidra til å ekskludere studenter fra deltakelse i folkevalgte organ så lenge de er i en utdanningssituasjon. I kommuneloven § 40 står det:

«Rett og plikt til å delta i møter i kommunale og fylkeskommunale organer. Inhabilitet. Rett til dokumentinnsyn.

1. Den som er valgt som medlem av kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ, plikter å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall.

Arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer. Arbeidstaker har også rett til permisjon fra sitt arbeid i fire år eller for resten av valgperioden for å utføre heltids- eller deltids kommunalt eller fylkeskommunalt verv.»

Elever og studenter er ikke omtalt i loven og erfaringer tyder på ulike praksis blant utdanningsinstitusjonene for å godkjenne fritak fra oppmøtekrav.

Det er også ulike praksis mellom videregående og universitet- og høyskolene. Dette gir stor forskjell mellom de ulike institusjonene, også med samme studieretning.

Svar:

Jeg er i likhet med representanten Nordlund opptatt av at det er viktig at det legges best mulig til rette for at studenter som er folkevalgt kan delta i møter i kommunale og fylkeskommunale folkevalgte organer.

Det er den enkelte utdanningsinstitusjon som har det faglige og praktiske ansvar for undervisningens innhold og opplegg innenfor de rammer som følger av loven og forskrifter til loven. Universiteter og høyskoler har en lovfestet akademisk frihet jf. universitets- og høyskolele-

oven § 1-5 fjerde ledd. Styret ved universitetene og høyskolene fastsetter selv studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-3 tredje ledd. Det følger av dette at det er den enkelte utdanningsinstitusjon som også fastsetter regler om fravær som er tillatt fra obligatorisk undervisning. Utdanningene som tilbys ved universitetene og høyskolene er av svært ulike karakter og innhold. Det er derfor naturlig at det også vil være forskjellige krav om obligatoriske elementer for ulike utdanning.

Jeg mener at det er viktig at studenter engasjerer seg i politisk arbeid og i samfunnsdebatten. Det har vært lagt til grunn at bestemmelsen i kommuneloven § 40 ikke kan tolkes slik at den gir hjemmel for studenter til å kreve fri fra obligatorisk undervisning for å delta i møter i kommunale folkevalgte organer. Det hviler derfor et stort ansvar på utdanningsinstitusjonene for å vurdere mulige løsninger. Jeg mener at institusjonene bør ha permisjonsordninger eller andre ordninger som kan legge til rette for at studenter kan delta på kommunestyremøter og lignende. Samtidig har utdanningsinstitusjonen en plikt til å påse at permisjoner og annen tilrettelegging ikke er til hinder for at studentene oppnår de kunnskaper og ferdigheter utdanningen skal gi. Det er det som ligger til grunn for at det i dag er utdanningsinstitusjonen som selv må fastsette reglene for fravær og vurdere den enkelte fraværssøknad.

Regjeringen har satt ned et utvalg som gjennomgår det samlede regelverket for universiteter og høyskoler. Utvalget skal levere sine forslag til Kunnskapsdepartementet i februar 2020. Departementet vil i arbeidet med oppfølging av utvalgets forslag også vurdere om det er bør gjøres eventuelle presiseringer i regelverket på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1236**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 19. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvilke rutiner har Nav for å sikre at en arbeidstaker som det betales lønnstilskudd for, faktisk mottar lønn for den perioden det er utbetalt lønnstilskudd for, og hva skal Nav gjøre dersom (deler av) lønn ikke er utbetalt til arbeidstaker?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet stilles på bakgrunn av en konkret henvendelse, der det er innvilget midlertidig lønnstilskudd til arbeidsgiver, men der arbeidstaker ikke har mottatt lønn for deler av den perioden det er utbetalt lønnstilskudd for. Det virker lite rimelig at arbeidstaker selv må sørge for at utestående lønn faktisk blir utbetalt, sett på bakgrunn av regelverket for lønnstilskudd, slik det er gjengitt på nav.no:

"Refusjonskravet skal inneholde dokumentasjon som viser hvem tilskuddet gjelder, hva det er betalt for, kronebeløp, når det er betalt og at det er betalt".

Svar:

Spørsmålet i denne konkrete saken må besvares generelt siden det ikke er angitt noen mulige årsaker til at en arbeidstaker som deltar på den midlertidige lønnstilskuddsordningen ikke har mottatt lønn for deler av den perioden det er utbetalt lønnstilskudd for.

Jeg vil minne om at ved bruk av lønnstilskudd er arbeidstaker formelt ansatt i et ordinært arbeidsforhold i henhold til reglene i for eksempel arbeidsmiljøloven. Arbeidsforholdet er derfor en sak mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, og arbeidstaker er henvist til for eksempel å kontakte fagforening for juridisk bistand. NAV har ingen hjemmel til å utbetale lønn til arbeidstaker når arbeidsgiver ikke gjør dette. NAV kan heller ikke tvinge arbeidsgiver til å betale.

Som representanten viser til i sin begrunnelse for spørsmålet, stilles det imidlertid klare krav til dokumentasjon før utbetaling av lønnstilskudd. Det betyr at lønnslipp eller tilsvarende dokumentasjon skal foreligge før det utbetales tilskuddsmidler. Et refusjonskrav uten tilstrekkelig dokumentasjon skal avvises, og returneres til arbeidsgiver. NAV kan kreve tilbake feilutbetalte tiltaksmidler med hjemmel i folketrygdloven § 22-15, 1. ledd, 1. Dette vil være aktuelt i tilfeller hvor arbeidstaker ikke får utbetalt lønnen sin.

SPØRSMÅL NR. 1237**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 27. mars 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Kva meiner statsråden dei operative konsekvensane ved nedlegging av Forsvaret sitt landsdekkande radiolinjenett er, og kva meiner FOH i same sak, og vil statsråden sikre fortsatt drift av Forsvaret sitt landsdekkande radiolinjenett, slik at me har eit tryggleiksnett i tilfelle krise og krig for å nå det norske folk i heile landet?

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 15. mars 2019, vedlagt spørsmål frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om dei operative konsekvensane ved nedlegging av Forsvarets landsdekkande radiolinjenett.

Dagens radiolinjenett er basert på gammal teknologi, og overgang til fiber er ei nødvendig oppgradering av Forsvarets kommunikasjonsinfrastruktur for å få tilgang til nødvendig bandbreidd. Kommunikasjonsinfrastruk-

turen vil i framtida vere ei blanding av fiberkablur og radiolinje. Radiolinje vil hovudsakleg nyttast for tilknytning av basar og leirar til kjernenettet. Radiolinjenettet har som

formål å dekke Forsvarets behov, og innføring av fiber endrar ikkje på dette. Forsvaret rapporterer at overgangen til fibernett ikkje vil ha negative operative konsekvensar.

SPØRSMÅL NR. 1238

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 25. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Når kan det forventes at Finansdepartementet er ferdig med sin belysning av samfunnskostnadene av den førte politikk for å redusere utslipp av den livsgivende gassen CO₂?

BEGRUNNELSE:

I et tidligere svar på et skriftlig spørsmål skriver finansministeren:

"Jeg er enig i at det er ønskelig med en samlet oversikt over kostnaden og statens utgifter ved klimapolitikken. Finansdepartementet vil bidra til at dette blir bedre belyst."

Det er meget positivt at finansdepartementet arbeider for at dette blir belyst, men kan det klargjøres når en slik belysning vil være klar og når den offentliggjøres. Det forventes selvsagt at det vil ta tid, men vil det komme før sommeren eller først i statsbudsjettet for 2020.

Svar:

Norge har sluttet seg til Parisavtalens mål om å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2 grader sammenlignet med førindustrielt nivå og tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader fordi dette vil redusere risikoen og konsekvensene knyttet til klimaendringene betydelig. Norge fører en ambisiøs klimapolitikk. Sektorovergripende virkemidler i form av avgifter og deltakelse i det europeiske kvotesystemet er hovedvirkemidlene i regjeringens klimapolitikk. Over 80 pst. av klimagassutslippene i Norge er dekket av kvoteplikt og/eller CO₂-avgift. Disse virkemidlene setter en pris på utslipp av klimagasser og bidrar dermed til at produksjon og forbruk vris i mer klimavennlig retning. Som et tillegg til kvoter og avgifter brukes direkte regulering, standarder, avtaler og subsidier til utslippsreducerende tiltak, herunder støtte til forskning og teknologiutvikling. Regjeringens ambisiøse klimapolitikk virker. Utslippene går ned. Utslippene har

ikke vært lavere siden 1995. Klarest ser vi dette i utskiftningen av bilparken. Mer enn halvparten av nye personbiler kan nå kjøre helt eller delvis på elektrisitet. Norge er verdensledende på elbiler. Det ruller over 200 000 elbiler på norske veier. Det er krevende å gi en full oversikt over alle kostnadene knyttet til klimapolitikken. Spørsmålet vil bli belyst i Nasjonalbudsjettet 2020.

SPØRSMÅL NR. 1239**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 25. mars 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Selv om rekenæringen er inne i et godt år, ser vi over tid at næringen sliter fordi det fiskes for lite reker av havgående flåte. Rekefisket har lav prioritet. Samtidig vet vi at verdiskapingsmulighetene er enorme for utvikling av ny industri hvor hele reka utnyttes.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre rekenæringens råstofftilgang, og har det vært vurdert å etablere dedikerte reketrålere for å oppveie systemsvikten?

Svar:

Det er utvilsomt biologisk forsvarlig å øke ressursuttaket av reker i Barentshavet. Jeg ønsker, som representanten Fylkesnes, at rekenæringen skal ha tilgang på råstoff og at vi benytter oss av de naturgitte ressursene vi har.

I 2018 ble det landet over tre ganger så mye reker som i 2017, og det ble også landet flere tonn reker enn det ble i hvert av de foregående årene fra og med 2010. Dette er trolig forbundet med høyere rekepriser for fartøysiden. Det er likevel for tidlig å si om 2018-tallene er starten på en varig god trend, eller om lønnsomheten – og dermed fangsten – igjen vil gå ned.

Jeg har hatt flere møter med rekeindustrien og er klar over utfordringen med tilgang på råstoff.

De siste årene er det både vurdert og gjennomført en rekke tiltak for å prøve å øke ressursuttaket av reker og for å sikre at landindustrien får tilgang på råstoff. Det ble

blant annet i 2014 tildelt fire dedikerte reketråltillatelser til rekeindustrien i Nord-Norge, med det formål å bidra til å sikre industrien råstofftilgang. Disse tillatelsene er fortsatt ikke tatt i bruk, hovedsakelig grunnet lav lønnsomhet i fisket.

Det har også vært gjennomført tilpasninger av mer teknisk karakter i ulikt regelverk og ulike ordninger, for å stimulere til at flere reketråltillatelser faktisk nyttes, så som

- unntak fra kravet om kondemnering i strukturvoteordningen dersom fartøyet bare skal brukes til reketråling
- unntak fra kravet om driftsgrunnlag ved splitting av reketråltillatelser
- åpning for at pelagiske trålere og ringnotfartøy kan tildeles reketråltillatelse uten hensyn til gjeldende lasteromsgrense for reketråltillatelser.

Vi gjennomførte i 2018 en høring av tiltak knyttet særlig til konsesjonsregelverket for å øke fisket etter reker med trål i Barentshavet. Høringsbrev og -svar finnes her (pa.regjeringen.no/Dokumenter/Horinger). Departementet arbeider med oppfølgingen av denne høringen nå.

Som det også ble skrevet i høringsbrevet, virker hovedutfordringen imidlertid å være lav lønnsomhet. Det er det vanskelig å regulere seg ut av. Jeg er skeptisk til å innføre tiltak som kan bidra til at fiskeflåten driver et ulønnsomt fiske. Dersom lønnsomheten i fisket etter reker øker, vil sannsynligvis også fangsten øke. Jeg håper derfor at den oppgangen vi så i 2018, vil fortsette.

SPØRSMÅL NR. 1240**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 27. mars 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Hvilken strategi har statsråden for å sikre at norske data, både i det offentlige eierskap og det som eies av hver enkelt av oss - ikke kun brukes til å styrke de internasjonale teknologigigantenes makt, men også til å skape nytt

næringsliv i Norge og at fellesskapet får sin del av verdiskapingen?

BEGRUNNELSE:

Utviklingen innen kunstig intelligens og stordata går raskt og gir enorme muligheter til å skape et bedre samfunn.

Men vi ser for lengst skyggesidene og at politikken er for sent ute; Makt konsentreres hos få, mektige aktører som Facebook, Google og Amazon. Takket være sine fortrinn med store datamengder, massivt med kapital og kompetanse, kan de raskt entre og dominere nye markeder og hente ut superprofitt, samtidig som personvernet vårt utfordres.

Samtidig har Norge enorme muligheter. Vi har unike data, blant annet i helseregistrene vi har bygget opp i fellesskap. Vi har en befolkning som er høykompetent og langt fremme i bruk av digital teknologi, vi har sterke forskningsmiljøer og bedrifter, og ikke minst har vi høy tillit til hverandre og det offentlige. Dette gir store muligheter for nyskaping, men krever at vi setter de rette rammene. Det krever også at vi satser. Resten av verden setter fart og fortrinnene våre risikerer å gå ut på dato.

Svar:

Det er viktig å skille mellom problemstillingene knyttet til forretningsmodellene til de store nettgigantene som Facebook, Amazon, Google og Apple, og deres forhold til personvernet, og problemstillinger knyttet til tilgang på data for næringsutvikling i Norge. Det er ikke nødvendigvis de samme data vi her snakker om. Teknologigigantenes forretningsmodell baserer seg på at tjenesten tilbys tilsynelatende "gratis", mens realiteten er at brukere "betaler" med sine persondata, som de legger inn i plattformene som et ledd i bruken av dem. Brukere kan selvfølgelig forlate plattformen og slik hegne om sine persondata, men vi vet at over 80 % av norske brukere av Internett er på Facebook.

Et eget spørsmål er hvorvidt personvern-innstillingene på de store plattformene tillater god nok kontroll over hvordan dataene deles og gjenbrukes – her kan den nye personvernforordningen fra EU være til hjelp. Norge bør stå sammen med EU om å stille krav til teknologigigantene fra andre deler av verden, når de skal operere mot europeiske brukere. Her kan imidlertid jurisdiksjonsvalg skape utfordringer.

Offentlige virksomheter i Norge deler i liten grad data med teknologigigantene, etter det jeg erfarer. Men de deler heller ikke data i tilstrekkelig grad med norsk næringsliv – og med hverandre. Her har regjeringen tatt grep – gjennom Digital Agenda for Norge har vi stilt krav om at det utarbeides strategier for deling av data i 5 viktige sektorer – transport, kultur, forskning, geodata og data om offentlige utgifter. Disse strategiene er nå utarbeidet og følges opp av ansvarlige departementer.

Vi arbeider videre med felles plattformer for deling av data, en mulig regulering som i større grad vil legge opp til å åpne data (dvs. data som ikke inneholder personopplysninger) publiseres uoppfordret, samt retningslinjer og rammeverk for deling av data – både innad i offentlig sektor, men også med privat sektor.

Dette arbeidet er på ingen måte ferdig – og vil blant annet bli fulgt opp i arbeidet med en nasjonal strategi for kunstig intelligens (som trenger data for trening av algoritmer). Fra årsskiftet vil også de to sentrale miljøer for informasjonsforvaltning og deling av data, Difi og Altinn, samles, noe som vil være et viktig verktøy på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1241

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 22. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Synes statsråden at studiestøtte til astrologiutdanning er en rimelig bruk av statens penger, og har Kunnskapsdepartementet gjort et arbeid for å avgrense hva en fagskoleutdanning er og skal være?

BEGRUNNELSE:

Astrologiskolen Herkules har nå fått godkjent sin fagskoleutdanning i astrologi etter en over fem å lang søknadsprosess, melder Morgenbladet. Godkjenningen in-

nebærer også at utdanningen kvalifiserer for studiestøtte gjennom Statens Lånkasse for utdanning.

Astrologi er ifølge Store norske leksikon "læren om forestilte forbindelser mellom himmellegemene og jorden" og målet med astrologiutdanningen er å gi "grunnleggende forståelse for horoskoptolkning" Det godkjente grunnkurset skal starte opp i Oslo i 2020, og skal kunne følges opp av en todelt "profesjonsutdanning"

Arbeiderpartiet har i flere år jobbet med å heve kvaliteten og anseelsen til fagskolen. Da den nye fagskoleloven ble behandlet våren 2018, var Arbeiderpartiet opptatt av

å få plassert fagskolen som høyere yrkesfaglig utdanning for dermed å heve status og betydningen for denne utdanningen. Vi frykter at slike studietilbud innenfor eksempel astrologi vil bidra til å svekke fagskolene som en seriøs og viktig aktør i utdanning-Norge.

Svar:

Utdanningsstøtteordningen skal i utgangspunktet kunne brukes til alle utdanninger som omfattes av en utdanningslov. Utdanninger som er godkjent etter lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) kan godkjennes for utdanningsstøtte dersom utdanningene oppfyller minstekrav til varighet og til omfang. Det følger av dette at Lånekassen ikke vurderer innholdet i en fagskoleutdanning — det ligger utenfor Lånekassens mandat.

Vi er opptatt av at fagskoleutdanningene skal være et godt alternativ til universitet- og høyskoleutdanning. Det er lagt ned et stort arbeid de siste årene med å profesjonalisere fagskolesektoren, og dette arbeidet fortsetter.

En del av tiltakene i fagskolemeldingen var å skaffe tilveie mer faktakunnskap om fagskolesektoren. Vi

har blant annet kartlagt de ansattes kompetanse, hvor fornøyde arbeidsgiverne og studentene er, og hvor relevante fagskoleutdanningene er. Videre har vi sett på fagskolestudentenes frafall og gjennomføring, og hvordan forholdene er for fagskolestudenter som trenger spesiell tilrettelegging. Den siste av disse undersøkelsene, arbeids-giverundersøkelsen, ble publisert av NIFU forrige uke.

Alle disse undersøkelsene er viktig kunnskapsgrunnlag for at vi skal kunne gjøre vår jobb med å utvikle sektoren ytterligere. Kunnskapsdepartementet skal nå se på kravene til faglige ansatte ved fagskolene, og også se på kravene for å få akkreditert en fagskoleutdanning. Det er naturlig å se disse tingene i sammenheng, i lys av mer kunnskap om sektoren.

Da fagskoleloven var på høring, kom det innspill på hva som skal være innholdet i fagskolelovens formålsparagraf. Departementet er nå i gang med å utrede hva som skal være kunnskapsgrunnlaget for fagskolesektoren, og i det arbeidet vil vi trekke inn fagskolesektoren og andre relevante aktører.

SPØRSMÅL NR. 1242

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 25. mars 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Skal Norge utnytte digitaliseringen offensivt trengs klare rammer og åpenhet, slik at vi kan ha tillit til teknologien. For nesten to år siden stemte regjeringspartiene ned et forslag om å sikre åpenhet om algoritmer som gir grunnlag for beslutninger som har vesentlig betydning for enkeltindivider eller samfunnet.

Nå som digitaliseringen har fått en egen statsråd, vil regjeringen snu og støtte et slikt forslag?

BEGRUNNELSE:

Viser til behandlingen av nasjonal transportplan og følgende forslag fra Arbeiderpartiet:

«Stortinget ber regjeringen om å legge frem et forslag som sikrer åpenhet om algoritmer som gir grunnlag for beslutninger som har vesentlig betydning for enkeltindivider eller samfunnet. Forslaget bør vurdere behovet for og hvem som eventuelt bør sertifisere og kontrollere slike algoritmer.»

Svar:

I etterkant av behandlingen av NTP i 2017, som Eirik Sivertsen viser til, har Norge fått ny personopplysningslov som implementerer EUs personvernforordning. Forordningen gir blant annet rett til informasjon ved individuelle automatiserte avgjørelser. Datatilsynet skriver i sin rapport "Kunstig intelligens og personvern" fra 2018 at personvernforordningen innebærer at behandlingsansvarlige må gi så mye informasjon som er nødvendig for at den registrerte skal kunne bruke sine rettigheter. Dette betyr at en avgjørelse må forklares slik at den registrerte kan forstå resultatet.

I følge Datatilsynet betyr ikke en slik rett til forklaring nødvendigvis at "den svarte boksen" – det vil si selve algoritmen – må åpnes. Forklaringen må imidlertid gjøre den registrerte i stand til å forstå hvorfor en avgjørelse ble som den ble, eller hva som må endres for at avgjørelsen skal bli annerledes. Det må gis informasjon om hvordan den registrerte kan angripe avgjørelsen, enten ved å klage

eller ved å kreve menneskelig inngripen. Foreløpig har vi ikke så mye praktisk erfaring med dette, siden regelverket fortsatt er relativt nytt.

Samtidig har utviklingen innen kunstig intelligens, maskinlæring og tingenes internett gjort at spørsmålet om innsyn i, og forklaring på, automatiserte avgjørelser er blitt enda mer aktuelt – men også mer komplisert.

Regjeringen har derfor sagt at vi vil utarbeide en helhetlig nasjonal strategi for kunstig intelligens i løpet av 2019. Jeg mener det er avgjørende at vi har en etisk og ansvarlig tilnærming til kunstig intelligens. Derfor vil en nasjonal strategi for kunstig intelligens både adressere de mulighetene som kunstig intelligens gir, men også etiske

problemstillinger, personvern og IKT-sikkerhet. Åpenhet rundt algoritmer er en viktig del av dette.

I arbeidet med strategien vil vi ha en bred og involverende prosess for å få innspill, blant annet til hvordan vi best kan arbeide for etisk og ansvarlig kunstig intelligens i Norge. I tillegg deltar Norge allerede i viktig arbeid i en rekke internasjonale fora, blant annet EU og OECD. Her arbeider vi for en felles forståelse for hvordan vi kan utnytte de mulighetene som ligger i kunstig intelligens og maskinlæring på en måte som sikrer åpenhet og tillit. Transparens både i teknologi og forretningsmodeller er viktige temaer, og de rammene som settes for dette internasjonalt vil også få betydning for våre nasjonale initiativer.

SPØRSMÅL NR. 1243

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 28. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I utgangspunktet gjelder EU-direktivet om tunnelsikring kun for tunneler som er omfattet av det europeiske TNT-vegnettet.

Sikkerhet i tunneler er viktig, men hvor store ekstrautgifter innebærer en strengere tolkning av direktivet for fylkeskommunene som veieiere, og mener statsråden det er rimelig at staten dekker mellomlegget?

BEGRUNNELSE:

I utgangspunktet gjelder EU-direktivet om tunnelsikring (Direktiv 2004/54/EC) kun for tunneler som er omfattet av det europeiske TNT-vegnettet (Transeuropien Network of Transportation). På et tidspunkt har imidlertid Samferdselsdepartementet bestemt at alle tunneler som ligger på Europa- og riksvegnett skal være omfattet av EU-direktivet. Etterhvert har det også blitt bestemt at EU-direktivet skal gjelde for tunneler over 500 meter på fylkesvegnettet. Dette betyr at det Norge har et strengere regelverk enn det EU-direktivet tilsier.

Svar:

Tunneltryggleikforskriftene for tunneler på høvesvis riksvegnettet og fylkesvegnettet og det kommunale vegnettet i Oslo, bygger på Tunneltryggleikdirektivet (2004/54/EC). I Norge blei direktivet implementert for

tunneler på riksvegnettet i 2007. For tunneler på fylkesvegnettet blei forskrift for tunneltryggleik på fylkesveg og kommunal veg i Oslo fastsett i 2014. Tunneltryggleikdirektivet gjeld berre for tunneler som er på TEN-T vegnettet, og oppgradering av tunneler på fylkesvegnettet er såleis ei nasjonal sak.

Formålet med tunneltryggleikforskrifta for fylkesveg har vore å sikre eit einsarta tryggleiksnivå i vegtunneler på det offentlege vegnettet. Krava til sikringstiltak er derfor dei same for fylkesvegnett som for riksvegnett, gitt same tunnelklasse (dvs. same trafikkmengde og lengde). Den einaste skilnaden er at forskrifta for fylkesvegnettet ikkje gjeld for fylkesvegnett og tunneler på det kommunale vegnettet i Oslo med årsgjennomsnitt (ÅDT) under 300 køyretøy. Endringar eller skilnader ut over dette er basert på risikoanalysar som gjeld for den enkelte tunnel.

Det er fylkeskommunane som er ansvarlege for å følgje opp nasjonale krav til standard på fylkesvegnettet. I perioden 2015-2019 er det likevel fordelt om lag 300 mill. kr pr. år innanfor rammetilskottet til fylkeskommunane som kompensasjon for meirutgifter som følge av tunneltryggleikforskrifta for fylkesveg. I tillegg er rammetilskottet til fylkeskommunane styrka med særskilt fordeling til fornying og opprusting av fylkesvegnettet, der behovet knytt til tunnelane utgjør ein vesentleg del. For 2019 utgjorde dette 1 493 mill. kr, jf. Prop. 1 S (2018-2019), side 55.

Eg gjer merksam på at departementet i samband med overføringa av sams har igangsett ein gjennomgang knytt til kva krav vi stiller til fylka som vegeigar. I første omgang har eg bede Statens vegvesen om ei overordna vurdering

av spørsmålet. Behovet for, og omfanget av, bindande nasjonale føringar skal blant anna bli vurdert opp mot handlingsfridommen til fylkeskommunane og anna regelverk.

SPØRSMÅL NR. 1244

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 26. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kva gjer statsråden, forutan å be pasientane klage til pasient- og brukarombudet, for at pasientar med alvorleg sjukdom får kontaktlege?

GRUNNGJEVING:

Pasientar med alvorlig sjukdom har krav på ein kontaktlege på sjukehuset. NRK si undersøking (13. mars 2019) viser at 15 av 19 helseforetak ikkje har den ordninga. Kreftlegar meiner at ordninga er vanskeleg å gjennomføre på grunn av ressursmangel, og kallar den ein «byråkrattbestemmelse».

Svar:

Jeg viser i denne forbindelse til mitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Tuva Moflag datert 20.3 2019.

Pasientens rett til å få oppnevnt kontaktlege ved alvorlig og langvarig sykdom er viktig for bedre organisering av pasientforløpene, bedre kvalitet, og større trygghet for pasienter og pårørende. Pasienter vil fortsatt møte flere leger underveis, men pasient og pårørende skal føle seg trygge på at det er én lege som har et særlig ansvar for dem.

Bedre informasjon om kontaktlegeordningen og større etterspørsel fra pasienter og pårørende etter min vurdering avgjørende for at ordningen utbredd i sykehusene. Det er også viktig at pasienten benytter seg av sin rett til å klage til Fylkesmannen slik at det blir satt søkelys på hvordan ordningen blir praktisert. Det er nå etablert en registreringsordning i NPR slik at det blir enklere å følge med på hvor mange pasienter som får oppnevnt kontaktlege.

Tilbakemeldingene på Helsedirektoratets spørreundersøkelse tyder på en viss motstand mot ordningen internt i sykehusene. Det er et lederansvar å sørge for at ordningen blir innført på en måte som ikke belaster driften

av de ulike behandlingseenhetene på en uhensiktsmessig måte. Helsedirektoratet har utgitt en veileder om kontaktlegeordningen som kan være en støtte i dette arbeidet. Helsedirektoratet vil følge opp resultatene av spørreundersøkelsen i dialog med helseforetakene og vurdere om det skal gjøres justeringer av veilederen slik at ordningen innrettes mot de riktige pasientgruppene og blir tilpasset det kliniske arbeidet uten å medføre økt arbeidsbyrde.

Helsedirektoratet vil styrke sitt informasjonsarbeid om kontaktlegeordningen, og jeg vil følge opp i min dialog med helseregionene.

SPØRSMÅL NR. 1245**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 27. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden gi en oversikt over hvor mange som er tvangsinnlagt hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 10-2 de siste 5 årene, hvordan effekten på rusmisbruk har vært, og mener statsråden at denne muligheten er godt nok kjent og brukt i kommunehelsetjenesten som tiltak for å hindre at liv går tapt, og vil statsråden vurdere behovet for å modernisere loven slik forskere tar til orde for i Stavanger Aftenblad 13. mars?

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgstjenesteloven § 10-2 åpner for at kommuner kan tvangsinnlegge en person til behandling på institusjon inntil tre måneder. Tvangen kan iverksettes dersom rusmisbruk setter vedkommende fysisk og psykiske helse i fare, og andre hjelpetiltak ikke virker, selv om ved-

kommende er samtykkekompetent. Det er kommunen og NAV som må bygge opp en sak, fastlege og spesialisthelsetjenesten kan bare anmode om slike tvangsinnleggelsener. Det blir rapportert at veien fram til en slik tvangsinnleggelse er lang og byråkratisk, og forskere tar i Stavanger Aftenblad 13. mars 2019 til orde for at loven, som ikke er sørlig endret på 30 år, må moderniseres slik at fastleger og sykehusleger kan tvangsinnlegges pasienter som skader seg selv fysisk og psykisk med omfattende og vedvarende rusmisbruk, og der andre hjelpetiltak ikke virker.

Svar:

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker opplyser at de har hatt saker etter helse- og omsorgstjenestelovens § 10-2 de siste fem årene slik angitt i følgende tabell:

År	Akuttvedtak		Klage på akuttvedtak		Hovedsaker	
	Saker med vedtak	Tvangs-plas-seringer	Saker med vedtak	Medhold offentlig part	Saker med vedtak	Tvangs-plas-seringer
2014	133	129	17	16	154	151
2015	112	107	15	13	155	147
2016	137	133	7	7	145	141
2017	97	95	11	11	121	115
2018	116	115	14	13	110	107

Fylkesnemndene oppgir at hovedsak knytter seg til helse- og omsorgstjenesteloven § 10-2, første ledd: dersom noen utsetter sin fysiske eller psykiske helse for fare ved omfattende og vedvarende misbruk, og dersom hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig, kan det vedtas at vedkommende uten eget samtykke kan tas inn i en institusjon utpekt av regionalt helseforetak, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a fjerde ledd, for undersøkelse og tilrettelegging av behandling, og holdes tilbake der i opptil tre måneder, mens akuttvedtak knytter seg til helse- og omsorgstjenesteloven § 10-2, fjerde ledd: Et midlertidig vedtak etter første ledd kan treffes av kommunen dersom de interesser bestemmelsen skal ivareta kan bli vesentlig skadelidende dersom vedtak ikke treffes og gjennomføres straks. For øvrig gjelder reglene i barnevernloven §§ 7-22 og 7-23.

Enkeltevalueringer av behandlingstilbudet viser varierende effekt, dette er synliggjort i doktoravhandlingen til Pasareanu fra i år og Røkkansenterets evaluering av tvangsbestemmelsene fra 2010. Begrensningene i enkeltuttrekk og punktevalueringer er at de ikke gir oss

særlig god kunnskap om utviklingen på feltet med mindre de gjentas med samme metodikk. Helsedirektoratet har nylig godkjente et nasjonalt kvalitetsregister for behandling av skadelig rusmiddelbruk og avhengighet i TSB. I løpet av 2019 vil de regionale helseforetakene finne frem til data-tekniske løsninger, slik at de senest fra 2020 vil kunne registrere innholdet av behandlingen innen TSB. Dette vil gi oss et bedre grunnlag for å si noe om virksom behandling i fremtiden, og vil være et viktig virkemiddel for kvalitetsarbeid i TSB.

Den geografiske variasjonen som er synliggjort i Røkkansenterets evaluering kan tyde på at adgangen til tvangsbruk ikke er godt nok kjent ute i kommunene, samtidig skal vi være forsiktige med å oppfordre til ytterligere bruk av tvang i helse- og omsorgstjenestene.

Tvangsbestemmelsene i helse- og omsorgstjenesteloven inngår i mandatet til Tvangslov-utvalget, som skal gjennomgå og utrede behov for revisjon og modernisering av regelverket om tvang i helse- og omsorgssektoren. Utvalget skal levere sin innstilling innen 15. juni i år.

SPØRSMÅL NR. 1246**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 22. mars 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hvor stor prosentvis andel av treningstiden til de norske jagerflygerne som skal operere kampflyet F-35 legges i dag til simulator, og hvor stor andel av treningstiden til disse jagerflygerne vil legges til simulator i årene som kommer?

Svar:

Forsvaret opplyser at omlag halvparten av flygertreningen på Ørland på nåværende tidspunkt foregår i simulator.

Dette har sammenheng med innfasingen av F-35 og antall skrog tilgjengelig i Norge, hvor Luftforsvaret så langt har fått levert ni fly og åtte simulatorer på Ørland.

Etter hvert som Luftforsvaret får tilført flere fly vil andelen av treningen i simulator reduseres noe, og det er planlagt med at om lag 30 prosent av fremtidig trening vil gjennomføres i simulator. Andelen vil kunne variere noe avhengig av skvadronenes aktivitetsnivå. Ved skarpe oppdrag, deployeringer, øvelser og lignende vil andelen simulatortrening periodevis kunne bli noe lavere som følge av en høyere andel flyging.

SPØRSMÅL NR. 1247**Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 22. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Tusenvis av skoleelever vil de nærmeste dagene streike for klimaet. 14. mars uttalte kunnskaps- og integreringsministeren at han syntes streiken var en dårlig ide og at elevene burde være på skolen. Han og regjeringen vil i stedet invitere elevene til klimatoppmøter for å diskutere saken.

Vil disse toppmøtene bli lagt til fritiden eller mener ministeren det er greit å ta fri fra skolen når elevene skal snakke med regjeringen og ikke protestere mot den?

Svar:

Jeg er glad for det store engasjementet for klima og miljø som en rekke barn og unge viser. Ungdom er utålmodige, det er jeg også. Jeg tar disse ungdommene på alvor, og regjeringen vil derfor invitere til ungdommens klimatoppmøte i flere byer. Vi vil starte gjennomføringen av slike møter allerede denne våren, og kommer innen kort tid tilbake til når og hvor dette skal foregå.

Møtene vil bli gjennomført i elevenes fritid slik at de ikke går glipp av viktig undervisning. Vi ønsker å få deres innspill til hva regjeringen bør gjøre, i tillegg til at ungdommene får mulighet til å snakke direkte med oss om de viktige klimasakene.

SPØRSMÅL NR. 1248**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 20. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Mener regjeringen fortsatt at EUs regelverk på energifeltet ikke er relevant mtp. utbygging av utenlandskabler fra Norge til Europa, og har EU uttrykt noen holdning til utbygging av North Connect-kabelen?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens «arbeidsprogram for samarbeidet med EU 2019» skriver den blant annet følgende: «

Et velfungerende og effektivt energimarked, med tilstrekkelig infrastruktur og et forutsigbart juridisk rammeverk, er en forutsetning for forsyningssikkerhet og en effektiv klimapolitikk i Europa. Initiativ for å videreutvikle EUs indre gassmarked og bidra til økt forsyningssikkerhet blant medlemslandene, herunder nye gassinfrastrukturprosjekter, kan få betydning for norsk gasseksport og blir derfor fulgt tett. Klare signaler om gassens rolle er viktig for å sikre at Norge og andre eksportører foretar nødvendige investeringer slik at leveranseevnen opprettholdes. I arbeidet med videreutviklingen av regelverket for elektrisitetsmarkedsdesign i Europa, har regjeringen lagt vekt på at prisene får anledning til å variere med tilbud, etterspørsel og knapphet på produksjon og overføringskapasitet. Regjeringen vektlegger også at markedsreguleringen skal begrenses til det mest nødvendige, og gi rom for fleksibilitet for gjennomføring i tråd med de ulike nasjonale særtrekk i energisektoren.»

Regjeringen har tidligere forsøkt å skape inntrykk av at debatten om ACER og EUs regelverk på energiområdet ikke er relevant for diskusjonen om utbygging av utenlandskabler. Like fullt har EU bevilget 10 millioner euro i støtte til utvikling av North Connect-kabelen. Dette ble blant annet omtalt i en artikkel av BBC 24. februar 2017. Her skriver BBC blant annet at

«NorthConnect's deputy project manager, Richard Blanchfield, said:

"The decision demonstrates that the European Union considers the NorthConnect Project important to achieving the strategic goals of increasing security of energy supply, and contributing to sustainable development by integrating renewable energy sources across the European Union."»

I en kunngjøring fra EU-kommisjonen i 2015, «COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL - Achieving the 10 % electricity interconnection target» står blant annet følgende:

«The countries surrounding the Northern Seas are currently insufficiently interconnected to make optimal use of existing and foreseen onshore and offshore generation capacity. The Northern seas offer a unique opportunity to supply a substantial amount of low-carbon, indigenous energy, produced close to some of the most energy intensive regions of Europe. Its power generation potential may amount to 4-12 % of the EU's electricity consumption by 2030. The objective in this region is to achieve improved interconnection to facilitate market integration and trade flows, (...)»

Svar:

EUs forordning 347/2013 om transeuropeisk infrastruktur (infrastrukturforordningen) åpner for at grensekryssende infrastruktur mellom EU og et EØS-land kan få status som "Projects of Common Interest" (PCI). På PCI-listen fra 2017 nevnes de to forbindelsene Statnett bygger til Tyskland og Storbritannia og NorthConnect. PCI-status gir mulighet til å motta støtte fra "Connecting Europe Facility" (CEF). Dette er EUs støtteordning for infrastrukturprosjekter innenfor transport, energi og digitale tjenester. Gjennom denne ordningen har NorthConnect søkt om og fått tildelt midler til prosjektutvikling. Infrastrukturforordningen er ikke tatt inn i EØS-avtalen.

I traktaten om Den europeiske unions virkemåte, som utgjør hjemmelsgrunnlaget for infrastrukturforordningen, slås det fast at gjennomføring av prosjekter som berører en medlemsstats territorium, krever godkjenning fra den berørte medlemsstaten. Dette vil også være tilfellet for NorthConnect.

Det er norske myndigheter som har styring og kontroll med utbygging av det norske strømmettet gjennom konsesjonssystemet etter energiloven, herunder beslutninger om å bygge utenlandsforbindelser. For å eie og drive utenlandsforbindelser for strøm fra Norge stilles det krav om anleggskonsesjon og utenlandskonsesjon etter energiloven. I konsesjonsbehandlingen gjennomgås alle samfunnsmessige nyttevirksomheter og kostnader ved prosjektet. Kun prosjekter som er samfunnsøkonomisk lønnsomme kan tildeles konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 1249**Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 25. mars 2019 av utviklingsminister Dag-Inge Ulstein****Spørsmål:**

Hva vil utviklingsministeren gjøre for å sikre at unge mennesker i utviklingsland får bedre tilgang til god høyere utdanning?

BEGRUNNELSE:

Over hele verden protesterer studenter og akademikere mot høye studieavgifter og for retten til gratis høyere utdanning av god kvalitet. Mange av disse protestene adresserer underliggende strukturelle problemer med underfinansiering av høyere utdanning og utilstrekkelige lån- og stipendordninger, som ikke bidrar til å øke tilgang eller sikre at marginaliserte studenter ivaretas. Samtidig ser vi at andelen studenter stadig øker i lav- og mellominntektsland, da høyere utdanningsinstitusjoner i flere land har gått fra å være elite- til masseuniversiteter, og behovet øker for høyt utdannet befolkning som kan være drivkraft for bærekraftig utvikling i samfunnet. Her i Norge har lånekassen spilt en viktig rolle for å sikre rettferdig og lik tilgang til høyere utdanning. Lånekassen har bidratt til at høyere utdanning har gått fra å være et privilegert gode for de få til å være tilgjengelig for de mange, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn. Gjennom etableringen av lånekassen og arbeidet med å sikre at høyere utdanning er offentlig finansiert velferdstilbud besitter Norge viktige erfaringer og kunnskap som kan komme andre land til gode.

Svar:

Norge har et strategisk og omfattende samarbeid for kapasitetsbygging innen høyere utdanning og forskning. Dette bygger på en tradisjon med langsiktig utdannings- og forskningssamarbeid mellom academia i Norge og utviklingsland. De nåværende programmene – NORHED (kapasitetsutvikling innen høyere utdanning og forskning), EnPe (kapasitetsutvikling innen høyere utdanning og forskning, innen energi og petroleum) og NORPART (Norwegian Partnership Programme for Global Academic Cooperation) – er basert på partnerskap mellom høyere utdanningsinstitusjoner i Norge og utviklingsland. Gjennom disse programmene søker Norge å bidra til økt kvalitet og økt tilgang til høyere utdanning.

Målet med NORHED og EnPe er å styrke kapasiteten til høyere utdanningsinstitusjoner i lav- og mellominntektsland, slik at disse kan uteksaminere flere og bedre kvalifiserte kandidater, samt produsere mer forsk-

ning av god kvalitet, utført av landets egne forskere. Dette gjøres ved å utvikle kurs og studieprogrammer, felles forskningsprosjekter, samt styrking av infrastruktur og institusjonell kapasitet ved universitetene. Stipend gis i hovedsak til ansatte ved universitetene i sør som et middel for å styrke undervisnings- og forskningskapasiteten. I tråd med prinsippet om at ingen skal utelates, tildeles også stipend til underrepresenterte grupper som kvinner, etniske minoriteter og personer med funksjonsnedsettelser. Videre er det i noen prosjekter utviklet nettbasert fjernundervisning som gir tilgang til høyere utdanning for studenter som av ulike grunner ikke har mulighet til å delta i ordinære studieløp. I NORHED-programmet er over 240 studieprogram utviklet, primært på Master- og PhD-nivå, med over 18 000 studenter innrullert siden oppstart i 2013.

Målet med NORPART er å heve kvaliteten i høyere utdanning i Norge og i utviklingsland gjennom utdannings-samarbeid og gjensidig studentmobilitet. Studentmobilitet er kjernen i programmet. Studenter fra utviklingsland får stipend til studieopphold i Norge. Programmet samfinansieres av Kunnskapsdepartementet og Utenriksdepartementet.

Samtidig er det viktig med en god grunnutdanning som kvalifiserer for høyere utdanning. Norge jobber aktivt gjennom våre partnere for økt tilgang og bedre kvalitet innen grunnutdanning, og sikre at både jenter og gutter fullfører skolegangen.

Offentlig finansiering som gir tilgang til høyere utdanning av god kvalitet er i utgangspunktet et ansvar som ligger hos myndighetene i ethvert land. Nasjonal ressursmobilisering for å sikre finansiering er avgjørende. Det fordrer blant annet et fungerende skattesystem og offentlige registre. Norge jobber gjennom programmet Skatt for Utvikling med utvalgte utviklingsland for å bedre skattesystemer for å kunne øke skatteinntektene. Slik kan landene få mer ressurser til høyere utdanning og eventuelt opprette et system for å lånefinansiere studier.

SPØRSMÅL NR. 1250**Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 25. mars 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Hva mener digitaliseringsministeren bør gjøres for å sikre at alle har tilgang på nett hjemme og hva mener ministeren bør gjøres for å sikre at barn faktisk får tilgang på internett når dette er hensiktsmessig for opplæringen?

BEGRUNNELSE:

Digitalisering i skolen er et faktum. F.eks. kan skolen kreve at barn gjør lekser på sin tildelte ipad eller PC og lekser skal sendes inn digitalt hjemmefra. Men langt fra alle har råd til å ha internett og mange som er i økonomisk uføre pga. fattigdom vil ikke kunne få internett pga. anmerkninger eller lignende.

I dag regnes ikke internett inn som godkjent boutgift om du er på sosialen. Men skal tas ut fra livsoppholdet.

SV mener at tilgang på nett må omfattes av hva familier må få støtte til i sosialhjelpen. Fordi få kan fungere i samfunnet uten internett.

En digitaliseringsminister bør være opptatt av at alle skal ha tilgang til internett. Dagens samfunn krever at man gjør det meste via nettet, og som jeg var inne på er også alle elever i norsk skole avhengig av å ha tilgang på nett hjemme.

Svar:

En nødvendig forutsetning for at alle som ønsker det skal få tilgang til internett hjemme, er å legge til rette for et godt bredbåndstilbud i alle deler av landet. Norge har i dag svært god mobil- og bredbåndsdekning i internasjonal målestokk, og er blant de landene i verden som har kommet lengst på digitalisering. Bredbåndsdekningen i Norge har økt markant de siste årene. Blant annet er mobilnettene vesentlig oppgradert med mer bredbåndskapasitet som en følge av den storstilte 4G utbyggingen. Ifølge den siste dekningsundersøkelsen som er gjennomført på oppdrag fra Nasjonal kommunikasjonssmyndighet, var det under 1000 husstander som i 2018 manglet mulighet for bredbåndstilknytning med minst 4 Mbit/s, mens tilsvarende tall i 2013 var ca. 90 000. Når det gjelder høyhastighets bredbånd, dvs. 100 Mbit/s eller høyere, er det beregnet at 82 prosent av landets husstander hadde tilbud om dette i 2018, opp fra 63 prosent i 2013.

En del av den positive utviklingen skyldes statlige bidrag. Siden 2014 har over 60 000 husstander fått ny og forbedret bredbåndstilbud gjennom den statlige ordningen. Selv om de statlige tilskuddene har kommet godt

med, er det viktig å huske på at denne støtten kun utgjør en svært liten andel av de samlede investeringene i bredbånd i Norge. Disse investeringene er langt mer avhengige av gode rammebetingelser enn av statlige midler. De samlede investeringene i utbygging av digital infrastruktur er betydelig høyere nå enn under den forrige regjeringen. De årlige investeringene i elektroniske kommunikasjonstjenester og nett har økt fra 7,6 milliarder kroner i 2013 til ca. 10 milliarder kroner i 2016. Det tyder på at bransjen mener rammebetingelsene spiller på lag med næringen. Vi har blant annet tildelt nytt frekvensspektrum, som er en viktig forutsetning for at bredbåndstilbudet gjennom mobilnettene er blitt vesentlig bedre for veldig mange. I tillegg har regjeringen lagt til rette for lavere gravekostnader for de som skal bygge ut høyhastighetsbredbånd.

Regjeringen har altså gjort et viktig grunnarbeid for å sørge for at alle landets husstander, også familier med skolebarn, skal ha mulighet for internettilgang hjemme. Representanten viser særskilt til familier som mottar økonomisk sosialhjelp. Jeg vil i denne forbindelse vise til at de som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på den sosiale tjenesten økonomisk stønad i henhold til sosialtjenesteloven § 18 første ledd. Kommunen har både rett og plikt til å utøve skjønn når de vurderer om det skal ytes stønad og ved utmåling av stønaden. Kommunen er ansvarlig for at alle tjenester som ytes etter loven er forsvarlige, herunder at økonomisk stønad har et forsvarlig nivå. Hvis tjenestemottakeren har barn, skal barnas behov vurderes og ivaretas særskilt.

I rundskriv til sosialtjenesteloven (Hovednr. 35) fra Arbeids- og velferdsdirektoratet står følgende om utgifter til medier og kommunikasjon (punkt 4.18.2.38):

"Nødvendige utgifter til medier og kommunikasjon skal inngå i livsoppholdet. En tjenestemottaker skal kunne kommunisere med andre og holde seg normalt oppdatert på det som skjer i samfunnet via vanlige medier- og kommunikasjonskanaler.....Datamaskin og internettforbindelse kan være nødvendig for å kunne være aktiv arbeidssøker, få fullt utbytte av kvalifiserende og arbeidsrettede tiltak, benytte seg av NAVs selvbetjeningsløsninger og ha et normalt kundeforhold til banken. For at barn og unge skal kunne være sosialt inkludert og gjøre skolearbeid, vil datamaskin og internettforbindelse hjemme som hovedregel være nødvendig.

Livsoppholdsbegrepet er et dynamisk begrep som må tilpasses den generelle samfunnsutviklingen. Den teknologiske utviklingen går fort og valgmulighetene er mange. Utgifter til rimelige løsninger og et nøkternt forbruk etter en alminnelig standard skal inngå i livsoppholdet. Det ligger til tjenestemottakers disponeringsrett å velge medier- og kommunikasjon-

skanaler. En tjenestemottaker skal for eksempel få dekket en tilsvarende utgift som til radio, TV, bruk av TV, telefonapparat og -bruk, og abonnement på avis selv om vedkommende velger å ikke ha radio, TV, avis og telefon, men hører radio, ser TV-program, leser aviser og kommuniserer over nett på en PC. Hvis utgiftene er lavere enn den alminnelige standarden kan disse legges til grunn for stønadsberegningen."

Det er altså slik at kommunene skal gjøre individuelle vurderinger og dekke nødvendige utgifter til medier og kommunikasjon som økonomisk stønad. I vurderingen skal barns behov ivaretas særskilt.

Selv om jeg har stor forståelse for at det kan oppstå praktiske utfordringer for skolebarn dersom husstanden ikke har internetttilgang hjemme, er det viktig å minne

om at etter opplæringsloven § 2-15 har elevene rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring. Kommunen kan ikke kreve at elevene eller foreldrene dekker utgifter i tilknytning til grunnskoleopplæringen, for eksempel til undervisningsmateriell. Dersom skolen krever at lekser skal utføres eller innleveres digitalt, må kommunen tilrettelegge for at elevene kan gjøre dette. For elever som ikke har tilgang til internett hjemme, kan dette for eksempel løses ved at elevene kan gjøre leksene på skolen eller på et lokalt bibliotek med gratis trådløst internett. Skoler som har basert sin undervisning på at alle elever har tilgang til nettbrett som også brukes til leksearbeid hjemme, kan også vurdere om elever skal kunne få tilgang til nett via mobilnettet.

SPØRSMÅL NR. 1251

Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 22. mars 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde

Spørsmål:

Når vil statsråden sende ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentraler på høring og på hvilket tidspunkt ser statsråden for seg at en ny forskrift kan tre i kraft?

BEGRUNNELSE:

I tett samarbeid med fagmiljøene har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap utarbeidet en ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentraler som skal erstatte dagens dimensjoneringsforskrift fra 2002. Dette forslaget ble levert til justis- og beredskapsdepartementet i november 2017.

I september 2018 stilte undertegnede samme spørsmål som her sendes, med følgende svar justisminister Tor Mikkell Wara:

«Regjeringen vil legge til rette for at kommunene skal ha profesjonelle og slagkraftige brann- og redningsvesen med god evne til å håndtere større og krevende hendelser. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet et forslag til ny forskrift som skal erstatte gjeldende dimensjoneringsforskrift. Forslaget blir nå grundig gjennomgått og vurdert i departementet. Det er ikke tatt endelig stilling til når forslaget vil bli sendt på bred offentlig høring og når ny forskrift eventuelt kan tre i kraft.»

Det er nå et halvt år siden dette svaret fra justisministeren forelå hvor svaret var at det ikke var tatt stilling til når forslaget ville bli sendt ut på bred offentlig høring og når ny forskrift eventuelt kan tre i kraft.

Undertegnede vil derfor stille det samme spørsmålet på nytt.

Svar:

Forslag til forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene er til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet. Det er ikke tatt endelig stilling når forslaget vil bli sendt på høring og når ny forskrift eventuelt kan tre i kraft.

SPØRSMÅL NR. 1252**Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 22. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Det er en økning i knivbeslag på tinghuset i Bergen, og spesielt mer såkalte bankkortkniver og karbonkniver belagt med teflon som er vanskelig å avdekke i den midlertidige metallskanneren. Oslo tingrett har fått en permanent sikkerhetskontroll som også inkluderer røntgen, slik det er på flyplasser. Det er bestemt at Bergen tinghus skal rehabiliteres og en permanent sikkerhetskontroll bør derfor prioriteres.

Når kan vi forvente å få en permanent sikkerhetskontroll i Bergen tinghus, slik som Oslo tingrett?

BEGRUNNELSE:

Bergen tingrett har i fire år hatt en midlertidig sikkerhetsluse og kom samme år som uønskede hendelser, trusler og angrep mot norske domstoler mer enn doblet seg.

i 2018 ble det gjort 52 beslag av kniver, verktøy, sprøytespisser, sakser m.m. og 41 personer ble bortvist, mot 23 året før. Sikkerhetsbetjenter måtte ta seg av 12 narkotikarelaterte hendelser med rus, overdoser og sprøyter. I alt var det 79 uønskede hendelser og 5 politiet måtte tilkalles 5 ganger.

Svar:

Permanent tryggings- og inngangskontroll er del av konseptet for ny tinghusløsning i Bergen. Soneinndeling, som skjermer tilsette og vitne fra publikum, er også ein viktig del av konseptet. Dette vil medføre langt betre sikkerheit for tilsette og brukarar i Bergen tinghus.

Det er for tidleg å seie noko om når prosjektet blir ferdigstilt. Det blei i 2018 gjennomført ein avklaringsfase som blei kvalitetssikra gjennom Finansdepartementets KS-ordning (KS1 trinn to). Regjeringa har behandla tilrådingane frå avklaringsfasen (rammar og føringar for forprosjektfasen), men det er ikkje tatt stilling til finansiering av forprosjektet. Dette blir behandla i samband med statsbudsjettet for 2020.

Dersom Domstoladministrasjonen meiner det må etablerast permanent tryggings- og inngangskontroll for ny tinghusløsning, må dette takast innanfor gjeldande budsjettamme til domstolane. Driftsbudsjettet til domstolane er i 2019 på 2,6 mrd. kroner. Det er Domstoladministrasjonen som gjer prioriteringane innanfor denne ramma, når anna ikkje blir vedteke gjennom budsjettbehandlinga i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1253**Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 25. mars 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Produksjonsområde 3 fra Karmøy til Sotra har høyest risiko for lusepåvirkning av villaks. Det er det nest høyeste produksjonsområde i volum, og et nedtrekk på 6 % er beregnet til et verditap på ca. 1,2 mrd. Det er 122 tillatelser og 413 merder i regionen. Alle aktørene ønsker et tettere samarbeid for å organisere aktiviteten slik at smitte og lusepåvirkning blir redusert, men de er avhengig av en nøytral part for å lykkes.

Vil ministeren ta initiativ til en pilot for produksjonsområde 3 med sikte på at den blir grønn?

BEGRUNNELSE:

Produksjonsområde 3 kjennetegnes av mange lokaliteter. Det er historiske grunner til det. Mye av havbruksaktiviteten oppsto i denne regionen og lokaliseringen var mindre kunnskapsbasert enn i dag. Havforskningen har foreslått færre, men større enheter. En bør også utnytte regionale fortrinn som mye strøm og dype fjorder.

Det er ulike interesser og styrkeforhold mellom aktørene i regionen. En ser derfor behovet for en uhildet instans, som i samarbeid med oppdrettere, forskningssmiljøene og forvaltning kan finne frem til en forent og rettferdig løsning. Fiskeridirektoratet kunne være en slik

instans til å lede en slik pilot for produksjonsområde 3 med det formål å få regionen fra rødt til grønt.

Målet må være å finne løsninger som gir effekt for årets sesong og departementet oppdatering av trafikkløssystemet til høsten.

Svar:

Det nye systemet for kapasitetsjusteringer ble fremmet for Stortinget våren 2015 gjennom Meld. St. 16 (2015–2015) Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett. Stortinget sluttet seg i det vesentligste til regjeringens forslag, jf. Innst. 361 S (2014–2015). Systemet innebærer en inndeling av kysten i 13 produksjonsområder og et "trafikklyssystem" for å regulere produksjonskapasitet i lakseoppdrett ut i fra grenser for akseptabel miljøpåvirkning.

Trafikklyset ble "skrudd på" i 2017, og gir i dag både næring og forvaltning en forutsigbarhet i når eventuell kapasitetsjustering foretas, hvor ofte, etter hvilke kriterier og hvor stor en slik justering vil være i de ulike produksjonsområdene. Ved kapasitetsjusteringen i 2017/2018 ble det åpnet for seks prosent vekst i 8 av produksjonsområdene, 3 områder fikk gul status og 2 områder fikk rød status. Dette ga næringen en vekst i produksjonskapasiteten på om lag 24 000 tonn. Trafikklyssystemet er et godt system som rigger havbruksnæringen for fremtiden.

I 2017 ble det besluttet at produksjonskapasiteten ikke skulle trekkes ned i "røde" produksjonsområder, men det ble samtidig varslet at nedtrekk ville bli gjennomført

i eventuelle røde produksjonsområder fra og med 2019. Dette har også jeg vært tydelig på. Dersom ett eller flere produksjonsområder får rød status til høsten, vil nedtrekk på seks prosent i det eller disse områdene bli en realitet, slik også Stortinget forutsatte under sin behandling av Meld. St. 16 (2014–2015).

Oppdrettsnæringen i produksjonsområde 3, men også i de andre produksjonsområdene, arbeider løpende for å redusere sin påvirkning i form av lakselus, og arbeidet pågår langs mange akser. Jeg er klar over at lokalitetsstrukturen enkelte steder langs kysten ikke er ideell bl.a. med tanke på spredning av smitte og lakselus. Jeg mener derfor det kan være behov for å se på lokalitetsstrukturen enkelte steder. Justeringer i lokalitetsstruktur vil kunne være et grep som kan bidra positivt i et miljøperspektiv, et fiskehelseperspektiv og et næringsperspektiv.

Primært er det næringsaktørene som så langt som mulig bør finne ut av hvordan lokalitetsstrukturen bør være, og sammen bli enige om praktiske og gode løsninger. Jeg ser imidlertid at næringen også vil kunne trenge myndighetenes hjelp for å få kabalen til å gå opp. Jeg har derfor innledet en dialog med næringsorganisasjonene angående utfordringer med dagens lokalitetsstruktur.

Det er imidlertid viktig å være klar over at eventuelle endringer i en satt lokalitetsstruktur vil ta tid, og at det uansett vil ta tid å få positive effekter. En mer optimal lokalitetsstruktur vil imidlertid på sikt kunne bidra til en positiv utvikling for miljøet, fiskehelsen og næringen i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1254

Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 27. mars 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil barne- og familieministeren ta initiativ til å få fortløp i saken om at fosterforeldre ikke skal tape i trygdeytelser, og når kan Stortinget vente å få slik sak til behandling?

BEGRUNNELSE:

Arbeids- og sosialministeren har ansvar for trygdereglene, mens barne- og familieministeren har ansvaret for rekruttering av fosterforeldre. Stortinget fattet 11. mai 2017 et enstemmig vedtak om snarest å innføre en overgangsordning for fosterforeldre på trygdeytelser, som sikrer at de

ikke taper økonomisk på å være fosterforeldre. Stortinget forutsatte videre at overgangsordningen skulle gjelde til nytt, permanent regelverk var på plass.

Foreløpig er det bare kommet på plass en overgangsordning for fosterforeldre på dagpenger og arbeidssavklaringspenger, mens fosterforeldre på andre ytelser fortsatt opplever avkorting i trygden som følge av fosterhjemsgodtgjøringen. Det er snart to år siden Stortinget gjorde sitt vedtak. Av hensyn til mulighetene for å rekruttere stabile fosterhjem, er det viktig at vedtaket blir effektivt.

Svar:

Fosterforeldre gjør en uvurderlig innsats for at barn som ikke kan bo hjemme skal få et trygt og godt hjem. For at barn skal ha trygge og stabile fosterforeldre er det viktig med gode og forutsigbare rammevilkår for fosterhjem. Regjeringen ba derfor et utvalg gjennomgå rammebetingelsene for ordinære fosterhjem. I påvente av rapporten fra utvalget ble det fra 1. januar 2018 innført et unntak slik at det å være fosterforeldre ikke lenger fører til avkorting av dagpenger og arbeidsavklaringspenger. Arbeids- og sosialdepartementet har i Meld. St. 7 (2017-2018) Anmod-

nings- og utredningsvedtak i stortings sesjonen 2016-2017 uttalt at departementet vil komme tilbake til Stortinget med en ytterligere vurdering av ordningen for uføretrygd, etterlattepensjon, overgangsstonad og sykepenger.

Fosterhjemsutvalget har nå levert sin utredning, NOU 2018:18 Trygge rammer for fosterhjem, og denne er på offentlig høring. Utvalget har flere forslag til endringer i fosterforeldres rammebetingelser, herunder forslag som berører spørsmålet om avkorting av trygdeytelser som følge av godtgjøringen de mottar som fosterforeldre. På bakgrunn av utvalgets utredninger og innspillene i høringen vil regjeringen på egnet måte komme tilbake til dette.

SPØRSMÅL NR. 1255

Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Martin Kolberg

Besvart 28. mars 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Det har nå gått over fire måneder siden fregattulykken. Mest mulig åpenhet om årsakene til ulykken er avgjørende for Forsvarets tillit og legitimitet i befolkningen.

Hva er tidsplanen for når Stortinget og offentligheten vil bli kjent med funn og konklusjoner fra de pågående undersøkelsene (Statens havarikommisjon for transport, Forsvarets havarikommisjon, Forsvarets to interne undersøkelser og politiets etterforskning)?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 18. mars 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Martin Kolberg om når Stortinget og offentligheten vil bli gjort kjent med funn og konklusjoner fra de pågående undersøkelsene.

Forsvarssektoren gjennomfører to interne undersøkelser. Sjøforsvaret har oppnevnt en undersøkelsesgruppe som skal kartlegge hendelsesforløpet og årsaksammenhenger for ulykken. Forsvarsmateriell har i kraft av sitt fagansvar iverksatt en undersøkelse som gjennomgår ulykken sett fra et teknisk ståsted og gjennomføringen av bergingsoperasjonen for å tilføre etaten ny kunnskap og erfaring. Både Sjøforsvarets og FMAs undersøkelse vil bli ferdigstilt først etter at politiet har avsluttet sin etterforskning, sannsynligvis en gang utpå høsten. Det legges til grunn at funn og konklusjoner fra de to undersøkelsene offentliggjøres så snart som mulig etter ferdigstillelse, eventuelt med unntak av informasjon som vil måtte

unntas offentlighet eller graderes som følge av sensitivitets- og/eller sikkerhetshensyn.

Statens havarikommisjon for transport (SHT) og Statens havarikommisjon for Forsvaret (SHF) gjennomfører en felles undersøkelse, ledet av SHT. Både SHT og SHF er uavhengige undersøkelsesmyndigheter. Dette er fastsatt i lov om undersøkelser av ulykker og hendelser i Forsvaret av 16. desember 2016 nr. 92 § 4 og lov om sjøfarten av 24. juni 1994 § 476. De utfører sine oppgaver uavhengig og selvstendig, og kan ikke instrueres i faglige spørsmål. De bestemmer også selv hvordan arbeidet skal innrettes og organiseres, herunder hvor lang tid det skal ta. Som forsvarsminister finner jeg det derfor ikke naturlig å henvende meg til SHT og SHF i anledning den pågående undersøkelsesprosessen, og har følgelig ikke informasjon om når denne undersøkelsen forventes ferdigstilt. For øvrig viser jeg til SHT sin foreløpige rapport om ulykken fra november i fjor, der den videre gangen i undersøkelsen er beskrevet.

Politiet gjennomfører en etterforskning med tanke på avdekking av eventuelle straffbare forhold. Som forsvarsminister finner jeg det heller ikke riktig å be om informasjon knyttet til politiets etterforskning i saken.

SPØRSMÅL NR. 1256

Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 25. mars 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hva er digitaliseringsministerens posisjon i debatten om å regulere de globale teknologigigantene, og hvilke konkrete nasjonale og internasjonale initiativ har han og regjeringen tatt for å unngå digitale monopoler, sikre konkurransen og unngå uønsket maktkonsentrasjon?

BEGRUNNELSE:

Digitalisering og utviklingen av kunstig intelligens gir store muligheter til å forbedre samfunnet, men vi ser også at utviklingen slik den er i dag medfører en konsentrasjon av makt og rikdom hos noen få aktører. Flere sektorer har, når de digitaliseres, en logikk som medfører «winner-takes-all» hvor én dominerende aktør nærmer seg monopol.

Dette er hverken bra for oss som forbrukere eller for oss som samfunn. Det hindrer innovasjon, det gir urettferdig fordeling og skaper en veldig sterk konsentrasjon av makt og rikdom.

Ettersom kunstig intelligens utvikles og kan anvendes på stadig flere områder, blir disse selskapene stadig mektigere. Deres enorme tilgang på data, kapital og talent gjør at de raskt kan ekspandere inn i nye markeder med overlegne produkter, eller kjøpe opp potensielle konkurrenter før de vokser seg store. Verdens konkurransemyndigheter har åpenbart tatt altfor lett på dette, f.eks. gjennom at Facebook har kunnet kjøpe opp WhatsApp og Instagram, to konkurrenter som kunne utfordret Facebooks dominans.

Den amerikanske senatoren Elizabeth Warren tok nylig til orde for å bryte opp teknologiselskapene og regulere dem som «Platform Utilities» - hvor selve plattformen skiller fra deltakerne på plattformen. Videre ønsker hun å ha egne regler for hvordan de behandler sine brukere og forvalter data, og hvor brudd på disse reglene vil kunne medføre en bot på opptil 5 % av omsetningen.

Warren refererer til at:

“Amazon Marketplace, Google’s ad exchange, and Google Search would be platform utilities under this law. Therefore, Amazon Marketplace and Basics, and Google’s ad exchange and businesses on the exchange would be split apart. Google Search would have to be spun off as well.”

I Storbritannia har også overhuset nylig tatt til orde for å regulere de store teknologiselskapene kraftigere.

Dette er spørsmål som krever internasjonalt samarbeid, men det er også spørsmål av stor betydning for norsk

samfunnsutvikling og Norge bør derfor være en pådriver i denne debatten.

Svar:

Digitalisering og innovasjon kan forandre tilværelsen vår, bidra til økonomisk vekst og skape arbeidsplasser. Spørsmålene som representanten Solberg reiser om å sikre konkurranse og unngå monopoler og uønsket maktkonsentrasjon er relevante. Effektiv konkurranse er viktig for at vi som forbrukere og innbyggere skal nyte godt av alle de fordelene som teknologi og digitalisering kan gi. Begrenset konkurranse kan innebære store negative virkninger, både i form av lite effektiv ressursbruk, høye priser og lite innovasjon.

Digitalisering og innovasjonskraft kan føre til at foretak opparbeider seg en betydelig posisjon i ulike markeder, enten ved egen vekst eller gjennom oppkjøp av bedrifter. Markedsposisjonene til blant annet Google og Amazon er eksempler på dette.

Å ha en dominerende stilling i et marked er ikke i seg selv ulovlig. Mange dominerende foretak har blitt dominerende nettopp fordi de har vært flinke, de har levert produkter som vi forbrukere vil ha. Men det er bekymringsfullt dersom teknologigigantene misbruker sin dominerende stilling ved for eksempel å legge hindringer i veien for at utfordrere lykkes i å konkurrere effektivt. Et dominerende foretak kan ha både insentiver og muligheter til å gjøre det vanskelig for andre å konkurrere effektivt.

For å sikre velfungerende konkurranse trenger vi en streng konkurranselov som håndheves effektivt. Konkurransetilsynet har virkemidler i konkurranseloven til å gripe inn mot en dominerende aktørs adferd, også i digitale markeder. Etter konkurranseloven § 11 er det forbudt for et dominerende foretak å utilbørlig utnytte sin dominerende stilling. Gjennom konkurranseloven § 16 skal Konkurransetilsynet stoppe fusjoner og oppkjøp som i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse, særlig som et resultat av at en dominerende stilling skapes eller styrkes.

Globale utfordringer krever globale løsninger

Fremveksten av digitale markeder skaper imidlertid nye utfordringer. Selskaper opererer i globale markeder der landegrensene i stor grad viskes ut. De samme problemstillingene dukker derfor opp i mange land. Det er imidlertid sjelden nasjonale konkurransemyndigheter behandler saker som omfatter globale konkurranseprob-

lemer, ettersom den enkelte nasjonale myndighet ikke alene kan gripe inn på en tilstrekkelig effektiv måte.

Globale utfordringer krever ideelt sett globale løsninger, og slik sett løses disse utfordringene best med inngrep av overnasjonale organer. Europakommisjonen har inntatt en slik ledende rolle, ved å gripe inn mot blant annet Microsoft, Google, Apple og Amazon. I løpet av de siste tre årene har Kommisjonen gitt Google tre store bøter på til sammen cirka 77 milliarder kroner for misbruk av dominerende stilling. Google har gjennom sin adferd lagt hindringer i veien for utfordrere som kan true deres sterke posisjon.

Det er mer effektivt at EU griper inn mot en global gigant på vegne av 30 land, inkludert de tre EØS-landene, enn at Norge alene gjør det. EØS-avtalen innebærer at Europakommisjonens vedtak også gjelder for Googles virksomhet i Norge. I de tre bøkene som Kommisjonen har gitt Google omfatter inngrepet også Googles adferd i Norge, blant annet gjennom pålegg om at Google må endre sin praksis i både EU- og EØS-land. Det viser at i kampen mot de globale gigantene er vårt nære samarbeid med EU gjennom EØS-avtalen avgjørende for å oppnå en effekt i Norge.

For å sikre en størst mulig grad av felles tilnærming, sørger Europakommisjonen for at de ulike lands konkurransemyndigheter informerer hverandre tidligst mulig gjennom et felles nettverk hvor også Norge deltar sammen med EFTAs overvåkningsorgan. I tillegg er det etablert flere internasjonale nettverk for konkurransemyndighetenes felles tilnærming til konkurransepolitiske temaer. Et av disse nettverkene er European Competition Network (ECN) som er et nettverk for samarbeid mellom Kommisjonen og nasjonale konkurransemyndigheter i alle EUs medlemsland. ECN er en arena for diskusjon og samarbeid, og det er etablert arbeidsgrupper blant annet for å diskutere temaer knyttet til digitale markeder, hvor Norge også deltar fast. I tillegg til å åpne saker mot teknologigigantene, har Kommisjonen satt ned et eksternt ekspertpanel som skal gi informasjon om de viktigste kommende digitale endringene som vil påvirke markedet og forbrukerne i tiden fremover, og hvilken konsekvens det vil få for konkurransepolitikken. Rapporten skal ferdigstilles innen utløpet av mars 2019. Dette er arbeid vi imøteser med stor interesse.

I visse tilfeller vil Konkurransetilsynet også kunne velge å gripe inn direkte mot globale aktører som opererer i det norske markedet. Men samarbeidet mellom konkurransemyndigheter i Europa innebærer at vi i mange tilfeller har en mer effektiv overnasjonal løsning.

Europakommisjonens inngrep mot globale giganter som Google bidrar direkte til at utfordrere til de globale gigantene får større mulighet til å slippe til, også i det norske markedet. Minst like viktig er det at de store bøkene gir et klart signal til andre globale giganter om at de ikke må hindre utfordrere å vokse frem. Dette vil bidra til at

utfordrere, både i EU- og EØS-området, i større grad kan konkurrere på like vilkår. Slik sett vil Kommisjonens arbeid bidra til at norske forbrukere får en større valgfrihet i digitale markeder enn de ellers ville fått. En slik større valgfrihet nyter vi forbrukere godt av.

Er det behov for andre tiltak enn konkurransepolitiske virkemidler?

Et tema i tiden er også spørsmålet om digitale virksomheter utfordrer andre regelsett enn konkurranselovgivningen. Slike andre regelsett kan for eksempel være skatteregler eller personvernlovgivning. De globale gigantene fordrer ikke bare overnasjonale løsninger, men også at flere ulike myndigheter er aktive. I tillegg til at konkurransemyndighetene beskytter konkurransen, er det viktig at forbrukermyndigheter sammen med personvernmyndigheter tar ansvaret for vernet av forbrukeren. Sammen kan de ulike myndighetene beskytte forbrukerne, både mot misbruk av markedsrett og mot brudd på personvernet og andre former for brudd på forbrukervernet.

Utfordringene knyttet til personvernet og bruk av data som vi individer gir fra oss krever imidlertid andre typer inngrep siden dette handler om hvordan små og store bedrifter krenker personvernet ved bruk av data som individer gir fra seg. Dersom det gripes inn, også mot små bedrifters bruk av data, gjennom andre virkemidler enn konkurransereglene, vil en hindre at bedrifter blir dominerende basert på en bruk av våre data som vi finner uakseptabelt. I den digitale verden er derfor regler for bruk av data, som også omfatter små bedrifter, avgjørende for å sikre en sunn konkurranse på lang sikt.

Avsluttende kommentar

Konkurransetilsynet har virkemidler til å gripe inn mot teknologigigantene dersom deres adferd svekker konkurransen på en måte som gjøre at norske forbrukere kommer dårligere ut gjennom for eksempel høyere priser og mindre innovasjon. Utfordringen med teknologigigantene er imidlertid at disse er globale og opererer i mange markeder. Dette krever globale løsninger, og vårt samarbeid med EU gjennom EØS-avtalen har vist seg å være effektivt i arbeidet mot atferd som svekker konkurransen.

Europakommisjonen har et pågående arbeid gjennom et ekspertpanel som skal gi informasjon om de viktigste kommende digitale endringene som vil påvirke markedet og forbrukerne i tiden fremover, og hvilken konsekvens det vil få for konkurransepolitikken. Før dette arbeidet foreligger mener jeg det er for tidlig å si noe mer om hvordan teknologigigantene skal reguleres, ut over de virkemidlene vi allerede benytter gjennom konkurransepolitikken og forbrukerpolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1257**Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 22. mars 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Ett av forslagene fra Digital21 er å opprette forskningssentre for næringsrettet digitalisering.

Hva er statsrådets vurdering av dette forslaget og hvorfor er det ikke fulgt opp?

Svar:

Forslaget i Digital 21 om å opprette forskningssentre for næringsrettet digitalisering, er ett av totalt 64 forslag til tiltak i strategien. Tiltakene er mange og spenner bredt, og berører som sådan flere statsråders ansvarsområder.

Regjeringen er godt i gang med vurdering av anbefalingene i Digital21, og har et ønske om at alle forslagene skal vurderes i en sammenheng. Det er også naturlig å vurdere tiltakene opp mot pågående utredningsløp i regjeringen, herunder den helhetlige gjennomgangen av de næringsrettede virkemidlene.

Jeg vil ikke forskuttere regjeringens samlede behandling av Digital 21 gjennom å kommentere enkeltforslag i strategien. Når saken er behandlet, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på hensiktsmessig vis med informasjon om hvordan anbefalingene i Digital21 følges opp.

SPØRSMÅL NR. 1258**Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 20. mars 2019 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Vil statsminister Erna Solberg beklage at hun under den pågående etterforskningen av hendelsene ved statsråd Wara og hans samboers hus, uttalte seg kritisk til at regissøren bak teaterstykket «Ways of seeing» spekulerte om hva som har skjedd, samtidig som statsministeren selv trakk slutninger om årsakssammenhenger, og teateret var under sterkt press?

BEGRUNNELSE:

Hendelsene i etterkant av Black Box' oppsetning av teaterstykket «Ways of seeing» har gjort det nødvendig med en gjennomgang av prinsipielle spørsmål knyttet til ytringsfrihet og statsmaktens og statsrådets forståelse av sin rolle. Kunsten er, og skal være fri. Statsmakten har et særlig ansvar for å beskytte den, og sikre at den spesielle beskyttelsen kunsten som uttrykk har, opprettholdes. Dette må det ikke være tvil om. Reaksjonene på oppsetningen av «Ways of seeing» har vært voldsomme. Teateret har blitt sett som årsaken til politisk motivert angrep på statsråd Wara og hans familie. Sentrale medlemmer av regjeringspartiet har krevet at teateret blir fratatt statsstøtte.

Og regissørene bak stykket har befunnet seg i en presset situasjon, og blant annet mottatt en rekke trusler.

Det er i denne settingen uttalelsen til statsminister Erna Solberg må forstås, når hun på en pressekonferanse 13. mars tok side i den pågående politiuundersøkelsen om hendelsen ved Waras hus. Retten til å kritisere en ytring skal og må også stå fast. Alle, også stortingspolitikere og statsråder har en selvsagt rett til å si hva de mener. Også om kunst, eller om ytringsfrihetens grenser. Det er fullt mulig å forsvare retten til publikasjon, og samtidig kritisere det som ytres. Spørsmålet er altså ikke hva statsråd Erna Solberg mener som privatperson, eller som leder av Høyre. Spørsmålet er om statsministeren, som leder av regjeringen, vil beklage at hun tok stilling i en pågående etterforskning, der et teaterstykke var under sterkt press.

Svar:

Jeg har ikke på noe tidspunkt trukket slutninger om hendelsene ved statsråd Wara og hans samboers hus, slik representant Øvstegård hevder i sitt spørsmål. Jeg står ved mine uttalelser fra pressekonferansen på 13. mars 2019:

Jeg syns ikke det er riktig for mitt vedkommende å spekulere i hva som er kjedesammenhenger når vi ikke vet noe om hvem som står bak hendelsene rundt huset til Tor Mikkel. Syns at det er viktig å la politiet gjøre sitt etterforskningsarbeid. Masse spekulasjoner hjelper ikke. Jeg har respekt for at politiet gjør dette arbeidet.

Når det gjelder spørsmålet fra representant Øvstegård, om jeg vil beklage mine uttalelser knyttet til om de som har stått bak teaterstykket burde latt være å spekulere og ventet på politiets etterforskning, så står jeg ved mitt standpunkt.

Jeg deler representantens syn på at teateret har vært under sterkt press, og la det være helt klart: Ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet i Norge, og kunstnere har og skal ha full ytringsfrihet beskyttet av Grunnloven og menneskerettighetene. Ytringsfriheten beskytter på samme måte friheten til å diskutere kunstneriske valg. En slik diskusjon skal selvsagt føres uten trusler og hets mot kunstnerne selv eller andre som deltar i debatten. Jeg tar sterk avstand fra truslene og hetsen vi har sett i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1259

Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 25. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Stortinget har i forbindelse med SV-forslag om produksjonsavgift for havbruksnæringen bedt regjeringen nedsette et utvalg for helhetlig vurdering av beskatningen på næringen. Det offentlige utvalget skal avslutte sitt arbeid november 2019. Regjeringen ønsket å utrede bare ressursavgift på havbruk, men Stortinget ønsket en mer helhetlig vurdering av næringens samlede beskatning, og konsekvenser av denne. V, H og FrP har nå landsmøte-/landsstyrevedtak på å ikke innføre ressursavgift.

Hvordan påvirker disse vedtakene arbeidet med NOUen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med representantforslag i dok. 8:192 S (2017-2018) fra SV ble regjeringen bedt om å utrede og legge fram forslag om å innføre produksjonsavgift på oppdrettsnæringen. Regjeringen viste i nyhetssak 27.4.2018 til at den heller ville utrede og eventuelt foreslå en grunnrenteskatt på havbruk med innføring i 2020. Stortinget konkluderte i behandlingen av representantforslaget med å be regjeringen nedsette et partsammensatt utvalg som skulle se på ulike former for beskatning av havbruksnæringen, jf. følgende vedtak:

"Stortinget ber regjeringen om å nedsette et partsammensatt utvalg som skal utarbeide en NOU som behandler ulike former for beskatning av havbruksnæringen, herunder produksjonsavgift og grunnrentebeskatning/ressursrenteavgift. Ett av målene med utredningen er at vertskommuner skal sikres stabile og forutsigbare årlige inntekter for bruk av areal og for å tilrettelegge for nytt areal for oppdrettsnæringen også når det

ikke er vekst. Utredningen må også vurdere den internasjonale konkurransesituasjonen for havbruksnæringen, forutsetninger for lønnsomhet, risikoen ved biologisk produksjon i sjø, samt hvordan skatte- og avgiftssystemet påvirker sysselsettingen og industrialisering i Norge og forholdet mellom norsk og utenlandsk eierskap. Beskatningen må innrettes slik at næringen har et godt grunnlag for kunnskapsutvikling, innovasjon, investeringer og bærekraftig vekst.

Saken må slutføres i Stortinget våren 2020, med sikte på mulig ikrafttredelse medio 2020. Havbruksfondets innretning og fordeling sees i sammenheng med annen beskatning."

Regjeringen fulgte opp vedtaket ved å sette ned et offentlig utvalg i september 2018, som skulle jobbe fram til november 2019.

Høyre og Venstre har i sine landsmøter vedtatt at de ikke ønsker å innføre ressursrente på havbruksnæringen, og FrPs landsstyre har iflg. media vedtatt det samme.

På bakgrunn av de signaler som nå kommer fra regjeringspartiene, er det behov for å klargjøre hvordan disse vedtakene påvirker utvalgets arbeid, og om det nå vil bli gjort justeringer i den videre prosess og mandatet til utvalget som er oppnevnt, også for å sikre at utvalget gjenspeiler det som har vært Stortingets vedtak.

Svar:

Stortingsrepresentanter fra SV fremmet i Dokument 8:192 S (2017-2018) forslag om å be regjeringen utrede og legge fram forslag om en avgift per kilo produsert fisk fra oppdrettsanlegg (produksjonsavgift). Regjeringen varslet 27. april 2018 at den heller vil utrede og eventuelt foreslå

en grunnrenteskatt på havbruk. Ved behandlingen i Stortinget ble det flertall for å be regjeringen nedsette et partssammensatt utvalg som skal utarbeide en NOU som behandler ulike former for beskatning av havbruksnæringen, se Innst. 338 S (2017-2018).

Regjeringen nedsatte på denne bakgrunn Havbruksskatteutvalget høsten 2018. Utvalget ledes av professor Karen Helene Ulltveit-Moe. I tillegg til personer fra akademien og advokater består utvalget av representanter fra LO, NHO og KS. Utvalget skal levere sin innstilling innen 1. november 2019. Finansdepartementet har også opprettet et forum for Havbruksskatteutvalget bestående av representanter fra næringen, kommunene og arbeidslivsorganisasjonene samt uavhengige fageksperter.

Utvalget skal vurdere hvordan skattesystemet for havbruk bør utformes for å bidra til at fellesskapet får en andel av den ekstraordinære avkastningen som kan

oppstå i næringen, samtidig som selskapene har insentiver til å gjennomføre lønnsomme investeringer. I tråd med stortingsvedtaket skal utvalget utrede ulike former for beskatning av havbruksnæringen, herunder en produksjonsavgift og en grunnrenteskatt. Utvalget skal blant annet også vurdere hvordan kommunenes andel av inntektene kan bli mer stabile og forutsigbare.

Havbruksskatteutvalget fortsetter sitt arbeid etter fastsatt plan, slik at innstilling foreligger innen 1. november 2019. Utvalget er i mandatet bedt om å belyse en rekke av de spørsmålene som har vært fremme i debatten den siste tiden. Det er derfor av interesse at Havbruksutvalget fullfører sitt arbeid slik Stortinget og regjeringen har bedt om, også om det konkluderes med å ikke gå videre med saken. Jeg viser forøvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1264 fra stortingsrepresentant Geir Pollestad.

SPØRSMÅL NR. 1260

Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 22. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Har arbeidsministeren oversikt over hvor mange personer som står i fare for å miste retten til AAP før de har fullført et utdanningsløp, og hvor mange kommer til å miste denne retten i de utdanningsløpene de nå står i?

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisen 18. mars 2019 kan man lese om en kvinne som ikke får støtte til å fullføre utdannelsen på grunn av endringen i reglene. I 2014 innvilget NAV et utdanningsløp på seks år som del av hennes aktivitetsplan. Planen var å ta en treårig utdanning over seks år fordi helsen var for dårlig til å ta den på tre år. Hun begynte i august 2014 og skal etter planen ha vært ferdig i juni 2020. Nå har kvinnen fått vedtak om at hun mister ytelsen sin seks måneder før hun er ferdig med utdannelsen. Tiltakspenger vil for henne bety en halvering av inntekt. I saken uttaler avdelingsdirektør ved NAV at det 1. januar 2018 ble innført en toårsgrense på hvor lenge en person kan få arbeidsavklaringspenger ut over maksimal stønadperiode og at det ikke er rom for å bruke skjønn i dette tilfellet fordi loven er helt klar. Regjeringens innstramming i AAP-regelverket har gjort at mange faller ut av ordningen før det er avklart om de kan arbeide eller skal over

på uføretrygd. Endringene, gjeldende fra 1. januar 2018, innebærer stønadperioden ble kortet ned fra fire til tre år, og med en øvre mulighet til å forlenge i to år ut over stønadperioden.

Svar:

De nye reglene om unntak fra maksimal stønadperiode med arbeidsavklaringspenger i inntil to år gjelder fra 1. januar 2018 også for de som ved inngangen til 2018 hadde mottatt arbeidsavklaringspenger i fire år eller mer, jf. overgangsregler gitt ved lov 16. juni 2017 nr. 43. Dette innebærer at arbeidsavklaringspengene blant annet kan forlenges i inntil to år for mottakere som deltar på opplæringstiltak, jf. folketrygdloven § 11-12 tredje ledd. For unntaket fra bestemmelsen om maksimal varighet for deltakere på opplæringstiltak er det tilstrekkelig at et opplæringstiltak er påbegynt. Begrunnelsen for dette unntaket er nettopp å hindre avbrudd i gjennomføringen.

Det var ved utgangen av februar 2019 rundt 7 000 personer som mottok arbeidsavklaringspenger og som var registrert med "utdanning" hos Arbeids- og velferdsetaten. Utdanningsløpet for denne gruppen følger som oftest skoleåret. Det innebærer at de fleste vil fullføre utdannelsen i løpet av juni, mens oppstart i de aller fleste tilfeller vil

være august. Antallet mottakere i februar gir derfor et godt bilde av beholdningen i løpet av året.

Av totalt 7 000 mottakere av arbeidsavklaringspenger med "utdanning" er det om lag 1 350 personer hvor gjeldende vedtak om arbeidsavklaringspenger løper ut før endt utdanning. Rundt 1 060 av disse er fortsatt i ordinær periode og vil derfor kunne få forlenget vedtak med inntil to år etter folketrygdloven § 11-12.

De resterende 290 mottakerne er allerede innvilget arbeidsavklaringspenger etter unntaksbestemmelsen. 83

mottakere av disse 290 er i første år etter unntaksbestemmelsen og vil kunne få forlenget perioden med arbeidsavklaringspenger med ytterligere ett år. De resterende 204 personene er i sitt andre år etter unntaksbestemmelsen og har planlagt slutt på utdanning etter at toårsperioden med unntak for arbeidsavklaringspenger utløper. Disse vil ikke ha rett på arbeidsavklaringspenger, men vil etter en vurdering av det enkelte tilfelle kunne ha rett på tiltakspenger under fullføringen av utdanningen.

SPØRSMÅL NR. 1261

Innlevert 19. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 27. mars 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Det er oppdaga høye verdier av et stoff i kjeks som kan øke kreftfaren hevder Forbrukerrådet. Noen av kjeksene er særskilt rettet mot barn.

Hvordan vil statsråden hindre at sikt skjer, og hvordan følger regjeringen opp Stortingets vedtak fra januar 2015 om en handlingsplan for en giftfri hverdag?

BEGRUNNELSE:

Forbrukerne, og spesielt barn og unge, er for dårlig beskyttet mot skadelige stoffer i hverdagsprodukter.

I januar 2015 bestemte Stortinget seg for å kreve en egen handlingsplan for å sikre forbrukerne en giftfri hverdag. Planen skulle sikre økt tilsyn og kontroll med skadelige produkter.

Svar:

Jeg er kjent med at Forbrukerrådet har lagt frem en rapport som viser at flere kjekstyper har høye verdier av stoffet akrylamid. Mange av disse kjekstypene spises av barn og barnefamilier. Bakgrunnen for at man er bekymret, er at akrylamid er et stoff som dannes naturlig når vi baker, friterer, steker eller griller stivelsesholdige matvarer ved høy temperatur (over 120 °C). Akrylamid finnes særlig i potetbaserte produkter som pommes frites og potetchips, og kornbaserte produkter som brød, knekkebrød og finere bakervarer, frokostblandinger og kornbasert barne-mat. Akrylamid regnes for å være kreftfremkallende og kan skade arvematerialet (DNA). Siden eksponering for akrylamid gjennom maten kan øke risikoen for utvikling

av kreft hos mennesker, bør nivåene i maten være så lave som mulig. Ved å spise en balansert og variert kost, med mye frukt og grønnsaker, samt redusert inntak av stekt og fritert mat, er det begrenset hvor mye akrylamid man får i seg.

Akrylamid i matvarer er regulert under matloven.

Jeg deler derfor Forbrukerrådets bekymring i den grad barn spiser større mengder av kjeks med høye akrylamidverdier. Akrylamid er ikke et særnorsk problem, og norske myndigheter jobber sammen med EU for å håndtere den mulige helsefaren. Det handler både om å ta i bruk tilgjengelig teknologi og eksisterende kunnskap. EU vedtok i november 2017 en ny forordning, forordning (EU) 2017/2158 om etablering av reduserende tiltak og referanseverdier for reduksjon av akrylamid i næringsmidler. Regelverket pålegger virksomheter som produserer og omsetter visse matvarer å iverksette tiltak for å få ned nivåene av akrylamid i mat. Forordningen sier at det regelmessig skal utføres tester og analyseres for innhold av akrylamid. Mattilsynet har deltatt i utviklingen av regelverket. Det er valgt en tilnærming der virksomhetene pålegges å gjennomføre reduserende tiltak avhengig av produkt og type virksomhet, i kombinasjon med referanseverdier for ulike produkttyper som mål på om tiltak er iverksatt. Denne tilnærmingen er valgt i den hensikt å få ned nivåene samlet sett før det eventuelt senere settes tillate øvre nivåer, såkalte grenseverdier. EU-kommisjonen har definert veiledende referanseverdier for innhold av akrylamid i en rekke kategorier av matvarer inkludert kjeks.

EUs forordning om akrylamid er EØS-relevant, og skal tas inn i EØS-avtalen. På norsk side er alle forberedel-

ser gjennomført, og regelverket har også vært på høring i Norge. Det er derfor klart for å gjennomføre regelverket i norsk forskrift så snart denne rettsakten er tatt inn i EØS-avtalen.

Det har fra norsk side i mange år vært arbeidet med å redusere innholdet av akrylamid i norske matvarer, og bransjen tar dette på største alvor. Mattilsynet har gjennom mange år tatt ut prøver og analysert for akrylamid i aktuelle matvarer. Resultatene har vært brukt inn i regelverksarbeidet i EU og i dialog med industrien i Norge. Nivåene har gjennomgående vært høyest for potetbaserte produkter slik at fokus fra norsk side har vært størst på disse produktene. Jeg er videre kjent med at Mattilsynet planlegger å gjennomføre en tilsynskampanje på området i 2020. Mattilsynet har også startet arbeidet med veiledning om nytt regelverk som pålegger virksomheter å iverksette tiltak. Industrien er godt kjent med det nye regelverket gjennom møter med sentrale aktører, presentasjoner i ulike fora, bedriftsbesøk, dialog med NHO mat og drikke, høring mv.

Samtidig med dette pågår det diskusjoner om fastsettelse av grenseverdier for akrylamid i produkter til spedbarn og småbarn i EU-kommisjonens arbeidsgruppe for industrielle forurensinger. Norge ved Mattilsynet deltar i dette arbeidet.

Dersom det fastsettes regelverk med grenseverdier i EU, så vil det være EØS-relevant og vil bli gjennomført i norsk forskrift som fastsettes så snart regelverket er tatt inn i EØS-avtalen.

Jeg vil oppfordre Mattilsynet til å følge opp arbeidet i EU, i tillegg til tilsyn og rådgivning overfor bransjen. Jeg vil også ta kontakt med bransjen for å forsikre meg om at det arbeides aktivt med å få ned høye nivåer av akrylamid i matvarer.

Ad handlingsplanen "Et miljø uten miljøgifter – Handlingsplan for å stanse utslipp av miljøgifter."

Når det gjelder handlingsplanen «Et miljø uten miljøgifter – Handlingsplan for å stanse utslipp av miljøgifter» ble denne lagt frem 15. desember 2015. Norge har et nasjonalt mål om at «utslipp og bruk av miljøgifter kontinuerlig skal reduseres i den hensikt å stanse utslippene innen 2020». De prioriterte miljøgiftene som omfattes av 2020-målet – prioritetslisten – omfatter nå over 30 stoffer eller stoffgrupper som til sammen representerer over 350 enkeltstoffer. Stoffene på prioritetslisten er miljøgifter og stoffer som gir tilsvarende grunn til bekymring.

Handlingsplanen danner rammen for myndighetenes videre arbeid frem mot 2020-målet for miljøgifter og viser de viktigste prioriteringene i arbeidet med miljøgifter framover. Handlingsplanen omfatter forskning og overvåking, arbeidet med felleseuropeisk og global regulering av miljøgifter, og regulering av nasjonale utslipp. Den omfatter videre miljøgifter i produkter, og næringslivets og forbrukernes rolle, inkludert omtale av forbrukerinformasjon og muligheter for videre bransjedialog. Den beskriver også mulige tiltak for å få mindre miljøgifter fra avfall.

En viktig del av handlingsplanen er videre omtalen av tilsyn og kontroll med at regelverket om miljøgifter overholdes. Tilsyn og kontroll av miljøgifter i forbrukerprodukter er høyt prioritert. Gjennom Miljødirektoratets tilsynsarbeid kontrolleres årlig 700-900 produkter og 100-140 importører og forhandlere av forbrukerprodukter, og det legges økt vekt på kontroll av netthandel. Det har også vært en økning i budsjettet til analyser av produkter. Miljødirektoratet ser framover et potensiale for å øke effekten av tilsyn gjennom samarbeid/dialog med bransjen, andre myndigheter og Forbrukerrådet.

SPØRSMÅL NR. 1262

Innlevert 19. mars 2019 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 27. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

I Meld St. 13 Muligheter for alle - er omtalen av kontantstøtten svært beskjedne, og det gis ingen signaler om fordelingsvirkningene. Hvilke fordelingspolitiske virkninger har regjeringen kunnskap om at kontantstøtten bidrar til?

BEGRUNNELSE:

I Fordelingsmeldingen (Meld. St. 30 (2010-2011)) ble det ifm. kontantstøtten vist til at

- 26 pst. av familiene som mottok kontantstøtte primært ønsket barnehageplass
- Mottakerne av kontantstøtte ofte har lav yrkesinntekt

- At innvandrerfamilier og familier i spredtbygde strøk er overrepresentert blant mottakerne
- Kontantstøtten kan heve terskelen for å søke barnehage tidlig og bidra til å forsterke sosiale og økonomiske forskjeller
- Intensivene for småbarnsforeldre til å delta i arbeidslivet svekkes

Svar:

Kontantstøtte gis til foreldre med barn mellom 1 og 2 år som ikke går i barnehage med offentlig tilskudd. For barn som er adoptert, gjelder retten til kontantstøtte opp til skolealder, men maksimal varighet på stønaden er likevel lik som for øvrige barn. Fra 1. august 2018 er satsen for full kontantstøtte per barn 7 500 kroner.

Tabell 1 viser anslag for antall og andelen personer med kontantstøtte i 2019 fordelt etter bruttoinntektsintervaller. Andelen personer med kontantstøtte er forholdsvis lik for gruppene med bruttoinntekt opp til 600

000 kroner. I de øverste bruttoinntektsintervallene er andelen med kontantstøtte mer varierende og noe lavere. Det betyr at kontantstøtten benyttes mest av de med lave og midlere inntekter, og den betyr beløpsmessig mer jo lavere inntekten er.

Tabell 2 viser anslag på gjennomsnittlig endring i bruttoinntekt (inkl. skattefrie ytelser) med en eventuell avvikling av kontantstøtten i 2019. Anslagene gjelder personer med kontantstøtte. Tabellen gir ingen informasjon om fordelingsvirkninger på husholdningsnivå av å eventuelt fjerne kontantstøtten.

Anslagene er basert på skattemodellen, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2016. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2019. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet.

Tabell 1 Andel og antall med kontantstøtte etter bruttoinntektsintervaller. Anslag 2019

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser i referansen	Antall personer 17 år og eldre. ¹	Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser i referansen pr enhet i kr. ¹	Personer med kontantstøtte. Prosent	Personer med kontantstøtte. Antall
0 – 150 000 kr.	541 500	57 800	1,2	6 335
150 000 – 200 000 kr.	227 600	176 600	1,0	2 344
200 000 – 250 000 kr.	295 600	225 600	1,0	3 045
250 000 – 300 000 kr.	329 100	275 700	1,3	4 180
300 000 – 350 000 kr.	350 500	324 900	1,3	4 661
350 000 – 400 000 kr.	331 000	374 900	1,3	4 270
400 000 – 450 000 kr.	336 100	425 200	1,3	4 470
450 000 – 500 000 kr.	317 300	474 800	1,3	4 030
500 000 – 600 000 kr.	547 600	547 400	1,2	6 352
600 000 – 750 000 kr.	488 300	665 500	1,0	4 931
750 000 – 1 000 000 kr.	334 600	853 200	0,8	2 644
1 000 000 – 2 000 000 kr.	232 600	1 285 800	0,5	1 163
2 000 000 – 3 000 000 kr.	23 800	2 380 000	0,3	71
3 000 000 kr. og over	14 600	6 026 600	0,2	32
I ALT	4 370 200	483 900	1,1	48 509

¹ Avrundet til nærmeste 100.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2 Endring i bruttoinntekt som følge av å avvikle kontantstøtten. Personer med kontantstøtte. Anslag 2019

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser i referansen	Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser i referansen pr enhet i kr. ¹	Endring i bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser pr enhet i kr. ¹
0 - 149 999 kr.	89 300	-41 000
150 000 – 200 000 kr.	175 800	-41 000
200 000 – 250 000 kr.	227 100	-38 300
250 000 – 300 000 kr.	276 300	-41 700
300 000 – 350 000 kr.	325 400	-39 400
350 000 – 400 000 kr.	375 800	-39 200
400 000 – 450 000 kr.	424 700	-38 300
450 000 – 500 000 kr.	475 100	-39 900
500 000 – 600 000 kr.	544 500	-39 800
600 000 – 750 000 kr.	662 000	-38 900
750 000 – 1 000 000 kr.	844 600	-39 900
1 000 000 kr. og over	1 487 800	-40 000
I ALT	424 400	-39 800

¹ Avrundet til nærmeste 100.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Endringer i kontante overføringer kan påvirke arbeidstilbudet og dermed ha fordelingsvirkninger. Forskere i Statistisk sentralbyrå har i en nyere publikasjon (T. Thorsen & T. Vattø. (2018) An up-to-date joint labor supply and child care choice mode. European Economic

Review 112, (2019), pp. 51-73) simulert langsiktige effekter på arbeidstilbudet av å fjerne kontantstøtten i 2010. Forskerne anslår at en slik reform i gjennomsnitt øker arbeidstid med 0,64 timer (+ 2,3 pst.) per uke for mor og med 0,10 timer (+ 0,3 pst.) for far i husholdninger med minst ett barn i kontantstøttealder (1- og 2-åringer i 2010).

SPØRSMÅL NR. 1263

Innlevert 18. mars 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 26. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over hvor mange lensmannskontor, politistasjoner og politiposter som har fått redusert bemanning eller åpningstid siden 2015; herunder hvor mange har i dag under fem ansatte tjenestepersoner, hvor mange har i dag én, to eller tre faste åpningstider i

uken, hvor mange som må stenge ved ferieavvikling, hvor mange tjenestesteder har åpningstid utover vanlig kontortid og hvor mange har flere enn minstekravet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar på mitt spørsmål nr. 1186.

Svar:

Den lokale bemanninga til politiet er tilsette ved lensmanns- og politistasjonsdistrikta, ikkje ved den einsskilte tenestestad. Den nye organiseringa av politidistrikta forutset ein høgare grad av fleksibilitet og bruk av ressursar og kompetanse på tvers av tenesteeiningane. Det er opp til politimeisteren å fordele bemanninga i heile lensmanns- og politistasjonsdistriktet, ut frå kvar behovet til ein kvar tid er størst. I ei slik vurdering vil behovet for å vere lokalt tilgjengeleg i ulike delar av eit politidistrikt vere sentralt.

Med vedtaket om endring av den lokale organiseringa i 2017 blei det vidareført 50 tenestestadar frå lensmannsdistrikt med ein bemanning på null til fem tilsette. Dei fleste av desse lensmannsdistrikta blei slått saman for å skape større lokal evne til å levere polititenester. I dag er det eit lensmannsdistrikt igjen med under fem tilsette.

Dette distriktet er styrka frå to til fire tilsette i den nye strukturen.

Opningstid skal drøftast med kommunane i samheng med det lokale tenestetilbodet. Det gjeld og spørsmålet om opetid etter kl. 16. Av dei tenestestadane som har opningstid tre eller færre dagar i veka, har 9, 37 og 25 tenestestadar ope høvesvis ein, to og tre dagar per uke. Sjølv om POD har stilt krav til desse om opetid fleire dagar per veka, kan politidistrikta gjere unntak, om kommunane er samde.

69 tenestestadar har fast opningstid etter kl. 16, medan ved ytterligare 33 tenestestadar er det mogeleg for publikum å ta kontakt etter kl. 16 ved behov. Dette talet er høgare i dag. Oversikta frå POD over opningstid ved tenestestadane er frå september 2018.

Fleire politidistrikt planla ifylgje POD å auke talet på tenestestadar med fast opningstid etter kl. 16 utover hausten 2018.

SPØRSMÅL NR. 1264

Innlevert 19. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 25. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Det har nå kommet frem en tilnærmet total motstand blant de politiske partiene mot grunnrenteskatt for oppdrett.

Vil statsråden på denne bakgrunn endre eller trekke mandatet for utvalget som utreder grunnrenteskatt?

Svar:

Stortingsrepresentanter fra SV fremmet i Dokument 8:192 S (2017-2018) forslag om å be regjeringen utrede og legge frem forslag om en avgift per kilo produsert fisk fra oppdrettsanlegg (produksjonsavgift). Regjeringen varslet 27. april 2018 at den heller vil utrede og eventuelt foreslå en grunnrenteskatt på havbruk. Ved behandlingen i Stortinget ble det flertall for å be regjeringen nedsette et partssammensatt utvalg som skal utarbeide en NOU som behandler ulike former for beskatning av havbruksnæringen, se Innst. 338 S (2017-2018).

Regjeringen nedsatte på denne bakgrunn Havbruksskatteutvalget høsten 2018. Utvalget ledes av professor Karen Helene Ulltveit-Moe. I tillegg til personer fra akademien og advokater består utvalget av representanter fra LO,

NHO og KS. Utvalget skal levere sin innstilling innen 1. november 2019. Finansdepartementet har også opprettet et forum for Havbruksskatteutvalget bestående av representanter fra næringen, kommunene og arbeidslivsorganisasjonene samt uavhengige fagekspertter.

Utvalget skal vurdere hvordan skattesystemet for havbruk bør utformes for å bidra til at fellesskapet får en andel av den ekstraordinære avkastningen som kan oppstå i næringen, samtidig som selskapene har insentiver til å gjennomføre lønnsomme investeringer. I tråd med stortingsvedtaket skal utvalget utrede ulike former for beskatning av havbruksnæringen, herunder en produksjonsavgift og en grunnrenteskatt. Utvalget skal blant annet også vurdere hvordan kommunenes andel av inntektene kan bli mer stabile og forutsigbare.

Havbruksskatteutvalget fortsetter sitt arbeid etter fastsatt plan, slik at innstilling foreligger innen 1. november 2019. Utvalget er i mandatet bedt om å belyse en rekke av de spørsmålene som har vært fremme i debatten den siste tiden. Det er derfor nyttig at Havbruksutvalget fullfører sitt arbeid slik Stortinget og regjeringen har bedt om, også om det konkluderes med å ikke gå videre med saken. Jeg viser forøvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1259 fra stortingsrepresentant Terje Aasland.

SPØRSMÅL NR. 1265**Innlevert 19. mars 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 25. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Bemanningsbyråer vil etablere seg som opplæringsbedrifter. Dette er en farlig utvikling som truer kvaliteten på fagopplæringen.

Kan statsråden forsikre om at dagens regelverk ikke åpner for at bemanningsforetak kan være lærebedrift i fag der bedriften ikke har egen produksjon, heller ikke dersom bemanningsbedriften får på plass mer langvarige kontrakter der lærlingen kan utplasseres?

BEGRUNNELSE:

Nylig ble det kjent at det store bemanningsselskapet Adecco har søkt om å få ta inn lærlinger og bli godkjent som opplæringsbedrift i Oslo. I kjølevannet av søknaden har det vært protester fra fagforeninger og planlagt demonstrasjoner. I et brev til Byggmesterforbundet skriver Kunnskapsdepartementet at dagens regelverk gjør det «vanskelig å se for seg at en bemanningsbedrift vil kunne oppfylle vilkårene for å bli godkjent som lærebedrift i fag hvor bedriften ikke har egen produksjon». Brevet er en konsekvens av at der bemanningsbyrået Adecco hadde inne en søknad om å bli opplæringsbedrift i tømrerfaget i Oslo, med ønske om å ha lærlinger på plass fra høsten av. Søknaden ble til slutt trukket. Men departementets svarbrev til Byggmesterforbundet åpner for å utrede om bemanningsbyråer skal kunne godkjennes som lærebedrifter. Svarer kan også leses som at bemanningsbedrifter kan oppfylle vilkårene til lærebedrift dersom man får på plass mer langvarige avtaler.

Svar:

Lærebedriften som opplæringsarena har vært sentral i norsk fag- og yrkesopplæring siden middelalderen. Kravene til lærebedriften og måten disse har blitt fastsatt på, har endret seg i takt med samfunnets og arbeidslivets behov. Resultatet er at partene i arbeidslivet, sammen med staten og fylkeskommunene, har ansvar for en godt regulert ordning der rundt 16 000 lærlinger hvert år avlegger fag- eller svenneprøve etter å ha fått opplæring i en lærebedrift. Reglene for godkjenning av lærebedrifter er fastsatt med sikte på å gi den enkelte lærling best mulig opplæring, i et trygt og forutsigbart lærings- og arbeidsmiljø. Bestemmelsene har vært utformet med sikte på å regulere den organiseringen av arbeidslivet, og de samarbeidsformene mellom bedrifter, som var dominerende på det tidspunktet reglene ble fastsatt. Gjeldende lov og

forskrift fastsetter derfor en rekke krav til en bedrift som vil godkjennes som lærebedrift, og den regulerer samarbeid mellom bedrifter i opplæringskontor og -ringer. Loven og forskriften har ingen bestemmelser som uttrykkelig nevner bemanningsbedrifter. På grunnlag av henvendelsen fra Byggmesterforbundet har departementet i brev av 8. mars i år vurdert de kravene regelverket stiller til lærebedriften. Departementet har, som det refereres til i spørsmålet, konkludert med at det er «vanskelig å se for seg at en bemanningsbedrift vil kunne oppfylle vilkårene for å bli godkjent som lærebedrift i fag hvor bedriften ikke har egen produksjon». Denne konklusjonen er begrunnet ved henvisning til de konkrete vilkårene en lærebedrift må oppfylle, og de pliktene bedriften har. I begrunnelsen viste departementet blant annet til lærebedriftens plikt til å lage en opplæringsplan for lærlingen hvor det går fram når og i hvilke(n) bedrift(er) lærlingen skal få opplæring i de enkelte målene i læreplanen, til lærlingens behov for et forutsigbart opplæringsløp, og til bemanningsbedriftens manglende kontroll over arbeids- og læringsmiljøet til lærlingen når vedkommende er i en annen bedrift. Departementet viste også til at det er forutsatt i forarbeidene i loven at ved samarbeid om opplæring skal bedriften der lærlingen er plassert ha arbeidsgiveransvaret.

Myndigheten til å godkjenne lærebedrifter er lagt til fylkeskommunen. Derfor er det fylkeskommunen som må behandle en eventuell søknad fra en bemanningsbedrift om å bli godkjent som lærebedrift. Jeg forutsetter at den lovforståelsen departementet har gitt uttrykk for, vil bli lagt til grunn i et slikt tilfelle.

I et samfunn som vårt, som stadig er i utvikling, er det behov for å tilpasse og justere gjeldene regelverk når utviklingen fører med seg nye behov. Derfor vedtar Stortinget jevnlig større eller mindre endringer i opplæringsloven. For tiden er det også et eget utvalg som utreder en totalgjennomgang av loven.

Bemanningsbedrifter som lærebedrifter var ikke en problemstilling som ble drøftet da gjeldende lov ble vedtatt. Jeg mener at det kan være hensiktsmessig å utrede nærmere om slike bedrifter bør kunne godkjennes som lærebedrifter, og om det dermed er behov for å endre loven og forskriften. En slik utredning kan enten skje innenfor rammene til det utvalget som allerede er nedsatt, eller kan organiseres som en egen utredning. Spørsmålet berører partene i arbeidslivet, og jeg vil legge opp til dialog med partene i forbindelse med utredningen. Hvis det blir aktuelt å foreslå endringer i gjeldende regelverk, vil saken også bli sendt på ordinær høring. Deretter vil depar-

tementet vurdere om det er behov for å endre gjeldende

krav til lærebedrifter, og eventuelt hvordan slike krav bør nedfelles i loven og forskriften.

SPØRSMÅL NR. 1266

Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 26. mars 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Dersom forsøksordningen ikke endrer dagens modell for finansiering av eldreomsorg ved inngangen til 2023 vil flere kommuner trolig måtte foreta en nedjustering av sine omsorgstjenester.

Ser statsråden at det kan være behov for overgangsordninger for de kommuner som har deltatt i forsøksordningen med statlig finansiert eldreomsorg, som følge av inntektspåslag og økte rammer på sektoren, når ordningen avsluttes i 2022, og hvilke type overgangsordninger ser statsråden for seg?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar av 14. mars om ordningen med statlig finansiert eldreomsorg. Der skriver statsråden blant annet at kommunene i forsøket får et inntektspåslag på fire prosent.

Statsråden skriver også at forsøket etter planen skal pågå ut 2022 (modell A), og at man deretter skal oppsummere erfaringene. Om denne måten å finansiere omsorgstjenestene på blir som i forsøket for alle landets kommuner vil statsråden komme tilbake til.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 1178 i brev datert 14. mars 2019. Her gis en kort beskrivelse av innretningen av forsøket, formålet og erfaringer. Forsøket skal etter planen pågå ut 2022.

Forsøket finansieres i hovedsak ved at det for hver kommune som deltar foretas et uttrekk fra kommunenes rammetilskudd tilsvarende de faktiske utgiftene til omsorgstjenestene året forut for forsøksperioden. I tillegg omdisponeres årlig midler til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester. Uttrekket justeres årlig for lønns- og prisvekst, samt anslått vekst i kostnader som skyldes demografi. I tillegg får kommunene et inntektspåslag tilsvarende 4 pst. av netto utgifter til omsorgstjenester begrenset oppad til 27 mill. kroner per kommune

i 2019. Når forsøksperioden er omme vil ordningen med statlig finansiering av pris per vedtak etter den felles prismodellen opphøre. Det samme gjelder det øremerkede rundsumtilskuddet. Midler tilsvarende justert uttrekk vil bli tilbakeført til rammetilskuddet.

Finansieringen av forsøket er beskrevet både i tilskuddsregelverket og i et tilhørende finansieringsdokument. Disse dokumentene legges ut på Helsedirektoratets hjemmesider i god tid før søknadsfristen for kommunene utløper.

Dersom kommunene har ubrukte tilskuddsmidler ved utgangen av årene i forsøksperioden 2019 – 2022, kan midlene overføres til neste regnskapsår det vil si til og med år 2023. Ubrukte midler etter 2023 skal tilbakebetales til Helsedirektoratet. Tilsvarende skal ubrukte midler fra første forsøksperiode (2016 – 2019) i tråd med tidligere tilskuddsregelverk overføres til 2020 og skal etter dette tilbakeføres til Helsedirektoratet.

Når det gjelder inntektspåslaget trappes dette etter forsøksperioden gradvis ned. Deltakende kommuner vil motta 60 pst. av inntektspåslaget i 2023 og 40 pst. i 2024. Alle midler kommunene får tildelt gjennom forsøket er øremerket omsorgstjenester.

Overgangsordningene er kjent for kommunene, og er utarbeidet for å sikre at kommunene som deltar i forsøket kan gi sine innbyggere gode omsorgstjenester også etter at forsøket er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1267**Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 26. mars 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen****Spørsmål:**

Vil Østfold på tross av store folkehelseutfordringer få en reduksjon i tilskudd, og kan statsråden redegjøre for hvilke konsekvenser dette vil få for prosjektene?

BEGRUNNELSE:

Østfold har sammen med Agder-fylkene, Oslo, Vestfold, Oppland deltatt i «Program for folkehelsearbeid i kommunene» siden 2017. Statsråden har selv uttalt følgende i svar på skriftlig spørsmål til Tellef Inge Mørland, Dokument nr. 15:1031 (2018-2019):

"For 2019 ble det bevilget en økning i tilskuddsrammen på 5 mill. kroner. Årets økning gir ikke rom for å inkludere alle fylkene uten å justere tilskuddene til de fylkene som allerede har etablert programmet. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor bedt Helsedirektoratet om å vurdere om fylker som har deltatt i programmet fra 2017 og 2018 kan få en nedjustert tilskuddsramme fra 2019."

I Østfold har midlene gått til flere prosjekter som styrker barn og unges psykiske helse, for å forebygge psykisk uhelse senere i livet.

Folkehelseprofilen for Østfold gir tydelig uttrykk for folkehelseutfordringene i fylket. Av 34 indikatorer sorterer 24 indikatorer under kategoriene «fylket ligger signifikant dårligere enn landet som helhet» og «fylket er signifikant forskjellig fra landet som helhet».

Svar:

De fem programfylkene som kom først i gang, Agder-fylkene, Oslo, Vestfold, Oppland og Østfold, fikk signaler fra Helsedirektoratet om støtte i fem år fra 2017. Helsedirektoratet har utvidet tilskuddsperioden med ett år til 2022, med forbehold om Stortingets bevilgning.

Helsedirektoratet har gitt de første fem fylkene signaler om at det blir en årlig reduksjon i tilskuddet som står i forhold til utvidelsen av tilskuddsperioden med ett ekstra år. Det vil si at Østfold vil få tilskuddet redusert med 1,75 mill. kroner, fra 7 mill. kroner til 5,25 mill. kroner i fireårsperioden 2019–2022. Østfold får med andre ord samme beløp over en seksårsperiode som de ellers ville fått over en femårsperiode. Forutsetningen er at omfordelingen i minst mulig grad skal gå utover planlagte eller påbegynte tiltak i kommunene. Ev. konsekvenser er da at prosjektene strekkes mer ut i tid.

Reduksjonene i tilskuddet til de første fem fylkene vil sikre at programmet fra i år også kan starte opp i Troms,

Nordland, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Rogaland, Buskerud og Hedmark. Ut over denne endringen vil det ikke bli foretatt endringer i tilskuddene for 2019. Imidlertid kan det bli aktuelt å justere fordelingen mellom fylkene i løpet av programperioden fram til 2027, og jeg kan ikke utelukke at det kan bli aktuelt å gjøre enkelte justeringer mellom fylkene allerede fra 2020. Helsedirektoratet har derfor gitt fylkene signaler om at de må planlegge for at det kan bli endringer i tildelingen fra 2020.

Jeg er kjent med at Østfold har folkehelseutfordringer som det er viktig å finne løsninger på. Kommunene har et ansvar etter folkehelseloven til å ha oversikt over sine folkehelseutfordringer og iverksette tiltak for å møte disse utfordringene på en systematisk måte. Dette må kommunene finansiere over kommunerammen. Folkehelseprogrammet har ikke som formål å finansiere kommunens generelle ansvar etter folkehelseloven. Formålet med programmet er å utvikle og spre nye tiltak og verktøy som skal være til nytte for alle kommunene i landet uavhengig hvor tiltakene er utviklet.

SPØRSMÅL NR. 1268**Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 27. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

I en ny bok av Dr. Susan Crockford utgitt av The Global Warming Policy Foundation (GWPF) hevdes det at det nå er ca. 40 000 isbjørner mot rundt 10 000 rundt århundreskiftet i Arktis og at påstander om at det skulle bli færre isbjørner ikke har skjedd.

Hva er Klimadepartementets anslag for utviklingen i antall isbjørner i Arktis fra år 2000 og til ut 2018?

BEGRUNNELSE:

Det har av mange klimaaktivister vært påstått at bestanden av isbjørner i Arktis er truet av klimaendringer. I den offentlige debatt er det viktig at alle målbare fakta er gått kjent og akseptert. Professor Susan Crockford har arbeidet med spørsmål om utviklingen med isbjørner i 35 år og har utdannelse i flere relevante fag. Hun blogger på www.polarbears.com og hennes nye bok presenteres i The Glenn Beck show 19. mars kl. 11.00 og den offisielle utgivelse er i London den 10. april.

Hvis det norske Klimadepartement har helt andre tall vil det være interessant å få det frem for hennes kommentar før 10. april.

Svar:

I følge den internasjonale naturvernunionen IUCN sin isbjørnespesialistgruppe finnes det i dag til sammen omtrent 25 000 isbjørn i Arktis. I denne ekspertgruppen samarbeider verdens fremste isbjørnforskere om å sammenstille og vurdere vitenskapelig kunnskap om hvordan isbjørnbestanden i Arktis utvikler seg. Det første estimatet for den samlede isbjørnbestanden ble gjort av denne gruppen i 1993. Gruppen har siden da oppdatert estimatet flere ganger, sist i 2017. Det beregnede antallet har gjennom hele denne perioden ligget på omkring 20 000 til 25 000 individer, med betydelige usikkerheter begge veier. Denne usikkerheten skyldes blant annet at vi vet lite om antallet isbjørn i rundt halvparten av utbredelsesområdet. Dette gjelder særlig Polhavet og deler av russisk Arktis.

Det nyeste estimatet for den samlede isbjørnbestanden ble ferdigstilt i 2017, og har en middelværdi på 25 000 individer. Dette globale estimatet er sammensatt av beregninger og tellinger av varierende kvalitet og for forskjellige år for 14 av de 19 delbestandene av isbjørn i Arktis. Summen av middelestimatene for disse 14 delbestandene er 18 349 individer. Til dette antallet har grup-

pen lagt til det som de på grunnlag av faglig skjønn, antar kan være det sannsynlige antallet individer i de resterende fem delbestandene der det ikke foreligger estimater. De kommer da frem til et sannsynlig antall på omkring 25 000 individer.

Usikkerhetene i både dette og tidligere estimater er store, og beregningene kan derfor ikke brukes til å si noe om trenden i den samlede isbjørnbestanden i perioden 1993 til nå. For de delbestandene der det foreligger statistiske estimater er noen i tilbakegang, noen stabile og noen økende. For ytterligere detaljer viser jeg til isbjørnespesialistgruppens hjemmeside <http://pbsg.npolar.no/en/index.html>

Selv om bestandsestimatene ikke gir grunnlag for å si noe om trenden i den samlede isbjørnbestanden de siste 25 årene, er det bred enighet blant verdens isbjørnforskere om at klimaendringene er den største trusselen mot artens overlevelse på sikt. Dette henger sammen med at isbjørnen er helt avhengig av sjøisen i Arktis for å overleve. Sjøisen i Arktis har de siste 3-4 tiårene vært i rask tilbakegang, og særlig om sommeren er det nå langt mindre sjøis enn før i det meste av isbjørnens leveområder. Dette gjelder ikke minst på Svalbard, der sjøisen minker raskt både sommer og vinter. Innenfor det området som tilhører Barentshavbestanden av isbjørn, er det i gjennomsnitt 120 dager lengre isfri periode nå enn det var i 1979, basert på satellittdata for forekomst av havis.

Klimamodellene viser at reduksjonene i sjøisen vil fortsette som følge av menneskeskapt global oppvarming. Ifølge FN's klimapanel er det derfor svært sannsynlig at havisen i Arktis vil fortsette å minke i utbredelse og tykkelse etter hvert som den globale gjennomsnittstemperaturen stiger. Hvis det ikke iverksettes effektive tiltak for å redusere utslippene av CO₂ og andre klimagasser, anser klimapanelet det som sannsynlig at Arktis vil være tilnærmet isfritt om sommeren innen midten av dette århundre.

For de isbjørnbestandene som er best undersøkt, er det flere tegn på at isbjørnen allerede har problemer som følge av minkende havis. Dette gjelder blant annet forekomst av og tilgang til ringsel, som er isbjørnens viktigste byttedyr. På Svalbard kan vi også observere redusert tilgang til viktige hiområder i år med lite sjøis, og svikt i reproduksjon av ringsel på vestsiden av Spitsbergen, der sjøisen er sterkt redusert i utbredelse. Andre steder i Arktis er det observert økende dødelighet blant isbjørnunger og redusert antall binner med unger.

Men siden det er usikkerhet knyttet til både hvor raskt isen vil minke og hvor lenge isbjørnen i ulike områder vil klare å tilpasse seg en stadig lengre isfri sommersesong, er det vanskelig å forutsi eksakt når de ulike isbjørnbestandene for alvor vil få problemer som fører til at de reduseres og eventuelt forsvinner fra deler av Arktis.

Isbjørnen har i dag status som sårbar på den globale rødlisten for truede arter. Begrunnelsen for dette er at det er sannsynlig at den samlede bestanden vil bli redusert med minst 30 % i løpet av tre isbjørngenerasjoner (35 år) som følge av tap av sjøis. Dette er igjen basert på hva klimamodellene sier om hvor raskt sjøisen vil minke. Vurderingen av isbjørnen som sårbar art tar høyde for at det er betydelige usikkerheter både i bestandsestimatene og hvor raskt sjøisen i Arktis vil bli redusert de kommende tiårene.

Hagen viser i sitt spørsmål til en ny bok der forfatteren Susan Crockford i følge ham påstår at verdens isbjørnbestand har økt fra ca. 10 000 individer i år 2000 til omtrent 40 000 nå. En nærmere undersøkelse viser at det Crockford faktisk skriver, er at bestanden har økt fra omkring 10 000 til 40 000 siden 1960. At den samlede isbjørnbestanden har økt siden 1960, er det stor enighet om blant isbjørnforskerne. Årsaken til dette er at mange av isbjørnbestandene før dette ble kraftig overbeskattet, ikke minst på Svalbard. I 1973 undertegnet Norge og de fire andre isbjørnlandene den internasjonale isbjørnavtalen. Dette er en avtale om bevaring av isbjørnen og dens leveområder som brakte fangsten under kontroll og reduserte uttaket. På Svalbard ble isbjørnen fredet. Dette har ført til en økning i bestanden både på Svalbard og i Arktis som helhet.

Ut over dette kjenner Klima- og miljødepartementet ikke til hva som er grunnlaget for tallene til Crockford. Vi

legger imidlertid til grunn at IUCN sin isbjørnspesialistgruppe er den autoritative kilden til slike estimater. Det er også arbeidet til denne gruppen som danner det felles vitenskapelige grunnlaget for samarbeidet under isbjørnavtalen.

Det fremgår av spørsmålet at Hagen oppfatter Susan Crockford som en faglig autoritet på klimaendringenes betydning for isbjørn. Når man vurderer hvilken vekt man skal legge på hennes påstander, er det viktig å være klar over at disse ikke reflekterer vurderingene til autoritative faglige kilder som isbjørnspesialistgruppen eller fagfelleverderte artikler i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter. Crockford har heller ikke selv jobbet som isbjørnforsker eller publisert fagfelleverderte artikler om isbjørn og havis.

Crockford sprer sine meninger gjennom den klimaskeptiske bloggen "polarbearsience.com", og som notater og artikler gjennom The Global Warming Policy Foundation, som også har utgitt hennes siste bok. Ingenting av dette er fagfelleverdert.

The Global Warming Policy Foundation er en UK basert lobby-gruppe som aktivt motarbeider en mer ambisiøs klimapolitikk. Crockford har også mottatt støtte fra Heartland Institute, en amerikansk tenketank som også motarbeider klimatiltak. Dette gjøres blant annet ved å bagatellisere konsekvensene av menneskeskapte klimaendringer og spre desinformasjon for å undergrave tilliten til den vitenskapelige konsensus som kommer til uttrykk gjennom FNs klimapanel. Heartland Institute deler også årlig ut "Climate Change Awards" til profilerte klimaskeptikere.

Jeg vil på denne bakgrunn fraråde å bruke Crockfords bok som grunnlag for en offentlig diskusjon om klimaendringene som trussel mot isbjørnbestandene i Arktis.

SPØRSMÅL NR. 1269

Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 27. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Har lærere adgang til å pålegge elever å delta i streik som ledd i undervisningen, og hva med elever som ikke støtter formålet med streiken?

BEGRUNNELSE:

Lærerne på 5. trinn på en skole i Oslo sendte en e-post til foreldre til barn som begynner slik:

" Hei :) På fredag 22. mars, skal 5.trinn delta på "Skolestreik for klima". Vi møtes i skolegården på Uranienborg skole og går sammen ned til Stortinget."

Her er det således lærere som tar hele klasser med seg i det de kaller streik, men som i realiteten betyr at elever mister den undervisning de skulle ha hatt. Foresatte blir heller spurt om tillatelse. Slik jeg ser det er dette en helt uansvarlig og vel kanskje også ulovlig handling fra lærerne. Rent prinsipielt er vel dette helt uakseptabelt uansett hvilket formål en såkalt streik er begrunnet med.

Svar:

Demonstrasjonene for en mer handlekraftig klimapolitikk var et sterkt og tydelig signal fra barn og ungdom. Dagens barn og unge viser et samfunnsengasjement jeg applauderer og håper de tar med seg. Vi er helt avhengig av barn og ungdom som bryr seg. Barn og ungdom har forandret verden før, og de kommer til å gjøre det igjen. Det engasjementet vi ser nå, er veldig positivt, og vi voksne må tåle å bli utfordret.

Jeg mener imidlertid engasjementet kunne kommet godt til uttrykk og gitt et like klart signal om aktivitetene hadde funnet sted utenom skoletiden. Utdanning og kunnskap er en viktig del av løsningen på mange samfunnsutfordringer. Derfor mener jeg det blir feil å demonstrere i skoletiden.

Skolen kan heller ikke pålegge elevene å delta i demonstrasjoner eller andre politiske markeringer som er imot deres livssyn eller overbevisning. Ifølge opplæringslovens formålsparagraf skal skolen vise respekt for den enkeltes overbevisning.

Jeg vil uansett fraråde skoler å legge opp til at å delta i en streik eller demonstrasjon skal være en del av opplærin-

gen. Skolen skal ikke drive politikk eller delta i politiske aksjoner. Det utelukker likevel ikke helt at skolen kan ta med elevene for å delta på ulike typer markeringer eller arrangementer som en del av opplæringen, men skolen må vurdere fra sak til sak hva som kan oppfattes som politikk eller politiske aksjoner, og hvordan dette passer inn med skolens verdigrunnlag og formål.

Jeg vil dessuten på det sterkeste oppfordre lærere og rektorer til å bruke elevenes engasjement i undervisningen på skolen. Dette gjelder både engasjementet for klimasaken, men også i andre internasjonale, nasjonale eller lokale saker. Elevens eget engasjement kan legge grunnlaget for spennende og god opplæring. Dette vet alle som jobber i skolen.

I den nye overordnede delen til læreplanene er demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling to av de tverrfaglige temaene. I de nye læreplanene for fag vil disse temaene gå igjen i flere fag, og klimasaken egner seg godt til tverrfaglig arbeid på skolene. Læreplanverket gir dermed skolen, lærere og rektor god mulighet til å kombinere elevenes engasjement og utvikling av faglig kompetanse.

Regjeringen tar de unge og deres klimaengasjement på alvor, og derfor vil regjeringen invitere til ungdommens klimatoppmøte. På møtene skal vi sammen snakke om både klimautfordringene og mulige løsninger. Møtene vil vi gjennomføre i flere byer, og de vil skje utenfor skoletiden. Møterekken skal starte opp allerede nå i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 1270

Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 26. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Dersom en bedrift har deler av arbeidsstokken permittert og får inn ordre som de i god tid på forhånd vet gir økt aktivitet, hvor stort må omfanget av ekstra arbeid være for at det skal utføres av de permitterte, og ikke gjennom overtid for de som ikke er permittert?

BEGRUNNELSE:

Permittering innebærer at en eller flere ansatte midlertidig, helt eller delvis blir løst fra arbeidspikten, fordi virk-

somheten har besluttet å redusere eller stanse driften. For at permittering skal kunne benyttes kreves det saklig grunn. Forhold som ligger til grunn må kunne knyttes til bedriften, ikke den ansatte. Nødvendige kostnadsreduksjoner, også lønnskostnader, kan være grunnlag for permittering. Forutsetningen ligger i at behovet vil være av midlertidig art.

Svar:

Permitteringsordningen er et virkemiddel som hjelper arbeidsgivere og arbeidstakere gjennom perioder med midlertidig mangel på arbeid. Ved permitteringer løses arbeidsgiverne midlertidig fra lønnsplikten, mens arbeidstakerne fritas fra arbeidsplikten. Partene er for øvrig bundet av arbeidsavtalen. Det betyr bl.a. at arbeidstakerne har plikt til å gjenoppta arbeidet når arbeidsmangel opphører. Dermed unngås oppsigelser, samtidig som virksomhetene kan beholde nødvendig kompetanse.

Selve permitteringsinstituttet og bestemmelser om arbeidsgivers adgang til å permittere er framforhandlet mellom partene i arbeidslivet. Bestemmelsene om permittering bl.a. i hovedavtalen mellom LO og NHO har dannet mønster for praksis også utenfor avtalens område. Det er dermed ingen lover eller forskrifter som gir regler om vilkårene for å benytte permitteringer.

Det som er regulert i lov, er bestemmelser om lønnsplikt under permittering, og om rett til dagpenger under permittering. Dette regelverket hører inn under Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområde.

Lov om lønnsplikt under permittering fastslår at arbeidsgivere som hovedregel har plikt til å betale lønn til

de permitterte de første 15 dagene av en permitteringsperiode. Deretter fritas arbeidsgiverne fra lønnsplikt i en periode på inntil 26 uker i løpet av 18 måneder. I den perioden arbeidsgiverne er fritatt fra lønnsplikt kan de permitterte arbeidstakerne motta dagpenger under permittering etter reglene i folketryktdloven kapittel 4. De generelle vilkårene for rett til dagpenger må være oppfylt, og permitteringen må dessuten skyldes mangel på arbeid eller andre forhold som arbeidsgiveren ikke kan påvirke, jf. folketryktdloven § 4-7.

Etter § 7-3 i den gjeldende hovedavtalen mellom LO og NHO, må det foreligge en "saklig grunn" for permitteringen. Hva som regnes som saklig grunn følger av praksis etter hovedavtalen og annen ulovfestet rett, og ikke av regelverk som hører inn under Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområde. Det kan ikke utelukkes at det er grunnlag for å opprettholde permitteringer for deler av arbeidsstokken, selv om det er behov for overtidarbeid for de arbeidstakerne som ikke er permitterte. Fordi representantens spørsmål gjelder forhold som ikke følger av regelverk under Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområde, kan jeg ikke gi noe nærmere svar enn dette.

SPØRSMÅL NR. 1271

Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 27. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Stemmer det at SPU er investert i selskapene Hikvision og Dahua som produserer overvåkningskameraer som brukes for å kontrollere uighurene i Xinjiang, og hva vil statsråden gjøre for å hindre at Norge tjener penger på menneskerettighetsbrudd?

Svar:

Finansdepartementet har fastsatt en referanseindeks for Statens pensjonsfond utland (SPU) som blant annet skal sikre bred spredning av investeringene. I mandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank er det åpnet for at banken kan avvike fra denne indeksen innenfor begrensede rammer. Dette utnyttes blant annet til å investere i selskaper som ikke inngår i indeksen. Ifølge Norges Banks nettsider, hvor det årlig offentliggjøres en oversikt over fondets beholdninger i ulike selskaper ved utgangen

av året, var fondet investert i selskapene Hikvision og Dahua ved utgangen av 2018. Disse selskapene inngikk på samme tidspunkt ikke i referanseindeksen fastsatt av departementet.

Regjeringen er opptatt av åpenhet og etisk bevissthet i forvaltningen av våre felles sparepenger i SPU. Rammeverket for forvaltningen av fondet, herunder prinsippene for ansvarlig investeringspraksis og de etiske kriteriene i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU, er forankret i Stortinget. Rammeverket skal bidra til at det er klare rammer for investeringene og en systematisk tilnærming til arbeidet med å utelukke og observere selskaper.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Etikkrådet og Norges Bank. Departementet fastsetter overordnede rammer, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Etikkrådet overvåker fon-

dets portefølje systematisk for grove normbrudd i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse. Rådet avgir tilrådinger om observasjon og utelukkelse til Norges Banks hovedstyre, som treffer beslutninger i slike saker. Det følger av arbeidsdelingen at Finansdepartementet ikke vurderer eller tar stilling til investeringer i enkeltelskaper.

Terskelen for å utelukke selskaper er høy, og det er bred politisk enighet om kriteriene for de etisk motiverte retningslinjene for utelukkelse og observasjon. Samtidig er verden i stadig endring og derfor bør også kriteriene evalueres fra tid til annen. Regjeringen varslet i Grana-

volden-plattformen at den nå vil sette ned et utvalg som skal gjennomgå de etisk motiverte retningslinjene for SPU. Jeg vil komme tilbake til mandat og sammensetning for et slikt utvalg i løpet av våren.

Jeg vil samtidig understreke at SPU ikke skal være et virkemiddel i utenrikspolitikken eller på andre politikkområder. Finansdepartementets mandat til Norges Bank stiller krav om at arbeidet med ansvarlig forvaltning skal baseres på internasjonale prinsipper og standarder (som FNs Global Compact, OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper).

SPØRSMÅL NR. 1272

Innlevert 15. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 26. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Holmholmen naturreservat var den tettteste hekkebestanden av ærfugl i landet, med over 500 hekkende par på en liten holme da området ble vernet. Det er nødvendig med intensiv skjøtsel under hekkingen. I 1997 hekket 650 ærfugl på Holmholmen, i 2018 var antallet gått ned til 320. Havørn er en stor fare for bestanden, og skremming har ikke nødvendig effekt.

Kan ministeren se at felling av havørn er nødvendig, og igangsette nødvendige tiltak for tillatelse for felling av ørn, samt bidra til supplerende minkjakt med hund?

BEGRUNNELSE:

Holmholmen naturreservat ble opprettet ved kgl.res. 06.12.02.

Holmholmen naturreservat i Hemnes kommune har sannsynligvis den tettteste hekkebestanden av ærfugl vi har i landet (da vernet ble opprettet), med over 500 hekkende par på en liten holme inni Ranafjorden. For å opprettholde bestanden og kulturlandskapet er det nødvendig med intensiv skjøtsel. Det vil si fuglepass og predatorkontroll i to måneder hvert år.

Verneforskriftens § 2 sier at "Formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl." Det vil si å ivareta en av de største og tettteste ærfuglkoloniene som i dag finnes i Nordland. Denne lokaliteten er spesiell ved sin geografiske plassering. De største hekkeplassene for ærfugl er vanligvis lokalisert ute på kysten, og fjordlokaliteter som denne er

sjeldne. Området kan også ha verdi som referanseområde for forurensningstilstanden i Ranafjorden. I tillegg har Holmholmen en stor kultur-historisk verdi som et gammelt egg- og dunvær. Det er svært sjelden at disse er så inntakt som her med hensyn til både driftsform og bestandsstatus. Dette er godt dokumentert og representerer en viktig del av den gamle kystkulturen.

Predatorkontroll er sentral i vakttholdet på og rundt holmen. Skremming, jakt og fellefangst har foregått både i det som nå er verneområde og i området rundt.

Fiskemåse, gråmåse, svartbak og skjære kan felles uten særskilt tillatelse hele året av eier, bruker eller rettighetshaver når disse gjør skade av vesentlig økonomisk betydning på aktivt drevne egg- og dunnvær

Oter og havørn er også observert som predatorer på ærfugl på Holmholmen, men regulering av oter og havørn begrenses til kun nødvendig skremming. Hønehauk er også observert rundt området. Det har vært søkt om skadefelling av ørn tidligere, uten at tillatelse er gitt.

Svar:

De fleste steder langs norskekysten ser det ut til å være en nedadgående trend i ærfuglbestanden. Dette er også situasjonen i Nordland. Det foreligger data for utviklingen i Ranafjorden, der Holmholmen ligger, som viser sterk nedgang i bestanden fra midten av 1980-tallet. Data om hekkende ærfugl på Holmholmen fra 2003 og fram til 2018 viser imidlertid at hekkebestanden de senere år er stabil, men med en viss nedadgående tendens.

Grunneier har drevet ærfuglværet siden 1997, og verneområdet ble opprettet i forbindelse med kystverneplanen 6. desember 2002. Siden Holmholmen er et vernet område, har Fylkesmannen i Nordland årlig gitt midler til røkting av ærfuglværet. Det er også gitt midler til innkjøp av minkfeller og viltkamera. Rømt mink fra minkfarmer er en fremmed art i norsk fauna og arten utgjør en alvorlig trussel mot våre bakkehekkende fuglearter, blant annet sjøfuglene. Jakt med hund på mink blir derfor prioritert i sjøfuglreservater. Blant annet har Statens naturoppsyn egne ekvipasjer som jobber godt med dette. Statens naturoppsyn har for noen år siden gjennomført jakt med hund på mink før hekkesesongen på Holmholmen. Effekten av dette har vært positiv, men siden Holmholmen ligger nær land er det enkelt for ny mink å komme seg over til

holmen. Fylkesmannen har gitt dispensasjon til felling av flere måkefuglarter og også oter i det aktuelle verneområdet, men det er ikke rapportert at otere er felt. Det er søkt om felling av havørn ett år, men tillatelse til felling er ikke blitt gitt.

Det er ofte sammensatte årsaker til endringer i bestanden av våre fuglearter. Det gjelder også for sjøfuglene, slik som ærfuglen. At havørn har ærfugl som et mulig byttedyr, er ikke alene tilstrekkelig til å tillate jakt på en fredet art. Gitt at det er en rekke andre påvirkningsfaktorer på ærfuglbestanden, og at havørna har en bred diett bestående av fisk, fugl og åtsler, vil det være usikkert hvilken effekt felling av enkeltindivider av havørn vil ha på ærfuglbestanden. Jeg ser det derfor ikke som aktuelt å endre dagens praksis hva gjelder felling av havørn.

SPØRSMÅL NR. 1273

Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 26. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden raskt sørge for å få på plass en miljøstøtteordning for gods på jernbane, og eventuelt hvilke andre tiltak mener statsråden er nødvendig for å opprettholde godstransport på jernbane i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det er kjent at markedet for godstransport på bane er i en svært kritisk økonomisk situasjon, og at transporten av containere og semihengere på jernbane i Norge om få måneder bli vedtatt nedlagt, hvis selskapene som driver med dette ikke ser at det er mulighet til å drive lønnsomt.

Selskapene CargoNet AS og Green Cargo Norge AS frakter gods tilsvarende over en halv million standardcontainere på jernbane i året. Gjennomsnittlig frakteavstand for hver container er i underkant av 500 km, tilsvarende avstanden Oslo-Trondheim, hvis de ikke ser at det er mulig å drive lønnsomt.

Storstilt omstilling og effektivisering pågår – men dette er ikke nok på kort sikt. Skal næringen overleve fram til jernbanen oppgraderes for gods, som lagt til grunn i Nasjonal transportplan må det innføres en midlertidig miljø-/omstillingsstøtteordning. Tilsvarende støtteordninger er nå godkjent og innført i sju andre europeiske land – inkludert Sverige, Danmark og Tyskland.

Samferdselsdepartementet fikk i oktober overlevert en ekspertrapport med vurdering av en norsk miljøstøtteordning.

Svar:

Regjeringa har eit mål om å legge til rette for at næringslivet får effektive, sikre og miljøvennlige transportar med låge kostnader. For å oppnå dette, må vi utnytte fortrinna til dei ulike transportmidlane. For å styrke godstransporten med jernbane er det i Nasjonal transportplan 2018-2029 sett av ei godspakke på 18 milliardar kroner til ulike godstiltak på jernbana. I tillegg bruker vi om lag 8,5 mrd. kroner til drift og vedlikehald, som er naudsynt for at jernbana skal vere open og påliteleg og som er ein viktig føresetnad for å transportere gods på jernbana. Situasjonen for godstransporten på jernbane er utfordrande.

Jernbanedirektoratet jobbar mellom anna med ein ny godsstrategi som ser på moglege løysingar og tiltak for å gjere godstransporten meir effektiv.

SPØRSMÅL NR. 1274**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 29. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Avisen Vårt land har i en rekke artikler fremhevet at norske banker avviser eller avvikler kundeforhold med begrunnelse i hvitvaskingsloven.

Hvor mange kundeforhold er avvist eller avviklet som følge av loven, hvor mange klager på dette er behandlet, og mener statsråden at kundenes rett til å få utført bank- og finanstjenester er svekket som følge av loven?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet er opptatt av at folk flest, bedrifter og organisasjoner skal ha rett til å få utført bank- og finanstjenester. Gjennom behandlingen av hvitvaskingsloven gav andre partier, inkludert regjeringspartiene, oss gehør for dette. En samlet finanskomité understreket viktigheten av at banker skal håndtere risiko ved kundeforhold snarere enn å avvise eller avvikle kundeforhold. Samtidig ba en samlet komité regjeringen om å opprette en enkel og ubyråkratisk klageordning. Jeg ønsker nå å få klarhet i om lovens faktiske virkning er i tråd med Stortingets intensjoner og med folk flest sin rett til å få utført bank- og finanstjenester.

Svar:

Tilgang til trygge og gode bank- og finanstjenester er viktig. Samtidig må vi være oppmerksomme på trusler som innebærer risiko for misbruk av de samme tjenestene. Truslene kan dreie seg om blant annet hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme.

Ved forberedelsen av forslaget til ny hvitvaskingslov var Finansdepartementet oppmerksom på forholdet mellom hvitvaskingsregelverket og tilgangen til finansielle tjenester. I Financial Action Task Force (FATF), som er den internasjonale standardsetteren for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, diskuteres problemet med at kunder med høyere risiko avvises, fremfor at den høyere risikoen håndteres. I lovproposisjonen (Prop. 40 L (2017-2018)) uttalte departementet derfor følgende i punkt 5.7.6:

«Departementet finner videre grunn til å bemerke følgende om plikten til å avvise kunder som følge av manglende gjennomføring av kundetiltak: Rapporteringspliktige har ikke adgang til på generelt grunnlag å avvise kunder som innebærer høyere risiko for hvitvasking eller terrorfinansiering. Rapporteringspliktige har i stedet plikt til å gjennomføre forsterkede kundetiltak, jf. lovforslaget § 17. Høyrisikokunder kan ikke uten videre avvises. For politisk eksponerte personer er dette sagt uttrykkelig i fjerde hvitvaskingsdirektivs fortale avsnitt 33.

En risikobasert tilnærming tilsier at risikoen skal identifiseres og håndteres. Risikoen skal ikke uten god grunn i sin helhet fjernes. I blant annet FATF er det blitt sett med bekymring på såkalt «de-risking». «De-risking» innebærer at kunder som ikke er helt ordinære, utestenges fra de tjenestene rapporteringspliktige tilbyr. «De-risking» er i strid med en risikobasert tilnærming.»

Jeg vil likevel bemerke at tilgangen til finansielle tjenester verken har vært eller skal være absolutt. Retten til finansielle tjenester er sterk og er ikke svekket gjennom den nye hvitvaskingsloven. Samtidig stiller vi nødvendige vilkår for å kunne bruke tjenestene, i samsvar med internasjonale anbefalinger og krav. I alle tilfeller er det konkrete vurderinger som må gjøres i tilknytning til det enkelte kundeforholdet. Finanstilsynet følger opp at bankene gjør forsvarlige vurderinger etter hvitvaskingsregelverket og annet relevant regelverk.

Når det gjelder spørsmålet om konkrete tall for antall kundeforhold som er avvist eller avviklet som følge av loven, er ikke dette data som samles inn systematisk i dag.

SPØRSMÅL NR. 1275**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 1. april 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Tar finansministeren avstand fra stortingsrepresentant Jon Helgheims uttalelser om klimaendringene på NRKs Politisk Kvarter 21.mars 2019, og mener finansministeren fjorårets ekstremvinter er en del av en større tendens?

BEGRUNNELSE:

I Politisk Kvarter 21.mars omtaler stortingsrepresentant for FrP Jon Helgheim budskapet om klimaendringene som "skremmelspropaganda" og "hysteri". Helgheim uttaler også at klimaendringene ikke er livsfarlige, og at hetebølgen under fjorårets sommer var noe vi burde "nyte" og at "det er sjeldent" vi får slike sommere. Helgheim avviser også at hetebølgen og tørken under fjorårets sommer er en del av en tendens.

Dette stemmer dårlig overens med det klimaforskningen slår fast. Klimaendringene er i gang og de er observerbare. De siste femti årene har temperaturen steget, det har blitt mer nedbør og mer ekstremvær og flere episoder med ekstreme temperaturer.

Internasjonalt er det bred konsensus om at klimaendringene er farlige. Derfor ble også verdens ledere i Parisavtalen enige om at den globale oppvarmingen må holdes godt under to grader for at vi skal unngå farlige klimaendringer, i tråd med klimaforskningen. Klimaendringene innebærer blant annet hyppigere hetebølger, kortere frostsosong, sterkere og mer intenst uvær, at is i Arktis og Antarktis smelter og havet stiger. Hvordan klimaendringene slår ut vil avhenge av hvor du bor, det er forskjell på

konsekvensene i Norge, rundt Middelhavet og i afrikanske land, men alle vil merke endringene.

Klimaforskningen har slått fast at det er en sammenheng mellom hetebølger og klimaendringene. Som vi så i Norge i fjor kan en hetebølge ha betydelige konsekvenser, særlig økonomiske som landbruket fikk oppleve. I andre land, for eksempel lengre sør i Europa, kan en hetebølge være livsfarlig. Det anslås at 127 000 europeere har omkommet som følge av hetebølger siden 2003.

2018 var det fjerde varmeste året som noensinne er målt i verden. Ni av de ti varmeste årene har kommet siden 2005. Som 31-åring har jeg aldri opplevd ett år i løpet av mitt liv hvor temperaturen var under normalen.

Svar:

Klimaendringer er en av vår tids hovedutfordringer. Parisavtalen har mål om å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2 grader sammenlignet med førindustrielt nivå og tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader fordi dette vil redusere risikoen og konsekvensene knyttet til klimaendringene betydelig. Norge har sluttet seg til Parisavtalen.

Regjeringens ambisiøse klimapolitikk virker. Utslippene går ned. Utslippene har ikke vært lavere siden 1995. Klarest ser vi dette i utskiftingen av bilparken. For å stimulere til en bilpark med lavere utslipp er engangsgiften lagt om i miljøvennlig retning. Miljødifferensiering av bilavgiftene og fordeler for elbiler har bidratt til at mer enn halvparten av nye personbiler kan nå kjøre helt eller delvis på elektrisitet. Norge er verdensledende på elbiler. Det ruller over 200 000 elbiler på norske veier.

SPØRSMÅL NR. 1276**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 27. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Oljefondet er nest største eier i Credit Suisse, hvis lån til Mosambik brøt med nasjonal lovgiving og har bidratt til

korrupsjon og krise. De nylige arrestasjonene av ansatte i banken og Mosambiks tidligere finansminister, aktual-

iserer kritikken av Oljefondets investering og oppfordringen til uttrekk.

Vil finansministeren i mandatet til utvalget som nå skal gå igjennom de etiske retningslinjene for SPU, be om forslag som sikrer uttrekk av tilsvarende investeringer?

BEGRUNNELSE:

Mosambik er i alvorlig gjeldskrise og sliter med fattigdom, manglende økonomisk vekst og korrupsjon. Dette skyldes delvis hemmelige lån på hele 2.2 milliarder dollar som ble tatt opp i 2013 og 2014. Lånene ble tatt opp uten parlamentarisk godkjenning og ble holdt skult for donorer og andre kreditorer. Den pågående krisen rammer Mosambiks befolkning hardt. Det er de som nå må betale prisen.

Gjeldskrisen i Mosambik angår også Norge idet Oljefondet er nest største eier i Credit Suisse, en av to banker som ga lånene til Mosambik. Mye tyder på at Credit Suisse visste at låneopptakene brøt med nasjonal lovgiving. Allikevel la de til rette for låneopptaket og bidro til korrupsjon og krise. De nylige arrestasjonene av ansatte i banken og Mosambiks tidligere finansminister, aktualiserer kritikken av Oljefondets investering og oppfordringen til uttrekk.

Flere norske sivilsamfunnsorganisasjoner mener at det nå er på tide at Oljefondet trekker seg ut av Credit Suisse. I lys av den amerikanske Italen, riksadvokatens etterforskning og Krolls rapport bør det være tilstrekkelig sannsynliggjort at Credit Suisses interne kontrollmekanismer for å hindre korrupsjon og uansvarlighet ikke er gode nok til at Oljefondet bør være eier i selskapet.

Svar:

Rammeverket for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU), herunder prinsippene for ansvarlig investeringspraksis og de etiske kriteriene i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU, er forankret i Stortinget. Rammeverket skal bidra til at det er klare rammer for investeringene og den ansvarlige forvaltningen, samt en systematisk tilnærming til arbeidet med observasjon og utelukkelse av selskaper.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Etikkrådet og Norges Bank. Departementet fastsetter overordnede rammer. Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Etikkrådet overvåker fondets portefølje systematisk for grove normbrudd i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse. I slike saker avgir Etikkrådet tilrådinger til Norges Banks hovedstyre, som treffer beslutninger. Etikkrådet kan gi råd om utelukkelse eller observasjon, mens hovedstyret kan beslutte utelukkelse, observasjon eller eierskapsutøvelse. En slik ansvarsdeling har bred støtte i Stortinget. Det følger av arbeidsde-

lingen at Finansdepartementet ikke foretar vurderinger av enkeltselskaper.

Utelukkelse av selskaper fra SPU er et sterkt virkemiddel. I saker knyttet til selskapers atferd baseres Etikkrådets anbefalinger blant annet på en vurdering av risikoen for systematiske, fremtidige normbrudd. Etikkrådet følger opp eksterne henvendelser om potensielle saker og har møter med organisasjoner og enkeltpersoner som ønsker at rådet skal vurdere spesifikke selskaper. Noen av disse selskapene undersøker Etikkrådet nærmere.

Norges Bank har utarbeidet forventninger til selskaper når det gjelder antikorrupsjon. Som finansiell investor forventer banken at selskaper har tydelige retningslinjer og iverksetter effektive tiltak for å bekjempe korrupsjon. Forventningene gjenspeiler internasjonal antikorrupsjonslovgivning og globale standarder for bekjempelse av korrupsjon.

Norges Bank omtaler i rapporten om ansvarlig forvaltning at den i 2018 innledet dialog med flere selskaper om selskapenes tiltak og rapportering om antikorrupsjon, deriblant Credit Suisse. Norges bank har vurdert rapporteringen til 30 selskaper med virksomhet i bransjer hvor det er høy risiko for korrupsjon, deriblant finansindustrien. Norges bank søker å forstå hvorvidt selskaper som er eksponert for korrupsjonsrisiko har tilstrekkelige systemer på plass for å forhindre korrupsjon, samt vurderer selskapenes handlinger som følge av faktiske hendelser.

Hovedstyret i Norges Bank peker i sine prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet på anerkjente internasjonale standarder, herunder prinsippene for ansvarlig statlig utlån og låneopptak som er lagt frem av FN-konferansen for handel og utvikling (UNCTAD). Prinsippene har som mål å hindre ikke-bærekraftige gjeldsbyrder og vektlegger både långiver og låntagers ansvar. Prinsippene er veiledende og fortsatt under utvikling.

De etisk motiverte retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU er videreutviklet på flere områder siden de ble innført i 2004. Fondets størrelse og utbredelse er nå langt større og internasjonale prinsipper og standarder for ansvarlig forvaltning er videreutviklet. Regjeringen varslet i Granavolden-plattformen at den nå vil sette ned et utvalg som skal gjennomgå de etisk motiverte retningslinjene for SPU. Jeg vil komme tilbake til mandat og sammensetning for et slikt utvalg i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 1277**Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 29. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Statlige fiskerihavner overføres til fylkene fra 2020, ifølge to vedtak i Stortinget, og fiskerihavnene skal ut av NTP fra 2020. Selvsagt må fylkene gjøre det beste ut av denne situasjonen. Men i Fiskeribladet 10.3.19 står det at ordningen er frivillig.

Er det slik at det er frivillig å følge vedtak fattet av regjeringspartiene og støtteparti i Stortinget, og hva skjer med eventuelle havner som ikke blir overtatt, er det da slik at eksempelvis Andenes havn forblir som statlig havn i NTP om fylket ikke overtar den?

Svar:

Som stortingsrepresentant Mossleth viser til skal dei nye fylkesregionane overta forvaltingsansvaret for fiskerihamnene i 2020.

Overtakelsen følgjer av Stortinget si behandling av Prop. 84 S (2016-2017) Ny inndeling av folkevalt regionalt nivå. I behandlinga av proposisjonen skriv kommunal- og forvaltningskomiteen sitt fleirtal, medlemmane frå Høgre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre at dei er einige i Samferdselsdepartementet si vurdering om at utvikling av fiskerihavner ligg naturleg som ei oppgåve og eit ansvar under dei nye fylkeskommunane, jf. Innst. 385 S (2016-2017). I tråd med Prop. 84 S (2016-2017) og Stortinget si handsaming er det vidare lagt til grunn at budsjettmidla til statlege fiskerihamnetiltak over Kap. 1360 Post 30 og statlege tilskot til kommunale fiskerihamnetiltak over Kap. 1360 Post 60 skal overførast til rammetilskotet til fylkeskommunane, samstundes med at dei nye fylkesregionane tek over fiskerihavneforvaltninga frå staten. Alle statlege fiskerihamnetiltak som vert sett i gong før overføringa i 2020 vil bli fullført i regi av Kystverket. Det følgjer av regionreforma og overføringa av dei statlege fiskerihavnemidlane til fylkeskommunane sitt rammetilskot at det frå og med 2020 vil vere opp til fylkeskommunane å prioritere fiskerihamnetiltak.

For å sikre kontinuitet i fiskerihavneutbygginga i ein overgangsfase er det etablert fleire overgangsordningar, som gir moglegheit for tidlegare realisering av ei rekke prosjekt. Kystverket har fått i oppgåve å gjennomføre prosessen opp mot fylkeskommunane, med sikte på inngåing av avtaler om overføring av det statlege eigarskapet og ansvaret for fiskerihavnene til fylkeskommunane. Så langt er tilbakemeldingane at det er ein god prosess mellom Kystverket og fylkeskommunane. Dersom det er fiskerihavner som fylkeskommunane eventuelt ikkje vil

overta, må vi sjå på den vidare handteringa i lys av kva slags fiskerihavner det er snakk om.

For eventuelle ikkje-næringsaktive fiskerihavner som fylkeskommunane ikkje vil overta kan Kystverket vidareføre den avhendingspraksis som allereie er etablert. For eventuelle næringsaktive fiskerihavner som fylkeskommunane ikkje vil overta er det pr. i dag ikkje etablert nokon praksis for korleis dette skal handterast. Regionreforma legg til grunn at statlege midlar til fiskerihamnetiltak vil bli overført til fylkeskommunane sitt rammetilskot, og fiskerihavnene vil dermed ikkje inngå i dei statlege prosjekta i Nasjonal transportplan. Avhendingsinstruksen og budsjettfullmaktene til Samferdselsdepartementet opnar for at staten og kan avhende næringsaktive fiskerihavner. Spørsmålet om avhending av slike havner er likevel ikkje gitt ei meir prinsipiell avklaring gjennom Stortinget si handsaming av regionreforma. Eg vil difor kome tilbake til Stortinget på egna måte med ei nærmare vurdering av avhendingsspørsmålet og eventuelle andre tiltak knytt til eventuelle næringsaktive fiskerihavner som fylkeskommunane ikkje vil overta. Eg har tillit til at fylkespolitikarane som innehar detaljert kunnskap om lokale og regionale utfordringar vil gjere dei rette prioriteringane kva gjeld framtidige fiskerihavneinvesteringar, i tråd med intensjonen i regionreforma, der vi nå følgjer opp Stortinget sitt vedtak og merknaden frå Senterpartiet, Høgre, Framstegspartiet, Kristeleg folkeparti og Venstre.

SPØRSMÅL NR. 1278**Innlevert 20. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 27. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

I høringen til NOU 2018:11 Ny fjellov skriver NJFF at erfaringene med praktiseringen av fjellovens bestemmelser om jakt og fiske er i all hovedsak positive sett fra NJFFs ståsted. DNT uttaler at fjellstyrene bidrar ved sine rimelege og godt tilrettelagte tilbud til at mange kommer seg ut og kan høste av naturressursene, noe som bidrar til god folkehelse og trivsel. Dette viser god støtte til fjelloven fra viktige organisasjoner.

Når kan Nordland og Troms forvente å få likhet for loven og samme lokale forvaltning?

BEGRUNNELSE:

Den Norske Turistforeningen (DNT) og Norsk Jeger og Fiskerforbund (NJFF) er to av mange som har gitt innspill til høringa på NOU 2018:11 Ny fjellov.

Utredninga fra Statsallmenningslovutvalget legger fram et forslag til en ny fjellov som skal erstatte de to lovene som i dag regulerer bruken og forvaltninga av statsallmenningene. Samtidig som dette arbeidet med Ny

fjellov går framover, venter mange i Nordland og Troms på at loven skal gjelde også her.

Svar:

Innledningsvis vil jeg peke på at NOU 2018:11 omhandler forholdene i statsallmenningene i Sør-Norge. Jeg vil også peke på at befolkningen i Nordland og Troms etter dagens lovverk og gjennom Statskog SFs tilbud har god tilgang på jakt og fiske. Statskog SF legger også til rette for annet friluftsliv for allmennheten.

Stortinget har ved anmodningsvedtak nr. 837 av 8. juni 2017 bedt regjeringen om å utrede om fjelloven kan gis samme anvendelse i Nordland og Troms som sør for Nordland grense.

Regjeringen vil følge opp anmodningsvedtaket og komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Inntil videre vil statens grunn i Nordland og Troms bli forvaltet av Statskog SF som i dag, i tråd med gjeldende lovverk og forskrifter og etter de retningslinjer som blir fastsatt av staten som eier av foretaket.

SPØRSMÅL NR. 1279**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 3. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Hva er bakgrunnen for gjeldende begrensninger i regelverk og støttebeløp til solcelleanlegg for el-produksjon fra Enova, og hva kan gjøres for at det skal bli enda enklere og mer fristende for enda flere å installere solcellepaneler på taket?

BEGRUNNELSE:

Sola er en miljø- og klimavennlig energikilde som kan høstes og benyttes lokalt. Solenergi har potensiale til å bli den viktigste fornybare energikilden i fremtiden, og vi ser nå en sterk vekst i bruk av solenergi på verdensbasis. Også

her i Norge er ressursgrunnlaget godt nok til at det er fornuftig å bygge solenergianlegg.

Solenergi er en form for energiproduksjon som medfører små naturinngrep, strøm og varme produseres der den skal brukes og uten tap i strømmettet. Det er en god løsning både for eksisterende og nye bygg, med minimale driftskostnader og vedlikehold etter installering.

Enova har en etablert støtteordning med inntil 28 750 kr i tilskudd for solcellepaneler (el-produksjon). I 2018 ble det innvilget støtte til vel 800 søkere av solproduksjonsanlegg. Potensielt er det 1,5 millioner ene- og tomannsboliger i Norge som lett kan benytte seg av Enova-støtten for solceller. I tillegg kommer frittstående fritidsboliger.

Rekkehus, kjedehus, boligblokker og bofelleskap omfatter ytterligere om lag 1 million boliger, der det i dag i liten grad installeres solcellepaneler.

Låvetak er et annet segment med stort potensiale, men hvor det så langt har vært få søknader om støtte fra Enova.

Svar:

Enovas gjeldende styringsavtale har sitt utgangspunkt i energimeldingen (Meld. St. 25 (2015-2016)), sammen med kravene som vil stilles til det norske energisystemet som følge av omstillingen til lavutslippssamfunnet. Mens Enova tidligere hadde eksplisitt mandat om å bidra til økt produksjon av fornybar energi, ble det i energimeldingen og den påfølgende styringsavtalen lagt mer vekt på utfordringene framover knyttet til effektbruk og målsettinger om energieffektivisering. I avtalen står det i fortalen: "Enova skal bidra til energieffektivisering, særlig tiltak som senker forbruket av strøm vinterstid, og økt fleksibilitet i etterspørselen etter strøm."

I gjeldende avtale med Enova er det satt av 250 millioner kroner til energitiltak i boliger gjennom Enovatilskuddet. Innenfor avtalens rammer er det opp til Enova å utforme programmer, prioritere mellom områder og tildele støtte til enkeltprosjekter. Enova støtter mange ulike klima- og energitiltak for private husholdninger, inkludert støtte til energiproduksjon. I 2018 ble det delt ut 275 millioner kroner gjennom Enovatilskuddet for støtte til energitiltak i boligprosjekter. Totalt fikk nesten 14 500 tiltak støtte, hvilket tilsvarer en økning på nesten 80 prosent fra året før.

For privatkunder gir Enova støtte, gjennom Enovatilskuddet, til fornybar el-produksjon som er knyttet til nettet gjennom en plusskundeavtale. Enova ser at det er stor interesse for solceller, prisene er på vei nedover, og det kommer flere leverandører på markedet som etter hvert tilbyr ulike finansieringsmodeller. Siden lansering har dette bidratt til at antallet støttede solcelleanlegg hos private husholdninger har økt betydelig:

2015: 76
2016: 145
2017: 539
2018: 837

Enovatilskuddet ble opprettet som følge av samarbeidsavtalen fra 2013 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig folkeparti, der det var enighet om en ordning for skattefradrag for ENØK-tiltak i husholdningene. Enovatilskuddet er rettighetsbasert og er også koblet til skattesystemet. Dette innebærer at boligeiere kan bestille, installere og betale for et solcelleanlegg, sende kvitteringen til Enova i etterkant gjennom et forenklet system – og så få rett på støtte som utbetales. Privatpersoner trenger altså ikke å søke i forkant.

Norge har ambisiøse klimamål. Innen 2030 skal klimagassutslippene reduseres med minst 40 prosent. Og i 2050 skal Norge være et lavutslippssamfunn. Fornybar energi, og særlig elektrisitet, skal erstatte fossil energi på mange områder. Elektrifisering stiller store krav til forsyningssikkerhet og regularitet, det vil si at produksjonen til enhver tid kan tilpasses forbruket. Det er viktig at disse hensynene også ivaretas. Det økte behovet for fornybar kraft kan ikke dekkes bare av solenergi.

En av utfordringene for forsyningssikkerheten for strøm er at det forventes økt effektbruk, blant annet på grunn av elektrifisert transport. Solkraftproduksjon er ikke regulerbar, og produksjonen vil være på sitt høyeste på de tider av året når kraftforbruket er på det laveste. Solenergi vil derfor i liten grad bidra til å avlaste kraftsystemet. I gjeldende styringsavtale med Enova ble klima, forsyningssikkerhet og teknologiutvikling prioritert. Imidlertid ble føringene i styringsavtalen rundt Enovatilskuddet til private husholdninger videreført nokså uendret fra 2015 og inn i ny avtaleperiode. Fra 2014 ligger solkraft inne som ett av tiltakene Enovatilskuddet støtter.

De seneste årene har det vært prisnedgang og et økt antall tilbydere av solceller. Lønnsomhet i solceller er i stor grad avhengig av investeringskostnader og dagens og fremtidige strømpriser. For vanlige sluttbrukere, som husholdningskunder, vil den totale kjøpsprisen på strøm avhenge av prisen på kraft, nettleie, merverdiavgift og avgifter. Selve kraftprisen er om lag 30 prosent av den totale strømrregningen. Mye av gevinsten ved solceller er knyttet til at man ikke trenger å kjøpe kraft fra nettet. I tillegg vil sluttbrukere som har installert egne solcelleanlegg få reduserte nettleiekostnader og reduserte kostnader til elavgift for den strømmen man produserer selv.

Gjennom Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) plusskundeordning er det lagt til rette for at vanlige forbrukerkunder kan produsere egen strøm fra solceller og sende kraften de ikke selv forbruker inn i strømmettet. I enkelttimer når produksjonen overstiger forbruket, kan plusskundene selge overskuddskraften sin (inntil 100 KW) til en kraftleverandør. I dag er plusskundeordningen utformet slik at den energien et borettslag produserer kun kan brukes til fellesformål. NVE jobber med en høring om plusskundeordningen for boligselskap. Høringen har som formål å legge til rette for at kunder i ett felles bygg kan utnytte tak- og veggflater til å produsere og forbruke egen strøm.

SPØRSMÅL NR. 1280**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 1. april 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kor stor del av dei distriktsmedisinske sentera tilbyr dialyse, og vil statsråden sikre eit desentralisert dialysetilbod ved å ta distriktsmedisinske senter i bruk?

GRUNNGJEVING:

NRK Trøndelag melder om ein 85 år gammal pasient med nyresvikt som må reise til sjukehus tre gongar i veka, to timar kvar veg, for å få dialysebehandling. Forutan å vere tidkrevjande og belastande for pasienten, medfører det kostbare pasientreiser for det offentlege. Ein halvtime unna bustaden til pasienten ligg eit distriktsmedisinsk senter, som ikkje lenger tilbyr dialyse. Dette er eit av fleire døme frå media dei siste åra om pasientar som må reise langt for dialysebehandling sjølv om det finst distriktsmedisinske senter i nærleiken.

Svar:

Når det gjelder dialysebehandling av nyresviktpasienter, har helseregionene først og fremst oppmerksomhet på å øke antallet pasienter som får hjemmedialyse. Det er et nasjonalt mål at minst 30 % av pasienter med nyresvikt skal få dialysebehandling i hjemmet. Dette vil påvirke det antall pasienter det er aktuelt å gi dialyse ved desentrale enheter. Data fra 2. tertial 2018 viser at på landsbasis fikk 22,3 prosent av pasientene hjemmedialyse.

Det er ca. 1 500 mennesker som til enhver tid får dialyse for kronisk nyresvikt i Norge, det vil si at det er ca. én

pasient pr. 3 500 innbyggere. Det betyr at i tynt befolkede områder vil det være få pasienter, i perioder ingen, selv innenfor et stort opptaksområde rent geografisk.

Ved etablering og drift av dialyse desentralt må helseregionene derfor vurdere antall pasienter som over tid skal motta tilbudet. Det må tas stilling til hvordan det skal sikres kompetanse gjennom hele året, spesielt hvis det i perioder ikke vil være dialysepasienter og personalet dermed ikke praktiserer denne behandlingsform i sitt daglige arbeid.

Når det gjelder hvilke lokalisasjoner som tilbyr desentral dialysebehandling, har helseregionene informert meg om følgende:

Helse Nord har dialysetilbud ved de to distriktsmedisinske sentrene i regionen, ved Alta helsesenter samt ved sykehjem i flere kommuner.

Helse Midt-Norge gir desentralt dialysetilbud ved DMS Værnes-regionen og DMS Inn-Trøndelag, ved Røros sjukehus og ved Oppdal helsesenter, samt i flere kommuner. Tilbudet ved Fosen DMS ble lagt ned i 2006 på grunn av manglende pasientgrunnlag. Etter den tid har Fosen-pasienter blitt tilbudt hjemmedialyse eller dialyse ved Orkdal sjukehus. Med økende befolkningsvekst på Fosen antar man at det på sikt vil være grunnlag for å etablere en ny satellitt ved Fosen DMS.

Helse Vest gir desentralisert tilbud i Sauda i tillegg til lokalsykehusene.

Helse Sør-Øst gir desentralisert dialysetilbud i Rjukan og Kragerø, ved Askim helsehus og Hallingdal sjukestugu, ved Valdres og Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter, samt i flere kommuner.

SPØRSMÅL NR. 1281**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 1. april 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

I hvilken grad har regjeringen oppfylt Stortingets vedtak om diagnostisering, behandling og oppfølging av nakkeskader?

BEGRUNNELSE:

Viser til Stortingets vedtak i behandlingen av Dokument nr. 8:90 (2008-2009): «Stortinget ber Regjeringen sørge for at alle parter som forholder seg til nakkeskader, må

forholde seg til WHO's retningslinjer gjennom å bruke ICD-10-koding og ICF ved bruk av DRG (diagnoserelaterte grupper) og diagnostisering, behandling, oppfølging, skadeomfang, jus og forsikring.» Ifølge pasientorganisasjonen Nakke- og kjeveskaddes landsforening er dette vedtaket ennå ikke iverksatt. Spørsmålsstiller ønsker derfor en redegjørelse om hvorvidt og hvordan statsråden mener vedtaket er implementert.

Svar:

Representanten Toppes spørsmål gjelder oppfølging av vedtaket om bruk av diagnosekoder. Helse- og omsorgsdepartementet ba i 2016 Helsedirektoratet om å redegjøre for bruk av WHO's retningslinjer og bruk av koder i oppfølgingen av en henvendelse til departementet.

Ifølge Helsedirektoratet er kodeverket ICD-10 knyttet til behandling i spesialisthelsetjenesten. Det føres nasjonal statistikk over pasientkontakter i spesialisthelsetjenesten gjennom Norsk pasientregister. Om den konkrete bruken av ICD-10 og ICF, som er omtalt i Stortingets vedtak, se Helsedirektoratet i brev 20.januar 2016:

"For skader og symptomer fra nakken benyttes følgende ICD-10 koder:

503 - Dislokasjon, forstuvning og forstrekking av ledd og leddbånd i hode

512 - Brudd i halsregionen

513 - Dislokasjon, forstuvning og forstrekking av ledd og leddbånd i halsregionen

514 - Skade på nerver i ryggmarg i halsregionen

M54 - Smerte i nakke

Etter Helsedirektoratets vurdering blir ICD-kodene benyttet i den norske spesialisthelsetjenesten.

Statistikken for bruk av ICD-10 koder viser en meget stabil tendens:

503 - ca. 600 pasienter pr år

512- 800-900 pasienter pr år

513 - ca. 3 500 pasienter pr år

514—ca. 400 pasienter pr år

M54—ca. 6 000 pasienter pr år"

Helsedirektoratet omtaler også kodeverket ICPC:

"For pasientkontakter i primærhelsetjenesten benyttes kodeverket ICPC. Dette benyttes bl.a. til å beregne takster for konsultasjoner. Det føres ikke nasjonal statistikk over ICPC-koder."

Når det gjelder kodeverket ICF sier Helsedirektoratet:

"Det har også vært påpekt at pasientene skal kategoriseres etter kodeverket ICF. Dette er et

klassifikasjonsverktøy for å beskrive pasientens funksjonelle tilstand. Dette kodeverket benyttes vesentlig til statistiske formål og for planlegging av kommunale omsorgstjenester."

Gjennomgangen fra Helsedirektoratet viser at WHO's klassifisering er i bruk i norsk helsetjeneste. I henvendelser om gradering, diagnostisering og behandling av nakkeskader har Nakke- og kjeveskaddes landsforening også ønsket innføring av en spesiell type MR- undersøkelse i norsk helsetjeneste. Om denne undersøkelsen sier Helsedirektoratet:

"Graderingen av nakkeskader er først og fremst knyttet til symptomer og klinisk undersøkelse. Representanter for interesseorganisasjonen av pasienter med nakkeskader ønsker at det tas i bruk "åpen MR" eller "sittende MR" for å fremstille instabilitet i nakke og nakke/skallebasis. Norsk fagmiljø anser at denne undersøkelsen ikke gir pålitelig tilleggsinformasjon, og metoden benyttes derfor ikke i den norske spesialisthelsetjenesten."

SPØRSMÅL NR. 1282

Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 2. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

En PST-rapport fra 01.03.19 viser at 83 % av høyreekstreme er registrert med lovstridige handlinger og 32 % er anmeldt for brudd på våpenloven i Norge. Tidligere har

politiet tillatt selverklærte nazister å marsjere med politibeskyttelse.

Støtter statsråden at slike voldelige organisasjoner får marsjere i gatene, og hva gjør regjeringen for å hindre fremveksten av disse farlige miljøene?

Svar:

Etter at spørsmålet er fremsatt så har det vært et statsrådsskifte. Spørsmålet besvart av statsråd Jøran Kallmyr

Det følger av politiloven § 11 at den som vil avholde et arrangement på offentlig sted («demonstrasjon, opptog, møte, stand eller lignende») i god tid må sende melding om dette til politiet. Hvordan politiet forholder seg til den enkelte demonstrasjon vil avhenge av den konkrete situasjonen, og hva hensynet til orden og sikkerhet for publikum tilsier der og da. Dersom det skulle skje lovbrudd i tilknytning til en demonstrasjon, kan politiet stanse og oppløse den.

Regjeringen jobber målrettet og aktivt for å hindre fremveksten av høyreekstremer og andre ekstreme miljøer i Norge. Formålet med den nasjonale handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, som regjeringen la frem i 2014, er nettopp å styrke arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme. Det å kunne leve uten frykt for å bli utsatt for hat og vold er en grunnleggende verdi i et trygt samfunn, og handlingsplanen representerer en ramme for regjeringens målrettede og strategiske innsats på dette feltet.

Et eksempel på tiltak i denne handlingsplanen er en tilskuddsordning for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme, som forvaltes av Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging (Kfk). I 2018 ble 13.3 millioner fordelt på 48 prosjekter for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme lokalt. Regjeringen har også opprettet en egen nettside, ved navnet Radikaliserings, på regjeringen.no. Denne siden er for alle som ønsker hjelp, råd eller kunnskap om radikaliserings og voldelig ekstremisme. Den kan være nyttig for eksempel for ansatte i kommuner, skoler, barnevern eller politi, eller for andre som jobber med ungdom, foreldre og de unge selv.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) forventer at det fortsatt vil være mye spredning av innvandrings- og islamfiendtlig propaganda på internett i året som kommer, og den mest alvorlige trusselen vil komme fra ekstreme islamistiske grupper. I sin trusselvurdering for 2019 vurderer PST det som lite sannsynlig at norske høyreekstremer vil forsøke å gjennomføre terrorangrep. Høyreekstremisme i Norge preges primært av radikaliserings og organisasjonsbygging. Justis- og beredskapsdepartementet har derfor styrket den rådgivende forebyggingen ved PST, og radikaliseringskontakter er etablert i samtlige politidistrikt. PST utfører et kontinuerlig utviklingsarbeid innen flere samfunnsområder med målsetting å videreutvikle metoder og strategier knyttet til forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme.

SPØRSMÅL NR. 1283

Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande

Besvart 1. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hvilke konkrete kategorier tjenesteytere kan komme til Norge for å utføre kortsiktige tjenesteoppdrag, og hva betyr begrensningene på tre måneder konkret?

BEGRUNNELSE:

I svar til meg på skriftlig spørsmål nr. 1162 (2018-2019) sier du at "Visse kategorier av tjenesteytere kan komme til Norge for å utføre kortsiktige tjenesteoppdrag". Jeg legger her til grunn at med begrepet "visse kategorier av tjenesteytere menes det samme som "tjenestebedrift fra et annet WTO medlem" Du bruker begge disse begrepene. Jeg ønsker å vite hvilke kategorier tjenesteytere dette er konkret. For det andre, kan tjenestebedriften som har

med seg ansatte i 3 måneder kunne bytte disse ut med nye ansatte som kan bli tre måneder om oppdraget er av lengre varighet og for det tredje, kan tjenesteyteren bruke de samme folkene mer enn tre måneder om de er tilbake i hjemlandet og kommer tilbake hit.

Svar:

Gjennom GATS har Norge bundet seg til et visst minimumnivå for utlendingers mulighet til å levere tjenester i Norge, og tilsvarende for nordmenn å levere tjenester i utlandet. Samtidig er det utlendingsloven og forskriften som regulerer tjenesteyteres rett til innreise og opphold i Norge. Det vil derfor være disse reglene som i praksis regulerer de forholdene representanten stiller spørsmål om.

I GATS har Norge påtatt seg relativt begrensede forpliktelse sett i forhold til utlendingsregelverket (bl.a. krav om høy kompetanse til personer som skal levere tjenester, tre måneders begrensning i varigheten på oppholdet i Norge mv). De konkrete kategoriene av tjenesteytere er:

- A) Bedriftsinterne forflytninger – «Intra-corporate Transferees»
- B) Handels- og forretningsreisende – «Business visitors»
- C) Utsendte arbeidstakere for å oppfylle kontrakt – «Contractual service suppliers»
- D) Selvstendige oppdragstakere for å oppfylle kontrakt – «Independent professionals»

Våre forpliktelser for gruppe B oppfylles gjennom visum eller visumfritt opphold i inntil 90 dager, mens forpliktelsene for de andre gruppene oppfylles gjennom oppholdstillatelser som utsendte tjenesteytere eller selvstendige oppdragstakere.

For bedriftsinterne forflytninger (gruppe A) har vi forpliktet oss til å åpne for varighet opptil to år.

For gruppene C og D har vi i GATS forpliktelser på opphold i inntil tre måneder i løpet av en 12 måneders periode, men ikke utover varigheten av kontrakten. I tillegg har vi et forbehold i forpliktelsene om at tillatelse ikke vil bli gitt dersom det er et permanent behov for arbeidet eller hvis det er gitt en tillatelse for samme type arbeid hos samme tjenestemottaker i løpet av de siste seks månedene. Dette forbeholdet er ment å sikre at tjenestemottaker ikke skal dekke behovet for permanent arbeidskraft gjennom midlertidige kontrakter. Dette kan legge begrensninger på muligheten for å bytte ut ansatte eller å benytte ansatte som tidligere har utført arbeid i tre måneder og deretter har vært tilbake i hjemlandet. Utover dette er det ikke avtaleregulert hvordan tjenesteytere organiserer arbeidet internt i sin virksomhet. Imidlertid har utlendingsloven regler om tillatelsens varighet og mulighet for fornyelse. Det er dette som vil gjelde i praksis.

SPØRSMÅL NR. 1284

Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 27. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva er status på arbeidet med ny byggteknisk forskrift (TEK17), og vil det åpnes for at eiendommer som er utsatt for fare for fjellskred likevel kan utvides eller endres?

BEGRUNNELSE:

Det ligger flere gårder under fjellområdet Veslemannen, som er en del av det større fjellpartiet Mannen, i Møre og Romsdal. Dette er som kjent et spesielt rasutsatt område. NVE har siden høsten 2014 etablert særskilt overvåkning og varsling for dette objektet. Gjentatte evakueringer er krevende for de som bor der. Rasfaren legger også store begrensninger på muligheten for å bygge ut gårdene som ligger i området. Dette er en stor byrde for de gårdbrukerne som ønsker å videreutvikle driften. På grunn av dagens byggtekniske forskrift (TEK17) får ikke de som driver gårdene bygge ut, og dersom en bygning skulle bli skadet i for eksempel brann, har de heller ikke lov til å bygge nytt. Tidligere Olje- og energiminister svarte min kollega Jenny Klinge i august 2017, at Kommunal- og moderniseringsdepartementet ville vurdere nærmere å endre regelverket slik at eiendommer som er utsatt for fare for fjellskred

likevel, under visse vilkår, kan utvides/endres (Dokument nr. 15:1433 (2016-2017)).

Svar:

Da TEK17 trådte i kraft 1. juli 2017 ble begrensningene for bygging i fareområder videreført fra tidligere forskrifter. I et fareområde vil regelverket gjøre det vanskelig, eller umulig, å tillate enkelte byggetiltak fordi det ikke foreligger tilfredsstillende sikkerhet for menneskeliv. Balansegangen mellom hensynet til personsikkerhet og lokalsamfunns mulighet til en naturlig samfunnsutvikling, er krevende. Jeg har stor forståelse for at beboerne på gårdene under Veslemannen opplever usikkerheten som vanskelig.

Vi har satt i gang et arbeid for å se på unntak som kan åpne for utbygging på visse vilkår i områder hvor det er fare for fjellskred. Direktoratet for byggkvalitet har i årets tildelingsbrev fått klarsignal til å fortsette arbeidet med å se på om unntakene som i dag gjelder i områder med fare for flodbølger fra fjellskred, kan utvides til å gjelde der det er fare direkte fra fjellskred. Som en del av arbeidet, sendte direktoratet 22. mars ut invitasjon til et innspills- og erfa-

ringsmøte med aktuelle kommuner og fylkesmenn, samt NVE og DSB. Erfaringer fra Veslemannen er på dagsorden for møtet. Det er for tidlig nå å si noe om resultatet av ar-

beidet, eller når en eventuell endring av forskriften kan foreligge.

SPØRSMÅL NR. 1285

Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 2. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden se på muligheten for å opprette en barnehus-satellitt i Kristiansund i Møre og Romsdal?

BEGRUNNELSE:

Statens Barnehus er et tilbud til barn og ungdom som kan ha vært utsatt for, eller vært vitne til vold eller seksuelle overgrep, der det foreligger en politianmeldelse. Det finnes i dag elleve barnehus i Norge. Målet er å bedre rettssikkerheten for barna, og sikre barna trygge omgivelser med trente fagfolk. Såkalte «barnehus-satellitter» er en relativt ny modell for organisering av barnehusene, der det opprettes desentraliserte underavdelinger av barnehusene som sørger for at barna slipper ekstrabeslastningen med å reise langt for avhør. Det finnes i dag tre slike satellitter/underavdelinger av barnehus: i Mosjøen, Kirkenes og i Førde. De to sistnevnte åpnet i 2018. Det er svært positivt at vi får på plass flere slike tilbud, og at regjeringen ser verdien av at barna har tilgang på denne hjelpen i nærheten av der de bor. Hensynet til barna må stå sentralt når en vurderer lokalisering av barnehus eller barnehus-satellitter. Det handler om å gi et likeverdig tilbud til barna. Det er i tillegg et moment at det er knyttet stor ressursbruk til det å sende barna på lengre reiser, ettersom det gjerne må følge med flere voksne, som f.eks. bistandsadvokat, folk fra påtalemakten, barnevern og politietterforskere. Det vil derfor være hensiktsmessig å se på opprettelsen av flere barnehus-satellitter i landet.

Møre og Romsdal er et fylke med store avstander, og vanskelig fremkommelighet på grunn av fjord og fjell. Det finnes i dag et barnehus i Ålesund, men reiseveien er lang for mange av barna i fylket. Det lange reisetiden krever også store ressurser fra politi og kommuner. Kristiansund ligger midt mellom Ålesund og Trondheim, og vil kunne betjene området nord for Romsdalsfjorden og opp mot Trøndelag. Det ligger godt til rette for å opprette en underavdeling i Kristiansund, og det er allerede stilt lokaler til rådighet.

Svar:

Statens barnehus er en helt sentral del av den samlede innsatsen for å forebygge og bekjempe vold og overgrep mot barn. På barnehusene sikres en god og koordinert oppfølging av barn og andre særlig sårbare grupper som kan ha vært utsatt for vold og seksuelle overgrep, og der saken er anmeldt til politiet.

Det er nå etablert barnehus i alle politidistrikt. Møre og Romsdal politidistrikt fikk et eget barnehus lokalisert i Ålesund i 2012, og dette dekker Møre og Romsdal og de nordlige delene av Sogn og Fjordane.

En oversikt fra Politidirektoratet viser at hovedutfordringen i 2018 ikke ligger i selve barnehusene, men hovedsakelig er knyttet til mangel på kapasitet og ressurs-er hos avhørere og avhørsledere i politidistriktene.

Når det gjelder reisevei, vil barn i Møre og Romsdal i noen tilfeller måtte reise mer enn tre timer for avhør på barnehus. Dette kan utgjøre en ekstra belastning, men trenger ikke være negativt for barna. Flere barnehus legger til rette for å kompensere for mulige skadelige følger av lang reisevei.

Det har vært en omfattende styrking av innsatsen siden 2013, og blant annet ble en underavdeling av Statens barnehus Bergen åpnet i Førde i oktober 2018. Det er politiet som må vurdere om det er nødvendig med flere barnehus. Politidirektoratet vil i 2019 gjennomføre en evaluering av barnehusenes kapasitet og kompetanse. Gitt den sterke satsingen det har vært på barnehus de senere årene, mener jeg det vil være fornuftig å avvente denne evalueringen før nye beslutninger tas.

SPØRSMÅL NR. 1286**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 29. mars 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

Hvor stort er materielletslepet i Sivilforsvaret per dags dato, og hva vil det årlige investeringsbehovet være de neste fem og ti årene?

Svar:

Sivilforsvarets oppgave er å planlegge og iverksette tiltak for beskyttelse av sivilbefolkningen, miljø og materielle verdier. Etaten er også en forsterkningsressurs for nød- og beredskapsetatene ved et bredt spekter av hendelser.

Som det fremgår i Justis- og beredskapsdepartementets Prop. 1 S (2018-2019) og Budsjettinnst. S. nr. 6 (2018-2019) har Sivilforsvaret utfordringer knyttet til etterslep på materiellsiden. Det har derfor blitt investert 43,5 mill. kroner til nytt utstyr i perioden 2014 - 2018. Jeg viser videre til at Stortinget, etter forslag fra regjeringen, har bevilget ytterligere 13,3 mill. kroner til nytt utstyr i 2019.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har, som etatsstyrer av Sivilforsvaret, i oppdrag å sikre at Sivilforsvaret har operativt og forvaltningsmessig handlingsrom til å løse primæroppdraget innenfor de til enhver gjeldende økonomiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 1287**Innlevert 21. mars 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 29. mars 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over antall tjenestekjøretøy i Sivilforsvaret fordelt på de ulike sivilforsvarsdistriktene, og kan hun gi en oversikt over årsmodellene på kjøretøyene?

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar på stortingsrepresentantens spørsmål nr. 1286 knyttet til materielletslep i Sivilforsvaret, jf. Justis- og beredskapsdepartementets Prop. 1 S (2018-2019) og Budsjett-innst. S. nr. 6 (2018-2019).

Sivilforsvaret er underlagt DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap). Direktoratet har som etatsstyrer blant annet ansvar for å holde oversikt over materiellsituasjonen i etaten, herunder kjøretøy. Departementet følger opp Sivilforsvaret gjennom den ordinære styringsdialogen med DSB, herunder overordnet om materiellsituasjonen. Forskrift om rekvisisjon av fast eiendom mv. for håndtering av Sivilforsvarets oppgaver med hjemmel i sivilbeskyttelsesloven, gir også tilgang til å rekvirere kjøretøy og annet materiell når riket er i krig, når rikets

selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og ved uønskede hendelser i fredstid.

Jeg vil avslutningsvis påpeke at det er etablert praksis for god utnyttelse av Sivilforsvarets totale kapasiteter gjennom blant annet flytting av mannskap og materiell til steder hvor det er størst behov. I tillegg bidrar et godt samarbeid mellom Sivilforsvaret og andre aktører som brann- og redningsvesenet, kommuner og frivillige mv. til å styrke den totale beredskapen i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1288**Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 1. april 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan ser regjeringen for seg at prosjektet *En innbygger* – én journal skal finansieres videre for den delen av landet som ikke tilhører Helse Midt-Norge, hva skal være kommunens ansvar, og hva påligger det staten å ta ansvaret for?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 (2018 -2019) foreslo regjeringen å redusere bevilgningen til *En innbygger* – én journal med 50 mill. kroner. Begrunnelsen var at bevilgningen i 2018 var til et tidssavgrenset oppdrag knyttet til forprosjektet om nasjonal kommunal journal. I svar på budsjettspørsmål sa regjeringen at den skulle komme tilbake til oppfølgingen av *En innbygger* – én journal, når kvalitetssikringen av utredningen var ferdig. Det er bevilget midler til Helseplattformen i Helse Midt Norge, men prosessene mot en samordnet utvikling av de øvrige regionale helseforetakenes journalløsninger, og utredningen av felles journalløsning for kommunene utenom Midt-Norge vil også måtte prioriteres.

Svar:

Som representanten viser til er arbeidet med *En innbygger* - én journal delt opp i tre overordnede tiltak: 1) Helseplattformen i Midt-Norge, 2) samordnet utvikling av de øvrige regionale helseforetakenes journalsystemer og 3) en felles journalløsning for kommunene utenom Midt-Norge.

Helseplattformen i Midt-Norge har nylig underskrevet kontrakt med leverandør, og skal i gang med å sette opp løsningen som etter planen vil tas i bruk i 2021. Helse Midt-Norge har i statsbudsjettet for 2019 fått lån til spesialisthelsetjenestens del av prosjektet. I tillegg ble det etablert en tilskuddsordning tilsvarende den faste investeringskostnaden for kommunene og fastlegene. Dette er et tilskudd som skal betales tilbake med renter etter hvert som kommuner og fastleger tar i bruk løsningen. Ordningen er etablert for å legge til rette for deltakelse fra kommuner og fastleger i Midt-Norge, slik at verken Helse Midt-Norge eller de kommuner som går inn i prosjektet skal bære risikoen for manglende deltakelse. Lån og tilskudd utbetales i tråd med framdriften i prosjektet.

De regionale helseforetakene utenfor Midt-Norge har startet et felles arbeid om en samordnet utvikling av sine løsninger for pasientjournal og -administrasjon, og leverte

høsten 2018 en plan for dette. Jeg har i foretaksmøte bedt de regionale helseforetakene om innen 1. oktober 2019 å levere en felles beskrivelse av tiltak knyttet til etablering av felles grensesnitt mot nasjonale tjenester og en felles tilnærming til arbeidet med overgang til strukturert journal. I utgangspunktet vil en slik utvikling skje innenfor de regionale helseforetakenes økonomiske rammer.

En nasjonal journalløsning for kommunal helse- og omsorgstjeneste utenom Midt Norge-regionen har vært utredet av Direktoratet for e-helse i samarbeid med 44 kommuner fra hele landet. Konseptvalgutredningen anbefalte konsept 7 En nasjonal journalløsning med helhetlig samhandling. De eksterne kvalitetssikrerne leverte sin KS1-rapport til Helse- og omsorgsdepartementet i desember 2018. KS1-rapporten har samme anbefaling som konseptvalgutredningen. Regjeringen har ennå ikke tatt stilling til anbefalingen, eller hvordan kostnadene for journal- og samhandlingsløsningen skal fordeles mellom kommuner, regionale helseforetak og myndighetene. Jeg vil eventuelt komme tilbake til denne fordelingen i ordinære budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1289**Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 28. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Er det akseptabelt at Bærum kommune ofrer matjord for å bygge ut boliger?

BEGRUNNELSE:

Befolkningspresset i Bærum er høyt, og legger press på matjorda. Det eksisterende industrianlegget på Fossum i Bærum er omdisponert til boligområde i kommuneplanen. Utbyggingsplanene slik de foreligger medfører tap av dyrket mark, naturmangfold og naturverdier. Det legger også press på naturområdene omkring utbyggingsområdet og på Lysakervassdraget.

Fossum-området ligger inntil markagrensen og er omgitt av dyrket mark. Grunneieren Løvenskiold planlegger sammen med OBOS en massiv utbygging på Fossum med inntil 2 000 boliger. Kommunale institusjoner og anlegg er delvis tenkt plassert på dyrket mark. Totalt legges det opp til nedbygging av ca. 55 dekar dyrket mark av matkornkvalitet. Matjord er en knapp ressurs i Norge. I Bærum blir det i snitt bygget ned omtrent 28 dekar dyrket og dyrkbar jord hvert år. Sett i forhold til jordbruksarealet i kommunen er det vesentlig mer enn gjennomsnittet i Norge. Omdisponeringen av 55 dekar matjord på Fossum bidrar dermed til å eskalere den allerede massive nedbyggingen av matjord i Bærum.

Svar:

Miljøverndepartementet behandlet i 2011 kommuneplanen for Bærum kommune, der Fylkesmannen i Oslo og Akershus ved miljøvernavdelingen hadde innsigelse til omdisponering av Fossum bruk fra industri til boligformål. Innsigelsen var begrunnet med at utbyggingen vil gi en bilbasert satellitt, og være i strid med nasjonal politikk om samordnet areal- og transportplanlegging. Miljøverndepartementet godkjente 8. november 2011 kommunens vedtak med noen tilføyelser i planbestemmelsene.

Jeg er kjent med at Bærum kommune har utarbeidet et forslag til områderegulering av Fossum, som følger opp vedtatt kommuneplan. Forslaget til områderegulering var på høring høsten 2018, men er ikke endelig behandlet i kommunestyret.

Kommunen har et ansvar for å ivareta både nasjonale, regionale og lokale interesser i planleggingen. Dette gjelder også jordvern. Statlige myndigheter har rett og plikt til å delta i planleggingen når deres saksområde er berørt. Det er fylkesmannen som landbruksmyndighet som har ansvaret for å se til at jordverninteressene ivaretas i planleggingen, i samsvar med nasjonal jordvernstrategi, og jordvernålet som er fastsatt av Stortinget. Ut over dette har jeg ingen kommentarer til en plan som fortsatt er under behandling i kommunen.

SPØRSMÅL NR. 1290**Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 10. april 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hva er fordelingseffekten av CO₂-avgiften og andre miljøavgifter?

BEGRUNNELSE:

I Klassekampen 19. mars 2019 er statsminister Erna Solberg sitert på at "En diskusjon som er helt relevant, er fordelingseffekten på skattlegging av grønne ting. Det

er ganske perverst hvis du ser på fordelingseffekten". Statsministeren viser i artikkelen til utformingen av engangavgiften for biler, men jeg tolker henne også som at hun viser til fordelingseffektene av miljøavgifter generelt. Jeg ønsker derfor å få oversikt over hvilke beregninger regjeringen sitter på med tanke på fordelingseffekt av CO₂-avgift og andre miljøavgifter, gjerne synliggjort med fordelingstabell med oversikt over hvordan avgiften slår ut for ulike inntektsintervaller.

Svar:

Det er riktig at avgiftsbelastningen kan være større for lave enn for høye inntekter, og det finnes flere eksempler på dette.

Et eksempel på dette var arveavgiften der gjennomsnittlig arveavgift i kroner grovt sett var ganske lik for personer som betalte arveavgift, uavhengig av hvilken inntektsdesil

de tilhørte i befolkningen. Arveavgiften var dermed ikke et kraftfullt virkemiddel for omfordeling. Dette er nærmere omtalt på side 33 i Mulighetsmeldingen (Meld. St. 13 (2018 – 2019)).

Et annet eksempel kan være veibruksavgiften på bensin og diesel som SV foreslo å øke med henholdsvis 25 og 50 øre per liter i sitt alternative statsbudsjett for 2019. Det er ikke gitt at forbruket av bensin og diesel nødvendigvis øker med økende inntekt. Det samme gjelder for øvrig engangsavgiften der SV foreslo en betydelig økning.

Finansdepartementet beregner imidlertid ikke fordelingsvirkninger av enkeltavgifter, eller anslag på fordelingsvirkninger ved avgiftsendringer.

For direkte skatter har Statistisk Sentralbyrå (SSB) etablert et godt modellapparat (LOTTE-Skatt) som er velegnet til å anslå fordelings effekter bl.a. på inntektsintervaller for personer av endringer i personbeskatningen,

basert på inntekts- og formuesstatistikk. Et tilsvarende beregningsopplegg finnes ikke for avgifter. Avgifter er indirekte skatter som, til forskjell fra direkte skatter, normalt ikke ilegges forbruker direkte, men indirekte via avgiftspliktige produsenter og importører. I hvor stor grad avgifter eller avgiftsendringer overveltes i prisene til forbrukerne, avhenger blant annet av tilbud og etterspørsel etter varene og tjenestene som omfattes av avgiften. Det foreligger ikke systematisk informasjon som viser om den enkelte avgift belaster hhv. privatpersoner eller næringsdrivende, eller hvordan enkeltavgifter fordeler seg på inntekts-/formuesintervaller. I budsjett dokumentene hvor fordelingsvirkningene av regjeringens skattepolitikk presenteres, beregnes derfor normalt kun endringer i personbeskatningen. Arveavgiften var teknisk sett en direkte skatt, og dermed mulig å beregne fordelings effektene av.

Når en skal se på hvordan skatte- og avgiftssystemet samlet påvirker husholdningers forbruksmuligheter og velferd, bør man ideelt sett ta hensyn til at også avgifter påvirker forbruksmulighetene. Generelt bidrar avgifter til å svekke progressiviteten i skatte- og avgiftssystemet. Regjeringen har presentert hvordan det samlede avgiftssystemet påvirker inntektsfordelingen i de årlige budsjett dokumentene, jf. figur 2.24 i Prop. 1 LS (2018-2019) Skatter, avgifter og toll 2019.

SPØRSMÅL NR. 1291

Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 1. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Har regjeringen planlagt tiltak for å hjelpe kommuner som rammes av en forskriftsendring som krever gjennomført LIS1-tjeneste for å få refusjonsrett?

BEGRUNNELSE:

Den 1.mars i år kom det en forskrift som krever at alle som jobber som fastleger og i legevakt kun får refusjonsrett dersom de har gjennomført norsk turnus/LIS1-tjeneste. Dagens Medisin har i flere saker rapportert om kommuneoverleger som nå er bekymret for at de ikke får ansatt legevikarer. Samtidig er det en alvorlig fastlegekrise i Norge, der flere kommuner sliter med å rekruttere leger. Den nye forskriften gjør at kommuner ikke vil få ansatt vikarer de har brukt i årevis, fordi de ikke lenger har refusjonsrett.

Svar:

Da spørsmålet representanten Kjerkol tar opp er helseministerens ansvar, vil jeg svare Stortinget.

Jeg mener det er viktig at vi utnytter legerressursene på best mulig måte, samtidig som vi må sikre at det tilbys gode og sikre tjenester.

Jeg er kjent med problemstillingen som representanten tar opp. Spørsmålstillingen har også vært tatt opp i trepartssamarbeidet mellom staten, Legeforeningen og KS.

Det er i hovedsak fire forskrifter som regulerer legetjenester i kommunene. Dette er forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften), forskrift om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter (forskrift om trygderefusjon for leger m.v.), forskrift om

kompetansekrav for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten (forskrift om kompetansekrav for leger) og forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege (forskrift om stønad til dekning av utgifter hos lege). Forskriftene er knyttet opp mot hverandre, samtidig som ulike hensyn ligger bak reguleringer i de forskjellige forskriftene.

Departementet arbeider nå med forslag til forskriftsendringer som skal sikre at leger som etter regelverket kan inneha korte vikariatstillinger i kommunen, også får refusjonsrett i den tiden de innehar slike stillinger. Forslaget vil bli sendt på høring om kort tid. Jeg tar sikte på at eventuelle forskriftsendringer trer i kraft før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1292

Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 1. april 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Argentum oppgir på sine hjemmesider at de er investert i 134 fond.

I hvilke jurisdiksjoner er disse fondene registrert, og jeg ber også om en oversikt over størrelsen på investeringene fordelt på de aktuelle jurisdiksjonene?

Svar:

På Argentum sin webside (argentum.no) fremgår det at Argentum har investert i totalt 134 fond. Under dette tal-

let står det "Se hele porteføljen", og der vises det for hvert fond blant annet fondets størrelse (brutto kommittert kapital til fondet), Argentums eierandel og hvilken jurisdiksjon fondet er registrert i. Ifølge Argentum viser oversikten alle fondsinvesteringer hvor Argentum Asset Management, som er forvaltningsselskapet i Argentum-konsernet, har kommittert (forpliktet) kapital.

Tabellen nedenfor viser hvor mye Argentum Asset Management har kommittert av kapital (netto, dvs. brutto direkte kommitteringer fratrukket tilbakebetalinger fra fondene) til fond i ulike jurisdiksjoner.

Jurisdiksjon	Mill. kr	Pst.
Norge	5 561	42 %
Guernsey	3 378	25 %
Sverige	1 173	9 %
Jersey	767	6 %
Storbritannia	675	5 %
Danmark	667	5 %
Luxembourg	404	3 %
Nederland	184	1 %
Tyskland	178	1 %
Cayman Islands	161	1 %
USA	61	0 %
Finland	60	0 %
Spania	47	0 %
TOTALT	13 316	100 %

Argentum gir uttrykk for at norske og nordiske aktive eierfond i stor grad bruker internasjonalt anerkjente jurisdiksjoner, for å tiltrekke seg internasjonal kapital.

Videre har Argentum formidlet at aktive eierfond sitt hovedkontor også er relevant når det gjelder geografisk tilknytning. Ifølge selskapet er fordelingen av Argentums

netto kommitterte kapital til ulike fond, per land for hovedkontor, som følger:

Hovedkontor	Mill. kr	Pst.
Norge	8 925	67 %
Sverige	1 788	13 %
Storbritannia	747	6 %
Danmark	594	4 %
Finland	570	4 %
Tyskland	263	2 %
USA	198	1 %
Nederland	184	1 %
Spania	47	0 %
TOTALT	13 316	100 %

SPØRSMÅL NR. 1293

Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 1. april 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

I eierskapsmeldingen blir det uttrykt forventning om at selskaper med internasjonal virksomhet søker å unngå å benytte skatteparadiser som ikke følger standardene til Global Forum om transparens og effektiv informasjon-utveksling i skattesaker og som ikke vil inngå skatteopplysningsavtaler med Norge.

Hvilke land/jurisdiksjoner oppfyller ikke disse kriteriene per i dag?

Svar:

Global Forum on Transparency and Exchange of Information er det internasjonalt ledende organet satt til å overvåke implementeringen og den faktiske gjennomføringen av internasjonale standarder for åpenhet og utveksling av opplysninger for skatteformål. Gjennom sine Peer Reviews evalueres medlemslandene for sin overholdelse av den internasjonale standarden for utveksling av opplysninger etter anmodning.

Hvert land tildeles karakterer for overholdelse av de forskjellige elementene av standarden for åpenhet og utveksling av opplysninger etter anmodning, samt en såkalt «overall rating». Karaktersystemet eller ratingen er delt inn i fire grupper; compliant, largely compliant, partially compliant og non-compliant. Jurisdiksjoner med en sam-

let rating tilsvarende partially compliant eller non-compliant, anses tradisjonelt for å ha en så lav grad av overholdelse at informasjonsutvekslingen normalt ikke anses for å være effektiv. Per dags dato er det kun en jurisdiksjon som er evaluert som non-compliant – Trinidad og Tobago. I tillegg er det syv jurisdiksjoner som har blitt tildelt rating som partially compliant. Dette er Anguilla, Sint Maarten, Tyrkia, Curacao, Ghana, Kazakhstan og Marshall Island.

SPØRSMÅL NR. 1294**Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 4. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Kan statsråden avklare om han vil vente med avgjørelsen om deponi i Breivik til ekspertutvalgets vurderinger og alternativer foreligger, og om han åpner for en statlig reguleringsplan som overkjører lokaldemokratiet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skal nedsette et ekspertutvalg for å foreta en vurdering som blant annet skal gjelde håndteringen av farlig avfall som svovelsyre og flyveaske. I dag lagres slikt avfall blant annet på Langøya utenfor Re. Der er det ledig plass fram til 2024-2025. Bedriften NOAH og eieren Bjørn Rune Gjelsten som driver deponiet på Langøya, har bedt staten om å vedta en statlig reguleringsplan, slik at de kan få tilgang til Norcems kalkgruver i Brevik til å etablere deponi for farlig avfall der. I 2017 lovet nåværende klima- og miljøvernminister Ola Elvestuen at Venstre ikke ville overkjøre lokaldemokratiet i deponi-saken i Brevik, hvor Porsgrunn kommune har nektet å omregulere området slik at gruvene kunne bli fremtidens deponi for farlig avfall.

Statsråden uttalte til VG 19. mars at han ikke vil overkjøre lokaldemokratiet i en kommune, uten å ha alternativer, og at ekspertutvalget skal se om mengden farlig avfall kan reduseres, og hvilke alternativer vi har. Samtidig

kan han ikke svare på om han vil vente med regjeringens beslutning til ekspertenes råd foreligger.

Svar:

Jeg er opptatt av å vurdere hvordan vi kan øke gjenvinningen av farlig avfall og om mengdene farlig avfall til deponi kan reduseres. Jeg er også opptatt av å vurdere hvordan utvikling og bruk av ny teknologi kan bidra til dette. Å gjøre slike vurderinger er i tråd med Granavolden-plattformen som sier at Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre, og utarbeide en nasjonal strategi om sirkulærøkonomi. I Granavolden-plattformen er det også videreført fra Jeløya-plattformen at det skal utarbeides en plan for å begrense mengden farlig avfall, og at det skal sikres tilstrekkelig behandlingskapasitet for farlig avfall i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

Miljødirektoratet har også fått i oppdrag å utarbeide en plan for å begrense mengden farlig avfall. Regjeringen har videre vedtatt å nedsette et ekspertutvalg for å gjennomgå hvordan vi kan håndtere farlig avfall sett i lys av arbeidet med sirkulærøkonomi og ny teknologiutvikling, samt framtidig behov for deponering av farlig avfall.

Det er ikke tatt beslutning om videre statlig involvering vedrørende eventuelt nytt deponi for farlig avfall i Brevik.

SPØRSMÅL NR. 1295**Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 29. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

En av våre mest erfarne havbruksveterinærer, Aud Skrudland, har nylig uttalt seg offentlig om at veksten i oppdrettsnæringen nå er så sterk at den overskrider de biologiske grensene, og hun er bekymret for smitte og sykdom. Hun fikk støtte av sin overordnede i Mattilsynet, men fikk kritikk og nærmest munnkurv fra ledelsen, ifølge Klassekampen 20.3.19.

Mener statsråden at det er rom for, og viktig for, en så stor vekstnæring, at faglige advarsler som dette kan komme fram i det offentlige rom av fagpersoner som Skrudland?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for denne saken er at spesialinspektør Aud Skrudland nylig holdt et foredrag i museet på Averøy om oppdrettsnæringens historie. Hun sa da at det har vært en formidabel utvikling av næringen «på godt og vondt», og at det er jobben hennes å være bekymret. Dette gjelder særlig fisken, fordi biomassen er så stor at det stilles mye større krav til drift, beredskap og kompetanse enn før.

Hun sa, ifølge Klassekampens referat, at næringen har blitt så enorm at faren for smitte og sykdom er for stor, og at «den biologiske grensen er nådd for langt».

I Tidens Krav, som stilte henne oppfølgingsspørsmål, presiserte hun at hun ikke uttalte seg som ansatt i Mattilsynet, men som landets første havbruksveterinær.

Aud Skrudland fikk støtte fra Mattilsynets regiondirektør i Midt-Norge, Bjørn Røthe Knudtsen. Men ledelsen i Mattilsynet mente at Skrudland blandet roller, i forhold til hva hun mente som enkeltperson og som ansatt i Mattilsynet. Etter reaksjoner fra Mattilsynets ledelse vil verken Skrudland eller Knudtsen nå uttale seg.

Bakteppet her er selvsagt at denne næringen er en utrolig sterk næring - med store økonomiske muskler, sterke talspersoner og stor påvirkningskraft. Når skal fagveterinærer, de som ser skyggesidene av den sterke veksten, kunne uttale seg til offentligheten.

Svar:

Ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet som er vernet både av Grunnloven og av internasjonale mennesker-

ettigheter. Statsansatte, så vel som alle andre, har en grunnleggende rett til å ytre seg kritisk om statens virksomhet og alle andre forhold. Dette gjelder også for ytringer som har direkte tilknytning til virksomheten den statsansatte arbeider i. Av hensyn til samfunnets behov for innsyn og for å sikre en åpen og informert debatt, er det viktig at statsansatte gis mulighet til å formidle et kritisk og kompetent perspektiv i det offentlige ordskiftet. Disse prinsippene er nedfelt i "Etske retningslinjer for statstjenesten". Mattilsynet opplyser at de følger disse retningslinjene.

Ytringsfriheten gjelder bare for ytringer på egne vegne. Arbeidsgivere har full frihet til å avgjøre hvem som kan uttale seg på virksomhetens vegne.

På generelt grunnlag er det slik at dersom det er tvil om en arbeidstaker har fremsatt ytringer på egne eller arbeidsgivers vegne, er det avgjørende hvordan ytringen er egnet til å bli oppfattet. Ytringens innhold, sammenhengen den inngår i, billedbruk eller andre forhold ved fremstillingen og hvordan den ansatte presenterer seg selv vil være av betydning.

Ytringsfriheten gjelder ikke ubegrenset, og er blant annet innskrenket av regler om taushetsplikt. I tillegg til dette vil lojalitetsplikten i arbeidsforhold kunne begrunne visse begrensninger.

Statlige virksomheter, som Mattilsynet, ivaretar viktige oppgaver for fellesskapet og for hver enkelt av innbyggerne. Uten å gå inn i denne enkeltsaken så mener jeg vi trenger kritiske røster, faglige innvendinger og åpne diskusjoner for å sikre at staten ivaretar sitt samfunnsoppdrag, og fordi det er viktig som bidrag til utvikling og forbedring av løsninger på samfunnsutfordringer.

SPØRSMÅL NR. 1296

Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 2. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

19/3 ga regjeringen konsesjon til Sydvaranger eiendom AS for utvinning av jernmalm. Tillatelsen til dumping av gruveavfall i sjøen stammer fra 2008, men ble fornyet i 2016. I referatet fra et seminar i Pasvik 5/2 2019 hvor Miljødirektoratet deltok står det bl.a: "Det er behov for mer kunnskap om mulig spredning dersom ny sjødeponering skal kunne tillates."

Vil ministeren ta initiativ til at vi får ny kunnskap om miljøkonsekvensene før gruveriften settes igang og ser ministeren på dette som etablering av et nytt sjødeponi?

BEGRUNNELSE:

I fylkesmannens referat fra "Pasvikseminaret 2018/2019- Oppsummering og behov for oppfølging" står følgende om Miljødirektoratets budskap på seminaret.

"Status for utslipp fra gruvevirksomheten i Sør-Varanger (Kari Kjøningsen og Harald Sørby, Miljødirektoratet) Harald

Sørby og Kari Kjonigsen ga en gjennomgang av miljøutfordringene ved gruvedrift og informerte om Miljødirektoratets arbeid knyttet til planer om ny oppstart ved Syd-Varanger gruve. Forrige eier gikk konkurs i 2015. Den nye eieren har tillatelse til drift etter forurensningsloven, men Miljødirektoratet har varslet at vilkårene i tillatelsen vil måtte gjennomgås ved en ny oppstart av gruve. Når det gjelder sjødeponiet er status for vannforekomsten (Bøkfjorden) god og det er etter vannforskriften ikke anledning til å tillate tiltak som kan forringe status. Det er behov for mer kunnskap om mulig spredning dersom ny sjødeponering skal kunne tillates."

Svar:

Ved Venstres inntreden i regjeringen januar 2018 inn tok regjeringserklæringen et nytt punkt som lyder "Det gis ikke nye utslippstillatelser i sjødeponi for gruveavfall i perioden". Punktet er videreført i gjeldende regjeringserklæring, Granavolden-plattformen. Sydvaranger Gruve AS fikk utslippstillatelse til virksomheten i Kirkenes og

Bjørnevatn i 2008. Tillatelsen omfatter uttak av malm i Bjørnevatn, oppredning av malmen i Kirkenes og deponering av avgangsmasser i Bøkfjorden. Tillatelsen er overført til Sydvaranger Eiendom AS, som viderefører virksomheten i henhold til vilkårene i denne. Det dreier seg derfor ikke en etablering av et nytt sjødeponi, men en videreføring av en tillatelse til deponering som ble gitt i 2008.

Sydvaranger Eiendom AS har nå fått ny driftstillatelse av Nærings- og fiskeridepartementet etter mineralloven. Miljødirektoratet skal ha en gjennomgang av vilkårene i utslippstillatelsen. Forurensningsloven åpner for en generell gjennomgang og revisjon av vilkårene i en tillatelse som er blitt 10 år eller eldre. Det er en slik gjennomgang som nå initieres av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet opplyser at rammen i den foreliggende tillatelsen vil være utgangspunktet for en slik revisjon – det vil si uttak av malm i Bjørnevatn, oppredning i Kirkenes og deponering i Bøkfjorden.

SPØRSMÅL NR. 1297

Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 3. april 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Hva er status på oppfølgingen av vedtak 438 (2018-2018) som lyder som følgende: "Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om hvordan nye finansieringsformer for boliger til eldre kan bidra til å redusere behovet for sykehjemsplasser og andre former for heldøgns omsorg."?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med regjeringserklæringsdebatten 30. januar 2018, ble det fremmet et forslag om nye finansieringsformer for boliger for eldre. Når det blir dobbelt så mange eldre de neste 20 årene, trenges det rikelig med boligpolitiske verktøy for at samfunnet skal lykkes med strategien om at eldre skal bo lengst mulig hjemme.

Svar:

De nærmeste tiårene vil endre den demografiske sammensetning av Norge betydelig. Andelen eldre personer forventes å øke betraktelig i årene fremover, spesielt eldre over 80 år. Den demografiske utviklingen vil påvirke og ha konsekvenser for flere av områder i samfunnet, og vil

kreve nye løsninger og skape endringer på en rekke områder. Vi har igangsatt kvalitetsreformen for eldre Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre, hvor vi er i gang med å innhente kunnskap om fremtidens boformer for eldre.

De fleste ønsker å bo hjemme så lenge som mulig, samtidig vet vi mange seniorer vurderer sin egen bolig som lite tilpasset en situasjon med nedsatt funksjonsevne. Videre vet vi at relativt få i denne aldersgruppen oppgir at de har gjennomført eller planlegger å gjennomføre ulike former for boligtilpasning. For å lykkes med intensjonene i Meld. St. 15 (2017–2018) Leve hele livet, om et mer aldersvennlig samfunn, må fremtidens boformer i større grad være tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov. Et viktig område i Leve hele livet er programmet for et aldersvennlig Norge. Et av tiltakene for å planlegge egen alderdom er å utfordre befolkningen til å:

- Tilrettelegge egen bolig
- Investere i venner og sosialt nettverk
- Opprettholde best mulig funksjonsevne gjennom et aktivt liv

Med Rådet og programmet for et aldersvennlig Norge har regjeringen tatt viktige initiativer for å utvikle eldrepolitikken til å handle om mer enn helse og omsorg.

I tillegg til å utfordre befolkningen vil vi igangsette tiltak som bidrar til å skape fellesskap på tvers av generasjoner, og dermed kunne bidra til å forebygge ensomhet gjennom økt sosial og fysisk aktivitet, både for unge og eldre. Regjeringen har derfor startet arbeidet med et

kunnskapsgrunnlag, slik at vi kan vurdere virkemidler som legger til rette for at flere kan bo hjemme lenger og legge til rette for gode og tilpassede boligløsninger for den enkelte, i tråd med flere av plattformspunktene fra regjeringserklæringen.

Vi vil komme tilbake til Stortinget om saken på egnet vis.

SPØRSMÅL NR. 1298

Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 26. mars 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Hva er status for arbeidet med ny demensplan, når innneværende plan går ut i 2020?

BEGRUNNELSE:

Demensplan 2020 er et av regjeringens viktigste verktøy i arbeidet med demens. I dag lever om lag 77 000 mennesker med en demensdiagnose, et antall vi kan regne med at dobler seg i løpet av de neste 20 årene. Det er viktig at vi har en ny og offensiv plan for demensfeltet, når dagens plan utløper i 2020.

Svar:

Demensplan 2020 ble lagt frem høsten 2015, og har en planperiode fra 2016 ut 2020. Planen var en oppfølging av daværende Demensplan 2015, og var et resultat av en omfattende dialogprosess med personer som selv hadde demens, deres pårørende, ansatte i tjenestene og fagmiljøer.

Som representanten påpeker går Demensplan 2020 inn i sine siste år. Departementet har i den forbindelse bedt Helsedirektoratet i årets tildelingsbrev om å gjøre en oppsummering og vurdering av erfaringene med og resultatene av planen, beskriver dagens og fremtidens utfordringsbilde og foreslå mulige mål/strategier og tiltak på demensområdet etter 2020. Regjeringen vil komme nærmere tilbake til hvordan Demensplan 2020 skal følges opp og vurdere eventuelle nye nasjonale satsinger i lys av Helsedirektoratets innspill.

SPØRSMÅL NR. 1299

Innlevert 22. mars 2019 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 2. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Har statsråden gjort noe det siste året for å følge opp forslaget om enhet for strafferettslig inndragning?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument nr. 15:1228 (2017-2018), spørsmål om hvorfor regjeringen ikke har opprettet «Enheten for strafferettslig inndragning».

I april 2014 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med deltakelse fra Skatteetaten, Toll- og avgiftsdirektoratet, Politietaten, Arbeids- og velferdsetaten, Statens Innkrevingsentral og ØKOKRIM. Mandatet var å følge opp tiltak 11 i handlingsplanen:

«Det skal igangsettes et arbeid med å utrede nye samarbeidsformer mellom politiet og påtalemyndigheten og kontrollmyndighetene med henblikk på inndragning og beslag av utbytte fra økonomisk kriminalitet.»

Statsrådets forrige svar viste at regjeringen for om lag et år siden ikke hadde gjort noe som helst for å etablere denne enheten.

Svar:

Inndragning av utbytte fra straffbare handlinger er viktig i arbeidet med å forebygge og bekjempe kriminalitet. Inndragning av utbytte er derfor et prioritert område for politiet og påtalemyndigheten.

I forbindelse med utredning av mulige samarbeidsformer mellom politi og påtalemyndighet, kontrollmeta-

tene og Statens innkrevingsentral, ble det i 2014 foreslått å opprette en tverretattlig enhet for strafferettslig inndragning. Etter forslaget skulle enheten plasseres i Økokrim.

Politidirektoratet har opplyst at Økokrim i august 2018 fikk rollen som fagforvalter for fagområdet finansiell etterforskning, som ett av tiltakene i Etterforskløftet. Ansvaret som fagforvalter gjelder midlertidig sikring og inndragning, og vil bidra til å styrke kvaliteten på den finansielle etterforskningen. Dette er viktig, siden kvalitet på etterforskningen legger grunnlaget for en effektiv inndragning av utbytte ved pådømmelse av straffesaken. Det er igangsatt et arbeid med å definere nærmere forvaltningsansvaret for kriminalitetsområdene økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, og etter det opplyste skal dette følges opp gjennom utarbeidelse av en handlingsplan. Videre ligger det i politireformen at politidistriktene blant annet skal etablere felles funksjoner for etterforskning av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Elles nevner jeg at departementet har til oppfølging en utredning med et forslag til nye regler om sivilrettslig inndragning.

SPØRSMÅL NR. 1300

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 1. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Viser til svar om EØS-midler til Hellas av 18. mars 2019. Det står i svaret at kun 51 % av midlene i programmet som ble håndtert av greske myndigheter med oppstart 2012-2014, ble brukt. Resten ble returnert til givene. Det er et skrikende behov for humanitær hjelp i leirene i Hellas.

Hvorfor er det ikke fremmet forslag om å bruke pengene enten i andre programmer, til bistandsorganisasjoner som har hatt sterkt behov for pengene i perioden, eller til det giverlandsstyrte programmet?

BEGRUNNELSE:

Det er tidligere gitt midler i akutt støtte til organisasjoner i Hellas på grunn av den krisen som spesielt har utspilt seg blant flyktninger på øyene.

Moria-leirene har blitt trukket frem som et av de verste eksemplene hvor det er særlig dårlige forhold. Det er helt uakseptable forhold for de som må bo i leirene. Flyktning-

hjelpen har blant annet tatt til ordet for at Norge må ta imot flere asylsøkere fra Hellas på grunn av situasjonen.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 18. mars. Norge har brukt om lag 24 millioner euro for å bedre situasjonen for asylsøkere i Hellas i finansieringsperioden 2009-2014.

Givene og greske myndigheter var enige om at programmet for å styrke det nasjonale asylapparatet skulle ledes av greske myndigheter. Dette programmet hadde i utgangspunktet et budsjett på 12 524 050 euro. Avtalen som angir nærmere detaljer om bruk av midlene til dette programmet trådte i kraft 30.09.13.

Greske myndigheter hadde store administrative utfordringer, og det ble etter hvert klart at det ville bli vanskelig for greske myndigheter å få brukt midlene i henhold til avtalen. Denne situasjonen førte til at flere tiltak ble iverksatt:

Det ble gjort omfordelinger innenfor budsjettet i programmet, på bakgrunn av forslag fra ansvarlige greske myndigheter. Dette skjedde bl.a. i november 2015 og i november 2016.

Fordelingen av midler mellom ulike programmer i land som mottar EØS-midler kan ikke besluttes av giverne alene. Programmene knyttet til asyl og migrasjon i Hellas ble prioritert svært høyt. Derfor ble det likevel besluttet å omfordele midler, selv om den formelle fristen for dette var utløpt i oktober 2014. Greske myndigheter ønsket i utgangspunktet ikke å redusere budsjettet for det programmet de ledet, men gikk etter hvert med på å redusere budsjettet med 670 000 euro. Disse midlene ble overført til et giverstyrt asylprogram i desember 2015.

I februar 2016 ble det giverstyrte programmet styrket med ytterligere om lag 3,32 millioner euro fra underforbruk i andre programmer i Hellas. Det totale budsjettet for

asylaktivitetene i Hellas ble således økt fra opprinnelig 20 873 417 til 24 188 417 euro i løpet av programperioden (2013-2017).

I tillegg til ovennevnte ble det 6. mai 2015 besluttet å forlenge fristen for slutføring av begge asylprogrammene med ett år fra april 2016 til april 2017.

Likevel viser de endelige tallene at kun litt over halvparten av midlene til det gresk-styrte programmet ble benyttet. Dette er beklagelig, men skyldes først og fremst svak administrativ kapasitet på gresk side.

I lys av det vedvarende behovet er 33 millioner euro avsatt til videre styrking av situasjonen for flyktninger i Hellas i den inneværende perioden av EØS-midler. Vi bygger på erfaringene fra forrige periode, og i tett samarbeid med greske myndigheter gjør vi vårt ytterste for at alle tilgjengelige midler skal benyttes som avtalt.

SPØRSMÅL NR. 1301

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 1. april 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvordan er veksten i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Østfold fylke?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene øker i Norge. Utviklingen i husholdningenes inntekter etter skatt pr forbruksenhet er spesielt slående. De 30 % med lavest inntekt har lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosent med lavest inntekt er på -1,3 %. Samtidig drar de med høyest inntekt i fra, med en økning på 5,6 % i samme periode.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt pr. forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker.

Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid tall for utviklingen i inntekten per forbruksenhet akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten. Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for Østfold fylke. 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per forbruksenhet som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Østfold. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	192 000	197 000	200 000	203 000	207 000
P20	231 000	238 000	243 000	247 000	253 000
P30	263 000	272 000	278 000	283 000	291 000

P40	291 000	300 000	308 000	313 000	322 000
P50	318 000	328 000	336 000	343 000	353 000
P60	346 000	357 000	367 000	374 000	384 000
P70	378 000	391 000	402 000	410 000	422 000
P80	420 000	437 000	449 000	458 000	472 000
P90	493 000	513 000	532 000	540 000	558 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1302

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 8. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Helseforetaket i Møre og Romsdal behandler nå økonomiske nedskjæringer som har store konsekvenser for både ansatte og pasienter i fylket.

Vil statsråden i forkant av styremøtet i helseforetaket onsdag, gripe inn i denne prosessen og vise til at det arbeidet som er gjort er utilstrekkelig, og på dette grunnlag stoppe forslagene?

BEGRUNNELSE:

Mørebenken har fått melding fra ordførerne på Nordmøre om at dersom forslagene om nedleggelse av fødeavdelingen i Kristiansund og Aure rehabiliteringssenter vedtas nedlagt, vil ordførerne bl.a. fremme sak om oppsigelse av samtlige samhandlingsavtaler. Det er statsråden som har myndighet til å gripe inn i dette, og jeg ber derfor statsråden om å komme med sin vurdering rundt denne situasjonen.

I Tidens krav har vi sett video av klinikkssjef Jorun Bøyum for medisin og rehabilitering, som er sendt til ansatte i egen klinikk. Der viser hun til at man kan stå opp om morgenen på en mer kreativ måte, for å møte dagens utfordringer mer positivt. Dette oppleves svært provoserende, spesielt for de ansatte som nå står i fare for å miste jobben sin.

Videre har vi sett at ledere og fagfolk ved Mork og Aure rehabiliteringssenter, i altfor liten grad har vært involvert i prosessen om mulig nedleggelse. Derimot har faggruppen som skulle avgi en faglig innstilling bestått av ansatte ved fysikalsk medisinsk avdeling i Ålesund og to pensjonister.

Svar:

Helse Møre og Romsdal leverer gode helsetjenester til befolkningen, men har over mange år brukt mer penger enn de økonomiske rammene gir rom for. Helse Midt-Norge har oppgitt at det derfor har vært helt nødvendig at styret i Helse Møre og Romsdal har tatt tak i de økonomiske utfordringene og har vurdert tiltak for å bringe driften i tråd med de økonomiske rammene.

Når det gjelder saken om sammenslåing av fødetilbudet vil jeg vise til at hensynet til å sikre kvalitet og bærekraftig faglig utvikling blir trukket frem som en begrunnelse i styresaken, og at denne saken har vært utredet i lengre tid.

Jeg har registrert at enkelte kommuner har sagt opp og vil si opp sine samarbeidsavtaler med helseforetaket. Dette er en rett kommunene har etter lovgivningen. Jeg vil vise til at partene har en plikt til å inngå nye samarbeidsavtaler når oppsagte avtaler løper ut. Samarbeidsavtalene er et instrument for å bidra til at pasienter og brukere mottar et helhetlig tilbud om helse- og omsorgstjenester. Det er uheldig dersom pasientene blir skadelidende ved at samarbeidsavtaler blir sagt opp fordi en av partene ønsker å markere motstand mot funksjonsfordeling innad i helseforetaket. Det vil etter min mening være å sette pasientenes beste til side, og særlig for de mest sårbare pasientene som har et behov for gode pasientforløp mellom tjenestenivåene.

SPØRSMÅL NR. 1303**Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 27. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Korleis er veksten i husholdningane si inntekt etter skatt per forbrukareinheit fordelt på desiler frå 2013 til i dag i Sogn og Fjordane fylke?

GRUNNGJEVING:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at skildnadane aukar i Noreg. Utviklinga i husholdningane si inntekt etter skatt per forbrukseinheit er spesielt slåande. Dei 30 % med lågast inntekt har lågare inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for dei ti prosentane med lågast inntekt er på -1,3 %. Samtidig dreg dei rikaste i frå, med ei auke på 5,6 % i same periode.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdiar (persentilar) for personar. Inntekt etter skatt per forbrukseining i nominelle kroner. Sogn og Fjordane. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	207 000	213 000	219 000	219 000	224 000
P20	250 000	258 000	263 000	266 000	274 000
P30	281 000	289 000	297 000	302 000	311 000
P40	307 000	318 000	326 000	332 000	342 000
P50	333 000	345 000	354 000	361 000	372 000
P60	360 000	374 000	384 000	391 000	403 000
P70	392 000	407 000	421 000	427 000	440 000
P80	434 000	451 000	468 000	475 000	489 000
P90	500 000	525 000	546 000	554 000	571 000

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Svar:

Det finst ikkje offentleg statistikk for utviklinga i inntekta til hushalda etter skatt per forbrukseining fordelt på desiler frå 2013 til i dag for dei enkelte fylka. Tabell 09557 i Statistikkbanken viser likevel tal for utviklinga i inntekta per forbrukseining akkurat i overgangen frå ei desilgruppe til den neste, der befolkninga er delt inn i ti like store grupper etter storleiken på inntekta. Tabell 1 nedanfor viser utviklinga i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for Sogn og Fjordane fylke. 10 pst. av befolkninga vil ha ei inntekt etter skatt per forbrukseining som er lågare enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkninga ha ei inntekt som er lågare enn verdien representert ved P90.

SPØRSMÅL NR. 1304**Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 2. april 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sørge for forutsigbar finansiering av NMBU Veterinærhøgskolen, slik at ikke det veterinærfaglige miljøet på Adamstuen/Ås svekkes og forvirrer som følge av forsinkelser i flytteprosessen og stram økonomi?

BEGRUNNELSE:

I 2020 skal Veterinærinstituttet og Veterinærhøgskolen (NMBU) samlokaliseres når de flytter fra Adamstuen i Oslo. Veterinærinstituttet er inne i en vanskelig økonomisk situasjon. Flytting er en del av årsaken.

Nylig advarte de tillitsvalgte ved Veterinærhøgskolen om at en forsinket flytteprosess kan gå ut over fagmiljø og framtidig akkreditering (Khrono 21. mars).

Arbeiderpartiet er svært opptatt av flytteprosessen Veterinærinstituttet og NMBU Veterinærhøgskolen går gjennom, ikke må gå ut over studenter, nyrekruttering, fagmiljøer og kompetanse. Arbeiderpartiet har allerede i Stortinget bedt høyre regjeringen sikre videre drift av Veterinærinstituttets fagmiljøer og regionale struktur, med forslag til bevilgning i revidert nasjonalbudsjett.

Det er vesentlig at veterinærfaglige solide fagmiljø rundt om i Norge opprettholdes, både på forsknings- og utdanningsiden, og inkludert miljøet på Adamstuen som skal over til Ås. Det er regjeringens ansvar å foreslå eventuelle nødvendige ekstrabevilgninger for å sikre dette.

Svar:

Også jeg er opptatt at det veterinærfaglige miljøet på Adamstuen ikke skal svekkes ved en flytting til Ås våren/sommeren 2020. Jeg har forståelse for at de ansatte føler en viss uro da dette er en omfattende og krevende prosess. Dette uttalte jeg også i Khrono 23. mars. Men jeg uttalte også at vi på Ås kommer til å få "Europas mest moderne fasiliteter innenfor veterinærmedisin og klinikker", og at dette vil gi unike faglige muligheter.

I Khronos oppslag 21. mars uttrykker også styreleder Siri Hatlen og rektor Mari Sundli Tveit forståelse for uroen en del av de ansatte føler, men at de er opptatt av at bygge- og flytteprosessen i minst mulig grad skal gå ut over kjernevirksomheten.

Den endelige ferdigstillelsesdatoen for prosjektet har nå vært kjent i nærmere to år og NMBU har planlagt sin drift og flytting i forhold til dette. Prosjektet er komplisert og utfordrende og det kan selvfølgelig oppstå uforutsette situasjoner, men på bakgrunn av Statsbyggs framdriftsplaner har vi i dag tro på at dato for ferdigstillelse holdes.

Når universiteter og høyskoler får nye bygg så må institusjonene ta høyde for at det kommer noen ekstrautgifter i en overgangsperiode, som bl.a. flytteutgifter. Derfor må institusjonene foreta økonomiske avsetninger i forkant, noe jeg vet NMBU har tatt høyde for.

Jeg har hatt og vil også i fortsettelsen ha nær og god dialog med ledelsen ved NMBU for å forsikre meg at prosessene knyttet til flytting fra Adamstuen til Ås skal gå på en så smertefri måte som overhode mulig. Men de økonomiske rammene som Stortinget har stilt til disposisjon for NMBU ligger fast og det må planlegges ut fra dette.

Når det gjelder situasjonen ved Veterinærinstituttet som også omtales i begrunnelsen for spørsmålet, så må jeg henviser til ansvarlig statsråd.

SPØRSMÅL NR. 1305

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 2. april 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hva er status for oppstart av bygging av nytt Vikingtidsmuseum på Bygdøy, og hvordan sikres vikingskip og gjenstander fram til nybygg er klart?

BEGRUNNELSE:

I Granavollen-plattformen slår regjeringen fast at den vil starte arbeidet med bygging av Vikingtidsmuseet på Bygdøy.

Universitetet i Oslo og Kulturhistorisk museum har vært tydelige på at det haster med nytt bygg for å kunne ta vare på kulturarven fra vikingtiden.

Statsråden poengterer også dette, senest i stortingsdebatten om langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, den 19. februar i år. Nytt museumsbygg er en

forutsetning for å kunne ta vare på vikingskipene på en ordentlig måte. I mellomtiden er det vesentlig at gjenstander og skip ivaretas forsvarlig.

Svar:

Arbeidet med planlegging av nytt Vikingtidsmuseum på Bygdøy har pågått over flere år. Det foreligger nå et kvalitetssikret forprosjekt med en godkjent kostnadsramme. Den viktigste årsaken til at det planlegges nybygg og rehabilitering av Vikingtidsmuseet på Bygdøy er behovet for å sikre og bevare skip og samlinger for fremtiden.

Det gjøres mye for å sikre skipene og samlingene frem til nybygget står ferdig. Vi må vite med sikkerhet at skipene tåler å bli flyttet på, at skipene ikke utsettes for fare under byggingen av det nye museet og at de plasseres

trygt i nye lokaler. Det jobbes langs flere linjer for å sikre dette.

Hovedårsaken til at samlingen er i fare er at gjenstandene brytes ned innenfra. Samlingene er konservert med alun, som var en anerkjent metode på den tiden skipene ble gravet frem i 1904. Vi vet nå at metoden fører til at trematerialet forvitrer og brytes ned. Forskning på nye konserveringsmetoder og begrensning av skadeomfang er derfor svært viktig. Regjeringen har siden 2015 bevilget 35 mill. kroner til forskningsprosjektet Saving Oseberg, som utvikler nye metoder og kunnskap for å håndtere denne utfordringen. Regjeringen videreførte finansieringen av prosjektet i 2019 med 5 mill. kroner.

Det er også opprettet et eget sikringsprosjekt for samlingene. Sikringsprosjektet har arbeidet med å sikre skipene slik de står i dag, og med å utvikle metoder for sikker overflytting og plassering av skipene i nye bygg. Det har i dette arbeidet vist seg at skipene er sårbare for vibrasjoner. Skipene ville ikke tålt et jordskjelv på størrelse med det siste store jordskjelvet i Oslo for om lag 100 år siden. Det nye bygget prosjekteres for å bli jordskjelvsikkert og vesentlig bedre sikret mot andre typer vibrasjoner. Regjeringen har fra 2016 bevilget til sammen 15 mill. kroner til dette arbeidet. Oppfølgingen av sikringsprosjektet er planlagt som en del av byggeprosjektet, som det siden 2012 er bevilget ytterligere 85 mill. kroner til.

SPØRSMÅL NR. 1306

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 3. april 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ overfor Telenor for å få dem til å sikre alternativ nettilgang før vedlikehold/feilretting av kobbernettet avsluttes?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har fått flere henvendelser fra innbyggere som er bosatt på steder i Rogaland, som frykter at de mister nettilgang dersom det oppstår feil i nettet. Grunnlaget for frykten er at de har sin nettilgang gjennom kobbernettet, en gammel teknologi, og at de har fått brev fra Telenor om at selskapet, med virkning fra 1. mai 2019, ikke vil utføre feilretting og/eller utvikling av feil som oppstår. I endel av disse områdene er det ikke stabil tilgang på mobilnett. Innbyggerne sier at de selvfølgelig er innstilt på å følge med på digitaliseringen av samfunnet, og de viser til at de ikke lenger har Landpostbud, men digipost. At de ikke kommuniserer direkte med fastlegekontoret, men bruker nettet for oppfølging som f.eks. timeavtaler og fornyelse av resepter o.l. Barna bruker nettbaserte læringssplattformer og leverer hjemmeoppgaver via nettløsning. Også hjemmetjenestene fra kommunene blir stadig mer digitaliserte. I brevet fra Telenor viser de til at de har startet på sin "moderniseringsreise", men at det i sin ytterste konsekvens betyr at de ikke vil garantere innbyggerne bredbånd. Dette finner innbyggerne urimelig i og med at de har vært med å finansiere oppgradering av sentralen, har betalt et etableringsgebyr og kjøpt inn utstyr, levert

av Telenor, for å få tilgang til Internett. Det eneste tilbudet de får, er å fortsette å betale full avgift, og kunne si opp avtalen uten å betale gebyr. Reaksjoner av lignende art har vi også sett i medier i andre deler av landet. Ifølge regjeringen foregår utbygging av høyhastighetsnett i rekordtempo, men noen områder er ikke kommersielt utbyggbare, og de blir da stående igjen i "digital skygge".

Svar:

Jeg er enig med representanten i at den økende digitaliseringen i samfunnet innebærer at innbyggere og næringsliv må ha stabil og god tilgang til internett. Jeg har derfor forståelse for den bekymringen enkelte innbyggere og bedrifter opplever når de blir varslet om at Telenor vil stoppe feilretting på kobbernettet.

Norge har i dag generelt svært god mobil- og bredbåndsdekning. Ifølge siste dekningsundersøkelse (2018), gjennomført på oppdrag for Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, har nær 100 prosent av husstandene et grunnleggende bredbåndstilbud enten i form av fast eller mobilt bredbånd. Fire av fem husstander har tilbud om høyhastighets bredbånd (100 Mbit/s eller mer). Dekningen for mobilt bredbånd (4G/LTE) er nå på over 99 prosent av husstandene, og var på i overkant av 80 prosent av landarealet per første halvår 2018.

Bredbåndspolitikken er markedsbasert og teknologinøytral, slik den har vært i flere tiår, også under den rødgrønne regjeringen. Myndighetenes viktigste rolle

innenfor sektoren er å skape gode rammevilkår, slik at ekombransjen fortsetter å investere i alle deler av landet. Dette skjer gjennom å legge til rette for effektiv konkurranse gjennom den sektorspesifikke reguleringen, samt å bidra til kostnadseffektiv utbygging, blant annet ved å fjerne unødige hindringer. Det gode bredbåndstilbudet vi har for landet sett under ett, er et resultat av denne markedsbaserte og teknologinøytrale bredbåndspolitikken. Det er de kommersielle aktørene som i hovedsak beslutter hvor det skal bygges ut. Det er fri etablering, og tilbyderne har også anledning til å legge ned bredbåndstilbud dersom det ikke bærer seg økonomisk, med de varslingsfrister som følger av loven. Dette gjelder selvsagt også Telenor.

I tillegg til de private investeringene fra markedsaktørenes side, bidrar staten med midler der markedet ikke strekker til. Nivået på tilskuddsmidler i 2019 er høyere enn på mange år. Fra og med 2019 er også vilkårene for bruk av tilskuddsmidlene endret, slik at fylkene kan prioritere å gi tilskudd til områder som blir direkte påvirket av Telenors planlagte sanering av kobbernettet. Rogaland har fått økt ramme i 2019 sammenliknet med i 2018 både i kronebeløp og i prosent av den totale tilskuddspotten. I 2018 fikk Rogaland en ramme på 5,2 millioner kroner, eller 3,5 prosent av den totale bevilgningen på 149,7 millioner kroner mens fylket i 2019 fikk en ramme på 7,7 millioner kroner eller 3,9 prosent av den totale bevilgningen på 199,7 millioner kroner. Midlene kan fylkeskommunen bruke til utbygging av bredbånd til de husstandene i fylket som står i fare for miste bredbåndstilgangen som følge av kobbersanering.

Telenors varslede nedleggelse av kobbernettet innebærer en stor omveltning for norske telefoni- og bredbåndskunder. Kobbernettet har inntil nylig vært hovednettet for fasttelefoni og bredbånd. Jeg har forståelse for at det over tid kan være behov for å fase ut gammel teknologi, men mener at det er svært uheldig hvis dette fører til at tilbudet til innbyggere og næringsliv i en periode blir dårligere.

Jeg vil understreke at alle husstander som i dag har telefontjeneste over kobberlinjen, og som mister denne tjenesten når kobbersaneringen gjennomføres, skal sikres en alternativ telefontjeneste som følge av Telenors plikt til å levere taletjenester. Telenor kan altså ikke la være å rette feil i kobbernettet dersom selskapet ikke har et erstatningsprodukt på plass eller det allerede finnes et tilstrekkelig godt alternativ som kunden kan benytte seg av. Telenor har ikke leveringsplikt på bredbånd, men det er likevel viktig at kundene som i dag har bredbånd over kobbernettet, og som ikke har et annet alternativ i markedet, bistås godt av Telenor. Jeg forventer at selskapet gir tilstrekkelig god informasjon til kundene om prosessen, slik at den ikke fører til unødig uro og bekymring.

Både departementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) er i dialog med Telenor om saken og følger utviklingen nøye. Jeg har selv nylig tatt opp saken i møte med Telenors ledelse og understreket at interessene til de kundene som blir berørt må ivaretas på en god måte. Jeg viser i tillegg til at Nkom 29. mars i år sendte et brev til Telenor, hvor myndigheten ber selskapet om å redegjøre bedre for hva som skjer når selskapet moderniserer nettet, og hvilke rettigheter kundene har.

SPØRSMÅL NR. 1307

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 29. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Kan statsråden gi en fylkesfordelt oversikt over alle tilskudd gitt til jord (som nydyrking, grøfting og jordveier o.l.), samt alle tilskudd til driftsbygninger (som rentestøtte, lån og tilskudd) år for år i perioden 2000-2018?

Svar:

Oversikt over tilskudd gitt til jord

Det er hovedsakelig 5 tilskuddsordninger som har hatt som formål å støtte investeringer i jord og bidra til å holde jord i hevd. Dette er tilskudd til nydyrking, tilskudd til grøfting, tilskudd til planering, tilskudd til senking- og lukkingsanlegg foruten tilskudd til jordbruksveier. Også investeringsstøtte til miljøtiltak, dagens SMIL-ordning, med tilskudd til bl.a. utbedring av hydrotekniske anlegg bidrar til å holde jordbruksjord i hevd. SMIL-ordningen kan også benyttes til andre forurensningsreducerende tiltak og kulturlandskapstiltak mm.

Tilskudd til planering opphørte i 1985 og tilskudd til senkings- og lukkingsanlegg opphørte i 1988. Begge ordningene har hatt vesentlig betydning for utformingen av dagens jordbrukslandskap.

Tilskudd til nydyrking

Finansieringsstøtte til nydyrking har blitt gitt siden slutten av 1800 tallet, men tilskudd til nydyrking ble formelt etablert fra 1918.

Ordnningen fortsatte helt frem til og med 1990, med enkelte justeringer. Også i 1991 ble det gitt tilskudd til nydyrking, da som en overgangsordning under «tilskudd til istandsetting av jord», hvor det kunne gis tilskudd til nydyrking, grøfting, bygging av jordbruksveier osv. Etter 1992 er det ikke gitt statstilskudd til nydyrking.

Tilskudd til grøfting/drenering

Tilskudd til grøfting av dyrka jord har blitt gitt fra ca 1920. Også denne ordningen fortsatte uavbrutt frem til og med 1990, da ordningen ble avviklet. Tilskudd til grøfting ble gjeninnført i 1998 for Nord-Norge og gjaldt i 1999 og 2000 for hele landet. I 2000 ble det innvilget 40,7 mill kroner i grøftetilskudd under fylkesvise BU-midler. Etter at denne siste landsdekkende ordningen opphørte i 2000, ble formålet videreført under BU-ordningen, hovedsakelig for Nord-Norge. Tilskudd til grøfting ble imidlertid lavt prioritert i BU-ordningen og opphørte i 2009. I 2012 ble det bestemt å gjeninnføre et nasjonalt tilskudd til grøfting. Fra og med 2013 gis det tilskudd til grøfting/drenering. Satsen for tilskudd ble økt til 2000 kr pr daa i 2017, og dette medførte økt søknadspågang. Det er satt av romslig med midler til å møte interessen for drenering av jordbruksjord.

Tabell: Innvilget tilskudd til drenering, 2013-2018

År	Hele landet, millioner kroner
2013	55,0
2014	61,9
2015	37,7
2016	33,1
2017	114,7
2018	103,7

Kilde: Landbruksdirektoratet

Kommunale tilskudd til nydyrking og grøfting.

Flere kommuner gir kommunalt tilskudd til nydyrking og/eller grøfting. Kommunene rapporterer ikke på dette, og samlet omfang av dette er derfor ukjent. Tilskuddet er ikke ubetydelig i de områder som omfattes av ordningen, men det har trolig mindre betydning for det totale dyrkingsomfanget.

Private landbruksveier i jordbruk og skogbruk

Tilskudd til jordbruksveier var en ordning på statsbudsjettet fra ca 1920 til 1990. Ordnningen ble avviklet 1.1.1991. Det ble innført en ny tilskuddsordning for istandsetting av dyrka jord, hvor det bl.a. kunne gis tilskudd til jordbruksveier. Denne ordningen ble avviklet 1.1.1992. Etter dette har det i liten grad vært gitt statlig tilskudd til bygging av jordbruksveier.

Fra ordningen med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) kan det gis tilskudd til bygging av private landbruksveier. Tilskuddet omfatter skogbruksdelen av landbruksveien. Det gis ikke tilskudd for den delen av kostnadene til veien som hviler på jordbruket. Noen av veiene kan ha nytte for både jordbruk og skogbruk, men tilskuddet knyttes til skogbruksinteressene.

SMIL (Spesielle miljøtiltak i jordbruket)

Investeringsstøtte til miljøtiltak ble innført i 1988 og har senere blitt utvidet og omdøpt til SMIL, dvs. Spesielle miljøtiltak i jordbruket. En betydelig andel av SMIL-midlene går til utbedring av hydrotekniske anlegg. Hovedformålet med dette tilskuddet er å utbedre skader på eldre hydrotekniske anlegg for å redusere risiko for skader, erosjon og forurensning. Tilskuddet bidrar også til å holde jord i hevd, og til å bevare jorda som ressurs for matproduksjon.

Se tabellen under for oversikt over avsetning til ordningen det enkelte år.

De største utfordringene knyttet til gamle hydrotekniske anlegg finner en normalt i leirjordområdene, og gjerne i forbindelse med planeringer. Klimaendringene, med mer nedbør og større intensitet, tilsier økt behov for vedlikehold og oppgradering av slike anlegg. Det er de siste årene avsatt midler til prioritert utbedring av hydrotekniske anlegg over jordbruksavtalen.

Tabell: Innvilget tilskudd til hydrotekniske anlegg i perioden 1990-2018.

År	SMIL- Innvilget tilskudd til hydrotekniske anlegg i mill. kroner	År	SMIL- Innvilget tilskudd til hydrotekniske anlegg i mill. kroner
1990	4,7	2006	11,6
1991	6,6	2007	11,1
1992	6,5	2008	14,1
1993	5,2	2009	16,3
1994	3,9	2010	18,5
1995	3,6	2011	20,9
1996	3,5	2012	26,8
1997	2,4	2013	31,7
1998	4,0	2014	39,2
1999	4,7	2015	31,3
2000	7,6	2016	32,7
2001	6,9	2017	51,6
2002	9,3	2018	46,4
2003	7,7		
2004	8,0		
2005	9,0		

Kilde: Landbruksdirektoratet

Representanten Lundteigen etterspør også fylkesvis fordeling av tilskuddene. Fylkesvis fordeling av tilskudd til drenering og SMIL-ordningen ligger som vedlegg grunnet tabellstørrelsen.

Oversikt over tilskudd gitt til driftsbygninger

Støtte til investeringer i driftsbygninger i perioden 2000-2018 har hovedsakelig blitt gitt over bygdeutviklingsmidlene, som fra 2015 endret navn til investerings- og bedriftsutviklingsordningen (IBU-ordningen). Det har i perioden 2000-2018 blitt gitt støtte i form av tilskudd, lån og rentestøtte. Tabellen under gir en oversikt over investeringsstøtte gitt innen tradisjonelt landbruk i perioden 2000-2018. Størstedelen av støtten innen tradisjonelt landbruk har gått til investeringer i driftsbygninger. I peri-

oden 1999-2002 ble det gitt rentefrie investeringslån. Disse ble erstattet med en ordning der det ble gitt tilskudd til nedskrivning av lån, den såkalte rentestøtteordningen. Då målet med ordningen i stor grad kunne dekkes innenfor det ordinære investeringstilskuddet, og det i tillegg var krevende å forvalte, ble ordningen avvirket i forbindelse med jordbruksoppjøret 2015. Tall i tabellen under relatert til grøfting og kjøp av tilleggsareal gjelder for fylkene Troms og Finnmark.

Det har i tillegg til dette blitt gitt lån til landbruksformål over lavrisikolåneordningen, finansiert over Nærings- og fiskeridepartementet sine budsjetter. Innovasjon Norge har tall for årlig lånebeløp til landbruket i perioden 2005-2018. Siden 2014 har Innovasjon Norge hatt ambisjon om reduksjon av utlånsvolumet til landbruk. Innvilgning av lavrisikolån til landbruket har av den grunn blitt redusert de siste årene

Tabell: Tilskudd, lån og rentestøtte til tradisjonelt landbruk i perioden 2000-2018, mill. kroner

År	IBU-Tilskudd	Rentefrie BU-lån	Låneramme rentestøtte	Grøfting	Kjøp av tilleggsareal	Lavrisikolån-netto	Risikolån brutto lånesum
2000	84,7	117,9		40,7	2,7		
2001	96,3	125,3		2,7	4,2		
2002	160,8	151,4		2,7	2,0		
2003	127,4		325,5	2,5	2,3		
2004	136,9		383,6	2,3	2,5		
2005	234,5		573,3	1,3	1,3	607,5	

2006	192,3		553,9	1,1	3,2	489,2	12
2007	201,0		582,2	0,6	2,2	357,9	9,6
2008	209,1		657,7	0,4	2,8	508,7	10,8
2009	304,1		831,6	0,4	4,1	688,0	45,8
2010	286,0		949,3	0,2	1,6	632,0	28,7
2011	271,2		905,0	1,9	4,8	612,6	36,2
2012	334,3		1063,7	0,6	3,7	869,2	21,9
2013	375,6		1056,9	0,5	1,8	915,7	21,2
2014	371,5		939,5			503,6	34,3
2015	438,0		1220,0			413,3	28
2016	458,8					416,5	24,8
2017	518,1					507,0	22,9
2018	542,0					470,0	23,5
SUM	5342,6	394,6	10042,2	57,9	39,2	7991,2	319,7

Kilde: Innovasjon Norge

Jeg vil for øvrig henvide til Landbruksdirektoratet sine statistiksider på nett, <https://www.landbruksdirektora->

[tet.no/no/statistikk](https://www.landbruksdirektora-tet.no/no/statistikk). Der kan representanten Lundteigen finne mye nyttig tilskuddsinformasjon.

SPØRSMÅL NR. 1308

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 2. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

I 2014 sa statsministeren til Aftenposten at hun forsto at daværende statsminister i Storbritannia David Cameron brukte Norge og EØS-avtalen som "skrekkeksempel" på hvordan et land kan havne i en posisjon der de blir styrt med faks fra Brussel. På NHOs årskonferanse i januar 2019 sa statsministeren at EØS er "verdens beste handelsavtale". Disse to utsagnene virker ikke å være forenelige.

Mener statsministeren at EØS-avtalen er "et skrekkeksempel" eller "verdens beste handelsavtale"?

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Emile Enger Mehl til statsministeren som hun har bedt meg svare på.

I motsetning til Storbritannia valgte Norge å ikke bli medlem i EU, med de rettigheter, påvirkningsmuligheter og forpliktelser det innebærer. Som et alternativ har Norge, sammen med Island og Liechtenstein, valgt EØS-avtalen som tilknytningsform til EU.

EØS-avtalen sikrer norsk næringsliv tilgang til det indre marked med like konkurransevilkår, forutsigbarhet

og tollfrihet for de fleste varer samt et arbeidsmarked på 500 millioner mennesker. Den er vår mest omfattende – og viktigste – internasjonale avtale.

Tilgangen til EUs indre marked og EU-programmene vi har gjennom EØS-avtalen, har skapt gode vilkår, muligheter og rettigheter for norske bedrifter, entreprenører, studenter og den enkelte borger.

Hele 75 prosent av vår eksport går til EØS. Uten den forutsigbarheten EØS-avtalen gir oss, vil norske eksportører rammes, ikke minst i distriktene. Fravær av en avtale vil ha negative konsekvenser for norsk økonomi.

Tilgangen til EUs indre marked og EU-programmene vi har sikret gjennom avtalen, har skapt vilkår som gir enorme muligheter og rettigheter for norske bedrifter, entreprenører, studenter og den enkelte borger. EØS-avtalen er altså mye mer enn selv de mest avanserte frihandelsavtalene. Derfor støtter og arbeider regjeringen for felles-europeiske løsninger på utfordringer slik som klimaendringer, irregulær migrasjon og arbeidslivskriminalitet.

Brexit har vist at det ikke er mulig å ta del i fordelene med det indre marked, uten å også dele pliktene. En min-

dre forpliktende samarbeidsordning med EU vil føre til at Norge får færre rettigheter.

I en tid med press på internasjonalt samarbeid, er det i vår grunnleggende interesse å hegne om den. Regjerin-

gen vil ivareta de avtalene vi har med EU og jobbe sammen med EU for mer forpliktende internasjonalt samarbeid.

SPØRSMÅL NR. 1309

Innlevert 25. mars 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 29. mars 2019 av samfunnsikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde

Spørsmål:

Hvilke konklusjoner sitter statsråden igjen med etter krisesituasjonen utenfor Hustadvika i helga, og er det riktig at det er Staten som skal dekke en redningsaksjon, mens rederiet ikke skal betale et øre, og i så fall syns han dette er riktig i lys av denne alvorlighetsgraden og den enormt sterke veksten i cruisetrafikken i norske farvann og vil han sette ned et offentlig utvalg som skal se på hele beredskapssituasjonen for den sterkt økende cruisetrafikken i norske farvann?

BEGRUNNELSE:

Krisesituasjonen og redningsaksjonen rundt cruiseskipet Viking Sky i helga reiser fundamentale spørsmål både om cruisetrafikkens enorme vekst i Norge og om beredskapen til å håndtere cruisebåter i vanskeligheter og et eventuelt forlis i norske farvann.

Antall cruiseturister i Norge har økt fra ca. 100 000 til nær 800 000 de siste 25 årene. Antall anløp økte fra ca. 1030 til 2150. Dette skjer i farvann som byr på barske værforhold og for Svalbards vedkommende is og kulde. I 2018 har det ankommet rundt 46.000 internasjonale cruisepassasjerer på Svalbard. Det kommer nå skip med opptil 6000 passasjerer inn Isfjorden og til Longyearbyen.

I romjula havarerte en tråler i Hinlopen-stredet på Svalbard, og hele besetningen på 14 ble reddet av Sysesmannens helikopter i en krevende redningsaksjon. Hva om dette hadde vært en cruisebåt med flere tusen passasjerer – mange av dem eldre og i dårligere fysisk forfatning?

Vi legger merke til at professor Odd Jarle Borch ved Universitetet Nord, som er sentral i forskningen på dette feltet, påpeker at Justis- og beredskapsdepartementet har vært fraværende når det gjelder å kartlegge beredskapsbehovet i lys av nye utfordringer. Dette har i stedet blitt gjennomført av den maritime næringen selv gjennom SARINOR-prosjektene.

Mange stiller seg spørsmålet om ikke cruisenæringen i større grad må stå økonomisk ansvarlig ved redningsoperasjoner, og at den i større grad må underlegges kontroll og begrensninger på bakgrunn av den kolossale veksten vi ser, både i antall passasjerer og størrelser på skipene. Dessuten går mange av dem nå veldig langt nord, etter som isen i større grad trekker seg tilbake og åpner nye havområder. På toppen av det hele ser vi at værforholdene blir stadig tøffere i nord.

Svar:

Det var en svært dramatisk og alvorlig redningsaksjon som foregikk utenfor Hustadvika lørdag ettermiddag og natt til søndag 24. mars i år da cruiseskipet «Viking Sky» mistet motorkraften og drev mot land i storm og stor sjø. Heldigvis gikk ingen menneskeliv tapt, selv om flere opplevde personskader.

Sjøfartsdirektorat og Statens Havarikommisjon er i gang med undersøkelser, og politiet har startet gransking av ulykken. Mange spørsmål omkring hendelsen vil vi få svar på etter hvert, men det første inntrykket man sitter igjen med er at redningsaksjonen var vellykket. Redningsmannskapet gjorde en imponerende innsats. Samarbeidet mellom ulike offentlige instanser, private aktører og frivillige så ut til å fungere godt. Hovedredningssentralen på Sola koordinerte redningsressurser fra blant annet Kystvakten, den offentlige redningshelikoptertjenesten, helikoptre fra petroleumsnæringen og privateide taubåter. På land stilte Sivilforsvaret, Heimevernet, og ulike frivillige organisasjoner og privatpersoner opp, kommunenes beredskap fungerte og flere sykehus håndterte passasjerer med personskader. Det er kort tid siden hendelsen og all oppsummering er ikke foretatt, men et slikt samspill mellom statlig, kommunal, privat og frivillig innsats i redningstjenesten er kritisk og ser tilsynelatende ut til å ha fungert som den skulle under redningsaksjonen.

Den norske staten tar ikke betalt for å redde menneskeliv. Innsatsen fra offentlige etater, som for eksempel Forsvaret og helsevesenet, dekkes over hver enkelt etats budsjetter. Det vil kunne dukke opp en lang rekke økonomiske krav i slike hendelser, for eksempel kostnader med innlosjering og hjemtransport av passasjerer, erstatning av personlige eiendeler som har gått tapt, erstatningskrav fra passasjerer og lignende. Hvordan slike kostnader skal dekkes ligger ikke til min rolle å avgjøre da det er et forhold mellom rederi og forsikringsselskap.

Som jeg opplyste til Stortinget i en interpellasjon den 12. februar 2019 så har regjeringen gjort mye de siste årene for å øke sjøsikkerheten i nord. Det aller viktigste er arbeidet for å forebygge ulykker. Regjeringen arbeider nasjonalt og internasjonalt for å sikre at fartøy og utstyr er egnet for operasjon i polare farvann og at kapteinen og mannskap har nødvendig opplæring til å håndtere de utfordringer de kan komme ut for, og at skipet opereres deretter. Noe av det viktigste arbeid som har vært gjort for

å sikre en bærekraftig utvikling i skipsfarten i nord er FNs sjøfartsorganisasjon IMOs arbeid med Polarkoden. Polarkoden, som ble vedtatt i 2015 og trådte i kraft 1. januar 2017, vil bidra til å redusere sannsynligheten for uønskede hendelser, og herunder øke sikkerheten for skip og mannskap, og beskyttelse av det sårbare miljø i disse områdene.

Cruisetraffikk og skipsbasert turisme har økt de siste årene, ikke minst i nord og på Svalbard. Store, oversjøiske cruiseskip med over 5000 personer om bord anløper havna og ekspedisjonscruiseskip med opptil 200 personer trafikkerer store deler av øygruppen. I 2015-2017 økte antall passasjerer innen cruise fra 45 000 til 60 000. Økningen i aktivitet gir økt risiko for ulykker. Beredskapen og redningstjenesten på Svalbard er betydelig styrket de senere årene gjennom tilføring av ressurser og forebyggende tiltak. Regjeringen vurderer fortløpende dimensjoneringen av beredskapen og forebyggende tiltak i lys av aktiviteten på øygruppen og endringer i risikobildet.

SPØRSMÅL NR. 1310

Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 1. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Når vil regjeringen kunne oppfylle punktet i Granavold-plattformen om at elever på videregående skal kunne ta obligatoriske timer i trafikkopplæring uten fravær?

BEGRUNNELSE:

Viser til følgende punkt i regjeringsplattformen:

- At fravær grunnet obligatoriske timer for trafikkopplæring skal unntas fra fraværsgrensen.

Svar:

Jeg kan forsikre om at regjeringen er godt i gang med å følge opp punktet i Granavolden-plattformen om fraværsgrensen og obligatorisk trafikkopplæring. Kunnskapsdepartementet jobber nå med et forslag til endringsforskrift, som etter planen skal på høring før sommeren. Med mindre høringsrunden tilsier større endringer i forslaget, skal de nye reglene gjelde fra skolestart høsten 2019.

SPØRSMÅL NR. 1311**Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 2. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Mange kommuner har ambisiøse planer om klimakutt fra veitrafikk og et aktuelt tiltak er å innføre nullutslippssoner.

Hvilket rettslig handlingsrom har en kommune etter Vegtrafikklovens § 7, første ledd, til å opprette soner eller områder med spesielle krav til kjøretøy utfra en klimabegrunnelse og hvordan skal en kommune gå fram for å bruke dette handlingsrommet?

BEGRUNNELSE:

Nullutslippssoner, eller andre typer avgrensede soner der det stilles spesielle klimakrav til kjøretøy, kan potensielt være et viktig virkemiddel for reduserte klimagassutslipp. Det er imidlertid ikke klart hvilket rettslig grunnlag som er tilgjengelig for en kommune som ønsker å opprette slike soner. Nullutslippsområder kan brukes i større eller mindre områder og rettes enten mot alle kjøretøygrupper eller noen spesielle grupper kjøretøy, for eksempel for å sikre utslippsfri varelevering og utslippsfri levering av tjenester. Slike områder kan bidra til å prøve ut og tilrettelegge for tiltakene i en mindre geografisk skala. Gjennom dette skapes det fordeler for de som har utslippsfrie kjøretøy, samtidig som det er viktig å ivareta at dette skjer uten at det blir urimelig ulempe for de som ikke har utslippsfrie kjøretøy. Nye teknologiske muligheter framover vil gjøre gjennomføring av slike reguleringer stadig enklere. Nullutslippsområder vil også kunne bidra til andre samfunns mål, som mål for redusert støy og for bedret lokal luftkvalitet.

Samferdselsdepartementet har tidligere i brev til Zero påpekt at forskriften om lavutslippssone ikke har som formål å redusere klimagassutslipp, men å bidra til bedret lokal luftkvalitet (referanse 15/576-73). I brev til Stortinget av 29. januar 2016 vedrørende lovhjemmel for lavutslippssoner i vegtrafikkloven § 13 åttende ledd, skriver imidlertid daværende statsråd Solvik-Olsen:

"I vegtrafikkloven § 7 første ledd er det hjemmel til å innføre varige forbud mot bestemte grupper av kjøretøy, eventuelt deler av denne gruppen, innenfor et område. Denne hjemmelen gir således mulighet til å forby biler med bestemte Euroklasser eller biler med bestemte drivstoff innenfor en sone."

Myndigheten etter vegtrafikklovens Veitrafikklovens § 7, første ledd ligger hos Samferdselsdepartementet.

Det er flere kommuner som kan ønske å ta i bruk dette virkemidlet for å redusere klimagassutslipp fra vegtrafikken. Det er derfor viktig å få avklart hvordan en kommune som ønsker dette skal gå fram, herunder hvilke begrensninger som er knyttet til begrunnelse for bruk av denne paragrafen, som blant annet:

- Kan paragrafen brukes til å forby fossile kjøretøy innenfor et gitt område?
- Er det begrensninger for eksempel når det gjelder områdenes størrelse eller type trafikk eller type vei/gate?
- Er det eventuelle begrensninger knyttet til type kjøretøy som kan reguleres?
- Setter bestemmelsen begrensninger ut fra kjøretøyklasser som personbil, varebil, lastebiler e.l.?
- Hvilke eventuelle dokumentasjonskrav må møtes av en kommune som ønsker slike soner opprettet?

Svar:

Vegtrafikklova § 7 første ledd opnar både for mellombelse og permanente forbod mot bestemte grupper av køyretøy eller trafikantar, og slike forbod kan avgrensast til å gjelde bestemte vegar og innanfor bestemte tidsrom. Myndigheiten er lagt til Kongen, eller den han gir fullmakt til, i dette tilfelle Samferdselsdepartementet. Ein kommune som skulle ynskje å innføre forbod med heimel i vegtrafikklova § 7 første ledd, må derfor gå i dialog med sentrale myndigheiter for å avklare rammene for ei slik ordning.

Når det gjeld ein kommune sin moglegheit til å ivareta miljøomsyn, synar eg til at kommunane allereie har fleire verkemiddel dei kan nytte i så måte. Dei kan innføre mellombelse forbod mot – eller anna regulering av – trafikk på kommunal veg med heimel i vegtrafikklova § 7 anna ledd, slik som til dømes Oslo kommune har gjort gjennom si forskrift om mellombels forbod mot køyring med dieselmotorvogn ved akutt luftforureining. Vidare kan ein kommune i samråd med Statens vegvesen innføre lavutslippssone med heimel i forskrift om lavutslippssoner for biler (forskrift av 20. desember 2016). Etter veglova § 27 anna ledd er det opna opp for at bykommunar kan taka i bruk eit fleksibelt bompengetakstsystem. Veglova § 27 tredje ledd gir heimel for innføring av mellombelse såkalla beredskapstakstar ved akutt luftforureining (eller fare for) i byområde som allereie har ei bompengeordning.

Desse virkemidla som kommunane har, er eit resultat av at kommunane har ønska seg ulike virkemiddel for å kunne løyse utfordringar med lokal luftforureining.

SPØRSMÅL NR. 1312**Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 27. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvordan er veksten i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Nordland fylke?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene øker i Norge. Utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet er spesielt slående. De 30 % med lavest inntekt har lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosentene med lavest inntekt er på -1,3 %. Samtidig drar de rikeste i fra, med en økning på 5,6 % i samme periode.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Nordland. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	201 000	206 000	212 000	216 000	220 000
P20	244 000	250 000	257 000	261 000	269 000
P30	275 000	283 000	291 000	297 000	306 000
P40	302 000	311 000	320 000	326 000	337 000
P50	328 000	338 000	348 000	355 000	367 000
P60	355 000	367 000	377 000	385 000	397 000
P70	386 000	401 000	412 000	421 000	434 000
P80	427 000	444 000	457 000	468 000	483 000
P90	495 000	516 000	533 000	544 000	562 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker.

Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid tall for utviklingen i inntekten per forbruksenhet akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten. Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for Nordland fylke. 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per forbruksenhet, som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90.

SPØRSMÅL NR. 1313**Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 2. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva vil en oppsplitting av BaneNor i praksis bety i Narvik, og frykter ikke statsråden for konsekvensene for mindre fagmiljøer på ulike steder i Norge ved en slik oppsplitting?

BEGRUNNELSE:

Det har vært mange endringer i organiseringen av norsk jernbane under denne regjeringen. En av de omleggingene som nå skjer er at drift og vedlikehold skilles ut fra

Bane Nor til Spordrift AS. I min hjemby Narvik er Bane Nor en stor og viktig arbeidsgiver, og en oppsplitting i flere selskaper oppleves ikke som en styrking av det jernbanefaglige miljøet de representerer. Det kan se ut som om eneste hensikt er ideologisk; Å legge til rette for konkurranseutsetting og privatisering av arbeidsplassene knyttet til jernbane i Norge.

Svar:

Regjeringa har store ambisjonar for norsk jernbane. Store investeringar og auka underhald skal gi kundane eit betre togtilbod. Regjeringa har med jernbanereforma lagt til rette for ei tydelegare organisering av oppgåver og ansvar, som skal vere med å skape spennande arbeidsplassar for dei tilsette på jernbanen.

Regjeringa har auka løyvingane til jernbanen kraftig dei siste åra. I perioden 2014–2018 vart det i snitt løyva 22,9 mrd. kr pr. år til jernbanen, mot 14,5 mrd. kr i tilsvarande periode før regjeringsskiftet. I Nasjonal transportplan 2018–2029 legg regjeringa opp til framleis vekst i jernbanesatsinga. Rundt 45 pst. av investeringane i ny infrastruktur skal gå til jernbanen. Løyvingane til underhald aukar også kraftig. Samstundes som regjeringa satsar stort på jernbanen er det viktig å ha sterk kontroll på kostnadane, gode kontraktsstrategiar og ein heilskapleg trafikka- vvikling. Vi jobbar difor med løysingar som skal sikre oss best mogleg nytte for pengane til skattebetalarane og til glede for dei togreisande.

Regjeringa er oppteke av at Bane NOR har ein god kontroll med tilstanden på infrastrukturen, ein aktiv oppfølging av leverandørane og at føretaket finn arbeidsmodellar som tek hand om akutt feilretting og tryggleik på ein god måte. Innføring av konkurranse om tenester for drift og underhald skal skape grunnlaget for eit vel- fungerande leverandørmarknad, der omfanget av tenestene som konkurranseutsetjast er føreseieleg.

Ivaretaking av kompetanse innan dei ulike fagmiljøa vil vere ein kritisk suksessfaktor i ein framtidig konkurranse situasjon. Entreprenørane må ha føreseielege rammevilkår, slik at kompetansen deira tas vare på også i overgangsfasen. Regjeringa er oppteke av at modellen for konkurranseutsetjing som Bane NOR har valt er effektiv og gir best mogleg resultat og kvalitet på tenestene.

Regjeringa bruker mange milliardar kroner kvart år på å gi togbrukarane eit godt reisetilbod, og meiner at konkurranse er eit egna verkemiddel for å oppnå riktig pris og kvalitet. Regjeringa meiner også at konkurranse vil gjere toget til eit meir attraktivt transportmiddel, som vil føre til at fleire pendlarar vel å ta toget i staden for bilen, samstundes som vi skånar miljøet og aukar tryggleiken i trafikken fordi det blir færre bilar på vegen. Dersom konkurranse kan gje meir drift og underhald til same beløp, samstundes som tenestene hald god kvalitet med eit høgt tryggleiksnivå, får vi eit betre fungerande jernbanesystem som både reisande og godsneringa kan dra nytte av.

SPØRSMÅL NR. 1314

Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 30. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvor mye har en vanlig familie, med vanlige lønnsinntekter, fått i akkumulerte skattelettelse siden Siv Jensen og Fremskrittspartiet overtok styringen av finansdepartementet i 2013?

BEGRUNNELSE:

I det offentlige ordskiftet etter fremleggelsen av Meld. St 13 (2018-2019) Muligheter for alle - Fordeling og sosial bærekraft, har mye av debatten handlet om hvordan og hvorfor de rike har blitt rikere de siste tiårene, til tross for at Norge er et av landene i verden som har minst forsk-

jeller. For lite av debatten har handlet om de med helt ordinære lønnsinntekter og for lite har handlet om hvordan vi kan løfte de som sitter nederst ved bordet.

De fleste i Norge har det heldigvis godt, også økonomisk. Skatte- og avgiftslettelse bidrar til å gi familier, enkeltpersoner og bedrifter større frihet over egen økonomi og egne liv. Dette har en verdi i seg selv, men bidrar også til økt kjøpekraft og opplevd velstand for den enkelte.

Audun Lysbakken (SV) sier til VG i dag, 26. mars, at han ønsker å gi skattelette til folk med inntekt under 600 000 kroner. Sett i lys av dette hadde det vært interessant å vite hvordan utviklingen faktisk har vært for disse lønns- mottakerne siden SV satt i regjering, og frem til i dag.

Svar:

Regjeringen har redusert skatter og avgifter med om lag 25 mrd. kroner i regjeringsperioden, jf. tabell 1. Store grupper

av befolkningen har fått lettelse, og om lag halvparten av personskattelettelsene har gått til personer med inntekt under 600 000 kroner.

Tabell 1 Samlede skatte- og avgiftslettelse til og med vedtatt 2019-budsjett. Fullt innfaset. Mrd. 2019-kroner.

Skatteart	Endring
Inntektsskatt personer	-14,5
Formuesskatt	-6,9
Arveavgift	-2,2
Næringsbeskatning	-6,3
Merverdiavgift	1,0
Miljørelaterte avgifter	5,5
herav bilavgifter	-0,5
Andre særavgifter, toll	-0,6
herav bilavgifter	-1,1
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	-0,6
SUM	-24,6

Kilde: Finansdepartementet.

Finansdepartementet har beregnet at en familie med to fulltidssinntekter har fått en samlet skattelettelse på om lag 39 000 kroner når en summerer skattelettelsene hvert år i perioden 2013-2019.

Den beregnede skattelettelsen bygger på følgende forutsetninger:

- Husholdningen består av to voksne og to barn
- De to voksne er begge i heltidsjobb og har kun lønnsinntekt tilsvarende medianlønn (520 000 kroner i 2018)
- Familien har rentefradrag for et lån på 3 mill. kroner
- Familien har utgifter til pass og stell av barn som tilsvarer maksimalt foreldrefradrag for to barn. Utover dette har familien kun standard fradrag

- Husholdningen betaler ikke formuesskatt

Endring i skatt er beregnet for hvert enkelt år i seksårsperioden 2013-2019. Det innebærer at skattereglene i 2013 er fremskrevet til hvert enkelt beregningsår i perioden (referansesystemet) og sammenlignet med de vedtatte skattereglene for de samme årene. I referansesystemet er beløpsgrensene i fradraget for pass og stell av barn fremskrevet med prisveksten, mens de øvrige inntekts- og fradragsgrensene er fremskrevet med lønnsveksten. De anslåtte årlige skatteendringene er justert til 2019-kroner med konsumprisindeksen og summert for å komme frem til akkumulert skattelettelse for eksempel familien når hele perioden ses under ett.

SPØRSMÅL NR. 1315

Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 2. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente å få forslag til hvordan medfinansiering kan implementeres i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det reviderte AMT-direktivet kom endelig på plass like før jul. Filmbransjen er utålmodig og mener det ikke er noe å vente på. De har ventet siden 2015 og mener Norge, gjen-

nom å utsette implementering av AMT-direktivet, sier nei til produksjonsmidler som det ville vært mulig å få inn gjennom å ta i bruk handlingsrommet direktivet gir.

I oktober 2018 sa statsråden at hun ville komme tilbake til Stortinget så snart som mulig og at hun hadde tatt initiativ til å utrede konsekvensene av EUs regelverk og hvilke rammer, utfordringer og muligheter det gir for Norge. Nå er det snart gått et halvt år og vi etterlyser fremdrift.

Svar:

I Innst. 83 S (2015–2016) til Meld. St. 30 (2014–2015) En framtidsrettet filmpolitikk stilte komiteen med støtte fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre seg bak en anmodning om at regjeringen, så snart de nye reglene i AMT-direktivet er klare, vurderer hvordan et medfinansieringsansvar best kan gjennomføres, og kommer tilbake til Stortinget på egnet måte.

Et endringsdirektiv til direktivet om audiovisuelle medietjenester (AMT-direktivet) ble vedtatt i desember 2018. Direktivet klargjør at medlemslandene kan innføre medfinansieringsplikt for tilbydere av audiovisuelle medietjenester underlagt egen jurisdiksjon så vel som tjenestetilbydere underlagt andre lands jurisdiksjon som retter tilbudet sitt mot et annet land.

Spørsmålet om medfinansiering involverer komplekse vurderinger. Ifølge direktivet kan en medfinansieringsplikt innebære en plikt til å investere direkte i nasjonalt innhold, eller en avgift til offentlige fond. Forpliktelsen som pålegges tjenestetilbyderne, må være proporsjonal og ikke-diskriminerende og kun være basert på omsetningen i det enkelte land. Det er følgelig ikke gitt at en eventuell avgift vil gi et så høyt proveny som enkelte håper på.

Stortingskomiteen har gitt regjeringen et oppdrag med en klar forventning om at saken prioriteres. Jeg har følgelig en ambisjon om å komme tilbake til Stortinget så snart som mulig, men jeg kan foreløpig ikke oppgi noe konkret tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1316

Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 29. mars 2019 av samfunnsikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde

Spørsmål:

Hva er fremdriftsplanen for å styrke beredskapen på Vestlandet gjennom å gjøre redningshelikopterbasen i Florø til en fast base?

BEGRUNNELSE:

Redningshelikopterbasen i Florø er viktig for regional beredskap, særlig langs kysten. Det siste eksemplet fikk vi i helgen da helikoptret fra basen i Florø var først fremme til «Viking Sky». Det er lovet at basen skal bli fast, men det er uklart hva status er for denne saken, og det er naturlig å nå etterspørre en fremdriftsplan.

Svar:

Eksisterende basestruktur med seks redningshelikopterbasen, deriblant Florø, og full tilstedevakt på fastlandet skal videreføres. Når de nye redningshelikoptrene av typen AW101 er på plass, vil Florø bli en fast base og ikke lenger et detasjement, jf. Prop. 146 S (2010-2011) Anskaf-

felse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020 og Innst. 82 S (2011-2012).

Justis- og beredskapsdepartementet har gått til innkjøp av midlertidig sivil redningshelikopterkapasitet på Florø-basen, som startet opp i 2017. Dette er gjort for at Forsvaret skal kunne frigjøre ressurser til å kunne håndtere programmet for innføring av de nye redningshelikoptrene. Forsvaret skal være operatør på Florø-basen når de nye redningshelikoptrene er innfasert der.

Tidspunktet for idriftsetting av de første redningshelikoptrene er fortsatt til vurdering. Det pågår et planleggingsarbeid mellom Forsvarsdepartementet ved forsvarssektoren og Justis- og beredskapsdepartementet. Stortinget vil bli informert om saken på egnet måte og så snart det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 1317**Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 2. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Stortinget ba regjeringen gjennomføre en gjennomgang av finansieringen for toppidrettsgymnasene i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2019.

Når forventer statsråden at resultatet av denne gjennomgangen foreligger?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2019 mente en enstemmig Utdanningskomite at det var på tide med en gjennomgang av finansieringen for toppidrettsgymnas og vurdere et mer rettferdig system. Merknaden fra flertallet lyder:

«Flertallet vil peke på at tilskuddene til toppidrettstilbudene ikke er sett i sammenheng med den enkelte idretts kostnadsprofil og bidrar til ytterligere skjevfordeling blant enkelte skoler når det kommer til økonomiske rammer og behov for dekning av ekstrakostnader for elevene. Flertallet vil derfor trekke frem behovet for en nærmere gjennomgang av finansieringen for toppidrettsgymnas som er godkjent av Olympiatoppen, og som har integrert modell for skole og trening, med sikte på en finansiering som i større grad løser disse problemstillingene.»

Svar:

Frittstående skoler med tilbud om særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett kan godkjennes av departementet (delegert til Utdanningsdirektoratet) etter friskoleloven § 2-1 annet ledd bokstav d. Godkjente skoler har rett til statstilskudd tilsvarende 85 prosent av en tilskuddssats basert på driftsutgifter per elev i den offentlige skolen etter ulike utdanningsprogram. I 2019 er tilskuddssatsen 127 400 kroner for studiespesialisering og 136 500 kroner for idrettsfag. Godkjente skoler kan kreve inntil de resterende 15 prosent i skolepenger fra elevene.

Toppidrettstilskuddet er et særskilt, ulovfestet tilskudd som kommer i tillegg til det lovfestede tilskuddet som følger av godkjenning etter friskoleloven. Målet med toppidrettstilskuddet er å bidra til at de skolene som er omfattet av ordningen, kan legge bedre til rette for at toppidrettsutøvere kan kombinere trening med videregående opplæring. Bevilgningen blir gitt over kap. 228 post 79 og er i 2019 på 47,5 mill. kroner.

I 2010 ble tilskuddsordningen endret, slik at det ble gitt tilskudd per skole og ikke per elev. I statsbudsjettet for 2014 ble bevilgningen økt med 4,8 mill. kroner for å redusere forskjellene mellom skolene i tilskudd regnet per elev, jf. Prop. 1 S (2013-2014) Tillegg 1.

Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til komiteens merknad i Prop. 1 S for 2020.

SPØRSMÅL NR. 1318**Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 2. april 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvordan er veksten i husholdningenes inntekter etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Oppland?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene øker i Norge. Utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet er spesielt slående. De 30 % med lavest inntekt har lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosentene med lavest inntekt er på -1,3

%. Samtidig drar de rikeste i fra, med en økning på 5,4 % i samme periode.

Svar:

Det foreligger ikke offentlig statistikk for utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker.

Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid tall for utviklingen i inntekten per forbruksenhet akkurat i

overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten. Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for Oppland fylke. 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per forbruksenhet som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90.

Tabell 1 Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Oppland. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	195 000	199 000	204 000	208 000	213 000
P20	234 000	241 000	247 000	252 000	260 000
P30	265 000	274 000	281 000	286 000	296 000
P40	292 000	302 000	310 000	317 000	326 000
P50	317 000	328 000	338 000	345 000	356 000
P60	344 000	357 000	367 000	375 000	387 000
P70	376 000	390 000	402 000	411 000	424 000
P80	415 000	432 000	446 000	456 000	471 000
P90	481 000	502 000	519 000	532 000	548 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 1319

Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 1. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Bortfall av tilskudd truer Aktiv på dagtid.

Hva vil statsråden gjøre for at etablerte tiltak som hindrer utenforskap ikke legges ned?

BEGRUNNELSE:

Ny IA avtale for arbeidslivet ble presentert i desember 2018. I den nye avtalen er tilretteleggingstilskuddet fjernet i sin helhet. Tilretteleggingstilskuddet har gjort det mulig å drifte aktivitetstilbudet Aktiv på dagtid.

Tiltaket har som mål å holde ansatte i arbeid/ få de fortere tilbake i arbeid.

Aktiv på dagtid Østfold er et samarbeid mellom Østfold idrettskrets, Østfold fylkeskommune, Nav Østfold og

kommunene i Østfold. Tiltaket er et lavterskeltilbud innen fysisk aktivitet for mennesker med 18-67 år som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet.

Aktiv på dagtid gir ca. 2 000 østfoldinger hvert år tilgang på ulike aktiviteter. Prisen er 300 pr. halvår. Den lave prisen gjør aktivitetstilbudet tilgjengelig for alle, uavhengig av inntekt.

Andel av befolkningen som er uføre i Østfold er 14,7 % og høyere enn resten av landet.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for gjennomføringen av arbeidsmarkedstiltak. Jeg har derfor innhentet op-

plysninger fra Arbeids- og velferdsdirektoratet som grunnlag for svar på representantens spørsmål.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at prosjektet "Aktiv på dagtid" har vært finansiert av midler fra ordningen med forebyggings- og tilretteleggingstilskudd for sykmeldte i den forrige avtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen). Direktoratet opplyser at dette tilskuddet har dekket 25-30 % av totalkostnaden for prosjektet. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at godkjente søknader til prosjektet i 2018 ble videreført, men ingen nye søknader etter 1. januar 2019 er godkjent. Direktoratet har et begrenset informasjonsgrunnlag vedrørende effekter og resultater i dette prosjektet.

Forebyggings- og tilretteleggingstilskuddet var et virkemiddel knyttet til avtalen om inkluderende arbeidsliv. Tiltaket skulle bidra til å redusere sykefraværet og hindre frafall fra arbeidslivet. Tilskuddet har imidlertid ikke hatt den ønskede effekten. I forbindelse med forhandlingene om ny IA-avtale var det derfor enighet om å benytte midlene som har gått til dette tilskuddet på en bedre måte, og ordningen ble avvirket. I ny IA-avtale gjeldende fra 1. januar 2019 styrkes innsats i det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet og innsats mot lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær. Det vil bli etablert forsøk med kompetansetiltak, der målgruppen er langtidssykmeldte arbeidstakere som på grunn av sykdom eller skade ikke kan komme tilbake til sin tidligere arbeidsgiver og som har behov for kompetansetiltak for å kunne kvalifiseres til annet arbeid og stå i arbeid. For å støtte opp under

arbeidet med å forebygge og redusere sykefravær på den enkelte arbeidsplass, skal det opprettes et tilskudd til ekspertbistand i enkeltsaker med lange og/eller hyppig gjentakende sykefravær. I den nye IA-avtalen vil en videre øke bruken av virkemiddelet HelseIArbeid. Målgruppen er den store gruppen arbeidstakere som står i fare for å falle utenfor arbeidslivet grunnet muskel- og skjelettlidelser og/eller psykiske plager. Den nye IA-avtalen innebærer også flere andre tiltak. Innsatsen skal være kunnskapsbasert.

Arbeids- og velferdsetaten har til disposisjon en rekke tiltak og virkemidler som er tilgjengelig for sykmeldte arbeidstakere og personer som står utenfor arbeidslivet, bl.a. individuell oppfølging, avklaring, arbeidsrettet rehabilitering og arbeidsforberedende trening. Jeg viser til www.nav.no for nærmere informasjon.

Regjeringen har igangsatt en inkluderingsdugnad med et bredt spekter av arbeidsrettede virkemidler overfor personer med nedsatt arbeidsevne. I denne satsningen vektlegges bl.a. økt bruk av lønnstilskudd, oppfølgingsbistand og mentor hos arbeidsgivere. Arbeids- og velferdsetaten forvalter også et inkluderingsstilskudd for ordinære arbeidsgivere som tilrettelegger for ansettelse av arbeidssøkere.

Jeg har tro på at innretningen i den nye IA-avtalen sammen med inkluderingsdugnaden vil gi gode muligheter for lokalt samarbeid og målretting av innsatsen for å hindre frafall fra arbeidslivet og bidra til at flere kommer i arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1320

Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 5. april 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Holder statsråden fast ved at Østfold får samme tilskudd som lovet over en seksårsperiode?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar på skriftlig spørsmål nummer 1267 angående Program for folkehelsearbeid i kommunene.

I besvarelsen skriver statsråden følgende:

«Det vil si at Østfold vil få tilskuddet redusert med 1,75 mill. kroner, fra 7 mill. kroner til 5,25 mill. kroner i fireårsperioden

2019–2022. Østfold får med andre ord samme beløp over en seksårsperiode som de ellers ville fått over en femårsperiode.»

19. mars 2019 fikk Østfold fylkeskommune skriftlig tilbakemelding fra Helsedirektoratet at tilskuddet for 2020 reduseres til 4 millioner.

Beskjeden fra Helsedirektoratet står i direkte motsetning til statsrådets svar, som fremholder at Østfold vil få samme beløp over en seksårsperiode.

Svar:

Jeg ser at Helsedirektoratets tilbakemelding til fylkeskommunene og mitt svar på spørsmål nummer 1267 an-

gående Program for folkehelsearbeid i kommunene, kan virke motstridende. Jeg vil derfor gjerne oppklare hvorfor jeg har tatt noen forbehold om intensjonene om framtidig tilskudd.

Helsedirektoratet har i tilskuddsbrevet til Østfold for 2018 opplyst at tilskuddsperioden ble forlenget med ett år (til 2022), og det heter videre:

«Den totale summen skal være det samme som om man hadde fått innvilget over en femårsperiode, og skal etter planen ikke justeres ned. Tilsagnet utover 2018 gis med forbehold om Stortingets årlige bevilgninger.»

Denne endringen har, slik jeg tidligere har opplyst, sikret at de siste sju fylkene kan delta fra 2019. Imidlertid er jeg opptatt av at disse sju fylkene skal få delta i programmet på tilnærmet like vilkår som de øvrige fylkene. Ettersom jeg ikke kan forskuttere budsjettbehandlingen for 2020, har jeg funnet det riktig å ta forbeholdet om at

det kan bli endringer fra 2020. I mitt svar på spørsmål 1267 skrev jeg derfor at det kan

«(...) bli aktuelt å justere fordelingen mellom fylkene i løpet av programperioden fram til 2027, og jeg kan ikke utelukke at det kan bli aktuelt å gjøre enkelte justeringer mellom fylkene allerede fra 2020».

En intensjon med program for folkehelsearbeid i kommunene er å gi kommunene forutsigbarhet og muligheter til å drive et langsiktig utviklingsarbeid for å fremme psykisk helse og lokalt rusforebyggende arbeid mot rus. Det er derfor uheldig at det er knyttet usikkerhet til framtidige bevilgninger. Samtidig er jeg opptatt av at fylkene i sin planlegging av programmet skal ta hensyn til denne usikkerheten.

Jeg fastholder derfor at det kan bli aktuelt å justere fordelingen mellom fylkene i løpet av programperioden fram til 2027, og at det kan bli aktuelt å gjøre enkelte justeringer mellom fylkene allerede fra 2020.

SPØRSMÅL NR. 1321

Innlevert 26. mars 2019 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 1. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva er netto driftsresultat i 2018 for henholdsvis kommunene og fylkeskommunene som mottok og ikke mottok utbetalinger fra Havbruksfondet, og hva ville netto driftsresultat i 2018 for henholdsvis kommunene, fylkeskommunene og kommunesektoren totalt sett blitt uten utbetalingen fra Havbruksfondet?

BEGRUNNELSE:

En del kommuner og fylkeskommuner mottok i 2018 utbetalinger fra Havbruksfondet. Totalt ble det utbetalt drøyt 2,7 milliarder kroner i en engangsutbetaling, noe som naturlig nok påvirker netto driftsresultat i kommunesektoren 2018. Samtidig kan det tyde på at kommuner som ikke har fått noen utbetalinger fra Havbruksfondet får svake driftsresultater i 2018, noe som kan tyde på at den underliggende veksten i sektorens inntekter er svak. Blant annet viser en sak på Kommunal Rapport sine nettsider den 27. februar at kommunene i Innlandet har de svakeste resultatene i 2018. På spørsmål fra Arbeiderpartiet i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2019 svarte statsråden at den gjennomsnittlige årlige

oppgavekorrigerede realveksten i sektorens frie inntekter i 2018 og 2019 samlet ville bli negativ, minus 0,2 prosent. Etter dette reduserte stortingsflertallet de fire inntektene ytterligere med 200 millioner kroner.

Svar:

Kommunesektoren fikk i 2018 et netto driftsresultat på 2,7 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er over det anbefalte nivået fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU), som sier at det over tid bør ligge på om lag 2 prosent for sektoren samlet. I kommunene og fylkeskommunene, hvor de anbefalte nivåene er henholdsvis 1¾ prosent og 4 prosent, var netto driftsresultat henholdsvis 2,5 og 3,8 prosent. Selv om resultatet i 2018 var svakere enn året før, er de tre foregående årene samt 2006 de eneste årene på 2000-tallet hvor resultatene har vært bedre. Kommunene uten inntekter fra Havbruksfondet hadde i 2018 et samlet netto driftsresultat på 2,5 prosent, mens kommunene med inntekter fra Havbruksfondet hadde et netto driftsresultat i 2018 på 2,9 prosent. Fylkeskommunene uten inntekter fra Havbruksfondet hadde et samlet netto driftsresultat på 4,5 prosent, mens

fylkeskommunene med slike inntekter hadde et samlet netto driftsresultat på 3,4 prosent. I alt ble det utbetalt om lag 2 755 mill. kroner fra Havbruksfondet til kommunesektoren i 2018. Av dette gikk 394 mill. kroner til fylkeskommunene og 2 361 mill. kroner til kommunene. Hvis det antas at kommunesektorens utgifter i 2018 hadde vært de samme uavhengig av midlene fra Havbruksfondet, mens

inntektene og driftsresultatet hadde blitt redusert med et beløp tilsvarende inntektene fra Havbruksfondet, hadde netto driftsresultat vært i overkant av 2,2 prosent for sektoren samlet. For kommunene og fylkeskommunene hadde netto driftsresultat under de samme forutsetningene vært henholdsvis 2,0 og 3,3 prosent.

SPØRSMÅL NR. 1322

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 3. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Regjeringen har valgt å fjerne Innsamlingskontrollen som fast tiltak på statsbudsjettet.

Hvordan har tilskuddet utviklet seg i perioden 2013-2019, og hvilken innsats settes inn for å sikre at seriøse organisasjoner ikke tappes for ressurser pga. useriøse aktørers virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Gjennom mediene får vi stadig bekreftelse på at det trengs kontroll med pengeinnsamlinger. Mange føler seg lurt av innsamlere, og eksempler viser at useriøse aktører tar opp til 70 pst. av pengene til eget forbruk.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stiftelsen Innsamlingskontrollen	500	800	826	600	300	300	300

Pengeinnsamlinger er et sentralt virkemiddel for frivillig sektor og gir betydelige frie inntekter til arbeidet til organisasjonene. Da lov om registrering av innsamlinger ble opphevet i 2015 var intensjonen å legge til rette for at organisasjonene på selvstendig grunnlag kunne videreføre arbeidet slik de måtte ønske. Stortinget har ment at arbeidet med å kontrollere innsamlinger blir best gjort av bransjen selv, fordi det er i sektorens egeninteresse å skape trygghet og tillit mellom giver og innsamlingsorganisasjonene.

Stiftelsen Innsamlingskontrollen ble etablert i 1991 på initiativ fra de humanitære organisasjonene. Stiftelsens formål er å ivareta allmennhetens interesser i at innsamlinger til humanitære, kulturelle og religiøse formål m.v. organiseres og gjennomføres på en betryggende måte og at forvaltningen av midlene er forsvarlig. Inntektsgrunnlaget til stiftelsen er i hovedsak basert på innmeldingsavgift og årsavgift fra godkjente organisasjoner. Prinsippet

Nordmenn gir mye penger til veldedige organisasjoner. For å forsikre oss om at det fortsatt skal være slik, må folk være trygge på at det de bidrar med forvaltes til beste for formålet. Utrygghet rundt dette kan ramme seriøse og livsviktige organisasjoner.

Svar:

Formålet med det statlige tilskuddet til Stiftelsen Innsamlingskontrollen er å støtte opp under det arbeidet som innsamlingsorganisasjonene gjør for å opprettholde og øke givernes tillit. I perioden 2013-2019 har tilskuddet hatt følgende utvikling (i tusen kroner):

om selvfinansiering lå også til grunn i den perioden lov om registrering av innsamlinger virket.

SPØRSMÅL NR. 1323**Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 3. april 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Det har snart gått to år siden barnevoldsutvalget la fram rapporten Svikt og svik. Den avdekket at mange saker hvor barn har vært utsatt for grov vold, seksuelle overgrep og alvorlig omsorgssvikt, kunne ha vært forhindrede. Regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep kritiseres for manglende finansiering, i tillegg til at lite er gjort for å følge opp rapporten.

Når og hvilke konkrete tiltak kommer basert på barnevoldsutvalgets rapport?

Svar:

Jeg kan forsikre om at regjeringen tar alle anbefalingene fra barnevoldsutvalget alvorlig. Vold og overgrep mot barn og unge er en av samfunnets største utfordringer. Forebygging av omsorgssvikt og overgrep er noe jeg prioriterer høyt. NOUen er et av de viktigste kunnskapsgrunnlagene for voldsfeltet de kommende årene. Derfor er det viktig at vi følger den opp på en grundig måte. NOUen ble først sendt på en bred høring. Berørte departement har gjennomgått samtlige av Barnevoldsutvalgets 58 anbefalinger. Det har vært et omfattende arbeid.

Det er ikke riktig at lite har skjedd siden NOUen ble lagt frem. Viktige sviktområder utvalget påpeker er blant annet: manglende kompetanse i tjenestene for å avdekke vold og overgrep, for dårlig kompetanse i å snakke med barn, at foreldres sårbarhet ikke fanges opp og mangelfull oppfølging av seksualforbrytere. Her skjer det mye:

- Vi prøver nå ut et nytt opplæringsprogram basert på spillteknologi i å snakke med barn og unge om vold og overgrep i barnehager og skoler.
- Det utarbeides en egen kompetansestrategi om vold og overgrep på tvers av sektorer og tjenester.
- Det har vært en formidabel satsing på over en milliard kroner på helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som spiller en viktig rolle i blant annet å forebygge og avdekke vold.
- Over flere år har regjeringen styrket etterforskningen av vold og overgrep mot barn og styrking av Statens Barnehus.
- Behandlingstilbudet for personer dømt for seksuelle overgrep har blitt styrket - dette gjelder spesialisthelsetjenesten, Alternativ til vold og Familievernet.
- Vi har lagt frem en strategi for foreldrestøtte, som er et av de mest effektive virkemidlene for å forebygge vold og overgrep mot barn. Tilskuddsordningen til foreldrestøttende tiltak har blitt styrket over flere år.
- Det gjennomføres nå en omfangsundersøkelse hvor barn og ungdom for første gang spørres om vold og overgrep uten foreldrenes samtykke. Dette er et viktig skritt i retning økt medvirkning.
- Etterforskning av vold og overgrep på nett er styrket.

Regjeringen prioriterer arbeidet mot vold og overgrep mot barn høyt. Vi er godt i gang med å følge opp Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021), og innsatsen har blitt betydelig styrket i planperioden. I 2019 beløper samlet satsing seg til om lag 1 milliard kroner.

SPØRSMÅL NR. 1324**Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Nils T. Bjørke****Besvart 2. april 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Stortinget har ei rekke ganger peika på at statens leiarlønninger skal vere konkurransedyktige, men ikkje lønsleiande – og det skal leggast vekt på moderasjon.

Meiner næringsministeren sluttpakkane som leiinga i Telenor ga to tidlegare, sentrale medarbeidarar er i tråd med Stortingets føringer ved å gje desse sluttpakkene?

GRUNNGJEVING:

Stortinget har seinast i handsaminga av Riksrevisjonens kontroll med forvaltninga av statlege selskap for 2017 peika på at lønsaukene for statlege sjefar ligg langt over kva som ellers er vanleg lønsnivå. I årsmeldinga for Telenor kan vi no lese at tidlegare direktør Berit Svendsen fekk med seg ei sluttpakke på 6,8 millionar kroner, tidlegare personalsjef Jon Erik Haug fekk ei sluttpakke på 5,1 millionar kroner – uten at det låg føre nokon konflikt.

I følgje Riksrevisjonen har det stadig vanskelegare i årsmeldingene frå statlege verksemder å finne ut kva auken i godtgjeringa til styret og daglige ledere er og frå 2015 til 2017 har ni av 43 styreledere hatt ein auke på meir enn ti prosent i fast godtgjerung.

Svar:

Som eigar har regjeringa retningslinjer for kompensasjon til leiande tilsette i selskap med statleg eigardel.

Retningslinjene inneheld nokre prinsipp som staten er oppteken av. Blant anna skal leiarløningane vere konkurransedyktige, men ikkje lønnsleiande, og dei skal medverke til moderasjon. Vidare er vederlag når ein sluttar særskilt omtala. Det er også stadfesta eit følg eller forklar-prinsipp for dei deleigde selskapa. Regjeringa forventar at selskapa er opne om dei ordningane dei har og om eventuelle avvik, som det kan vere gode grunnar for.

Regjeringa sine retningslinjer legg grunnlaget for korleis staten vil stemme over leiarlønserklæringane til styra på generalforsamlingane i selskapa. Fastsetjinga av dei konkrete avtalane er like fullt styret sitt ansvar.

Dei to sluttavtalane er lite omtala i årsrapporten til Telenor, og det står lite om korleis desse er vurdert opp mot retningslinjene til staten. Med bakgrunn i dette har departementet stilt spørsmål til Telenor om desse avtalane.

Svara på desse spørsmåla vil departementet ta med seg i vurderingane av styret si erklæring om leiarløn som skal gjerast fram mot generalforsamlinga i Telenor.

SPØRSMÅL NR. 1325

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 3. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til en finansiering av nye obduksjonsfasiliteter for veterinærinstituttet på Holt i Tromsø?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2015 vedtok et enstemmig storting å sikre Veterinærinstituttets avdelinger innen grønn sektor og havbruk i Nord-Norge.

I merknader til sak 8:132 S (2014–2015) skrev komiteen:

«Komiteen er opptatt av at Veterinærinstituttets tilbud om obduksjoner, diagnostikk og overvåkning forblir et tilbud i Nord-Norge også i fremtiden. Komiteen mener det er viktig at obduksjoner av storfe, hest, rein, vilt, småfe og andre dyreslag kan skje i Tromsø og i lokaler og underlagt rammer som gjør dette forsvarlig med tanke på fare for smitte- spredning». Og videre: «Komiteen mener det er svært viktig å ivareta regional, stedlig kompetanse innen veterinærmedisin for å utvikle den fagkunnskap-

en som tar utgangspunkt i lokale og regionale forhold».

I sitt tildelingsbrev til Veterinærinstituttet for 2016 skrev LMD:

«Veterinærinstituttet skal videre legge til rette for å styrke forskningen med utgangspunkt i Nord-Norge (...), og «LMD har bedt Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), i samarbeid med Veterinærinstituttet, om å utarbeide en modell for fortsatt tilstedeværelse på Holt i Tromsø.»

Det er vanskelig å se at Veterinærinstituttets virksomhet eller forutsetninger for forskning har blitt styrket. Formålstjenlige lokaler er imidlertid en forutsetning for at VI skal kunne drive et forsvarlig og fremtidsrettet arbeid. For aktiviteten i Tromsø har det lenge vært behov for opprustning eller nybygg av obduksjonssal. Det har ikke blitt bevilget penger til ny obduksjonssal på NIBIO ved Holt i Tromsø.

På forespørsel fra Landbruks- og matdepartementet har styret i Veterinærinstituttet utarbeidet «Plan for ivaretagelse av Veterinærinstituttets oppgaver». Her beskrives

organiseringen av fremtidig virksomhet i VI. Der skrives det blant annet:

«Veterinærinstituttet har utredet, og fått godkjent, planverk til bygging av nye obduksjonsfasiliteter på Holt. (...) Selv med en mulig utvidelse av leieavtalen med Arnestedet Eiendom, anbefaler Veterinærinstituttet at nye lokaler bygges på Holt så raskt som mulig. Dette vil kreve en særskilt finansiering fra eier.»

Svar:

Veterinærinstituttet har orientert meg om at de har en svært krevende budsjettssituasjon for 2019. De har behov for å redusere personellkostnader og redusere andre kostnader knyttet til oppgaver som ikke er kritiske i forhold til

samfunnsoppdraget og krav i tildelingsbrevene fra Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Foreløpige beregninger viser et behov for å redusere kostnadene i år med ca. 20 mill. kroner.

Bakgrunnen for den vanskelige budsjettssituasjonen er i hovedsak økte pensjonskostnader, kostnader knyttet til forberedelse av flytting til Ås i 2020, behovet for å modernisere arbeidsprosesser og redusert aktivitet på eksternfinansierte prosjekter. Veterinærinstituttet har også under henvisning til budsjettssituasjonen orientert om at de ikke har funnet det riktig å prioritere finansiering av ny obduksjonssal i Tromsø. Denne har blitt kostnadsberegnet til ca. 15 mill. kroner.

Departementet er opptatt av situasjonen ved Veterinærinstituttet, og regjeringen vil eventuelt komme tilbake til bevilgningsspørsmålet i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1326

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 3. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva vil kunnskapsministeren gjøre for å forsikre seg om at barn og ansatte skal ha et godt og trygt skole- og arbeidsmiljø, og har ministeren tilstrekkelig oversikt over omfanget av volds- og trusselhendelser i skolen, og hva de bakenforliggende årsakene er til at et økende antall barn tyr til vold i skolen?

BEGRUNNELSE:

For ca. ett år siden spurte jeg kunnskapsministeren om han ville opprette en nasjonal oversikt over omfanget av vold i skolen, men svaret var dessverre negativt med begrunnelsen om å ikke påføre skolene unødvendig rapportering og flere tidstyver. NRK kunne forrige uke på nytt melde om urovekkende tall om vold mot lærere i skolen. Til grunn for saken ligger en nylig publisert undersøkelse fra arbeidstilsynet. Utdanningsforbundets leder bekrefter at tallene understøtter funn de sitter på. På denne bakgrunn lurer jeg på hvordan kunnskapsministeren vil følge opp dette for å forsikre seg om at elever og ansatte har et trygt og godt skole- og arbeidsmiljø fri for vold og trakassering.

Svar:

Skolen skal være et trygt sted å være, og et godt sted å lære. Elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø er tydeliggjort i opplæringsloven og elevene spørres om læringsmiljøet i Elevundersøkelsen. Tall fra Elevundersøkelsen viser en nedgang i andelen elever som svarer at de ble slått, dyttet eller holdt fast på skolen.

Lærere har også krav på at skolen er en trygg arbeidsplass, og at skolen følger arbeidsmiljøloven og jobber aktivt for et trygt arbeidsmiljø. Kommuner som registrerer at flere lærere utsettes for vold, forklarer at dette til dels skyldes mer systematisk rapportering.

Jeg kan forsikre representanten om at regjeringen tar problemer med vold i skolen på stort alvor. Vold i skolen er imidlertid en kompleks problematikk og neppe mulig å løse med et enkelt tiltak. Det er satt i verk en rekke tiltak som kan spille positivt inn i arbeidet med et tryggere skolemiljø. Tiltak for økt kompetanse sammen med økt lærertetthet og flere helsesykepleiere gir flere trygge voksne, og mulighet for elever til å få støtte før små problemer vokser seg store. Nytt krav til samarbeid i overgangen mellom barnehage og skole skal gi barna trygghet og forutsigbarhet i overgangen, samt bidra til at skolen kan være godt forberedt på behovene til elevene som kommer. I

tillegg skal den nye samarbeidsplikten mellom skolen og andre relevante aktører bidra til at barn som trenger tjenester fra eksempelvis barnevern, helsetjeneste, BUP eller annet, skal oppleve god sammenheng i hverdagen og at de ulike tjenestene samarbeider til barnets beste.

Regelverket er helt klart. Arbeidstakere skal ha det trygt på jobben og elever skal ha det trygt og godt på skolen. Det er skoleeiere og arbeidsgivere som har hovedansvaret for trygge skole- og arbeidsmiljø. Jeg vil understreke viktigheten av profesjonell ledelse, et trygt arbeidsmiljø og en åpenhetskultur på den enkelte skole. Det er viktig med godt samarbeid mellom ledelse og tillitsvalgte, alle ansatte og elevene.

Skoleeiere og arbeidsgivere må arbeide aktivt med forebygging av vold og trusler. Og de må håndtere hendelser på en god måte når de likevel skjer. Regelverket gir føringer for hvordan skoleeier og arbeidsgiver skal sikre et trygt og godt skole- og arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøloven krever at alle virksomheter har et avvikssystem der vold og trusler i forbindelse med arbeidet skal registreres. Systemet er en sentral del av HMS-arbeidet på den enkelte arbeidsplass og arbeidsgiver må sørge for at det finnes et slikt system. Arbeidstakerne må på sin side rapportere inn i systemet så arbeidsgiver får oversikt over hendelser som de ansatte utsettes for. Det er viktig informasjon å ha når man på arbeidsplassen skal jobbe forebyggende mot vold og trusler. Opplæringsloven har regler om hvordan skolen skal arbeide aktivt for at hver enkelt elev har et trygt og godt skolemiljø.

Disse kravene er nasjonale. Samtidig tar regelverket hensyn til at praktiseringen skjer lokalt. Rutiner og metoder skal kunne tilpasses det som fungerer på den enkelte skole og arbeidsplass.

Det er avgjørende hvordan regelverket følges opp ute i kommunene. Tilsynsrapporten fra arbeidstilsynet bør følges opp både av skoleeierne som har vært gjenstand for tilsyn, men også i resten av landet.

Det er positivt at Arbeidstilsynet i disse tilsynene ikke bare fører kontroll, men også veileder og har dialog med skolene om hvordan de kan jobbe bedre med å forebygge og håndtere vold og trusler. Kontinuerlig oppmerksomhet og læring er viktig. Tilsynsrapportene kan også bidra til lokale diskusjoner rundt praksis, rutiner og forebyggende tiltak.

Jeg har sett at det er behov for et nasjonalt initiativ for å bidra til å dele gode erfaringer, og utvikle nye gode tiltak og strategier lokalt. Jeg har derfor bedt noen fylkeskommuner og kommuner om å ta på seg en lederrolle i arbeidet med å forebygge og håndtere vold og utagerende oppførsel i skolen. Jeg ønsker å hente inn enda mer kunnskap om hva som virker lokalt, og bidra til at erfaringer om hva som gir resultater skal komme flere til gode. En nasjonal referansegruppe med eksperter på området skal være en sparringspartner for lederkommunene og fylkeskommunene. I dette arbeidet vil vi også se på behovet for videre nasjonal oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1327

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharakhani

Besvart 2. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil kommunalministeren ta initiativ til dialog med Hallingdal-kommunene med formål om forpliktende plan som sikrer å beholde og etablere nye statlige arbeidsplasser i regionen, og vil kommunalministeren vise vilje til større satsing i Hallingdal, og ta initiativ til dialog?

BEGRUNNELSE:

Hallingdal er Norges viktigste turistregion med enormt utviklingspotensial. En distriktsregion som er avhengig aktiv statlig politikk for å bevare og skape nye kompetansmiljøer.

Hallingdølen har presentert tall fra SSB som viser økning i storbyene og reduksjon i distriktene av statlige arbeidsplasser. Siden 2013 har det blitt 4 000 flere statlige arbeidsplasser i Oslo, en økning på 6 prosent. Til sammenligning har andelen statlige arbeidsplasser i samme periode blitt redusert med 8 prosent i Hallingdal, noe som betyr reduksjon av 31 arbeidsplasser. Dette er en skremmende utvikling som må snus.

Stortinget og regjeringen har de verktøy som trengs for å ta grep for å snu sentraliseringsbølgen. Regioner som Hallingdal har ressurser og kompetanse til å ta ansvar, og er klar for å være vertskap for statlige arbeidsplasser. En

ytterligere sentralisering vil være uheldig for distriktene og Norge.

Svar:

Det overordnede målet for statens lokaliseringspolitik er å skape en mer balansert lokalisering av statlige arbeidsplasser i hele landet, samtidig som vi sikrer god kvalitet i de statlige tjenestene, effektiv bruk av fellesskapets ressurser og en forsvarlig omstilling for de som berøres. Endringstakten i statlig sektor er stor, som følge av digitalisering og krav til effektivisering. Bedre og mer effektive tjenester er positivt, både for den enkelte og for næringsslivet. Det er også positivt at vi kan redusere kostnader til statlig administrasjon. Samtidig innebærer endringene ofte reduksjon i kontorsteder. Hvordan nye kontorstrukturer skal se ut etter omorganiseringer, må vurderes både ut fra faglige og sektorpolitiske hensyn og i lys av målene for lokaliseringspolitikken.

Det er det enkelte departement som har ansvaret for å følge opp lokaliseringspolitikken i konkrete saker. Som grunnlag for valg av alternative steder for lokalisering, vil vilkårene for lokalisering, formålet med lokaliseringspoli-

tikken, kostnadseffektivitet og effektiv oppgaveløsning bli lagt til grunn. De ulike hensynene må da veies mot hverandre i hvert enkelt tilfelle. Dette kan ikke kombineres med å lage forpliktende planer som sikrer en bestemt region et visst antall statlige arbeidsplasser i fremtiden.

I Granavolden-plattformen har regjeringen varslet at vi skal sikre helhetlig oversikt og koordinering av flytting, nedleggelse og opprettelse av statlige arbeidsplasser. Det står også at regjeringen vil sikre en fortsatt god regional fordeling av statlige kompetansearbeidsplasser ved strukturendringer. Dette er uttrykk for høye ambisjoner om å se blant annet omorganiseringer mer i sammenheng, og vil bli fulgt opp i det videre arbeidet med lokalisering av statlige arbeidsplasser, også i Hallingdalregionen.

Jeg hadde for en tid tilbake et møte med representanter fra Hallingdalsregionen, der de tegnet et optimistisk bilde av fremtiden for regionen. Jeg er derfor enig med representanten i at Hallingdalsregionen har et stort utviklingspotensiale. Statlige arbeidsplasser vil være en del av denne utviklingen, men privat sektor og kommunesektoren vil være de store driverne i utviklingen av arbeidsplasser også i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1328

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 1. april 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Stortinget har vedtatt at det skal gjøres en helhetlig vurdering av ulike former for beskatning av havbruksnæringen, herunder produksjonsavgift og ressursrenteavgift, også sett i forhold til havbruksfondet. Utvalget skal i henhold til vedtaket også vektlegge den internasjonale konkurransesituasjonen for norsk havbruksnæringen og hvordan en skal sikre at havbruksnæringen kan skape flere arbeidsplasser og aktivitet i Distrikts-Norge.

Kan statsråden bekrefte at utvalgets mandat og pågående arbeid er i tråd med dette vedtaket?

Svar:

Stortingsrepresentanter fra SV fremmet i Dokument 8:192 S (2017-2018) forslag om å be regjeringen utrede og legge frem forslag om en avgift per kilo produsert fisk fra oppdrettsanlegg (produksjonsavgift). Regjeringen varslet

27. april 2018 at den heller vil utrede og eventuelt foreslå en grunnrenteskatt på havbruk. Ved behandlingen i Stortinget ble det flertall for å be regjeringen nedsette et partssammensatt utvalg som skal utarbeide en NOU som behandler ulike former for beskatning av havbruksnæringen, se Innst. 338 S (2017-2018). Stortingets vedtak lyder som følger:

“Stortinget ber regjeringen om å nedsette et partssammensatt utvalg som skal utarbeide en NOU som behandler ulike former for beskatning av havbruksnæringen, herunder produksjonsavgift og grunnrentebeskatning/ressursrenteavgift. Ett av målene med utredningen er at vertskommuner skal sikres stabile og forutsigbare årlige inntekter for bruk av areal og for å tilrettelegge for nytt areal for oppdrettsnæringen også når det ikke er vekst. Utredningen må også vurdere den internasjonale konkurransesituasjonen for havbruksnæringen, forutsetninger for lønnsomhet, risikoen ved biologisk produksjon i sjø, samt hvordan skatte- og avgiftssystemet påvirker sysselset-

tingen og industrialisering i Norge og forholdet mellom norsk og utenlandsk eierskap. Beskatningen må innrettes slik at næringen har et godt grunnlag for kunnskapsutvikling, innovasjon, investeringer og bærekraftig vekst.

Saken må slutføres i Stortinget våren 2020, med sikte på mulig ikrafttredelse medio 2020. Havbruksfondets innretning og fordeling ses i sammenheng med annen beskatning.”

Regjeringen nedsatte på denne bakgrunn Havbruksskatteutvalget høsten 2018. Utvalget skal vurdere hvordan skattesystemet for havbruk bør utformes for å bidra til at fellesskapet får en andel av den ekstraordinære avkastningen som kan oppstå i næringen, samtidig som selskapene har incentiver til å gjennomføre lønnsomme investeringer.

I tråd med stortingsvedtaket er utvalget i mandatet også bedt om å utrede ulike former for beskatning av havbruksnæringen, herunder en produksjonsavgift og en grunnrenteskatt. Utvalget skal i tillegg vurdere hvordan inntektene fra det samlede skattesystemet for havbruk, inkludert inntektene fra tildeling av ny kapasitet, skal fordeles mellom kommuner, fylkeskommuner og stat.

Utvalget kan også vurdere den interne fordelingen mellom kommuner, herunder innretningen og eventuelt fordelingsnøkklene i Havbruksfondet. Videre skal utvalget utrede hvordan kommunenes andel av inntektene kan bli mer stabile og forutsigbare.

Videre fremgår det av mandatet at skattesystemet for havbruksnæringen må innrettes slik at næringen har et godt grunnlag for kunnskapsutvikling, innovasjon, investeringer og bærekraftig vekst. Utvalget skal spesielt vurdere hvordan forslagene vil påvirke investeringsinsentivene i havbruksnæringen. Utredningen skal dessuten inneholde en vurdering av den internasjonale konkurranse situasjonen for havbruksnæringen og forutsetninger for lønnsomhet samt risikoen ved biologisk produksjon i sjø. I tillegg skal det vurderes hvordan skatte- og avgiftssystemet for havbruksnæringen påvirker sysselsettingen og industrialisering i Norge og forholdet mellom norsk og utenlandsk eierskap. Se hele mandatet på Finansdepartementets hjemmesider.¹

Samlet sett mener jeg utvalgets mandat på en god måte ivaretar de problemstillingene som Stortinget har bedt om at skal utredes.

SPØRSMÅL NR. 1329

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 4. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

I statsbudsjettets behandling i stortinget, viste flertallets medlemmer fra H, Frp, Sp, V og Krf til at man politisk skal holde en armlengdes avstand fra de ulike prioriteringene, men i samme merknad kommer de med en sterkt førende bemerkning om at Moldejazz og Kongsberg jazzfestival er sammenlignbare festivaler med ulike bevilgninger.

Vil statsråden påvirke fondets prioritering ut fra flertallets merknad, eller vil statsråden være tydelig på at man politisk skal holde seg unna den type prioriteringer?

BEGRUNNELSE:

I komiteens merknader til Post 55 Norsk kulturfond, skriver komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, merker seg situasjonen for de store festivalene. Flertallet

merker seg at festivalordningen er en del av Kulturfondet og forvaltes av Norsk kulturråd. Fondet er således omfattet av prinsippet om armlengdes avstand. Offentlige tilskudd er til dels sammenlignbare festivaler som f.eks. Moldejazz og Kongsberg Jazzfestival ligger på veldig forskjellig nivå. Det er få eller ingen objektive kriterier som tilsier hvorfor ulikhetene er så store som de er. Flertallet mener at en videre utjevning mellom festivaler som er sammenlignbare i størrelse og kvalitet, bør gjennomføres.

Svar:

I tildelingsbrevet til Norsk kulturråd for 2019, datert 7. januar 2019, har Kulturdepartementet vist til Innst. 14 S (2018-2019) og til merknaden fra komiteens flertall som representanten Else-May Botten viser til i spørsmål nr. 1329. Merknaden er sitert i sin helhet i det ovennevnte

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/dep/fin/pressemeldinger/2018/utvalg-skal-vurdere-beskatningen-av-havbruk/mandat-for-utvalg-som-skal-vurdere-beskatningen-av-havbruk/id2610382/>

tildelingsbrev til Kulturrådet. På denne måten har Kulturdepartementet orientert Norsk kulturråd om merkningen og Stortingets oppfatning.

Det er som kjent rådet som kollegialt organ som forvalter midlene i Norsk kulturfond, herunder festivalfeltet, og beslutter tildelinger fra fondet på et kunst- og kulturfaglig grunnlag. Rådet styres etter prinsippet om arm-lengdes avstand og er faglig uavhengig i sitt arbeid. Rådet kan ikke instrueres (av Kulturdepartementet eller andre) når det gjelder enkeltvedtak om fordeling av tilskudd.

Kulturdepartementet kan heller ikke overprøve vedtak fattet av rådet når det gjelder det kunst- og kulturfaglige skjønnet, jf. lov om Norsk kulturråd § 6. De ulike fagområder under Kulturfondet forvaltes i samsvar med retningsslinjer og tildelingskriterier som er fastsatt av rådet.

Norsk kulturråd er orientert om hva som er Stortingets oppfatning i saken gjennom tildelingsbrevet for 2019. Men det ligger ikke til meg som statsråd å påvirke fondets prioriteringer.

SPØRSMÅL NR. 1330

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 3. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Det er antatt at ca. 40 000 mellom 15 og 44 år har en overspisingslidelse i Norge. ROS - Rådgivning om Spiseforstyrrelser - har hatt en økning i henvendelser på 50 % de to siste månedene. I 2018 hadde de 7 000 henvendelser. Etter at Helsesister var på besøk fikk de 160 henvendelser på fire timer, og 20 i kø til enhver tid. Den største aldersgruppen var mellom 9-13 år. Samtidig halverer Helsedirektoratet støtten.

Ministeren har vært opptatt av psykisk helse og forebygging, hvordan kan han forsvare 50 % kutt til ROS?

BEGRUNNELSE:

ROS erfarer at behovet er økende, men også at gratis hjelp fra noen som forstår, uten henvisning og uten ventetid, i mange tilfeller er god forebygging.

Antall henvendelser har økt fra 4 548 i 2016 til 7 012 i 2018.

I 2018 omhandlet 31 % av henvendelsene overspisingsproblematikk, mot 19 % året før. ROS har jobbet målrettet for økt oppmerksomhet, kunnskap og ikke minst tilbud til personer med overspisingsproblematikk, og ser at de har lykkes men at det er lang vei å gå med å nå ut og ikke minst utvikle relevante behandlingstilbud.

ROS fikk nylig melding om at Helsedirektoratet har halvert støtten fra 1 mill.kr til 500 000 kr.

Svar:

ROS gjør en svært viktig forebyggende jobb gjennom rådgivning, kursing og veiledning av mennesker med et

problematiske forhold til kropp, mat, trening og følelser, og er uten tvil en svært viktig kilde til informasjon og rådgivning også for pårørende til personer med spiseforstyrrelser. ROS har over flere år fått støtte gjennom tilskuddsordninger over statsbudsjettet for det gode arbeidet de gjør, også i inneværende år.

Som representanten viser til, har organisasjonen i 2019 fått tildelt 500 000 kroner over tilskuddsordningen «Frivillig arbeid mv.». Før 2019 har ROS vært alene om å søke støtte til arbeid med spiseforstyrrelser over denne tilskuddsordningen, men i år har for første gang også Spiseforstyrrelsesforeningen søkt om midler over samme ordning. Til sammen søkte de to organisasjonene 3 220 000 kroner og fikk 940 000 kroner i 2019.

Tildeling av midler til arbeidet med spiseforstyrrelser over ordningen er altså på nivå med tidligere år, men beløpet er fordelt annerledes som følge av to svært gode søknader fra ROS og Spiseforstyrrelsesforeningen. Helsedirektoratet har vurdert det som en fordel å dele beløpet på de to aktørene, for å stimulere til videre arbeid hos begge. Dette er en vurdering som jeg støtter.

Av 51 mottatte søknader til ordningen fikk kun 28 innvilget tilskudd, og budsjettet for ordningen innebærer at mange søknader må avkortes eller avslås. Jeg kan imidlertid opplyse om at ROS også har søkt støtte over ordningen «Bruker- og pårørendearbeid innen rus- og psykisk helsefeltet» i 2019. Tildeling av midler under sistnevnte ordning er ennå ikke foretatt.

SPØRSMÅL NR. 1331**Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 4. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Den Nationale Scene i Bergen ble etablert etter initiativ fra Ole Bull i 1850 som det første nasjonale teateret med norsk scenespråk. Siden 1909 har de holdt til i det vakre bygget på Engen. Det er bred enighet om at bygget trenger utvidelse av arealene og KS1 kom med sine anbefalinger nov 2018. Det anbefalte alternativer vil i følge vernemynighetene ikke være gjennomførbart.

Når vil regjeringen komme med sin anbefaling og videre forprosjektmidler slik at teateret får tjenlige arealer?

BEGRUNNELSE:

Teateret har vært tydelig på at alternativ 2 med utvidelse i nabobygget Veiten 3 vil dekke arealbehovet, og at omfanget av bygging under bakken kan reduseres og dermed få ned kostnadene.

Vi er også kjent med at kulturdepartementet er i forhandlinger med eier av Veiten 3 om et eventuelt kjøp av huset.

Det er sterkt ønske om avklaring og forprosjektmidler i revidert.

Svar:

Kulturdepartementet har gjennomført en utredningsprosess for Den Nationale Scene, med en konseptvalgutredning (KVU) med ekstern kvalitetssikring KS1. Som representanten Grung peker på, ble KS1-prosessen ferdigstilt før årsskiftet.

KVU/KV1-prosessen har vist at det er usikkerhet knyttet til flere av de mulige alternativene for teatret. Det skal i 2019 derfor gjennomføres konseptutvikling av flere av de utredete alternativene før det tas beslutning om konseptvalg.

Det er dermed ikke mulig for meg på nåværende tidspunkt å angi en eksakt dato for når regjeringen vil komme med sin anbefaling i denne saken. Men jeg kan forsikre representanten Grung om at jeg vil følge den videre prosessen tett og sørge for at regjeringen får saken til behandling så snart det foreligger klare faglige anbefalinger.

SPØRSMÅL NR. 1332**Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell****Besvart 2. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Mener kunnskapsministeren det er riktig at mange av landets fylker ikke gir lærlingtilskudd på automatiseringsfaget, til tross for at det i læreplanene oppgis at læretiden på 1,5 år er en del av opplæringen.

Vil statsråden rydde opp i denne forskjellsbehandlingen, slik at alle elever får samme mulighet til å få læreplass og fullføre utdanningen sin?

BEGRUNNELSE:

I dag varierer det fra fylke til fylke om det gis lærlingtilskudd (Basistilskudd 1) for elever i Automatiseringsfaget,

og hvor mye tilskudd som gis. Skoledelen av opplæringen i automatiseringsfaget er på tre år. Fylkene som ikke gir lærlingtilskudd i det hele tatt, begrunner dette med at retten elevene på automatiseringsfaget, allerede har fått, oppfyller retten til tre år videregående opplæring før læretiden. Men ungdomsretten gir også ungdom rett til videregående opplæring utover tre år, når læreplanen fastsetter lenger opplæringstid. I læreplanen for automatiseringsfag står læretiden på 1,5 år oppført som del av opplæringen i faget. På flyfag, som har tilsvarende treårig opplæring i skole før læretid, gis det lærlingtilskudd for alle elever når de går ut i lære.

Svar:

Hovedmodellen for fag- og yrkesopplæringen forutsetter 2 år i skole og 2 år i bedrift. Av de 2 årene i bedrift er det ene et år med opplæring, mens det andre består av verdiskaping. Bedriften får tilskudd for opplæringsåret.

Automatiseringsfaget er ett av flere fag som avviker fra denne modellen. Elever på automatiseringsfaget har et tredje år i skole (Vg3 Automatisering) før de begynner i lære. Dvs. at elevene på automatisering har et ekstra år med opplæring før de begynner læretiden. Den gjestående læretida regnes da som verdiskaping.

Ifølge reglene for lærlingtilskuddet gis det ikke tilskudd for verdiskapingsdelen. Dette gjelder for alle lærefag. For lærefag som følger hovedmodellen (2+2) regnes det ene året i lære som opplæringstid og det andre året regnes som verdiskapingstid. Lærlingtilskuddet fordeles jevnt over hele læretiden i bedrift, dvs. også for verdiskapingsdelen, men det er altså opplæringsdelen i bedrift som avgjør hvor mye tilskudd som utbetales.

Lærlingtilskuddet er for øvrig økt med 21.000 kroner per kontrakt etter at Solberg-regjeringen tiltrådte. Til sammenligning ble tilskuddet bare prisjustert under forrige regjering.

Elever i automatiseringsfaget er likestilt med andre elever (både elever på studieforberedende og elever på

yrkesfag i den forstand at de får dekket de tre årene med opplæring som er fastsatt i læreplanen.

Det er som nevnt flere andre lærefag som avviker fra hovedmodellen. Blant annet rørleggerfaget som har en opplæringsmodell med 2 år i skole og 2,5 års læretid. Det er bransjene selv som har vært med på å velge ønsket opplæringsmodell for sine lærefag, og jeg støtter at noen bransjer, hvis de mener at det gir en bedre opplæring, velger en annen opplæringsmodell enn 2+2. De må dog forholde seg til rammene for offentlig finansiering av videregående opplæring, dvs. at det offentlige dekker 3 års opplæring.

Så er det korrekt at flyfagene har en spesiell ordning. I disse fagene er det fire år med opplæring, hvorav de tre første gis i skole og det siste året er kombinert med et verdiskapingsår i lærebedriften. Disse er imidlertid omfattet av landslinjeordningen og får dermed direkte finansiering fra staten.

De regler som er beskrevet ovenfor er minimumskrav. Rammetilskuddet til fylkeskommunene er beregnet slik at fylkeskommunene har midler til å dekke tre års opplæring. I tillegg får de lagt inn noe ekstra midler. Fylkeskommunene kan gjøre egne politiske vedtak om økt utbetaling av lærlingtilskudd. Vi ser at noen fylkeskommuner har valgt å betale ut lærlingtilskudd til lærebedrifter som har tegnet kontrakt i avviksfag, slik som for eksempel i automatiseringsfaget.

SPØRSMÅL NR. 1333

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 8. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Har statsråden vurdert å leie lokaler av LHL-sykehuset og her tilby sykehustjenester i offentlig regi slik at flere får behandling?

BEGRUNNELSE:

Behovet for behandlingskapasitet i Ahus' opptaksområde er stort og økende, med en stor befolkningsvekst særlig på Romerike. Det vil fortsatt ta mange år før kapasiteten økes med byggingen av Aker sykehus. Samtidig har LHL-sykehuset på Gardermoen så mye ledig kapasitet at det er risiko for oppsigelser og i ytterste konsekvens konkurs.

Ifølge Utviklingsplan 2035 Akershus universitetssykehus HF, er egendekningsgraden innen den somatiske

virksomheten er lavere for Akershus universitetssykehus enn for andre sykehus i Helse Sør-Øst som det er naturlig å sammenlikne seg med. Befolkningen i Akershus sykehusområde fikk i 2016 bare 62 % av sine utredninger og behandlinger av Akershus universitetssykehus. Pasientstrømmen ut av sykehusområdet er atskillig større enn det som kan tilskrives regionale og nasjonale funksjoner. Særlig gjelder dette planlagt behandling. Det er lavere egendekningsgrad for kirurgiske behandlingstilbud enn det er for de medisinske.

Svar:

Helse Sør-Øst har opplyst at egendekningsgraden ved Akershus universitetssykehus har sin bakgrunn i at en god

del pasienter som tilhører Akershus sykehusområde i dag behandles ved Oslo universitetssykehus. Dette gjelder særlig pasienter fra de tre bydelene i Groruddalen. Jeg er kjent med at Helse Sør-Øst jobber med å håndtere framtidig kapasitetsutfordringer ved Akershus universitetssykehus. I tillegg til utbygging av nytt akuttsykehus på Aker, som vil frigjøre kapasitet ved Akershus universitetssyke-

hus, har Helse Sør-Øst opplyst at det også er planlagt for mer kortsiktige tiltak. Helse Sør-Øst RHF har i dag avtale med LHL-sykehuset på Gardermoen. Det er Helse Sør-Øst som har ansvar for å planlegge, korrigere og evaluerer spesialisthelsetjenestenes innhold og omfang, som sikrer befolkningens behov for helsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 1334

Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 4. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Nordland og Troms har i følge "Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2017-2018" størst tap av reinkalver til fredet rovvilt i hele landet. Disse fylkene har størst tap av reinkalv, samtidig om beitemene er svært gode. Slik har det vært i mange år, og fortvilte reineiere melder at de ikke har kalver nok til å drive avlsarbeid, øke flokken eller lære ungene sine å slakte.

Hva vil ministeren gjøre for å redde den samiske reindrifta og reindriftskulturen i disse områdene som er spesielt utsatte?

BEGRUNNELSE:

I Nordland er tapet av kalv 57 % og 96 % av dette er registrert som tap til fredet rovvilt. I Troms er tapet av kalv 60 % og 93 % av dette er registrert som tap til fredet rovvilt. Et eksempel på at reinen er i god kondisjon er at slaktevektene i Nordland og Troms både på kalver, okser 1-2 år og simler over to år er høyest i landet i samisk tamreindrift. I disse områder finnes også sørsamisk og lulesamisk reindrift, som er spesielt utsatte reindriftskulturer, i tillegg til nordsamisk reindrift.

Svar:

Problemstillingen knyttet til kalvetap er mer sammensatt enn det representanten Mossleth viser til i sin begrunnelse for spørsmålet, der rovvilt fremheves som den sentrale årsaken bak kalvetapet i Nordland og Troms.

De siste fem årene har, ifølge Rovbase, antall kalv erstattet som tapt til rovvilt vært om lag 40 prosent av det totale kalvetapet i Nordland og Troms. Selv om rovvilttap i enkelte områder er av stor betydning for enkelte reineiere, viser dette at hoveddelen av kalvetapet sann-

synligvis ikke kan forklares av rovviltforekomstene i Nordland og Troms.

Det er gjort flere studier av produksjon og tap i reindrifta, og senest i 2018 ble det utarbeidet en egen rapport om reindriften i Nordland (NINA Rapport 1556) som bekrefter at bildet er sammensatt. Rapporten fra Nordland beskriver det som et påfallende funn at det er en negativ utvikling i slakteuttak og bestanden av tamrein over tid, som forskerne ikke finner kan relateres til rovviltforekomster eller vær- og klimaforhold. Forskningen viser altså at endringene i Nordland mest sannsynlig også er sterkt påvirket av årsaker vi så langt ikke har kunnskap om.

Uavhengig av dette er jeg opptatt av at tap av tamrein til rovvilt skal reduseres så mye som mulig. Det har i flere år vært praktisert en lavere terskel for felling av rovdyr i kalvingsområder som ligger i prioriterte rovdyrområder, enn det som normalt er gjeldende for slike områder. Dette gjøres av hensyn til tamreinnæringen. Samtidig har vi en lav terskel for å felle rovdyr som utgjør et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Dette mener jeg forvaltningen følger opp på en svært god måte, selv om det i flere tilfeller har vist seg å være praktisk utfordrende å felle rovdyr på barmark. Samtidig har vi økt bevilgningene til Statens naturoppsyn i årets budsjett slik at oppsynet i større grad kan gi samtidig råd og bistand til kommune og interkommunale fellingslag som ønsker det.

Jeg vil også vise til det pågående arbeidet for å gjøre soneforvaltningen i Nordland mer tydelig, i tråd med Stortingets føringer. Den gjeldende forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er nå kalt inn til departementet. Vi har i denne prosessen hatt møter med Miljødirektoratet, rovviltnemnda i regionen og dets sekretariat.

SPØRSMÅL NR. 1335**Innlevert 27. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 5. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Stedvis, spesielt i Midt- og Nord-Norge, er det utfordringer med å skaffe lokale masser i forbindelse med anleggsarbeid, spesielt på vei. Dette har ført til at masser må fraktes over store avstander. Det øker transportbehovet i anleggsbransjen, noe som er uheldig sett i lys av trafikksikkerheten, klimaet og kostnader.

Hva vil ministeren gjøre for å sikre at anleggsbedriftene kan skaffe til veie lokale masser, og sørge for bedre tilgang på massemtak for brukte masser?

BEGRUNNELSE:

Maskinentreprenørenes forbund (MEF) gjennomførte en medlemsundersøkelse blant 2000 medlemsbedrifter i november og stilte dem spørsmål knyttet til utfordringene med tilgang til lokale masser i forbindelse med anleggsarbeid, spesielt på vei. Stedvis har det oppstått utfordringer med å skaffe til veie lokale masser, noe som har ført til at masser må hentes fra andre steder i landet. Det igjen medfører en økning i bruken av skip og lastebiltrafikk, noe som er uheldig sett i lys av trafikksikkerheten og i forhold til klimapolitikken. 14 % av medlemsbedriftene har problemer med å skaffe til veie lokale masser. I tillegg melder 22 % av bedriftene at de ikke har tilgang til godkjente massemtak. Ifølge disse tallene er utfordringene spesielt store i Midt- og Nord-Norge.

Svar:

Det er alltid eit mål om massebalanse ved planlegging av samferdselsprosjekt. Det er derfor ønskeleg å minimere inntransport av massar utanfrå og i størst mogleg grad gjere bruk av lokale massar internt på anlegget. Dette er enklast å få til dersom ein kan planlegge lengre streknin- gar i eitt, men verre dersom ein planlegg små avgrensa prosjekt.

Den viktigaste tilrettelegginga for bruk av lokale mas- sar skjer i planleggingsfasen av prosjekta. For å kunne ut- nytte lokale massar er det naudsynt med god kartlegging av tilgjengelege ressursar, og det må setjast av areal til sor- tering, produksjon og mellomlagring av materiale av ulik kvalitet. Tilgangen på lokale massar er slik sett ikkje ei utfordring for anleggsentreprenørane åleine, sidan tilret- telegginga for dette i mange prosjekt skjer før entreprenør er vald.

Miljødirektoratet definerer overskotsmassar frå anleggsarbeid som avfall, jf. direktoratets faktaark M-1243/2018:

«Avfall som oppstår i forbindelse med samferdselsutbyg- ging og andre anleggsarbeid er å regne som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27a annet ledd. Overskytende jord- og steinmasser fra slik virksomhet, som ikke skal brukes på samme lokalitet som de er gravd opp, vil normalt være å anse som næringsavfall – med mindre det er sikkert at massene vil utnyttes som byggeråstoff eller fyllmasser i et annet prosjekt.»

Denne definisjonen forvanskar utveksling av mas- sar mellom prosjekt lokalt. Det er derfor svært viktig at samferdselsprosjekta blir planlagt på ein slik måte at ein oppnår massebalanse eller at ein har ein klar plan for ut- nytting av massane på eit tidleg tidspunkt, for å unngå at verdifulle byggeråstoff blir definerte som avfall.

Ein annan avgrensande faktor for val av massar til vegbygging er kvalitetskrava til steinmateriala. For å sikre lang levetid for vegane som blir bygde, er det viktig å bruke byggeråstoff av rett kvalitet. Kvalitetskrava til stein- material til bruk i forsterkingslag vart senka i siste utgåve av vegnormalen (Statens vegvesens Handbok N200 Veg- bygging) som kom i 2018. Bakgrunnen for dette var mel- lom anna eit ønske om nettopp å legge til rette for auka bruk av lokale massar i vegprosjekt og unngå unødvendig massetransport. I tillegg er dimensjoneringsystemet for veg endra dei siste åra ved at det er teke inn eit eige frost- sikringslag. Her er kvalitetskravet lågare og materialbe- hovet ofte større. Dermed ligg det godt til rette for å nytte svakare, lokalt material.

Eg vil også trekke fram at det dei siste åra har vore gjort ein stor forskingsinnsats på dette fagområdet, mellom anna i innovasjonsprosjektet Kortreist stein. Dette er eit bransjeprojekt finansiert gjennom Norges forsknings- råd. Statens vegvesen og Bane NOR er deltakarar i prosjek- tet, saman med mellom anna Veidekke, SINTEF, NTNU og Norges geologiske undersøkelse (NGU). Eit av innsatsom- råda i dette prosjektet er planprosessar og ressursforvalt- ing, der det blir lagt vekt på samvirket mellom kommunar og andre byggherrar i utarbeidinga av arealplanar og i planlegginga av samferdselsprosjekt. Kortreist stein arbe- ider for betre geologisk kartlegging og materialkarakteris- ering i ein tidleg fase i dei enkelte anleggsprosjekta, for å fremje betre ressursutnytting av overskotsmassar.

Prosjektet skal ferdigstillast i løpet av 2019, og eg ventar at vi her får fram gode resultat som raskt kan imple- menterast for å forenkla og auke bruken av lokale massar i samferdselsprosjekt.

SPØRSMÅL NR. 1336**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 2. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Vil arbeids- og sosialministeren be utlendingsmyndighetene vurdere om avslaget på søknaden om oppholdstillatelse etter utlendingsloven er i tråd med intensjonen til regelverket, eller om det er praktisert for strengt i dette tilfellet?

BEGRUNNELSE:

Utlendinger som har fullført høyere utdanning eller fullført fagutdanning, kan søke om oppholdstillatelse i Norge som faglært i medhold av utlendingsloven.

Undertegnede er gjort kjent med at utlendingsmyndighetene i en konkret sak, omtalt i Stavanger Aftenblad 27. mars 2019, har avslått søknad om midlertidig oppholdstillatelse som faglært arbeidstaker. Bakgrunnen for avslaget er at søkers masterutdanninger ikke anses nødvendig for stillingen hun er registrert med i arbeidstakerregisteret. Søker er registrert som kjøkkenassistent, mens hun etter det undertegnede har fått opplyst, er medgründer av virksomheten hun er registrert som ansatt i. Søker mener kompetansen hun har innenfor biokjemi og matvitenskap er viktig for videre utvikling av virksomheten.

Søker fremstår som godt integrert i Norge. Hun har bodd i landet i åtte år, tatt lang utdanning her, fått to barn som er født og oppvokst her, og vært med på å etablere egen bedrift. Virksomheten har skapt arbeidsplasser for flere. Avslaget på søknad om opphold medfører at både søker og hennes mann og barn må returnere til hjemlandet, og virksomheten antas å bli lagt ned. En mister med dette både en godt integrert familie og en nystartet virksomhet med flere ansatte.

Svar:

Representanten Abid Q. Raja viser til en konkret sak, omtalt i Stavanger Aftenblad 27. mars 2019 der søkeren har fått avslag på søknad om oppholdstillatelse som faglært.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler og avgjør saker og klager etter utlendingsloven. Verken regjeringen eller jeg instruerer eller påvirker utfallet av enkeltsaker med mindre det gjelder hensyn til grunnleggende nasjonale interesser, eller utenrikspolitiske hensyn. Det er derfor ikke riktig av meg å uttale meg om regelverket er for strengt praktisert i en konkret sak.

Det kan likevel være grunn til å omtale sider ved det utlendingsforvaltningen tar hensyn til. I lys av representantens begrunnelse, oppfatter jeg at spørsmålet egentlig dreier seg om to forhold. Det ene spørsmålet er om søknaden om oppholdstillatelse for mor i familien er behandlet riktig etter bestemmelsen om oppholdstillatelse som faglært, utlendingsforskriften § 6-1. Det andre framstår som et spørsmål om familien som ikke hadde tillatelser som ga grunnlag for permanent opphold i Norge, likevel burde fått opphold etter utlendingsloven § 38 og utlendingsforskriften kapittel 8 om oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket.

På generelt grunnlag legger jeg til grunn at både UDI og UNE har vurdert om faglærtbestemmelsens vilkår er oppfylt i søkerens sak, både med hensyn til lønn og arbeidsvilkår og utdanningens relevans for stillingen for å få arbeid som faglært. Det samme gjelder også vurderingen av grunnlag etter § 38 mv. som i utgangspunktet er en unntaksregel. Den åpner blant annet for å gi oppholdstillatelse i saker som berører barn. Hensynet til barnets beste skal da være et grunnleggende hensyn. Det betyr ikke at barnas tilknytning alene er ensbetydende med å få opphold i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1337**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 4. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Mener statsråden det er en akseptabel framgangsmåte at forslag til områder som skal vernes blir utarbeidet uten at kommunene der områdene ligger blir involvert, og mener statsråden det er grenser for hvor store områder som kan vernes i enkelt kommuner?

BEGRUNNELSE:

På oppdrag fra Miljødirektoratet har Fylkesmannen i Innlandet utarbeidet en bruttoliste over verdifull natur i Oppland og Hedmark, kalt supplerende vern fase 1. Det er over 120 nye områder som er tatt inn på denne lista som omfatter mer vern langs Lågen og omfattende utvidelser av nasjonalparkene.

Kommunene er ikke involvert i denne prosessen.

Svar:

Stortinget har gjennom behandlingen av naturmangfoldmeldingen (Meld.St.14 (2015-2016) Natur for livet Norsk handlingsplan for naturmangfold i 2016 sluttet seg til at det skal gjennomføres et begrenset supplerende vern. Dette er nødvendig for å gi norsk natur tilstrekkelig vern. Selv om det i dag er vernet ca. 17 % av Fastlands-Norge, dvs. utenom Svalbard, så er ikke verneområdene representative for alle naturtyper. De ivaretar heller ikke truet natur i tilstrekkelig grad. Det er særlig lavereliggende områder i Sør-Norge, spesielt under 300 m.o.h. som er dårlig dekket, mens fjellnatur er overrepresentert.

Opprettelse av verneområder skjer på bakgrunn av gode, inkluderende og demokratiske prosesser. Dette følger av både naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Verneforslag skal ikke gjennomføres uten involvering av kommuner og andre som blir berørt. Derfor er det heller ikke utarbeidet konkrete verneforslag i det forberedende arbeidet med suppleringsvernet som pågår nå.

Miljødirektoratet har fått i oppdrag å identifisere områder som kan være aktuelle for et senere vern. Direktoratet skal sammenstille en naturfaglig tilråkning om hvilket totalomfang dette vernet bør ha. Dette gjør direktoratet på bakgrunn av innspill fra fylkesmennene som har identifisert områder som kan bidra til at alle naturtyper blir tilstrekkelig representert i norske verneområder, og som kan bidra til å sikre truet natur. Dette har fylkesmennene gjort ut ifra naturfaglig kunnskap og vurderinger. Dette er altså ikke konkrete verneforslag, og det er ikke foretatt

avveininger opp mot andre samfunnsinteresser. Arbeidet fylkesmennene har gjort i denne innledende fasen er kun identifisering av områder med utgangspunkt i naturfaglige kriterier og vurderinger.

Før sommeren vil Miljødirektoratet oversende sin tilråkning til Klima- og miljødepartementet. Dette vil være en tilråkning av hvilket omfang et supplerende vern bør ha, og den vil også inneholde en generell overordnet vurdering av positive og negative samfunnsøkonomiske konsekvenser. Når jeg får denne tilråkningen vil jeg på et overordnet nivå vurdere og avveie de naturfaglige rådene opp mot andre samfunnshensyn. På bakgrunn av disse overordnede avveiningene, vil det tas stilling til i hvilket omfang og hvor det skal igangsettes konkrete verneprosesser. Når vi kommer så langt, ser jeg frem til å ha et samarbeid og en god dialog både med kommunene og med andre som har interesser i de aktuelle områdene. Jeg vil selvfølgelig sørge for at gjeldende regler for inkludering og medvirkning for slike prosesser blir fulgt.

Hvor store eventuelle framtidige verneområder i den enkelte kommune kan være, er avhengig av avveiningene mellom konkrete verneverdier og andre samfunnsinteresser i det aktuelle området.

SPØRSMÅL NR. 1338**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 8. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden ta et initiativ overfor grunneierne langs Sørlandsbanen Vest for å sikre at de blir kompensert for kostanden med å erstatte dagens gjerder?

BEGRUNNELSE:

Grunneiere langs Sørlandsbanen Vest har fått brev fra Bane NOR om at de vil sette i gang arbeidet med å få fjerne gjerdene langs Sørlandsbanen Vest. Dette gjør Bane NOR fordi de ikke har budsjettmidler til å vedlikeholde disse gjerdene. Flere av grunneierne er avhengig av å ha gjerde og det legges opp til at de må ordne dette selv. Dette vil medføre store kostnader, blant annet fordi det er en sikkerhetsrisiko å arbeide med å sette opp gjerder samtidig som det er togtrafikk på denne strekningen.

Svar:

Påkøyrslar av dyr er noko som diverre skjer ved drift av eit jernbanenet. Bane NOR jobbar aktivt med å førebygg-

je dyrepåkøyrslar ved å sette opp gjerder langs jernbana. Bane NOR prioriterer gjerdning der dei har størst effekt. Effektar og mål vert følgd opp tertialvis av Jernbanedirektoratet og rapportert vidare til Samferdselsdepartementet.

Eg har innhenta vurdering frå Bane NOR om korleis dei vil handtere denne saka. Det ligg til Bane NOR å gjere desse vurderingane gjennom sitt oppdrag om å bygge og drifte jernbanenettet i Noreg på ein god og sikker måte. Bane NOR melder at gjerda som dei vil fjerne, ikkje er sett opp med hensikt om å forhindre påkøyrslar av dyr, men for å markere eigedomsgrensene. Grunneigarane som mistar gjerde mot jernbana, har ikkje eit rettsleg krav på kompensasjon. Det er såleis ikkje avsett middel til kompensasjon eller etablering av nye gjerde i desse tilfella. Det er liten tryggingrisiko forbunde med at grunneigarane sjølv set opp gjerde, dersom ein føresett at det blir gjort i samråd med og løyve frå Bane NOR. Etter jernbanelova er det forbode utan løyve å setja opp gjerde eller annan innretning innfor 30-meter frå jernbanespolet.

SPØRSMÅL NR. 1339**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 4. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

Enkelte områder med matjord brukes til dyrking av ferdigplen til parker og hager. I mye av plendyrkingen puttes plastnett i jorda for å håndtere plenen. Det er en potensiell kilde til mikroplast i parker, hager og matjorda plenen dyrkes på. Vi risikerer også å miste god matjord hver gang ny plen skaves av med topplaget det har grodd frem i.

Mener ministeren at slik produksjon er en god måte å bruke gode matjordsarealer på, eller ser ministeren behov for regulering og incentiver for å legge om bruken?

BEGRUNNELSE:

Særlig på Østlandet brukes nå utmerket matjord til dyrking av ferdigplen til parker og hager i stedet for mat og før. Ofte skjer dyrkingen av plengresset på plastnett for å lette arbeidet med å rulle opp gresset før det skaves av og leveres til kjøper. Foruten plastforsøpling og tap av jordsmonn er slik produksjon intensiv med tanke på innsatsfaktorer som vanning, ugressbekjemping, og maskinkjøring for klipping som kan gi økt jordpakking. Det har også ved flere anledninger blitt observert at fugler setter seg fast i plastnett som ligger igjen på jordene etter uttak av plen.

Svar:

Produksjonen av ferdigplen startet opp i Norge i 1986. Ved plenproduksjon vil noe av jorda følge med røttene ved skjæring. Plenproduksjonen bygger imidlertid også et nytt humuslag, og vil ikke bidra til å forringe jordsmonnet mer enn flere andre produksjoner. Gressmatten skjæres tynt, og matten består i stor grad av røtter og skudd, i mindre grad av jord. Siden jorda er godt bundet under produksjonen, hindrer produksjon av ferdigplen samtidig jorderosjon i form av avrenning og vind, og gresset tilfører humus til jorda.

Hvis produksjonen fører til at jordsmonnet blir fjernet, kan kommunen følge opp saken som brudd på jordloven § 9. Bestemmelsen inneholder et forbud mot at bl.a. dyrka jord brukes til formål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon. I rundskriv M-3/2013 (omdisponering og deling) er det lagt til grunn at plenproduksjon rammes av forbudet hvis jordsmonn blir fjernet. Brudd på bestemmelsen i jordloven kan følges opp med bøter, eller med tvangsmulkt.

Etter det jeg har fått opplyst brukes det ved enkelte produksjoner biologisk nedbrytbart nett for å forsterke gressmatten ift. slitasje, for eksempel ved plenproduksjon til fotballbaner. Dette er imidlertid ingen vanlig produksjonsmetode i Norge.

Jeg vil ellers peke på at norske bønder er selvstendig næringsdrivende som må tilpasse produksjonen innenfor de rammebetingelsene myndighetene og markedene gir. Lønnsomhet er en forutsetning for jordbruksproduksjonen, og det er nødvendig at bøndene utnytter de markedsmulighetene som finnes for å skaffe seg inntekter. Disse mulighetene kan ligge i lokal foredling, men også i produksjon av f.eks. blomster, prydbusker, pyntegrønt, juletrær og ferdigplen. Slike produksjoner får lite eller ingen tilskudd over jordbruksavtalen, men bidrar til å opprettholde jordbruksarealene og potensialet for framtidig matproduksjon.

Slik situasjonen er i dag, ser jeg etter dette ikke behov for å regulere produksjonen ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 1340

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 2. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen, foruten økningen i VTA-plasser i enkelte regioner, for å snu utviklingen der en stadig større andel psykisk utviklingshemmede mangler arbeid eller annen aktivitet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge NAKO (Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming), har andelen psykisk utviklingshemmede uten arbeid eller dagtilbud steget fra 10,7 prosent i 2012 til 53 prosent i 2017.

I 1995 ble ansvaret for oppfølgingen av psykisk utviklingshemmede flyttet fra staten til kommunene, men utviklingen i mangelfull aktivitet er gjeldende over hele landet.

Lovverket slår tydelig fast at psykisk utviklingshemmede har rett til et aktivt og meningsfylt liv. Antallet VTA-plasser økes i 2019, men flere regioner har lange ventelister og får tildelt få eller ingen nye plasser.

Svar:

Ansvar for aktivisering av utviklingshemmede er delt mellom stat og kommune. Staten har ansvar for arbeid til gruppen, mens kommunene har ansvaret for andre typer aktiviteter. Det viktigste arbeidstilbudet til utviklingshemmede er arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid (VTA). Dette arbeidstilbudet arrangeres både i skjermede virksomheter og ordinære bedrifter. Statsbudsjettet for 2019 har gitt rom for om lag 700 nye plasser i varig tilrettelagt arbeid. Dette er en betydelig opptrapping som vil gi arbeid til flere utviklingshemmede og andre grupper som trenger dette arbeidsmarkedstiltaket.

Regjeringen har signalisert i Granavolden-plattformen at den ønsker å tilby flere varig tilrettelagte arbeidsplasser og sørge for at VTA-plassene i større grad tilbys utviklingshemmede. Arbeids- og sosialdepartementet er i dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet om hvordan signalene om flere plasser til utviklingshemmede best kan implementeres.

Regjeringen tar sikte på å legge fram en stortingsmelding om utviklingshemmedes menneskerettigheter i løpet

av 2020. Arbeidet er i gang og bruker- og interesseorganisasjonene er involvert i arbeidet. Dette vil være en tematisk bredt anlagt stortingsmelding, som blant annet vil behandle utviklingshemmedes tilgang til arbeid. Arbeidet med

stortingsmeldingen er koordinert med den kommende handlingsplanen for mennesker med funksjonsnedsettelse.

SPØRSMÅL NR. 1341

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 1342

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 8. april 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Tillitsvalgte ved NMBU er bekymret for redusert forskningsaktivitet og svekkelse av fagmiljøet ved veterinærutdanningen som følge av at ressursene over flere år er bundet opp i Campus-prosjektet.

På hvilken måte vil statsråden garantere at campusutbyggingen ikke går på bekostning av den videre forskningsproduksjonen, driften ved veterinærutdanningen eller akkrediteringen av utdanningen?

Svar:

Jeg viser til mitt svar til på tilsvarende spørsmål fra stortingsrepresentant Nina Sandberg i spørsmål nr.1304 til skriftlig besvarelse av 1.april 2019:

"Også jeg er opptatt at det veterinærfaglige miljøet på Adamstuen ikke skal svekkes ved en flytting til Ås våren/sommeren 2020. Jeg har forståelse for at de ansatte føler en viss uro da dette er en omfattende og krevende prosess. Dette uttalte jeg også i Khrono 23. mars. Men jeg uttalte også at vi på Ås kommer til å få "Europas mest moderne fasiliteter innenfor veterinærmedisin og klinikker", og at dette vil gi unike faglige muligheter.

I Khronos oppslag 21. mars uttrykker også styreleder Siri Hatlen og rektor Mari Sundli Tveit forståelse for uroen en del av de ansatte føler, men at de er opptatt av at bygge- og flytteprosessen i minst mulig grad skal gå ut over kjernevirksomheten.

Den endelige ferdigstillelsesdatoen for prosjektet har nå vært kjent i nærmere to år og NMBU har planlagt sin drift og flytting i forhold til dette. Prosjektet er komplisert og utfordrende og det kan selvfølgelig oppstå uforutsette situasjoner, men på bakgrunn av Statsbyggs framdriftsplaner har vi i dag tro på at dato for ferdigstillelse holdes.

Når universiteter og høyskoler får nye bygg så må institusjonene ta høyde for at det kommer noen ekstraavgifter i en overgangsperiode, som bl.a. flytteavgifter. Derfor må institusjonene foreta økonomiske avsetninger i forkant, noe jeg vet NMBU har tatt høyde for.

Jeg har hatt og vil også i fortsettelsen ha nær og god dialog med ledelsen ved NMBU for å forsikre meg at prosessene knyttet til flytting fra Adamstuen til Ås skal gå på en så smertefri måte som overhode mulig. Men de økonomiske rammene som Stortinget har stilt til disposisjon for NMBU ligger fast og det må planlegges ut fra dette.

Når det gjelder situasjonen ved Veterinærinstituttet som også omtales i begrunnelsen for spørsmålet, så må jeg henvisne til ansvarlig statsråd."

Jeg håper dette svaret også er dekkende for ditt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 1343**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 2. april 2019 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Straks etter justisminister Tor Mikkkel Waras permisjon, ble det kjent at han hadde koblet til seg ulønnede lobbyister blant annet for å fasilitere kontakt med SMK.

Hvordan sikrer statsministeren at det ikke oppstår bindinger mellom egne statsråder og lobbyister med hemmelige kundelister, og hvorfor har statsministeren tillatt at permittert statsråd Wara koblet til seg private PR-rådgivere?

BEGRUNNELSE:

Justisminister Tor Mikkkel Wara er i lønnet permisjon etter den siste tidens hendelser knyttet til statsråden.

Det er blitt kjent at lobbyister fra First House både bistår Wara og har håndtert kommunikasjon mellom Wara og statsministerens kontor. Utover dette er oppdraget til PR-rådgiverne ikke kjent. Det er heller ikke klargjort hverken fra Wara, Statsministeren eller rådgiverne selv hvordan man gjennom denne ordningen samtidig skal sikre regjeringens uavhengighet.

Dette engasjementet reiser prinsipielle spørsmål om regjeringens uavhengighet, og om regjeringen lar seg påvirke av et PR-byrå med hemmelige kundelister. Det er kritikkverdig at statsministeren ikke stoppet dette, all den tid det er åpent om Wara skal tilbake som statsråd.

Svar:

Som påpekt i den muntlige spørretimen 27. mars 2019 gjelder habilitetsreglene for statsrådene. Etter forvaltningsloven har alle som jobber i det offentlige et løpende ansvar for å vurdere egen habilitet. Dette gjelder i forhold til nære venner, familie, tidligere styreverv, arbeidsforhold mv. Det er videre helt klart at saker er til behandling i regjeringen er fortrolige, og de ikke skal diskuteres med utenforstående.

I den konkrete saken som representanten viser til har jeg vært opptatt av at Statsministerens kontor skal ivareta sitt arbeidsansvar på en god måte. For å kunne gjøre det er det nødvendig med kontakt mellom kontoret og statsråden som var i permisjon, direkte eller via dem som var rundt ham de første par dagene. Hvilke venner statsråden velger å støtte seg til i en slik situasjon bestemmer han selv. SMK har for øvrig gitt innsyn i korrespondansen vedrørende Wara mellom Aanes og ansatte på Statsministerens kontor.

Det er generelt grunn til å ha en åpen diskusjon om rolleforståelse og grenseopp ganger, men i denne saken mener jeg at det er ivaretatt.

For øvrig viser jeg til mitt svar i spørretimen.

SPØRSMÅL NR. 1344**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 5. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hvilken rolle ser statsråden at Rygge kan ha for en permanent løsning for småflytrafikken i Oslo-området etter Forsvaret avslutter driften sin ved Kjeller flyplass i 2023?

BEGRUNNELSE:

I juni 2017 ba et enstemmig Storting om at regjeringen skal legge fram en sak om en permanent løsning for små-

flytrafikken i Oslo-området. Bakgrunnen for situasjonen kan spores tilbake til nedleggelsen av Fornebu flyplass i 1998.

Gjennom nedleggingen av Fornebu og etableringen av Gardermoen mistet allmennflymiljøet begge de to flyplassene som tilholdssteder. I forbindelse med utbyggingen og finansieringen av Gardermoen som hovedflyplass for hovedstadsområdet, ble det forutsatt at det skulle

etableres en småflyplass i Oslo-området, jf. St.prp. nr. 90 (1991–1992).

Da regjeringen presenterte langtidsplanen for forsvarssektoren i juni 2016, gikk det frem at Forsvarets aktiviteter vil avsluttes i løpet av 2023. I proposisjon til Stortinget (nr. 151 (2015–2016)) sto det: «Da Fornebu ble stengt for flyging i 1998, ble mye av småfly- og luftportsaktiviteten i Oslo-området overført til Kjeller. Ved en nedleggelse av Kjeller som flyplass vil det bli behov for å finne alternativer for denne aktiviteten».

I august 2017 lanserte regjeringen «Strategi for småflyvirksomheten i Norge» hvor det blant annet heter at «regjeringen vil gjennomføre en utredning om hvordan staten best mulig kan legge til rette for en permanent løsning for småflyaktiviteten på Østlandet (...)».

I desember 2018 leverte Oslo Economics levert sin utredning. I rapporten slås det fast at en permanent løsning for småflyaktiviteten i Østlandsområdet kan oppnås ved valg av flere ulike løsninger.

Legger man vekt på brukernytten anbefales Eggemoen ved Hønefoss som permanent tilholdssted for småflyaktiviteten. Legger man mindre vekt på brukernytten anbefales en delt løsning mellom Jarlsberg, Rakkestad og Rygge. Rapporten drøfter ikke en konsentrert løsning ved Rygge, til tross for at allmennflymiljøet ser på dette som en fullgod løsning.

Tilgangen for småfly på Rygge er redusert etter nedleggelsen av Rygge Sivile Lufthavn i 2016. Forsvaret har gjennomført tiltak for å legge til rette for begrenset små-

flyaktivitet på Rygge, men allmennflymiljøet opplever betydelige begrensninger og hindringer på aktiviteten.

Historisk har Rygge vært en viktig småflybase og en viktig flyplass for småflyvirksomheten i hele Østlandsområdet, særlig for brukerne i Oslo-området. Det har vært småfly på plassen i over 60 år. Skal Rygge inngå i en permanent løsning vil det kreves en ny langsiktig avtale med Forsvaret som åpner for flere fly og flere bevegelser.

Svar:

Rapporten fra Oslo Economics tilrår at Rygge flyplass bør ha ei rolle for ei permanent løysing for småflyaktiviteten dersom innsatsen skal fordelast over fleire flyplassar. Rapporten slår samtidig fast at som konsentrert løysing er Rygge flyplass utforsigbar med bakgrunn i at det kan oppstå konflikter ved å drive småflyaktivitet på ein operativ kampbase. Vidare blir det vist til at det er nødvendig med tilgjengekontroll og sikkerheitsklarering blant brukarane av Rygge, og at Rygge kan bli stengt av i periodar med høg beredskap. Rapporten viser også til at Forsvaret sjølv ynskjer at småflyaktiviteten på Rygge skal være avgrensa.

Det er venta at den militære aktiviteten ved Rygge vil auke i løpet av dei komande åra. Dette vil ha noko å seie for kor stor rolle Rygge kan ha for ei permanent løysing for småflyaktiviteten i framtida. Samferdselsdepartementet går no igjennom rapporten og vurderer tilrådingane som er gitt. Eg finn det ikkje rett å ta stilling til dette før det arbeidet er slutført.

SPØRSMÅL NR. 1345

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 3. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Er samferdselsministeren enig med justisministeren i at det er en god idé å utvikle Utrykningspolitiets sine patruljer som arbeider særskilt med tunge kjøretøy (Miljøpatruljene), når vi ser den kompetansen disse besitter, og det arbeidet de utfører for å redusere antallet farlige vogntog på veiene våre?

BEGRUNNELSE:

Først på -90 tallet etablerte Utrykningspolitiet noen patruljer (ca. 10-12 stk. nasjonalt), som skulle ha spesialkom-

petanse for kontroll av tunge kjøretøyer (kjent som "Miljøpatruljene").

Dette har vært mannskaper som har hatt kontroll av tunge kjøretøyer som dedikert oppgave, og har vært anerkjent og respektert i transportnæringen i nærmere tretti år.

Foruten å ha hatt en viktig rolle ute på vegene, har mannskapene tatt med seg kompetansen på tunge kjøretøy tilbake til politidistriktene. Dette har vært avgjørende for at politidistriktene har hatt faglig kompetanse til å etterforske og påtale avgjøre saker knyttet til overtredder og ulykker med tunge kjøretøyer.

Sjefen for Utrykningspolitiet (UP9, med velsignelse fra Politidirektoratet (POD), har nå besluttet å gradvis avvikle disse patruljene. Begrunnelsen er at det visstnok gir "bedre effekt" for trafikksikkerhetsarbeidet at også disse mannskapene skal ha fokus på fart, bilbelte og rus, på linje med de øvrige patruljene i UP. Det oppleves som litt spesielt gitt den store debatten vinterens ulykker som tungbil har vært involvert i har forårsaket, men det har muligens sammenheng med at antallet fartsovertredelser, bilbeltebøter mv. er blant indikatorene som måler UP sin effektivitet?

Norsk politi mister med forslaget all kompetanse på tunge kjøretøy. Denne kompetansen kommer ikke til å bli prioritert av politidistriktene i kampen mot annen, alvorlig kriminalitet. Dette vil sannsynligvis kunne resultere i flere henleggelse av saker som blir initiert av Statens vegvesen, da politiet ikke besitter tilstrekkelig kompetanse til å etterforske og iretteføre slike saker for domstolene.

Statens vegvesen mangler hjemler for en effektiv kontroll av tunge kjøretøyer. De har for eksempel ikke hjemler for ransaking slik politiet har.

Mange (spesielt utenlandske vogntog sjåfører), manipulerer fartsskrivere ved hjelp av brytere og andre tekniske innretninger som befinner seg inne i førerhytta. Der som føreren ikke samtykker til at kontrolløren fra Statens vegvesen får tilgang til førerhytta, kan ikke kontrolløren ta seg inn i førerhytta, slik politiet har muligheten til.

Frem til i dag, har kontrollørene i Statens vegvesen og Utrykningspolitiet utfyllt hverandre på en god måte. Dette er nå satt i spill av sjefen for UP. Det må kunne forventes at Justisdepartementet har hatt en samtale med Samferdselsdepartementet om dette.

Svar:

Regjeringa er svært oppteken av trafiktryggleiken på norske vegar. Tilstrekkeleg og effektiv kontroll gjennom samordna innsats frå kontrolletatane er då viktig.

Regjeringa har auka satsinga på utekontrollverksemda nasjonalt, mellom anna ved forsterka samordning og samarbeid mellom Statens vegvesen, politiet, Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Tolletaten. Regjeringa arbeider òg for å auke den internasjonale samhandlinga mellom kontrollmyndigheitene i EU/EØS-land, for å få meir og betre kontroll på tvers av landegrensene. Det vil redusere risikoen for at køyretøy med manglar passerer inn over grensa til Noreg.

Eit samansett risiko- og ulukkesbilette krev ulike former for kontroll, både stasjonær og mobil innsats, og ulik kompetanse frå dei einskilde etatane. Den einskilde kontrollatat si innsats må avstemmast mot det samla behovet, og om andre kontrollatatar ivaretek same område/tema, slik at særleg kompetanse kan nyttast fullt ut for å gi best mogeleg samla effekt. Det avgjerande er at den samla nasjonale innsatsen ivaretek det totale biletet og behovet.

Utrykningspolitiet har og skal ha ein svært viktig rolle i den totale kontrollinnsatsen på vegane, også overfor tunge køyretøy. Køyre- og kviletid, som dei såkalla miljøpatruljane kontrollerar i dag, dekkast og av Statens vegvesen sin innsats, og vegvesenet skal difor etter samråd med politiet ta over det samla målalet for dette eine kontrolltemaet. Det frigjer kapasitet for Utrykningspolitiet til å nytte si særlege myndigheit og kompetanse til å styrke innsatsen ytterlegare overfor tunge køyretøy på områda andre ikkje kan dekke, som kontroll og handheving av mellom anna farleg adferd, fart, rus og ID-kontroll.

SPØRSMÅL NR. 1346

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 8. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva er status for nødvendig opptrening av piloter til nye fly, og tilstrekkelig teknikerkompetanse ved den enkelte base, i forbindelse med at Babcock SAA skal overta som operatør av luftambulansetjenesten 1. juli 2019?

BEGRUNNELSE:

Stortinget gjennomgår nå vedtak fra forrige sesjon, deriblant vedtakene knyttet til å ivareta kapasitet og kompetanse i luftambulansen. Krisen i luftambulansen i 2018 førte til svekket beredskap og at fly ble stående på bakken. I 2018 behandlet Stortinget Dokument 8:224 S (2017–2018), redegjørelse nr. 12 (2017–2018), og Meld. St. 2 (2017–2018). Stortinget fattet i forbindelse med disse sakene blant annet følgende vedtak:

- Vedtak 860 Stortinget ber regjeringen sikre luftambulanseredskapen over hele landet, med nødvendige tiltak på kort og lang sikt for å skape stabilitet og forutsigbarhet i tjenesten.

- Vedtak 862 Stortinget ber regjeringen sikre at erfaring og kompetanse i dagens luftambulansetjeneste videreføres, enten gjennom forhandlinger med operatør, gjennom ny anbudsrunde med krav om virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljølovens bestemmelser eller på annen egnet måte.

- Vedtak nr. 1011 Stortinget ber regjeringen sikre forsvarlig drift og vedlikehold av luftambulansene ved den enkelte base.

Det er tre måneder igjen til ny operatør skal overta, og det er avgjørende at det ikke hefter usikkerhet ved kapasiteten og kompetansen i denne livsviktige tjenesten.

Vi ber derfor statsråden svare på status for overdragsprosessen, sett opp mot Stortingets tydelige vedtak fra 2018.

Svar:

Babcock Scandinavian AirAmbulance (BSAA) overtar den operative driften av flyene til luftambulansetjenesten fra 1. juli i år. De nye propellflyene er av typen Beech 250. Det er en ny moderne utgave av dagens Beech 200 som pilotene og flysykepleierne i tjenesten har mange års erfaring med. Når det settes inn en oppgradert flytype krever luftfartsregelverket at mannskapene gjennomfører trening for å lære seg hva som er nytt av innredning, instrumenter og prosedyrer. I tillegg kurses mannskapene i bokverket til BSAA. Dette er prosedyrer og beskrivelser som ligger tett opp til det bokverket Lufttransport flyr og driver sin virksomhet etter i dag. Etter avtale med Lufttransport, pilotene og flysykepleierne startet BSAA treningen av mannskapene 18. februar i år.

I Norge er det Luftfartstilsynet som har ansvaret for å godkjenne flyselskap og deres operasjoner. Før treningen kom i gang har Luftfartstilsynet godkjent både treningsorganisasjonen og treningsopplegget til Babcock. Tilsynet har også vært på inspeksjon under treningen og har vært fornøyd med det de har funnet. Jeg er kjent med at Lufttransports flygerforening 28. mars d.å. sendte en bekymringsmelding om treningsopplegget til Luftambulansetjenesten HF og Luftfartstilsynet, hvor de også informerte om at de midlertidig stanset sin deltakelse på den videre planlagte treningsaktiviteten. Det har i etterkant av dette vært avholdt møter mellom Babcock og Luftfartstilsynet og Luftambulansetjenesten, Norsk flygerforbund og Lufttransports flygerforening. Luftfartstilsynet har i brev av 2. april d.å. svart ut bekymringsmeldingen, hvor de påpeker at de har gjort en grundig gjennomgang av opplæringsprogrammet, samt ført tilsyn med gjennomføringen før de godkjente treningsprogrammet. Lufttransports flygerforening og Babcock har etter dette blitt enige om å ha en gjennomgang av opptreningsopplegget i uke 15, med sikte på rask oppstart etter dette. Når det gjelder teknikerkompetanse har Babcock som tidligere informert besluttet å bygge en ny hangar for hovedvedlikeholdet i Tromsø. Denne forventes å stå ferdig i 2020. Frem til den står ferdig vil selskapet foreta hovedvedlikeholdet hos myndighetsgodkjente flyverksteder. Babcock og selskapet LT Tech som leverer tekniske tjenester til dagens operatør kom ikke til enighet om kjøp av tjenester. Babcock inviterte etter dette Lufttransports teknikerforening til forhandlinger for å kunne tilby teknikerne ansettelse i deres selskap. Dette takket foreningen nei til. Babcock har derfor inngått en intensjonsavtale med Air Service Eggemoen om daglig vedlikehold av ambulansflyene i en midlertidig periode. De har i tillegg egne ansatte, og har planer for å etablere egen virksomhet både i Tromsø og på basene. Her vil de ansatte i LT Tech kunne søke på vanlig måte på stillinger hos Babcock.

SPØRSMÅL NR. 1347

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 5. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Andøy-samfunnet står foran et stort tap av arbeidsplasser som følge av nedlegging av den maritime patruljefly virksomheten. Nå er det i midlertidig kjent at et selskap ønsk-

er å etablere pilotutdanning på Andenes med muligheter for et betydelig antall arbeidsplasser. Regjeringen forventes å bidra i omstillingsprosessen de har skapt behovet for.

Hva akter statsråden som ansvarlig i regjeringen for omstillingskommuner å bidra med av løsninger for å sikre etableringen av en internasjonal pilotutdanning på Andøy?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens uttalelser overfor Andøy har det vært gitt uttrykk for at staten og virkemiddelapparatet vil gjøre sitt ytterste for å kompensere for bortfall av arbeidsplasser når Forsvaret legger ned sin virksomhet. Det er på denne bakgrunn stilt store forventninger til hva omstillingsprogrammet kan bidra med for å skaffe sårt tiltrengte nye arbeidsplasser til Andøy. Jeg vil understreke at Senterpartiet fortsatt mener det er en elendig begrunnet flytting av de maritime patruljeflyene (orion) og at vi derfor er imot.

En anerkjent norsk pilotskole ønsker nå å etablere pilotutdanning på Andenes da flertallet av Ap, Høyre og Frp mente flyttingen ville frigjøre arealer og åpne opp for ny virksomhet. Ifølge skolen vil et ferdig utdanningstilbud på Andenes kunne realisere rundt 90-100 arbeidsplasser og 3-400 studenter. Dette vil i så fall bety enormt mye for Andøy-samfunnet. Også et mindre opplegg vil være viktig for kommunen.

Som kjent er det i dag i hele verden stor etterspørsel etter piloter. Årlig etterspørres det i Europa ca. 7 000 nye piloter samtidig som det er kjent at dagens utdanningskapasitet er på under det halve.

Det er kjent at Andøya og naboregionene er meget velegnet til en slik utdanning. Her finner vi en meget moderne flyplass med infrastruktur på Andenes. Her finner vi luftromskapasitet på topp i Europa. I naboregionene finner vi en rekke lufthavner. I tillegg vil det i enda en kort periode være mulig å kunne rekruttere fagfolk som kan knyttes til pilotutdanning fra Andøy.

Selskapet som ønsker å etablere pilotutdanning på Andenes er ikke ute etter noen form for tilskudd til seg selv slik jeg har oppfattet det. Men, de er avhengig av at pilotstudenter, som alle andre studenter, kan ha et tilgjengelig tilbud om studiefinansiering. På dette området er det en forventning om at regjeringen kan bidra med å finne løsninger som «treffer» omstillingskommunen Andøy.

Med den store internasjonale etterspørsel etter piloter, vil det være naturlig at Norge spiller en rolle ifm. denne form for utdanning. Det forventes derfor at regjeringen og virkemiddelapparatet stiller opp og griper denne muligheten, da situasjonen tilsier at det haster.

Svar:

Jeg mener regjeringen viser ansvar for den utfordrende situasjonen Andøy kommune er i som følge av nedleggelsen av flybasen. Andøy kommune har derfor i perioden 2017-2019 fått til sammen 60 mill. kroner i statlige omstillingsmidler. Regjeringen vil bidra med ytterligere

35 mill. kroner utover dette. Regjeringen legger til grunn at også Nordland fylkeskommune bidrar med ressurser til omstillingsarbeidet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har delegert forvaltningen av omstillingsmidlene til Nordland fylkeskommune, som har ansvaret for bruken av midlene i samarbeid med kommunen og Innovasjon Norge.

Den mest sentrale aktøren i omstillingsarbeidet, er imidlertid kommunen. De har etablert en egen omstillingsorganisasjon (SAMSKAP) med deltakelse fra blant annet det lokale næringslivet, næringsorganisasjoner, Innovasjon Norge og fylkeskommunen. SAMSKAP har ansvaret for den daglige driften av omstillingsarbeidet i kommunen. Det er således de som mottar søknader om økonomiske midler fra omstillingsbevilgningen.

KMD har hatt møte med representanter fra Pilot Flight Academy om en mulig etablering av pilotutdanning på Andøya. Temaet for dette møtet var blant annet hvordan en slik utdanning eventuelt kunne finansieres. En særlig utfordring var hvordan utenlandske studenter kunne sikres en god studiefinansiering. Blant annet kom det opp spørsmål om Statens lånekasse kunne finansiere utenlandske studenter i Norge, og om noen av virkemidlene som KMD har ansvaret for kunne benyttes. Spesielt ble det drøftet om midlene over kap. 553, post 65 Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet, kunne være aktuell.

Det er utarbeidet en egen forskrift for bruken av de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene, og her er bestemmelsene for bruken av kap. 553, post 65 nedfelt. I § 6 fremgår det at midlene over denne posten ikke kan benyttes til kausjon eller annen økonomisk garanti. Unntaket er i bedriftssaker som behandles av Innovasjon Norge.

Jeg har vært i kontakt med forskning- og høyere utdanningsministeren når det gjelder spørsmålet om mulighetene for finansiering for utenlandske studenter gjennom Statens lånekasse for utdanning. Pilotutdanning som er godkjent som fagskoleutdanning, gir rett til studiefinansiering. Likevel kan ikke studiefinansieringsordningen brukes som virkemiddel til å rekruttere pilotstudenter fra utlandet. Norsk studiefinansiering har som formål å skaffe kompetanse til Norge og norsk samfunns- og arbeidsliv. Derfor stilles det krav om at utenlandske statsborgere må ha en viss tilknytning til Norge for å få tilgang til lån og stipend på lik linje med norske statsborgere. Utenlandske statsborgere som kommer til Norge for å studere, må finansiere utdanningen sin selv. Mer vidtgående rettigheter til utenlandske statsborgere er ikke forenlig med den rause studiefinansiering vi har i dag.

SPØRSMÅL NR. 1348**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Hans Inge Myrvold****Besvart 5. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Meinar ministeren at Fylkesmannen bør kunne overprøve kommunane og det lokale sjølvstyre i arealforvaltninga, med bakgrunn i skjønsvurderingar som ofte viser seg har same utgangspunkt, men som får motsett utfall, som denne saka frå Sandvoll i Kvinnherad kommune?

GRUNNGJEVING:

Eit sterkt lokalt sjølvstyre gjev grunnlag for god balanse i lokalsamfunnet. Forvaltningsstyrer og planutval i kommunane set premiss og rammer for arealforvaltninga lokalt. Samstundes registrerer ein ofte frå Fylkesmannen si side, ei overprøving av lokale vedtak som har god forankring på tvers av politiske parti.

NRK omtala i førre veke ei sak frå Sandvoll i Kvinnherad kommune, der Fylkesmannen hadde klaga inn vedtak i forvaltningsstyret i kommunen til departementet, og Fylkesmannen i Rogaland var utpeika som embete for endeleg handsaming av klagevedtaket. Tidlegare har ein og kunne lese tilsvarende sak frå Søreide i Høyanger kommune.

Verken Fylkesmannen i Vestland eller Fylkesmannen i Rogaland, tok seg arbeidet med å sette seg tilstrekkeleg inn i saka, som i stor grad er prega av skjønn knytt til vedtaka som er fatta av embetet.

Fylkesmannen kommenterte at det ikkje var grunnlag for synfaring.

Kvinnherad kommune sitt forvaltningsstyret har behandla saka to gongar, der likelydande vedtak om frådelling av areal til bustadbygging blei vedteke. Forvaltningsstyret har i si behandling peika på at området som er omsøkt, i særers liten grad er eigna som dyrkbar jord.

Skilnaden på dei nemnde sakene frå Sandvoll og Søreide, er at Fylkesmannen tok seg tid til å gjennomføre synfaring og gå i dialog med partane knytt til vedtak og søknad.

Det er særers uheldig at Fylkesmannen, utan dialog og synfaring tvert kan opptre på denne måten som Fylkesmann i Vestland har gjort, og seinare Fylkesmann i Rogaland i høve klagebehandlinga.

Regjeringa har tidlegare uttalt, frå dåverande kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner –

«Kommunene kjenner de lokale forholdene best, og jeg har tillit til at de gjør gode vurderinger i lokale saker.»

På bakgrunn av denne uttalen, skulle ein tru at Regjeringa skulle legge til rette for eit sterkare lokalt sjølvstyre. Overprøvinga frå Fylkesmannen i denne saka, virkar som lite harmonisk i høve Regjeringa sine uttalar.

Svar:

Både regjeringa og eg er oppteken av ei fornuftig arealforvaltning med eit auka lokalt handlingsrom. Regjeringa la difor fram forslag om endringar i dispensasjonsføresegnene i plan- og bygningslova, som skulle føre til redusert ressursbruk og auka kommunalt handlingsrom i Prop. 149 L (2015-2016). Forslaget la opp til ei ny føresegn om å kunne leggje vekt på viktige samfunnsomsyn ved vurdering av om det kan bli gjeve dispensasjon.

I saker der det kan vere eit relevant omsyn å sikre busetting i bygder, kan overordna omsyn til jordvern stå opp mot viktige lokale samfunnsinteresser om å få tilflyttarar. Fleirtalet på Stortinget følgde ikkje opp desse lovforslaga. Under handsaminga i Stortinget vart det teke inn ei ny føresegn om innskjerpa omsyn til jordvern ved vurdering av dispensasjon.

Den konkrete saka gjeld søknad om løyve og dispensasjon for frådelling av bustadtomt og tilhøyrande tilkomstveg frå ein landbrukseigedom. Fylkesmannen i Rogaland har som setjefylkesmann handsama klagesaka om dispensasjon og løyve etter plan- og bygningsloven. Klaga frå Fylkesmannen i Vestland er teken til følgje, og vedtaket til kommunen er gjort om. Vedtaket er grunngeve med at dei rettslege vilkåra for dispensasjon ikkje er oppfylte. Vurdering av vilkåra for å gje dispensasjon er eit rettsbruksskjøn som kan prøvast fullt ut av fylkesmannen.

I den politiske plattformen til regjeringa går det fram at regjeringa vil gje lokalt handlingsrom gjennom å utvida dispensasjonsmoglegheita til kommunane frå eksisterande lokalt vedtatte planar innafør rammeverket av nasjonalt regelverk.

SPØRSMÅL NR. 1349**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 8. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Utenriksministeren har uttalt følgende i Stortinget om FNs migrasjonsplattform: "Det er ingen rettslige forpliktelser i denne plattformen om å endre norsk regelverk." Ifølge et dokument publisert av nettstedet Document.no, skal EU-kommisjonens juridiske avdeling imidlertid ha kommet til en annen konklusjon hva gjelder EU.

Innestår utenriksministeren for informasjonen hun gav Stortinget, og kan hun garantere for at plattformen ikke får konsekvenser for Norge gjennom våre avtaler med EU?

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren uttalte følgende i Stortinget 13. desember 2018, i forbindelse med utenriksministerens redegjørelse om FNs migrasjonsplattform:

"Vi har studert FNs migrasjonsplattform grundig. Det er ingenting i denne plattformen som svekker vår nasjonale suverenitet. Det er ingen rettslig forpliktelse i denne plattformen som forplikter oss til å liberalisere vår innvandringspolitikk. Det er ingen rettslige forpliktelser i denne plattformen om å endre norsk regelverk."

I det som angivelig skal være et notat fra EU-kommisjonens juridiske avdeling, legges det imidlertid til grunn

en helt annen vurdering for EU og deres medlemsland. Her kan man blant annet lese på side 9 under punkt 46:

"It must be, therefore, concluded that the GCM has legal effects as it is able to decisively influence the content of the legislation adopted by the EU legislature."

Svar:

I min redegjørelse for Stortinget om FNs migrasjonsplattform 13. desember i fjor, sa jeg at FNs migrasjonsplattform ikke er en internasjonal avtale, konvensjon eller traktat, og at den ikke er juridisk bindende. Plattformen blir et viktig politisk referansedokument, men det er opp til hvert enkelt land hvordan man følger den opp på nasjonalt nivå. Plattformen vil heller ikke i seg selv etablere folkerettslig sedvanerett. Dette var og er en korrekt fremstilling.

I den norske stemmeforklaring under selve avstemningen i FNs generalforsamling 19. desember, ble det også fremholdt at migrasjonsplattformen ikke er rettslig bindende og ikke i seg selv vil danne grunnlag for folkerettslig sedvanerett.

Vi har gjennom kontakt med EU fått bekreftet at det også er deres offisielle posisjon at migrasjonsplattformen ikke er rettslig bindende.

SPØRSMÅL NR. 1350**Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 5. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere forslag til endring av straffeloven, for å beskytte bedre mot stalking?

BEGRUNNELSE:

Høyesterett har 21. mars 2019 avsagt dom i sak HR-2019-563-A, (sak nr. 18-162196STR-HRET), om lovanvendelse og spørsmål om oppreisningserstatning i sak om kinking

inn i boliger med filming og fotografering av unge kvinner.

Det er naturlig å ta dette til etterretning. Imidlertid registrerer jeg at dommen har vakt debatt. Det har kommet en rekke henvendelser om hvorvidt loven gir god nok beskyttelse mot snikfilming og lignende aktiviteter.

Det er stor forståelse for at slikt skaper bekymring og ubehag og kan oppleves som skremmende, selv i tilfeller der den som utsettes for det ikke umiddelbart er klar over det.

Jeg registrerer at Statsadvokaten har tatt til orde for et nytt forbud mot skult overvåking.

Svar:

Personforfølgelse («stalking») er alvorlig og har store konsekvenser for ofrene. Det er viktig at straffelovens regler på dette området gjør det mulig å forebygge, etterforske og straffeforfølge slike handlinger på en effektiv måte.

Jeg har merket meg avgjørelsen i HR-2019-563-A, hvor en person som beveget seg rundt i et boligområde og kikket inn gjennom vinduer i boliger bebodd av unge kvinner, ble frifunnet for overtredelse av straffeloven § 266 (hensynsløs atferd) og § 266 a (alvorlig personforfølgelse). Tiltalte hadde i tre av tilfellene også fotografert og filmet kvinnene. Høyesterett uttalte i dommen at det var et vilkår for domfellelse etter bestemmelsene at det ligger innenfor gjerningspersonens forsett at fornærmede skal oppfatte krenkelsen. Det kreves også at fornærmede faktisk blir kjent med den krenkende handlingen.

Jeg har stor forståelse for at mange mener at denne type kikkning og snikfotografering er klanderverdig og bør være straffbart, og jeg vil derfor foreta en vurdering av om det er behov for å endre straffeloven i lys av Høyesteretts dom. Jeg er kjent med at

statsadvokaten som førte saken for Høyesterett, har uttalt til pressen at hun vil utforme et forslag til lovendring og formidle det til Riksadvokaten. Som statsråd er jeg selvsagt åpen for å vurdere eventuelle innspill fra påtalemyndigheten.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte i juni 2018 ut et høringsnotat om endringer i straffeloven som er knyttet til befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred. Jeg gjør oppmerksom på at dette lovgivningsarbeidet kan få betydning for straffbarheten av enkelte av de handlinger som er omtalt i dommen.

